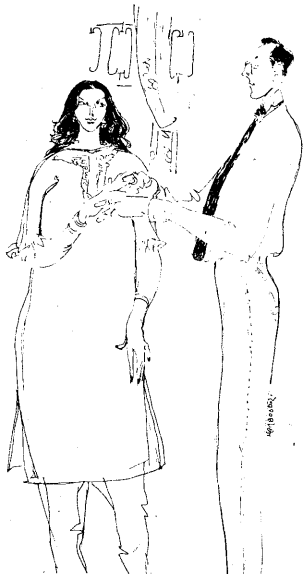

നിങ്ങളുടെ

16

ശർക്കര കൊണ്ടൊരു
തൂലാഭാരം

മാധവികുട്ടി

22

ദേവഭൂമി

ശ്രീ. മാടവ് കുഞ്ഞുകുട്ടൻ

ഫിച്ചർ

10

പ്രകാശം പരത്തുന്ന
കഥാകാരൻ

ശ്രീ. ടി. പത്മനാഭൻ
കഥാപ്രബഞ്ചവുമായി ഇടപഴകാൻ
ശ്രീ. ഇ.എം. അഷ്റഫ് നടത്തിയ ഒരു ശ്രമം.

റിപ്പോർട്ട്

6

മാറ്റാലിയാവുന്ന
വസന്തത്തിന്റെ
ഇടിമുഴക്കം
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

8

ജയലളിത ഭരിക്കുന്നു,
കോൺഗ്രസ് പ്രവിക്കുന്നു
മദ്രാസ് ലേഖകൻ

9

പുഴ വരണ്ടുവെന്നു കുമിളകൾ
ശ്രീ. ടി.എൻ. ഗോപകുമാർ

കഥ

26

കാർമെൻ
ശ്രീ, എൻ.എസ്. മാധവൻ

ലേഖനം

15

സ്നേഹാർദ്രമായ
മനസ്സ്

എസ്. ജയചന്ദ്രൻ നായർ
29

ഉൻമാദം ആധുനിക
വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ

ശ്രീ. നിത്യചൈതന്യത്തി

32

മാർക്സിസവും വർഗ്ഗ
സമരവും: പുനരവലോകന
ത്തിന്റെ ആവശ്യകത

പവനൻ

കവിത

31

കറുപ്പു നാട്
ശ്രീ. പഴവിള രമേശൻ

ജീവചരിത്രം

42

അവസാനത്തെ
നാടുവാഴിയുടെ അമ്മ
ശ്രീ. ടി.എൻ. ഗോപിനാഥൻ നായർ

നോവൽ

38

പ്രവാചകന്റെ വഴി

ശ്രീ. ഒ.വി. വിജയൻ

41

എന്റെയും നിന്റെയും കഥ,
അവന്റെയും

ശ്രീ. യശ് പാൽ

44

സാഹിത്യവാദപഥം

ശ്രീ. എം. കൃഷ്ണൻ നായർ

49

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

കാർട്ടൂൺ

50

ബോബനും മോളിയും

ശ്രീ. ടോസ്

മുഖചിത്രം: ശ്രീ. ടി. പത്മനാഭൻ

കളർ ട്രാൻസ് പരൻസി:

ശ്രീ. കെ.ആർ. വിനയൻ

ആണവ ഹരിതം

ശ്രീ.അബ്ദു ഏബ്രഹാമിന്റെ "ആണവ ഹരിതം" (ക.കു:833) ദൃഢവും നിരാശയും ഉളവാക്കി.

ഹിരോഷിമയും ആണവനിലയങ്ങളും തമ്മിൽ തീരെ ബന്ധമില്ലെന്നു പറയാൻ പറയുമോ? ദീർഘകാലം ബ്രിട്ടണിൽ ഊർജ്ജ കാര്യമന്ത്രിയായിരുന്ന റെറ്റ് ഓണറബിൾ ടോണി ബെന്നിന്റെ വാക്കുകളിൽ: "സിവിൽ ന്യൂക്ളിയർ പരിപാടി എക്കാലവും അങ്ങായു നീർമ്മാണത്തിനുള്ള ഒരു മറയായിരുന്നെന്ന് ഇപ്പോൾ നമുക്കു വ്യക്തമാണ്. ഇറാനിലെ ഷായുടെയും ഇസ്രയേലികളുടെയും കാര്യത്തിലെന്നപോലെ ബ്രിട്ടന്റെയും അമേരിക്കയുടെയും കാര്യത്തിലും ഇതു സത്യം മാത്രമാണ്."

1974-ൽ ഇൻഡ്യ പൊഖ്റാനിൽ നടത്തിയ "സമാധാനപരമായ" അണു വിസ്ഫോടനത്തിനുതകിയ പട്ടട്ടോണിയം ഉറഞ്ഞുകൂടിയത് കാനഡ വിശ്വാസപൂർവ്വം നമുക്കു നൽകിയ ഗവേഷണ റിയാക്ടറിലായിരുന്നുവല്ലോ.

ബോംബു ബന്ധങ്ങളിലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇത്രമാത്രം അപകടം പിടിച്ചതും ചെലവേറിയതും സാങ്കേതികമായി "പാതി വെന്തതും" ആയ ഒരു വൈദ്യുതോത്പാദന പദ്ധതിക്ക് എണ്ണയുടെ ഉറവിടങ്ങൾ ഒരുകാലവും വററില്ലെന്ന് വിശ്വസിച്ചിരുന്ന അമ്പതുകളിലും അറുപതുകളിലും രാഷ്ട്രീയ-സാമ്പത്തിക പിന്തുണ ലഭിക്കുമായിരുന്നുവെന്ന് കരുതാനാവുമോ? അതിനുംപുറമെ, മറ്റൊരു ഊർജ്ജ വിദ്യയ്ക്കുമില്ലാത്ത ആഭ്യന്തരവും ഭരണാധികാരികളുടെ ലാളനയും പ്രത്യേക പരിരക്ഷയും എങ്ങനെ അണുശക്തിക്കു കിട്ടി? നമ്മുടെ ആണവ കമ്മീഷൻ ചെയർമാൻ കഴിഞ്ഞ ശമ്പളക്കമ്മീഷൻ തുല്യത കല്പിച്ചത് മറ്റു ശാസ്ത്രവകുപ്പു തലവന്മാരോടല്ല, കര-നാവിക-വായുസേനാ മോധാവികളോടാണ് എന്നത് യാദൃച്ഛികമോ? അദ്ദേഹത്തെ കേന്ദ്രമന്ത്രിസഭയിലെടുത്തപ്പോൾ രാജ്യരക്ഷാ വകുപ്പുതന്നെ നൽകിയതിലെ പൊരുളെന്ത്?

അറുപതുകളുടെ അന്ത്യവരേക്കും അപൂർവ്വം ചിലരൊഴികെ സകലമാനപേരും സ്വാഗതം ചെയ്തിരുന്ന അണുനിലയങ്ങൾ എങ്ങനെ, എന്തുകൊണ്ട്, സംശയത്തിന്റെയും ഭയത്തിന്റെയും പ്രതീകങ്ങളായി മാറി? അവയെ ചൂഴ്ന്നുനിൽക്കുന്ന സൈനിക-രഹസ്യ സഭാ വങ്ങൾക്കു പുറമെ, അവയുടെ സാമ്പത്തികവും സാങ്കേതികവുമായ പരാജയവും അതിനു കാരണമാണ്. ജനങ്ങളെ വിശ്വാസത്തിലെടുക്കാതെ, അപകടസാധ്യതകളെ മറച്ചുവെച്ചും, സാമ്പത്തിക ബാധ്യതകളെ കുറച്ചുകാണിച്ചും, അപ്രിയ സത്യങ്ങളെ പുറത്താക്കിയവരെ തേജോവധം ചെയ്തും, അപകടമായ ഒരു ടെക്നോളജിയെ അടിപ്പേല്പിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിനേറ അനിവാര്യമായ തിരിച്ചടിയാണ് ഇന്ന് നാം കാണുന്നത്.

അമേരിക്കയിൽ ശ്രീമെൽ ഐലണ്ട് അപകടത്തെത്തുടർന്ന് സുരക്ഷാ വ്യവസ്ഥ

കൾ കർക്കശമാക്കിയതോടെ ആണവച്ചെലവ് നാലും അഞ്ചും മടങ്ങ് വർദ്ധിച്ചു. വൈദ്യുതി സംബന്ധമായ സകല ചെലവുകളും തുറന്ന വിപണിയുടെ ഗുദ്യ ഭൂഷ്ടിയിൽക്കീഴിൽ നടക്കുന്ന അവിടെ അതോടെ ആണവ വ്യവസായത്തിന്റെ കുമ്പസാരം. 1978-നു ശേഷം ഒരൊറ്റ പുതിയ റിയാക്ടറും ഓർഡറുണ്ടായിട്ടില്ല. മുമ്പേയുള്ള 108 ഓർഡറുകൾ റദ്ദാക്കപ്പെട്ടു. പാതിയും മുക്കാലും പണികഴിഞ്ഞിരുന്ന ചില അണുനിലയങ്ങൾ കൽക്കരി-ഗ്യാസ് താപനിലയങ്ങളാക്കി മാറ്റി.

ബ്രിട്ടണിലെ ആണവ പരിപാടിയുടെ ദയനീയ പരാജയം ആണവവിരുദ്ധരുടെ കൂപ്രചരണങ്ങളുടെ ഫലമാണ് എന്നുള്ള ജ്വലി ടെയ്ലറുടെ വാദം അവിടെയും വിലപോകും എന്നു തോന്നുന്നില്ല. ആണവ വൈദ്യുതിയുടെ ചെലവ് മനുഷ്യർക്കും കുറച്ചു കാണിച്ചുകൊണ്ട് താപനിലയങ്ങളാക്കി മാറ്റി ലാഭമാണെന്നു കള്ളക്കണക്കുണ്ടാക്കിയതിന് അവിടത്തെ ഇലക്ട്രിസിറ്റി ബോർഡിനെ പ്രതികൂട്ടിലേറിയത് ബ്രിട്ടീഷ് പാർലമെന്റിന്റെ ഹൗസ് കമ്മിറ്റിയാണ് (എനർജി കമ്മിറ്റി: ഫോർത്ത് റിപ്പോർട്ട്, HMSO, 7 ജൂൺ 1990). ദുർവ്വഹമായ ചെലവിന്റെ കണക്ക് പുറത്തായതോടെയാണ് പുതുതായി തുടങ്ങുന്ന ദേശീയവുമായ നാലു പദ്ധതികളിൽ മൂന്നും റദ്ദാക്കിയത്. ആ വാർത്തയ്ക്ക് ഗാർഡിയൻ ദിനപത്രം നൽകിയ തലക്കെട്ട് "ബ്രിട്ടീഷ് ആണവ വ്യവസായത്തിനു മരണ മണി മുഴങ്ങുന്നു" എന്നായിരുന്നു (19 നവംബർ, 1989).

ഇൻഡ്യയിലാണെങ്കിൽ 1980-81-ൽ പതിനായിരം മെഗാവാട്ട് അണുവൈദ്യുതിയിലൂടെ എന്ന ആദ്യകാല ലക്ഷ്യം എന്നേ മരിച്ച കയായി മാറി. ഇപ്പോഴും പ്രതിഷ്ഠാപിത ശേഷി കഷ്ടിച്ച് 1600 മെഗാവാട്ട് മാത്രമേ ആയിട്ടുള്ളൂ. ആധുനിക തെർമൽ പ്ലാന്റുകൾ (ഇൻഡ്യയിൽത്തന്നെ) 70% ശേഷി ഏകത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ കൽപാക്കത്തിലെ ആണവനിലയത്തിന്റെത് 39.3 മാത്രമാണ്. (NPC പരസ്യം # 6). രാജസ്ഥാനിലെ ഒന്നാം നിലയത്തിന്റെതാകട്ടെ 24 ശതമാനത്തോളവും താഴെപുറിലെ ആണവനിലയം ആണവ വികിരണ മലിനീകരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ലോകത്തിലൊന്നാമത് എന്ന് പേരെടുത്തതാണ്. (അതിൽനിന്നുള്ള വാർഷിക വികിരണ ഡോസ് 1615 മാൻ-റെ അത്രെ. അമേരിക്ക

യിലും കാനഡയിലും മറ്റും ഉള്ള റിയാക്ടറുകളിൽ ഇത് 131 മാൻ-റെ മുതൽ 1000 വരെയെന്ന്-NPC പരസ്യം # 4.) ഇതിന്റെ യെല്ലാം കുറും ആണവവിരുദ്ധരുടെ തലയിൽ ചാരൻ പറയുമോ? കൈഗ പദ്ധതിക്ക് പ്ലാനിംഗുവരെ ഇൻഡ്യയിൽ അണുശക്തിക്ക് കാര്യമായ എതിർപ്പൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു എന്നതല്ലേ സത്യം?

അണുബോംബ് സുന്ദരമായി പൊട്ടിത്തെറിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നതാണ്, അണുനിലയം പൊട്ടിത്തെറിക്കാതിരിക്കാനും പക്ഷെ അണുനിലയത്തിലും പൊട്ടിത്തെറിക്കാതെ സാധ്യതയുണ്ട്. രണ്ടായിരം മാണ്ടിനു മുൻപ് ഒരു അമേരിക്കൻ റിയാക്ടറിൽ ശീതകനഷ്ടംമൂലം കാമ്പ് ഉരുകിയുള്ള അപകടം ഉണ്ടാകാനുള്ള സാധ്യത 20 ശതമാനമാണെന്നാണ് ആണവശാസ്ത്രത്തിന്റെ തലമുത്ത ഗുരുക്കളിലൊരാളായ ആൽവിൻ വൈൻബെർഗ് കണക്കുകൂട്ടുന്നത് (ബ്രൂളിന്റെ ഫ്റ് 3 അറോമിക് സയൻസിസ്: 43/1, 1986). അത്രെ നിസ്സാരമല്ലല്ലോ.

ചെർണോബിൽ റിയാക്ടർ തല്ലിപ്പൊളിയായിരുന്നുവെന്ന് ഇപ്പോൾ കുറും പറയുന്ന വർ 1986 ഏപ്രിൽ 26 വരെ എല്ലാ അണുനിലയങ്ങളും സുരക്ഷിതമാണെന്നു ഘോഷിച്ചിരുന്നത്. ചെർണോബിൽ പൊട്ടിത്തെറിയുടെ ഫലമായി ഹിരോഷിമ ബോംബിന്റെ അമ്പതിരട്ടിയെങ്കിലും (അതിലുമധികം എന്നും കേൾക്കുന്നുണ്ട്) വികിരണ വസ്തുക്കൾ പുറത്തു പരന്നതായി നമുക്കറിയാം. അവിടെ മരിച്ചവർ 'വെറും' 31 ആണെന്നാണ് ഇപ്പോഴും സർക്കാർ കണക്ക്. ഇതു വലിയൊരു മുടിവയ്പാണെന്നും രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിലേർപ്പെട്ട 6 ലക്ഷം പേരിൽ 7000-നും 9000-നും ഇടയ്ക്കുള്ള ആളുകൾ ഇതിനകം ക്യാൻസർ പിടിച്ച് മരിച്ചു എന്നും അവിടത്തെ സിനിയർ സയൻസിഫിക് ഡയറക്ടർ വ്ളാദിമിർ ചെർണുസെൻകോ ഈയിടെ ബ്രിട്ടീഷ് ടെലിവിഷനിൽ പറയുകയുണ്ടായി. (ഇൻഡ്യൻ എക്സ്പ്രസ്: മേയ് 12, 1991.) വികിരണബാധയേറ അദ്ദേഹത്തിന് ഇനി രണ്ടു നാലു സംവത്സരങ്ങൾ മാത്രമേ ആയുസ് വിധിച്ചിട്ടുള്ളൂ. "ഗവൺ മെൻ്റ് വലിയ ചതിയാണീ കാണിക്കുന്നത്. മരിക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് സത്യം തുറന്നു പറഞ്ഞേ തീരൂ" എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ (മരണ) മൊഴി.

ദുരിതാശ്വാസമല്ലേവോ? കഴിഞ്ഞവർഷം മാത്രം അതിനുവേണ്ടി സോവിയറ്റ് പാർലമെൻ്റ് വകയിരുത്തിയത് 2600 കോടി ഡോളറാണ്. ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെർണോബിലിന്റെ നഷ്ടം 415 ബില്യൺ ഡോളർ കവിയുമെന്നാണ് ഒരു റിപ്പോർട്ട് (ന്യൂസ് വീക്ക്: മേയ് 7, 1990). ഇത് ഇന്നത്തെ നിരക്കിൽ എട്ടുലക്ഷം കോടി ഉറപ്പുകയ്ക്ക് കൂടും-എട്ടാം പദ്ധതിയുടെ മൊത്തം അടങ്കലിത്രയുമില്ല! ഇതുപോലെത്തെ ഒരൊറ്റ അപകടം മതിയല്ലോ ഒരു രാജ്യം പൂർണ്ണാകാൻ! **ആർ.വി.ജി.മോനോൻ** ഹരിത, പുണ്യര തിരുവനന്തപുരം.

സോവിയറ്റ് നാട്ടിൽ നിന്ന് കമ്മ്യൂണിസം നാടുകടത്തപ്പെടുകയും സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ചരിന്നതിനാലുമാകട്ടെ ചെറുപ്പങ്ങൾ തെല്ലകലെ ടോക്കിയോവിലെ ഹാമർപിറിലി രൂന്ന് ഒരു റഷ്യക്കാർക്ക് മൗനമായി നൊമ്പരപ്പെടുകയായിരുന്നു. 81.70 മീറ്റർ ദൂരത്തേക്ക് ഹാമർ എറിഞ്ഞ്, സോവിയറ്റ് യൂണിയനു വേണ്ടി സ്വർണ്ണപതക്കം നേടിയ യൂറി സെദിക്. ലോക അത്ലറ്റിക് മീറ്റിന്റെ വിക്ടറി സ്റ്റാൻഡിൽനിന്നിറങ്ങിയ സെദിക് ആരോടെന്നില്ലാതെ ചോദിച്ചു: "ആർക്കു വേണ്ടിയാണീ സ്വർണ്ണം ഞാൻ നേടിയത്? സോവിയറ്റ് യൂണിയനുവേണ്ടിയോ? റഷ്യയ്ക്കുവേണ്ടിയോ? ഞാനൊരു പാർട്ടിക്കാരനല്ല. എങ്കിലും എന്റെ നാട്ടുകാരുടെ പോക്ക് എങ്ങോട്ടാണെന്ന് അവർക്കുതന്നെ നിശ്ചയമില്ലാതായിരിക്കുന്നു. ഈശ്വരൻ നേർവഴി കാട്ടട്ടെ."

75 കൊല്ലത്തെ വാഴ്ചയ്ക്കുശേഷം ലെനിന്റെ നാട്ടിൽ കമ്മ്യൂണിസം പിഴുതെറിയപ്പെടുമ്പോൾ, അതിന്റെ ഉന്മത്തയിൽ പാശ്ചാത്യലോകം ഷാബെയിൽ നുകരുമ്പോൾ, യൂറി സെദിക്കിന്റെ വിലാപം കാരെടുക്കുകയാണ്. ഒരു രാഷ്ട്രം എന്ന നിലയിൽ സോവിയറ്റ് നാടിന്റെ ആയുസ്സ് ഏറെക്കുറെ അറിയിക്കപ്പെട്ടു, ഇത്തരം വിഫലചിന്തകൾക്കെന്തു പ്രസക്തി? ചരിത്രത്തിന്റെ നിയോഗങ്ങൾക്കുമുന്നിൽ മനുഷ്യനും അവന്റെ സ്വപ്നങ്ങളും പലപ്പോഴും അപ്രസക്തങ്ങളാവാറുണ്ട് പതിവ്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ മുക്കാൽ നൂറ്റാണ്ടു നീണ്ട വാഴ്ചയ്ക്കുശേഷം കമ്മ്യൂണിസം വീഴുമ്പോൾ ഇന്നുപ്രിയമാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്കു വഴുതിവീഴാതെ രാഷ്ട്രമേൽഗതിക്ക് ആവശ്യമെന്നു വിവേചിച്ചറിഞ്ഞുള്ള ഒരു പ്രവർത്തന പദ്ധതിയാണാവശ്യം. അതു പക്ഷേ, കരുത്തേറിയതല്ല വിഘടനവാദത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അസാധ്യമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഗ്രന്ഥക്കണക്കുകളും പ്രത്യയശാസ്ത്ര സമവാക്യങ്ങളും പാടെ പിഴയ്ക്കുന്ന പരിവർത്തനങ്ങളാണ് ആ നാട്ടിൽ. അട്ടിമറി ക്കുശേഷം ഹിറോ ആവേണ്ട ഗോർബച്ചേവ് സ്വയമൊരു നോക്കുകുത്തിയാവുന്നു. അട്ടിമറി പൊളിഞ്ഞതിന്റെ കാരണം ഇന്നങ്ങൾ ഗോർബച്ചേവിന്റെ പിന്നിലായതുകൊണ്ടാണെന്ന വാദഗതി തൊട്ടടുത്ത ദിവസംതന്നെ പൊളിയുന്നു. പട്ടാളനിരയിലെ ഗ്രൂപ്പിസവും അവരെ

മോസ്കോയിൽ ചേർന്ന കോൺഗ്രസ് യോഗത്തിൽ ഗോർബച്ചേവ്

ശരിയായ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ ഒരിക്കലും സോഷ്യലിസം സംജാതമാവില്ലെന്നതാണ് സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ നല്കുന്ന ചരിത്ര പാഠം. മനുഷ്യനെ ചരക്കായിട്ടല്ലാതെ മനുഷ്യനായി കാണുന്ന സോഷ്യലിസം ഉല്പാദന ക്രമമുണ്ടാക്കുകയും അവന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കും സ്വത്തിനുംമേൽ സാമൂഹ്യ വൽക്കരണ മാർഗ്ഗം എന്ന നിലയിലല്ലാതെ മറ്റൊരു തരത്തിലും സ്റ്റേറ്റ് ഇടപെടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് സോഷ്യലിസത്തിന് ജനാധിപത്യമാനം കൈവരിക.

മാർക്സിസം വ്യവസ്ഥാപനത്തിന്റെ മുഴക്കം

സമനവീകരണ പൊന്ന നേതൃത്വത്തിന്റെ അഭാവവുമായൊന്നേ അട്ടിമറി പൊളിഞ്ഞതിന്റെ മുഖ്യകാരണം. ഇതുകൊണ്ടാക്കെ കമ്മ്യൂണിസം പാർട്ടിക്ക് സ്വന്തം തടസ്സം പറ്റിപ്പറ്റി. 75 വർഷത്തെ ഭരണകൊണ്ട് ഒരു മഹത്തായ ആശയഗതിയെ എങ്ങനെ കരിച്ചൊഴുത്തുവെന്നു എന്ന് നമുക്കു കാട്ടിത്തന്നു. അറിവിന്,

അധികാരത്തെക്കാൾ പ്രാമാണീകതയുണ്ടെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം വിസ്മരിക്കപ്പെടുകയും അധികാരത്തിനു മുൻതൂക്കം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ റഷ്യയിൽ ഒരു വലിയ വിപ്ലവം മറ്റൊരു വ്യവസ്ഥിതിയായി പരിണമിച്ചു. ബുദ്ധിയും ഹൃദയവും രണ്ടാണിരയിലേക്കു തള്ളപ്പെട്ടു. കയ്യടക്കം ക്രൂരതകളും മുൻനിരയിലെത്തി. അതോടെ അറിവും അധികാരവും

തമ്മിലുള്ള ബന്ധം മറ്റു. ശരാശരിക്കാർ കീഴടങ്ങിയ വ്യവസ്ഥയിൽ അടിസ്ഥാനാദരങ്ങളുടെ ജൈവത നഷ്ടപ്പെട്ടു. ഇവിടെ ജനപ്രിയരാഷ്ട്രീയക്കാരുടെ അതേ അപചയമാണ് മെൻറിനും സംഭവിച്ചത്-തത്ത്വചിന്താപരമായ ആഴം നഷ്ടപ്പെട്ടു; പരപ്പുകൂടി. പാശ്ചാത്യ മൂല്യങ്ങളിൽത്തന്നെ

വൈകൃതവും ഇതുതന്നെ—പരപ്പിന്റെ പി
ത്തളത്തിലുക്കത്തിൽ ആഴം അന്യമായ സംസ്കാ
രം. ആ സംസ്കാരം ഏതാവാനുള്ള
ഒരുക്കമാണ് ചുറ്റാകാർ ഇന്നു നടത്തുന്നത്.

ഇതൊക്കെ സോവിയറ്റ് ഇനതയുടെ
ഇഷ്ടമാണെന്നു സാമാന്യവൽക്കരിക്കുന്ന ഒരു
പ്രവണതയും ഇന്നു വ്യാപകമായിട്ടുണ്ട്.
പ്രവർത്തനസന്നദ്ധതയോ ശരാശരിക്കുപരി
യായ തിരിച്ചറിവോ ഇല്ലാത്ത പുത്തൻകുറു
കാരുടെ അലോഭാവത്തിൽനിന്നുയിർക്കൊള്ളു
ന്നതാണീ പൈങ്കിളിത്തരവും. കാരണം,
തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ വിപ്ലവം സാഹചര്യമട
ത്താൽ, ഒരുരാജ്യത്തിനുള്ളിലെ വർഗ്ഗങ്ങൾ
തമ്മിൽ ശത്രുത ഇല്ലാതാവും. അതേ
അളവിൽ രാഷ്ട്രത്തിനു മറു രാഷ്ട്രങ്ങളോ
ടുള്ള ശത്രുതയും ഇല്ലാതാവും. ഇതാണ്
കമ്മ്യൂണിസം വിഭാവനംചെയ്യുന്ന സർവ്വമാന
വികൃതയുടെ പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗം. ആ മാർഗ്ഗമാണ്
കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അപ
രോധങ്ങൾമൂലം ഇന്നു കൊട്ടിയടക്കപ്പെടുന്നത്.
അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ മാററം കേവലമൊരു
നാടിന്റെ ആഭ്യന്തരപ്രശ്നമല്ല. മനുഷ്യനെ
മനുഷ്യനായി കാണാൻ അഭിലാഷിക്കുന്ന
വരെയെല്ലാം ഒന്നുപോലെ ബാധിക്കുന്ന
സവിശേഷപ്രശ്നമാണ്.

ഇതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു?

ആവർത്തിക്കുന്ന ചരിത്രം

മർദ്ദകരണത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത മാതൃക
കളാണ് സോവിയറ്റ് നാടിനെ കാലാകാല
ങ്ങളായി ഭരിച്ചവർ. ഇനാധിപത്യത്തെ
പുച്ഛിക്കാനും പ്രതിഭാശാലികളെ അടിച്ചാ
ത്തുക്കാനും വരുതിയിൽ നിലക്കാത്തവരെ
കളത്തിനു പുറത്താക്കാനും സാർഭരണകാല
ത്തുതന്നെ ഭരണകൂടം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. മാർ
ക്സിസത്തിന്റെ വരവോടെ യാദൃകമായ
ഒരു സാമൂഹികവിപ്ലവംകുടിയായി. ചരി
ത്രത്തിന്റെ അനിവാര്യമായ ഒഴുക്കിനുമുമ്പിൽ
വ്യക്തി അപ്രസക്തമാണെന്നു വരുത്തി
ത്തീർത്തു. സ്വകാര്യതകൾ തീർത്തും നിഷേധി
ക്കുകവഴി സ്റ്റേറ്റിന്റെ പരമാധികാരശക്തി
ക്കുമുന്നിൽ പൗരൻ ക്ഷണ്ഡനാക്കപ്പെട്ടു.
ഏകകക്ഷി സോഷ്യലിസത്തിന്റെ വഴി
തിരഞ്ഞെടുത്തതോടെ ബഹുക്ക്ഷിപ്രവ
സ്ഥയും അഭിമതസ്വാതന്ത്ര്യവും നിരോധി
ക്കപ്പെട്ടു. നേരിയ എതിർപ്പുപോലും വഞ്ചന
യായി വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടു. ഈ നിയന്ത്രണ
നടപടികളെല്ലാം സമാഹരിക്കുകയാണ് ജോ
സഫ് സ്റ്റാലിൻ ചെയ്തത്. വ്യക്തിയുടെ
മണ്ണുതൊട്ട് മനസ്സുവരെ സ്റ്റേറ്റിന്റെ വകയാ
ക്കുകവഴി സ്റ്റാലിൻ ചെയ്തത് അന്നുവരെ
യുള്ള അടിച്ചമർത്തൽപ്രക്രിയകളുടെ സമന്വ
യമാണ്. കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പാർട്ടിയുടെ രാഷ്ട്രീയ
നേതൃത്വത്തെ, അവർ പ്രതിനിധാനം
ചെയ്യേണ്ട തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു കൈയെ
ത്താദൂരത്തുള്ളൊരു സോഷ്യലിസംകാര
ബ്യൂറോക്രസിയാക്കുകയാണ് സ്റ്റാലിൻ
ചെയ്തത്. ഉല്പാദനവും ഉല്പന്ന വിനിയോഗ
വും അപ്പോടെ സ്റ്റേറ്റ് കൈക്കലാക്കുകയും
അതു കൈകാര്യം ചെയ്ത ഉദ്യോഗസ്ഥരും
പാർട്ടിക്കാരുമു പുതിയ ചുരുക്കവർഗ്ഗമായി

പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു—സ്റ്റേറ്റിന്റെ
ഡിക്റ്റേറ്റർഷിപ്പ്.

ഇവിടെയൊരു സൈദ്യധാതികമായ സംശ
യം ഇനിക്കാം. ഉല്പാദനം—വിതരണരംഗം
ദേശസാൽക്കരിക്കുകയല്ല കമ്മ്യൂണിസത്തി
ന്റെ പ്രയോഗത്താലുള്ളതല്ലെന്ന്. ശരി
തന്നെ. എന്നാൽ, മാർക്സ് വളരെ വ്യക്തമാ
യി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു, ഉടമസ്ഥതയുടെ
രണ്ടുമുഖങ്ങൾ—ഇക്കണോമിക്കും ലീഗലും.

വസ്തുക്കളുടെ ഉല്പാദനത്തിനും വിനി
മയത്തിനുമുള്ള അവകാശം നല്കുന്നതാണ്
ഇക്കണോമിക് ഓണർഷിപ്പ്. അതു കൈയാ
ളുന്ന സ്റ്റേറ്റ്, ഉല്പാദനപ്രക്രിയയുടെ
സാമൂഹ്യവൽക്കണമാർഗ്ഗമായി ഈ ഉടമ
സ്ഥാവകാശത്തെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ
മാത്രമേ പൗരൻ സാമ്പത്തികാധികാരം
ലഭിക്കുന്നു എന്നു പറയാനാവും. സ്റ്റാലിൻ
ചെയ്തതാകട്ടെ, സാമൂഹ്യവൽക്കണം മാറി
സ്ഥാധിപത്യം കൊണ്ടുവരികയാണ്. അ
തോടെ പൗരൻ ഉള്ളിലെ ഭരണകൂടത്തിൽ
നിന്നുകൊണ്ട്, ഉല്പാദനമേഖല പിന്നോക്കാ
വസ്ഥയിലായി. റഷ്യൻവ്യവസ്ഥ കമ്മ്യൂ
ണിസറ്റാണെന്നായി; റഷ്യാക്കാരനും.

ഇപ്പറഞ്ഞ സ്റ്റാലിനിസറ്റ് ആസൂത്രണ
ത്തിന്റെ നിഷേധമെന്ന നിലയിലാണ് ഗോർ
ബച്ചേവ്, തന്റെ ഗ്ലാസ്നോസ്തും പെരിസ്
ട്രോയിക്കയുമായി രംഗത്തു വന്നത്. സാമ്പ
ത്തികപരിഷ്കരണത്തിനു മുന്നോടിയായി
രാഷ്ട്രീയ ഇനാധിപത്യമുണ്ടാവണമെന്ന റോ
സാലക്സംബർഗിന്റെ മുന്നറിയിപ്പാവാം
ഗോർബച്ചേവിനെ ഗ്ലാസ്നോസ്ത് ആവി
ഷ്കരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. അത്തോടൊപ്പം,
ഏകകക്ഷി സർവ്വാധിപത്യത്തിനു പകരം
സംഘടനാസ്വാതന്ത്ര്യവും പട്ടണലിറിയുടെ
ആരോഗ്യവും റഷ്യാക്കാരനു നല്കിയത്
ഗ്ലാസ്നോസ്താണെന്നതൽ തർക്കമില്ല.

ഇതിനാണു പ്രശ്നംമുറപ്പെടുന്നത്.
വിപ്ലവാന്തരസമൂഹത്തിലെ രാഷ്ട്രീയ ഇ
നാധിപത്യം ഏതുതരത്തിലുള്ളതായിരിക്കണ
മെന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഗോർബച്ചേവിനു നിശ്ച
യില്ലാത്ത പോയി.

ഗോർബച്ചേവിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സ്റ്റാ
ലിനിസം ചോദ്യംചെയ്യപ്പെട്ടതുതന്നെ തികച്ചും
ഉപരിപ്ലവവും അശാസ്ത്രീയവുമായ രീതി
യിലാണ്. പലപ്പോഴും കുറെ സാഹിത്യകാര
ന്മാരെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയാണ് ഈ വിമർശന
മുന്നേറിയതെന്നതാണു ദയനീയം. വൈകാരി
കതയ്ക്ക് ഊന്നൽ നല്കുന്ന സാഹിത്യകാര
ന്മാരുടെ ബാങ്ക്യകമായ പോരാട്ടങ്ങൾ
ഊഹിക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു
തന്നെ സോൾസെനിൻസെനും റ്റൊക്കോവു
മറും നടത്തിയ വിമർശനങ്ങൾ അപ്രഥമനാ
ത്മകങ്ങളായില്ല. സത്യത്തിൽ ശാസ്ത്രീയ
മാർക്സിസത്തിന്റെ രീതിയിൽ ഘടനാപര
മായി അപ്രഥമപ്രായം സ്റ്റാലിനിസത്തിന്റെ
തന്നിനും വ്യക്തമാവുകയുള്ളൂ. കാരണം,
സ്റ്റാലിനിസം ഒരുതരത്തിൽ ഒരു വർഗ്ഗ
സംഘർഷത്തെയാണ്. ഉല്പാദനത്തിന്റെ
സർവ്വാധിപത്യം പിടിക്കാൻ ഒരുവർഗ്ഗം അതേ
വർഗ്ഗത്തിലെ മറ്റൊരു കുട്ടർക്കെതിരെ നട

ത്തിയ സംഘർഷം. ഒരുവശത്ത് സാധാരണ
തൊഴിലാളികൾ. മറുവശത്ത് പാർട്ടി ബ്യൂറോ
ക്രസി. ഇതിൽ അക്രമമാർഗ്ഗപരമായിട്ടു
രണ്ടാകുട്ടർ വിജയംനേടി. സ്വത്തവകാശം
കൈക്കലാക്കാൻവേണ്ടി പാർട്ടി ബ്യൂറോക്രസി
നടത്തിയ ഏറ്റവും ഹീനമായ കൂട്ടക്കൂട്ടരീതി
യാണല്ലോ 'ഗുലാഗ്'. സാത്തിനുമേലുള്ള ഈ
പിടിമാത്രമായിരുന്നു പാർട്ടിയുടെ ശക്തിയും;
അല്ലാതെ ഇന്നങ്ങായിരുന്നില്ല.

സ്റ്റാലിനിസം ബുദ്ധിമുട്ടിയിരിക്കട്ടെ നേ
രിട്ടു പിഡിപ്പിക്കുന്ന രീതി ഉണ്ടായില്ലെങ്കിലും
അവരെ ഒറ്റപ്പെടുത്തുകവഴി സ്വതന്ത്രചിന്ത
യുടെ വളർച്ച പരോക്ഷമായി തടയപ്പെട്ടി
രുന്നു. സമൂഹത്തെക്കുറിച്ച് കണിശതയുള്ള
ഒരപ്രഥമനാപോലും അസാദൃശ്യമായി. ചരി
ത്രത്തിന്റെ കൃത്യകവർത്താക്കളായി ഭരണ
കൂട്ടമിരിക്കുവോളം പിന്നെ എന്തപ്രഥമനം?
ഇപ്പിടം, സ്വന്തം ഗുണഭോജങ്ങൾ തിരിച്ചറി
യാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാത്ത ഒരുജനത പിന്നെങ്ങനെ
പിഴവുകൾ തിരുത്തും?

പെരിസ്ട്രോയിക്കയുടെ പരാജയം

ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു നവ ഫ്യൂഡലിസറ്റ്
വ്യവസ്ഥിതിയായി സോവിയറ്റ് നാട് അധഃപ
തിച്ചു. ഫ്യൂഡൽവ്യവസ്ഥയിൽ അധികൃതരും
ജനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വൈയക്തിക
വും സോഷ്യലിസത്തിലും നിയമത്തിൽ
നിയമം സാമാന്യരീതിയുടെയോ ന്യായം
ക്കണ്ണിലല്ല അവരെ ബന്ധിപ്പിക്കുക, സോവി
യറ്റ് ജൂഡീഷ്യറി, അതുകൊണ്ടുതന്നെ,
നീതിനിർവ്വഹണസമിതിയായിത്തീർന്നു. അധി
കൃതനിശ്ചയം അടിച്ചേല്പിക്കുന്ന കാവൽ
ഭടന്മാരുടെ വ്യൂഹം മാത്രം.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് പെരിസ്ട്രോ
യിക്ക നവീകരണയുദ്ധമായി ഉപയോഗിക്ക
പ്പെട്ടത്. ഭരണകൂടത്തിന്റെ സാമ്പത്തികപരാ
ജയത്തിൽ പരിഭ്രാന്തരായ നേതാക്കൾ പോം
വഴികാണാൻ ബുദ്ധിമുട്ടിയിരിക്കട്ടെഭയർത്തിച്ചു.
ഇത്, ഒരിക്കൽക്കൂടി റഷ്യൻപാരമ്പര്യത്തിന
നുസൃതമായ നടപടിയായി. കാരണം, ബുദ്ധി
മുട്ടിയിരിക്കട്ടെ പരിഭ്രാന്തരായ പെരിസ്ട്രോ
'സിസ്റ്റ്'ങ്ങൾ ചുമയ്ക്കുകയാണല്ലോ. സോ
ഷ്യലിസത്തെ എങ്ങനെ നവീകരിക്കാമെന്ന്
അവർ ആലോചിച്ചു. രസമല്ല, ഏതൊരു
വ്യവസ്ഥിതിയെ എതിർക്കാനാണോ പെരി
സ്ട്രോയിക്ക കൊണ്ടുവന്നത്, അതേ വ്യവ
സ്ഥിതിയുടെ സൃഷ്ടിയായ സ്റ്റാലിനിസറ്റ്
സോഷ്യലിസത്തെ നവീകരിക്കാനാണ് ശ്രമം
നടന്നത്. യഥാർത്ഥ സോഷ്യലിസം എന്തെ
ന്നുള്ള ഒരന്വേഷണത്തിന് ആരും മുതിർന്നില്ല.

അടിസ്ഥാനപരമായ ഈ വിഷ്ണുവ്യതി
യാനമില്ലാത്തതായ പ്രതിഫലനമാണ് ഗോർ
ബച്ചേവിന്റെ തുടർന്നുള്ള പ്രവൃത്തികളിൽ
നിഴലിച്ചതും. അധികാരമേറ്റ നാൾമുതൽ
സ്റ്റാലിനിസത്തെ പരസ്യമായി അധികൃഷ്ട
പിച്ചയാൾ ലിത്താനിയ സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രഖ്യാ
പിച്ചപ്പോൾ ടാങ്കുകളുമായി സ്റ്റാലിനിസ
മായിരുന്നില്ലേ? അല്ലെന്നു വാദിച്ചാൽ, സ്റ്റാ
ലിനെ ന്യായീകരിക്കേണ്ടിവരും.

ഇങ്ങനെ, യഥാർത്ഥ സോഷ്യലിസത്തെ
ക്കുറിച്ച് വീണ്ടുവിചാരംപോലും തടസ്സപ്പെട്ടു.
നേരെമറിച്ച്, സോഷ്യലിസം അപ്പോടെ അബദ്ധ
പഞ്ചാംഗമാണെന്നും മുതലാളിത്തത്തിന്റെ
കമ്പോളസാമ്പത്തികതയാണ് ഏക പോംവഴി
യെന്നുമുള്ള ധാരണയിന്മേലാണ് പെരിസ്
ട്രോയിക്ക കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നത്. ഉല്പാദനക്ഷ
മത കൂട്ടാൻ മുതലാളിത്തവ്യവസ്ഥ പകർത്താ
നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ശ്രമം. പാർട്ടികേന്ദ്രി
ന്റെയും ഉദ്യോഗസ്ഥമേലാളരുടെയും മേൽ
ക്കോയ്മ മാറി, പകരം സാങ്കേതികവിദ്യ
യുടെയും കോർപ്പറേറ്റുവ്യവസ്ഥിതിന്റെയും
സോഷ്യലിസം സൃഷ്ടിക്കുകയായാലും ഈ
നടപടിയുടെ ഫലം. അതിനാൽ, ഗോർബച്ചേവ്
ഉദ്ദേശിച്ചതായി അദ്ദേഹം പറയുന്ന പുതിയ
'വിപ്ലവം' സ്വയം അട്ടിമറിക്കപ്പെടുന്നു.
യെൽസിനെപ്പോലുള്ള വലതുപക്ഷ തീവ്ര
വാദികൾ മേൽക്കൈ നേടുകയും ഗോർബച്ചേ
വുതന്നെ നിഷ്കാസിതനാക്കപ്പെടുകയും ചെ
യ്യുന്ന ദുഃഖകരമായ വൈരുദ്ധ്യമാണ് അര
ങ്ങേറുന്നത്.

ഗോർബച്ചേവിന്റെ മടയത്തരങ്ങളെ വിമർ
ശിക്കുന്നത് സ്റ്റാലിനിസത്തെ ന്യായീ
കരിക്കാണെന്നുവരെ ബുദ്ധിപൂർവ്വം പ്ര
ചരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതോടെ സാധാരണമനുഷ്യൻ
സ്വയമറിയാതെ സാമ്രാജ്യത്വവലയത്തിനക
പ്പെടുന്നു.

ഗോർബച്ചേവിന്റെ പങ്ക്

ഒരു ശരാശരിക്കാരൻ മാത്രമായ ഗോർബ
ച്ചേവിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാന ദൗർബല്യം
കരുത്തുള്ള ഒരു ഉപദേശകവ്യവസ്ഥിതിന്റെ
അഭാവമാണ്. പരിഷ്കരണങ്ങളാരംഭിച്ചശേഷം
അദ്ദേഹം ആദ്യം ചെയ്തത് പഴയ ഉപദേശ
കസമിതിയെ പിരിച്ചുവിടുകയാണ്. എന്നാൽ
പുതുതായൊരു സമിതിയെ നിയമിക്കാൻ
അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. ഉപദേശകരുടെ
സഹായംകൂടാതെ ഇത്രയും ബൃഹത്തായൊരു
രാജ്യം ഭരിക്കാനുള്ള അസാമാന്യപ്രതിഭയോ
ന്നും ഗോർബച്ചേവിനില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ
ഈയടുത്തകാലത്തുണ്ടായ ഒരുസംഭവം മാത്രം
മതി.

ലണ്ടനിൽ ചേർന്ന ജി-7 ഉച്ചകോടിക്ക്
മുൻപാകെ സമർപ്പിക്കാൻ വിശദമായ ഒരു
ധനകാര്യപത്രം തയ്യാറാക്കേണ്ടിവരുമെന്നു
മുൻകൂട്ടിയറിഞ്ഞ വലേറി ബോൾഡിൻ (ഗോർ
ബച്ചേവിന്റെ ചീഫ് ഓഫ് സ്റ്റാഫ്) വിവിധ
തുകകളിലുള്ള വിദഗ്ദ്ധരുമായി ആലോചിച്ച്,
സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെന്ത്,
അവർ പാശ്ചാത്യലോകത്തുനിന്ന് എന്തു
സഹായം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു തുടങ്ങി സമഗ്ര
പ്രശ്നങ്ങളും ക്രോഡികരിച്ചുള്ള ഒരു റിപ്പോർട്ടു
തയ്യാറാക്കി. പ്രസിഡൻറ് ആവശ്യപ്പെടുന്ന
നിമിഷം നല്കാൻവേണ്ടി തയ്യാർചെയ്ത
റിപ്പോർട്ട് പക്ഷേ, ഗോർബച്ചേവ് ആവശ്യ
പ്പെട്ടതേയില്ല. പകരം, 23 പേജുവരുന്ന ഒരു
റിപ്പോർട്ട് അദ്ദേഹം സ്വയം തയ്യാറാക്കി,
ഉച്ചകോടിക്ക് സമർപ്പിച്ചു. ചില്ലിക്കാശുപോലും
അനുവദിക്കാതെ ഉച്ചകോടി അതു തള്ളിക്കള
ഞ്ഞത് സോവിയറ്റ് നേതാവിന്റെ സാമ്പ

ത്തികകാര്യ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെ സാക്ഷി
പത്രമായി നിലകൊണ്ടു.

രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച വിദഗ്ദ്ധരുടെ
സേവനം ലഭ്യമാക്കാൻ ഗോർബച്ചേവ് ഒരിക്ക
ലും ശ്രമിച്ചില്ല. മർമ്മപ്രധാനമായ സാമ്പത്തി
കപ്രശ്നത്തിൽ, രാജ്യത്തെ പ്രമുഖ സാമ്പ
ത്തിക ശാസ്ത്രജ്ഞരെയെല്ലാം അദ്ദേഹം
അകറ്റിനിർത്തി. പ്രതിഭയുടെ ഈ ബലഹീന
തയ്ക്കു പുറമേയാണ് ഭരണരംഗത്തെ ആശയ
വിനിമയമില്ലായ്മ. ആഭ്യന്തര സുരക്ഷയെപ്പു
ററി പ്രസിഡൻറ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ്,
ആഭ്യന്തരമന്ത്രി അറിഞ്ഞില്ല. വിദേശ പത്ര
ലേഖകർ ഓർമ്മിപ്പിച്ചപ്പോൾ മാത്രമാണ്
മന്ത്രി ഇക്കഥ അറിയുന്നതുതന്നെ. ഇത്തരം
ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളുടെ അനിമഫലമാണ് രാ
ഷ്ട്രം എന്ന നിലയിൽ സോവിയറ്റ്
യൂണിയൻ ഇന്നു നേരിടുന്ന ശൈഥില്യം.

ഗ്ലാസ്നോസ്തും പെരിസ്ട്രോയിക്കയും
വാചകക്കുസർത്തുകാളായി ഒതുങ്ങിയതോടെ
രാജ്യത്തിനുള്ളിൽ അരാജകത്വവും സാമ്പത്തി

കമാന്ദ്യവും ഗുരുതരമാവുകയും റിപ്പബ്ലി
ക്കുകൾ തമ്മിലുള്ള വംശീയ വൈജാത്യങ്ങൾ
ശക്തിപ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.
ശരിയായ ഇനാധിപത്യത്തിന്റെ അഭാവ
ത്തിൽ ഒരിക്കലും സോഷ്യലിസം സംജാത
മാവില്ലെന്നതാണ് റഷ്യ നല്കുന്ന ചരിത്ര
പാഠം. മനുഷ്യനെ ചരക്കായിട്ടല്ലാതെ, മനുഷ്യ
നായി കാണുന്ന സോഷ്യലിസറ്റ് ഉല്പാദന
ക്രമമുണ്ടാക്കുകയും അവന്റെ ഉല്പാദനക്രമം
സാമ്പത്തികമേൽ സാമൂഹ്യവൽക്കണമാർഗ്ഗം
എന്ന നിലയിലല്ലാതെ മറ്റൊരുതരത്തിലും
സ്റ്റേറ്റ് ഇടപെടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോ
ഴാണ് സോഷ്യലിസത്തിന് ഇനാധിപത്യമാനം
കൈവരിക. അതാണ് മാർക്സമുതൽ അൽ
ത്തുസർ വരെയുള്ളവർ വിവർഷിച്ചതും.
എന്നിട്ടും, മാറ്റത്തിനുവേണ്ടി ഉദമിച്ച ഗോർ
ബച്ചേവിന് ഇത്തരത്തിലുള്ള യാതൊരു
താത്വികാടിത്തറയുമില്ലാതെ പോയി. അഴിച്ചു
വച്ചിട്ടു പണിയിരിയായത ചുവർ. ഗുരുതരമായ
ഈ അവധാനതയും വർദ്ധിച്ചുവന്ന ആശയ

ക്കുഴപ്പവും കൂട്ടിച്ചേർക്കിയത് ലോകത്തെ
ഏറ്റവും വലിയ രാഷ്ട്രത്തെ മാത്രമല്ല;
സർവ്വമാനവികതയിൽ കണ്ണുനട്ട മഹത്താ
യൊരു പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രതി
ച്ഛായകുടിയാണ്. ഗോർബച്ചേവ് മാനു
നായിരിക്കാം. പക്ഷേ, മാനുന്മാരെല്ലാം
നല്ല ഭരണാധിപന്മാരായിക്കൊള്ളണമെന്നി
ല്ലല്ലോ. വിമോചകർ വിശ്വസിക്കേണ്ടതാണെന്ന്
മാത്രം പോരാ. പുതുമ സൃഷ്ടിക്കാൻപോന്ന
ദർശനമുള്ളവർകൂടിയായവരാണ്. നിർഭാഗ്യ
വശാൽ ഗോർബച്ചേവിനതുണ്ടായില്ല. ഈ
ദൗർബല്യം മുതലേത്താണ് പാശ്ചാത്യ
സാമ്രാജ്യത്വവാദികൾ റഷ്യയെ പിച്ഛിക്കാൻ
കോപ്പുകൂട്ടുന്നത്. അവരുടെ മാർഗ്ഗങ്ങൾ
ഉത്സവത്തിലിറങ്ങി നടത്തുന്നത്. കാരണം,
അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സോവിയറ്റ്
നാടിന്റെ തകർച്ച ഒരു രാഷ്ട്രീയവിജയം
മാത്രമല്ല; പ്രത്യയശാസ്ത്രപരമായ വിജയം
കൂടിയാണ്. അവരെതിർക്കുന്ന സോഷ്യലിസ
ത്തെ മെതിച്ചുമാറ്റാനുള്ള ശക്തമായ ഒരു
കാൽവയ്പ്.

ഇനങ്ങളുടെ പങ്ക്

ഈ കുഴിവെട്ടിൽ ഗോർബച്ചേവിനെയും
സോവിയറ്റ് കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പാർട്ടിയെയും
മാത്രം പഴിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. റഷ്യയിലെ
ഇനങ്ങളും തുല്യ അളവിൽ കുറക്കാൻ.
1988-ലെ വേനൽക്കാലത്ത് റഷ്യൻ റിപ്പബ്ലി
ക്കിലെ കർഷകർക്ക്, ദീർഘകാലാടിസ്ഥാന
ത്തിലുള്ള പാട്ടത്തിന് ഭൂമിയും കൃഷിയായുധ
ങ്ങളും നല്കാൻ ഗവൺമെന്റ് തയ്യാറായി. 50
വർഷമായി സ്വന്തം ഭൂമിയില്ലാതിരുന്ന കർഷ
കർ ഉത്സാഹത്തോടെ ചാടിയിറങ്ങുമെന്നു
ധരിച്ചവർ മണ്ടരായി. കാരണം, റഷ്യയിൽ
'കർഷകർ' ഇല്ലായിരുന്നുവത്രേ. മണിക്കൂർ
കണക്കിനു കുലി വാങ്ങുന്ന 'കർഷകത്തൊഴി
ലാളി'കളാണവശേഷിച്ചിരുന്നത്. അവർക്ക്
ഭൂമി വാങ്ങി കൃഷിയിറക്കാൻ താല്പര്യമില്ല
ത്രേ. വിളവെടുപ്പ് എങ്ങനെയാവാലും ഭക്ഷ
ണവും കുലിയും കിട്ടുമെന്നതിനാൽ, ഉല്പാദ
നത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കാൻ
അവർ തയ്യാറല്ല.

അടിസ്ഥാനപൗരന്റെ നിലപാടാണിത്.
ഉത്തരവാദിത്വമേറ്റെടുക്കാൻ വയ്യാത്ത ഈ
മടിയന്മാരെ തീറിപ്പോറ്റുന്ന ചുമതല
ഗവൺമെന്റിനാണെന്ന കാര്യം മാർക്സിന്റെ
യും ലെനിന്റെയും പ്രതിമകൾ തല്ലിപ്പൊളി
ക്കാൻ നടക്കുന്ന നവവിപ്ലവകാരികളോ
അവരുടെ പിന്നിലുള്ളകളോ ഓർമ്മിക്കുന്നില്ല.
അവരെ ഓർമ്മിക്കാൻ ഗോർബച്ചേവിനോ,
'ഗോർബിമാനിയ' പിടപെട്ട തിരുത്തൽവാദി
കൾക്കോ കഴിയുന്നില്ല. അങ്ങനെ ഒരു
മഹാവസന്തത്തിന്റെ ഉദ്ഭവം വെറുമൊരു
മാറ്റാലിയായി ചുരുങ്ങുകയും സോവിയറ്റ്
യൂണിയൻ എന്ന നാമം ഒരു റഷ്യൻ
ഫെയറിടെയ്ലാണ്ടുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ
തുറങ്കൻനേരത്ത്, സംഭവഗതിയുടെ സംക്ഷി
പ്തരൂപം ടോക്കിയോയിലെ ഹാമർപിറിലി
രുന്ന് ആ റഷ്യാക്കാരൻ—യൂറി സെദിങ്ക്—
തന്നെ കണിശതയോടെ പറഞ്ഞു:
"We have committed suicide."

കുറുപ്പാടി രാമമൂർത്തി നേതൃത്വമേറ്റെടുക്കുന്നതിനുമുമ്പ് തമിഴ്നാട്ടിലെ കോൺഗ്രസ് കരുപ്പയ്യ മുപ്പനാരുടെ കൈകളിലായിരുന്നു. മുപ്പനാറെക്കൊണ്ട് കോൺഗ്രസിനെ രക്ഷിക്കാനാവില്ല എന്ന് രാജീവ് ഗാന്ധി മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ ഫലമാണ് രാമമൂർത്തിയുടെ അരങ്ങേറ്റം. രാമമൂർത്തി സംഘടനാതലത്തിൽ വച്ച് കോൺഗ്രസിനെ ശക്തമാക്കുകയും പ്രായോഗികവിജയം ലക്ഷ്യംവച്ചുകൊണ്ട് നീങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇയലളിതയെ മുന്നോട്ടുവെച്ചാലെ കോൺഗ്രസിന് തമിഴ്നാട്ടിൽ രക്ഷയുള്ളൂ എന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതാണ് രാമമൂർത്തിയുടെ ബുദ്ധി! ഞാൻ ഒന്നാമനാ

ഇയലളിത

പോകുമ്പോൾ ഇയലളിത ഇനി അത്രയൊന്നും യേശുദേസെതില്ല. പ്രഭാകരന്റെ ഹിറ്റ് ലിസ്റ്റിൽനിന്നുപോലും ഒരുപക്ഷേ, ഇയലളിതയുടെ പേരു മാഞ്ഞുപോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സംസ്ഥാന കോൺഗ്രസ് അദ്യക്ഷനായ വാഴപ്പാടി രാമമൂർത്തിയുടെ പേരും ഹിറ്റ് ലിസ്റ്റിൽനിന്നും മാഞ്ഞുപോയിരിക്കണം. ഒരുരാഷ്ട്രീയ കക്ഷിയെന്ന നിലയിൽ ഡി.എം.കെ. അനങ്ങാൻ വയ്യാതെ മലർന്നു കിടക്കുന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികളുടേയും മറ്റു ഇയലളിത വിരോധികളുടേയും അവസ്ഥ ഇതുതന്നെ. ഇയലളിത ഭരിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞ് ദീർഘനിശ്വാസം പൊഴിക്കാനല്ലാതെ ഇവർക്ക് തൽക്കാലം മറ്റൊന്നും ചെയ്യാനില്ല. എന്നാൽ കോൺഗ്രസിന്റെ അവസ്ഥ ഇതല്ല. പൊതുതിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ വലിയ വിജയം

കരസ്ഥമാക്കുകയും കേന്ദ്രത്തിന് നാലു മന്ത്രിമാരെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്ത കക്ഷിയാണ്. നാലുപേരിലൊരാൾ നരസിംഹറാവുവിനാടും ബംഗാരുപയ്യോടും പ്രതിഷേധിച്ച് രാജിവെച്ച് ഇങ്ക് പോന്നു. അദ്ദേഹം ചില്ലറക്കാരനല്ല. കോൺഗ്രസ് അദ്യക്ഷനാണ്. കഴിവിൽ കരുണാനിധിക്കുതുല്യനാണ്. പൊട്ടിച്ചിതറിയ കോൺഗ്രസിനെ കഴിഞ്ഞ മൂന്നു വർഷംകൊണ്ട് രക്ഷിച്ചെടുത്ത നേതാവാണ്. തികഞ്ഞ സംഘാടകനും വാഗ്മിയും തന്ത്രശാലിയും ഇനസാധീനവുമുള്ള നേതാവ്. ഭൂപ്രഭുവല്ല, മുഖ്യമന്ത്രിയാവുക എന്നെങ്കിലും എന്ന ജീവിതലക്ഷ്യവുമായി ജീവിക്കുന്നയാളല്ല.

വാഴപ്പാടി രാമമൂർത്തി നേതൃത്വമേറ്റെടുക്കുന്നതിനുമുമ്പ് തമിഴ്നാട്ടിലെ കോൺഗ്രസ് കരുപ്പയ്യ മുപ്പനാരുടെ കൈകളിലായിരുന്നു. മുപ്പനാറെക്കൊണ്ട് കോൺഗ്രസിനെ രക്ഷിക്കാനാവില്ല എന്ന് രാജീവ് ഗാന്ധി മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ ഫലമാണ് രാമമൂർത്തിയുടെ അരങ്ങേറ്റം. രാമമൂർത്തി സംഘടനാതലത്തിൽ വച്ച് കോൺഗ്രസിനെ ശക്തമാക്കുകയും പ്രായോഗികവിജയം ലക്ഷ്യംവച്ചുകൊണ്ട് നീങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇയലളിതയെ മുന്നോട്ടുവെച്ചാലെ കോൺഗ്രസിന് തമിഴ്നാട്ടിൽ രക്ഷയുള്ളൂ എന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതാണ് രാമമൂർത്തിയുടെ ബുദ്ധി! ഞാൻ ഒന്നാമനാ

ഇയലളിത ഭരിക്കുന്നു കോൺഗ്രസ് ഭവിക്കുന്നു

യിനിന്ന് ഇയലളിതയെ പിന്നിൽനിർത്തി തമിഴ്നാട് ഭരിക്കണമെന്ന് സ്വപ്നം കണ്ടതാണ് കരുപ്പയ്യ മുപ്പനാരുടെ ബുദ്ധിശൂന്യത. കോൺഗ്രസിലെ ഈ ബുദ്ധിശൂന്യത ബുദ്ധിശൂന്യതയും തമ്മിൽ ഇന്നും ഏറ്റുമുട്ടുന്നു. രഹസ്യമായും പരസ്യമായും. ഈ ഏറ്റുമുട്ടലിൽ ചിദംബരം, രങ്കരാജൻ കുമാരംഗലം, അരുണാചലം എന്നിവരെക്കൊണ്ടുവിടെ നില്ക്കുന്നുവെന്നതിനു പ്രസക്തിയില്ല. കാരണം അവർ നേതാക്കളായത് ഏറെക്കുറെ ഡെൽഹിയുടെ സാധീനത്തോടുകൂടിയാണ്. ഇതുകൊണ്ടാണ് കാവേരി നദീതീരപ്രദേശത്തിൽ രാമമൂർത്തിയും തമിഴകത്തെ ഇനങ്ങളും സ്വീകരിച്ചു നിലപാട് അവർക്ക് സ്വീകരിക്കാൻ വയ്യാതായിപ്പോയത്. ആയതിനാൽ അവർ അച്ചടക്കമുള്ള കോൺഗ്രസ് നേതാക്കന്മാരായ

അതിർന്നു, കോൺഗ്രസിന്റെ അവിഭേദിത നേതൃത്വം സ്വീകരിച്ചു നിലപാടുകളുടെ പ്രിയ വക്താക്കളായിത്തീർന്നു. അവരുടെ കൂട്ടത്തിലേക്കു നിങ്ങൾ കോൺഗ്രസിലെ മുപ്പനാരു സംഘവും. ഈ നിക്ഷേപങ്ങളായത് ആദർശം കൊണ്ടോ ന്യായംകൊണ്ടോ അല്ല രാമമൂർത്തിക്കൊണ്ടെ നിലക്കുക എന്ന അധികാര മോഹ രാഷ്ട്രീയംകൊണ്ട്. നരസിംഹറാവു ഗവൺമെന്റിനോടു പ്രതിഷേധം രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് മന്ത്രിസ്ഥാനം ഉപേക്ഷിച്ചവനെ രാമമൂർത്തിയാണ് പ്രദേശ കോൺഗ്രസ് അദ്യക്ഷൻ. ഈ കാവേരി നദീതീരപ്രദേശം ഏത് മൈക്രോസ്കോപ്പ് വച്ചു പരിശോധിച്ചാലും ന്യായം തമിഴ്നാടിന്റെ ഭാഗത്താണ്. ഇയലളിതയ്ക്ക് ഈ പ്രശ്നം ഉയർത്തിപ്പിടിക്കാതെ നിർവ്വാഹവുമില്ല. ഇയലളിത തികച്ചും കാവേരി പ്രശ്നത്തിൽ ബുള്ളറ്റ് പ്രഹിനകത്തിനുകൊണ്ട് വികാരവതിയായതിനാൽ. തമിഴ്നാട് കോൺഗ്രസ് അദ്യക്ഷനും കോൺഗ്രസിന്റെ ആത്മാവും ഈ പക്ഷത്താണ്. രാമമൂർത്തി വീരനായകനാവുന്നു. എ.ഐ.എ.ഡി.എം.കെയും അതിന്റെ നേതാവായ ഇയലളിതയും രാമമൂർത്തിയെ വാഴ്ത്തുന്നു. രാമമൂർത്തി ഇയലളിതാകക്ഷിക്കാരുടെ സ്വീകരണം ഏറ്റെടുക്കുന്നു. ചിദംബരവും അരുണാചലവും രങ്കരാജനും മുപ്പനാരുമൊക്കെ കല്ലേറ്റ് ഏറ്റെടുക്കുന്നു.

രഹസ്യതലത്തിൽ, അകത്തെ അകത്ത് കോൺഗ്രസ് രണ്ടായിക്കിടങ്ങി. തമിഴ്നാട് കോൺഗ്രസിന്റെ എന്നത്തെയും ശാപം ഇക്കാലം കോൺഗ്രസ്സും ഏറ്റെടുക്കി. ഇന്നത്തെ ഈ ചേരിതിരിവിനു പിന്നിൽ കരുപ്പയ്യ മുപ്പനാരുള്ളതെന്നും വ്യക്തം. മുപ്പനാർ പ്രദേശ കോൺഗ്രസ് കമ്മിറ്റിയുടെ വികാരത്തോടൊപ്പം നിലക്കേണ്ടതായിരുന്നു. പകരം നരസിംഹറാവുവിന്റെ നിസ്സഹായതയോടും കൺഫ്യൂഷനോടുമൊപ്പമാണ് മുപ്പനാർ നിന്നത്. സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ കോൺഗ്രസ് നേതാക്കന്മാർ പല കാലങ്ങളിലായി സ്വീകരിച്ച ഇത്തരം നിലപാടുകളാണ് കോൺഗ്രസിനെ തളർത്തിയത്. ഈ നിലപാടുകളെ ഇന്നാധിപത്യ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഒരു സ്വഭാവമായി കാണുന്നതിലർത്ഥമില്ല. തിരിച്ചൊരു പര്യായം

പുഴ വരണ്ടുവെന്നു കമിളകൾ

ഒരു മനുഷ്യനുണ്ടാവുന്ന ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടം മരണമാണ്. മരണമെന്നാൽ ഇല്ലായ്മ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് അങ്ങനെ പറയുന്നത്. കർമ്മസംതൃപ്തിയോടെ മരണം വരിച്ചവരാണ് വലിയ ലോകനേതാക്കൾ.

വളാദിമർ ഇല്ലിച്ച് ലെനിൻ ആ അർത്ഥത്തിൽ കർമ്മനിരതനായ വലിയ മനുഷ്യനായിരുന്നുവെന്ന് ബി.ജെ.പിയിലെ ചിലർപോലും സമ്മതിക്കുന്നു. മാർക്സിസത്തിന് ആശയസമ്പന്നി നല്കാൻ മാത്രമാണ് ലെനിൻ ഒക്ടോബർ വിപ്ലവത്തിനു നേതൃത്വം നല്കിയതെന്ന് മാർക്സിസ്റ്റുകാരും പറയില്ല. ചില നിർബ്ബന്ധ രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രധാന പങ്കാളികളാകുന്ന വർഗ്ഗസ്ഥാനത്തിൽ അച്ചടക്കമുണ്ടാക്കാനായി ചില നിയമങ്ങൾ നിഷ്കർഷിക്കും. പക്ഷേ അതുവഴി നിയമങ്ങളുടെ കൃന്മാരും അച്ചടക്കവും നിഷ്കളും പ്രസ്ഥാനമാകുന്നില്ല.

ആരുമണിക്കുമ്പ്പു കൂളിച്ച് അമ്പലത്തിൽ പ്രദക്ഷിണം നടത്തി മടങ്ങി വീട്ടിലെത്തി ഒരുമണിക്കൂർ പുരണപാരായണം നടത്തിയതിനുശേഷം പ്രാതൽ കഴിച്ച് ഒൻപതുമണിക്ക് യഥാർത്ഥ ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന ദിജന്മാരുടെ സംസ്കാരത്തിനുള്ളിൽ അച്ചടക്കം അമ്പലത്തിൽ പോകുക മാത്രമാണ് എന്ന് ഇന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരു സമ്മതിക്കും? സംസ്കൃത സംസ്കാരത്തിന്റെ ആധുനിക വക്താവായി നിലകൊള്ളുന്ന എൽ.കെ. അദാനിയുടെ പൊതു രാഷ്ട്രീയ ശൈലിയിലേക്കു അച്ചടക്കം, ആ അർത്ഥത്തിൽ രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പു പ്രചരണ ശൈലിക്കുണ്ടായിരുന്നു. "രാമൻ ഇനിപ്പുത് എവിടെയാണ്, അവിടെ?..." അദാനി ചോദിക്കുന്നു. മറുപടി നേരത്തെ മൂദ്രാവാക്യ

മാക്കിയ ബി.ജെ.പിക്കാർ പറയുന്നു. "അവിടെത്തന്നെ അമ്പലം പണിയും." "അതേ" രാഷ്ട്രീയ സംതൃപ്തിയിൽ അദാനി ചിരിക്കുന്നു. ഈ അദാനിക്ക് കമ്മ്യൂണിസം സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ പേരിൽ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്താൻ എന്തവകാശം? ഇന്ന് സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ ലെനിന്റെ പ്രതിമകൾ ഉലഞ്ഞാടുമ്പോൾ അതിന്റെ ചരിത്രപരമായ രാഷ്ട്രീയ അർത്ഥങ്ങൾ തേടാതെ അതേ മട്ടിലൊരു ഹൈന്ദവ രാഷ്ട്രീയം—(സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയെ പ്പോലെ) തിരയുകയാണ് ഇന്ത്യയിലെ ബി.ജെ.പി.

ഫൈസാബാദ് ലോക്സഭാസീറ്റിൽ (അ യോദ്യ ആ ലോക്സഭാനിയോളകമണ്ഡലത്തിലാണ്) സി.പി.ഐ സ്ഥാനാർത്ഥി വിജയിച്ചപ്പോൾ അയോദ്യാനിവാസികൾ തന്നെ ശ്രീരാമന്റെ ചരിത്രത്തെ തള്ളിപ്പറഞ്ഞുവെന്ന് രാഷ്ട്രീയഭാഷയിൽ മറുതള്ളുവാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഹിന്ദുവിശ്വാസത്തിന്റെ, വർഗ്ഗീയരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പുതിയ മേഖലകൾ തേടുകയാണ് ബി.ജെ.പിക്കാർ ചെയ്തത്. ശ്രീരാമന്റെ ചരിത്രത്തിനു പൗരാണിക തെളിവുകൾ സംഭരിക്കാൻപോലും വയ്യാത്ത ഈ രണ്ടാതരം രാഷ്ട്രീയക്കാർ ലെനിന്റെ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഒരു ചെറിയ ചരിത്രത്തിന്റെ പുതിയ അവസ്ഥയിൽ സന്തുഷ്ടരാകാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ദയനീയ കാഴ്ചയാണിവിടെ.

കേരളത്തിൽ ഒരു നിയമസഭാസീറ്റിൽപ്പോലും ഇരിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു രാഷ്ട്രീയ കക്ഷി വടക്കേ ഇന്ത്യയിൽ തുല്യശക്തരായ രണ്ടു കക്ഷികൾ—(കോൺഗ്രസ്സും ഇന്താദളും) പരസ്പരം തോല്പിച്ചതു കാരണം കൂടുതൽ ലോക്സഭാസീറ്റുകൾ നേടിയെ

ന്നെയുള്ള പക്ഷേ ഇവർ യഥാർത്ഥ ഹിന്ദുസംസ്കാരത്തിന്റെ ഏഴ് അയൽ വക്കത്ത് പോയിട്ടില്ല. രണ്ടാം അയൽവക്കത്ത് പോകാൻ കെല്പുമില്ല ഒന്നാം അയൽവക്കത്ത് നിലക്കാൻ ഈ കക്ഷിയുടെ നേതൃത്വത്തിന് അർഹതയുമില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് വിശ്വ ഹിന്ദുപരിഷത്തിലെ നേതാക്കളിൽ ചുഷണ സാദ്യത ഇവർ തിരയുന്നത്. ഇവർക്ക് കിട്ടിയിരിക്കുന്ന പുതിയ ആയുധം ലെനിന്റെ തത്ത്വസംഹിതയുടെ പരാജയമാണ്!!

അങ്ങനെ ചിന്തിച്ചാൽ ഇന്ത്യയിൽ പോർട്ടുഗീസുകാരും ഡച്ചുകാരും ഫ്രഞ്ചുകാരും അറബികളും പേർഷ്യക്കാരും മുഗളന്മാരും മറ്റും കയറിവന്ന് ഭരിച്ചത് ഇവിടെത്തെ ഹൈന്ദവതയുടെ തകർച്ചയായിരുന്നുവോ? ആ "വിപണി ശക്തി" കളാണ് യഥാർത്ഥ സാമന്ത്രിയെങ്കിൽ, അതാണ് ഇന്നാധിപത്യമെങ്കിൽ "ഇന്റർനാഷണലിസം" എന്ന പേരിൽ ഇവിടെ വന്നു ഭരിച്ചവർക്ക് പിന്നീടുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയ ആഗ്രഹങ്ങളെ എങ്ങനെ ചോദ്യം ചെയ്യാനാവും? എന്നാൽ ഇന്ത്യയിൽ മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെയും മറ്റും പ്രസക്തിയെന്ത്? കമ്മ്യൂണിസത്തോട് ആശയപരമായി വിപ്രതികൂലമായി, ആ ആശയവിരുദ്ധതയിലൂടെയും ഒരു ഭരണപ്രക്രിയ തകരുമ്പോൾ, പ്രതികരിക്കുന്നവർ പുതിയ കാരണങ്ങൾകൂടി തിരയണം.

മോസ്കോയിൽ തകർത്തത് കമ്മ്യൂണിസം മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയിൽ അതുകൊണ്ട് ഹൈന്ദവ വർഗ്ഗീയത വിജയിക്കുകയുമില്ല. കമ്മ്യൂണിസം അടിച്ചേല്പിക്കുന്ന ചിലരുടെ തോന്നുസമ്പ്രദായം മതിയോ മാത്രമാകുമ്പോൾ തകരുന്നു. ഹൈന്ദവത മറ്റു വിശ്വാസങ്ങളുടെ നിരാകരണമാകുമ്പോൾ അങ്ങനെ വരുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നവരും തകരും. എന്തായാലും എൽ.കെ. അദാനിക്ക് ഒരു ലെനിനാവാൻ, ഒരു ഗോർബച്ചേവ് ആകാൻ, എന്തിന് ഒരു രാജീവ് ഗാന്ധിയാകാൻ കഴിയില്ല. വലിയ തെറ്റുകൾ കാണിച്ചു വലിയ മനുഷ്യർക്ക് ചരിത്രം മാപ്പുനല്കും. വലിയ അവസ്ഥയിലിരുന്നിട്ടും വലിച്ചുമുണ്ടാകാതെ മരിച്ചവരെയും അവരുടെ സത്യസന്ധതയുടെ പേരിൽ ചരിത്രം പങ്കാളികളാക്കും. അദാനി നയിക്കുന്ന ബി.ജെ.പിക്ക് വലിപ്പവുമില്ല, സത്യസന്ധതയുമില്ല. ഇവർ കേവലരാഷ്ട്രീയത്തിൽ ജീവിതദൈർഘ്യം തേടിയ കുമിളകളാണ്. കുമിള പൊട്ടുമ്പോൾ ആരും ചോദിക്കാറില്ല. പുഴ വരണ്ടു എന്ന് കുമിള അട്ടഹസിച്ചാലോ?

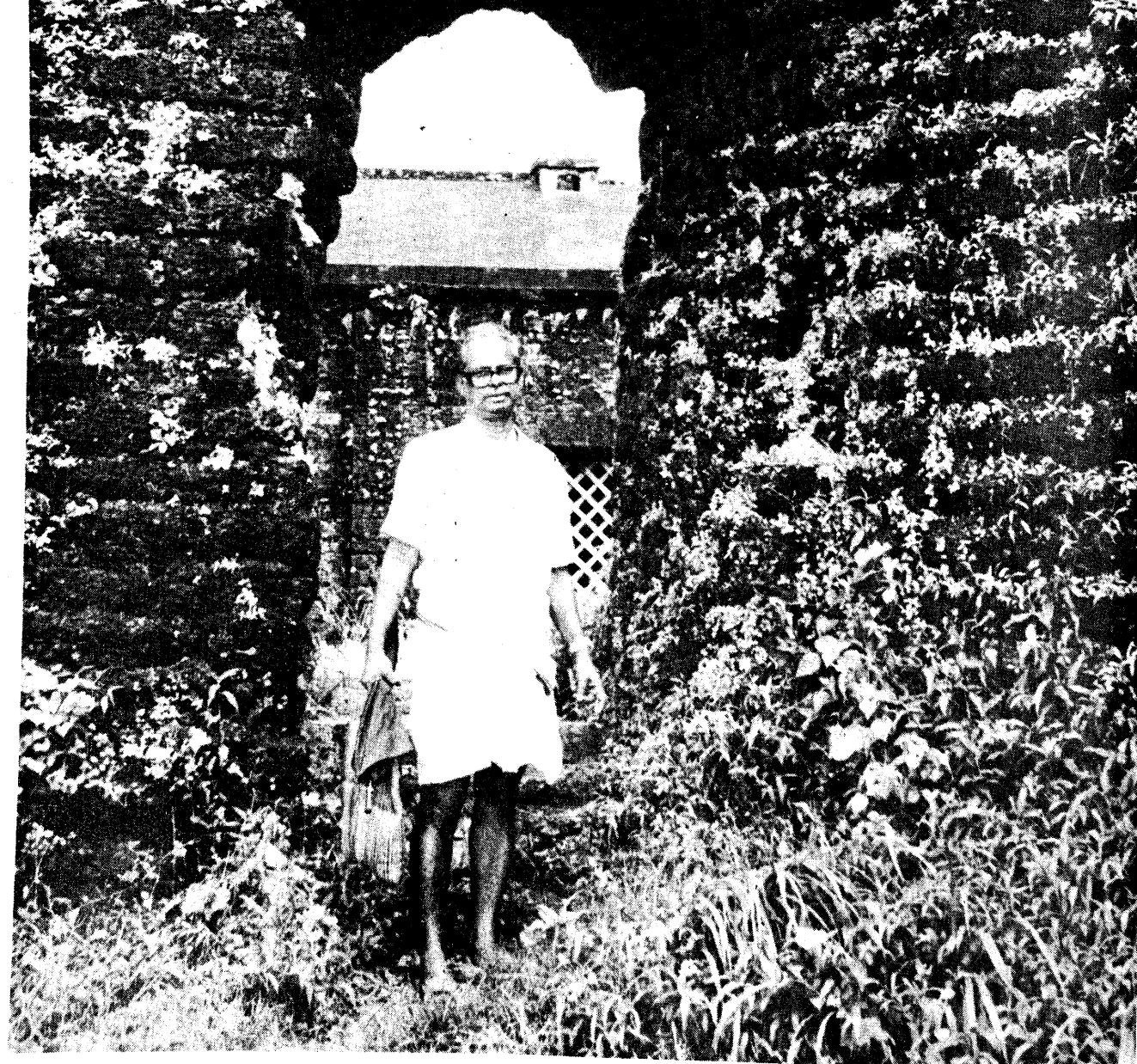
എന്നോട് കളിച്ചാൽ ഇങ്ങനെയിരിക്കും എന്ന് ഇയലളിത പറഞ്ഞതുമാവാം. കരുപ്പയ്യ മുപ്പനാർക്ക് രസം പ്രഭുവായ മുപ്പനാർ കോൺഗ്രസ് പിളരുന്നതും കാത്തിരിക്കുകയാണ്. കോൺഗ്രസ് പിളർന്നെങ്കിലേ ഇനി മുപ്പനാർക്ക് തമിഴ് നാട്ടിൽ നേതാവാകാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. കോൺഗ്രസിന്റെ കേന്ദ്ര നേതൃത്വത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇങ്ങനെയുള്ള സംസ്ഥാന നേതാക്കന്മാരെ വേട്ടയാടിപ്പിടിക്കാനുള്ള സന്ദർഭവുമല്ല ഇത്.

എന്തായാലും ഇയലളിത ഭരിക്കുന്നു, തമിഴ്നാട് കോൺഗ്രസ് ഭവിക്കുന്നു.

പ്രകാശം പരയുന്ന കഥകാരൻ

ചെറുകഥയെ ഭാവഗാനത്തിലെത്തിച്ച കഥാകൃത്താണ് ടി. പത്മനാഭൻ. മലയാളകഥയിലെ മഹാകവി എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന പത്മനാഭൻ അറുപതു തികഞ്ഞു. അറുപതു വസന്തങ്ങളുടെ ശിരോവസ്ത്രമണിഞ്ഞ കണ്ണുർക്കാരനെ അടുത്തിടപ്പെടുന്ന വർക്കറിയാം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതവും ഒരു പത്മനാഭൻ കഥ തന്നെയാണെന്ന്. മനുഷ്യസ്നേഹവും ഔദാര്യവും ആ കഥകളിലെ അന്തർധാരയാണല്ലോ. അതുതന്നെയാണ് തിന്നയ്ക്കൽ പത്മനാഭനും.

കഥാകൃത്തിനേയും കഥയേയും വേർതിരിപ്പിക്കാനാവാത്ത അവസ്ഥ. ഇതുതന്നെയാണ് പള്ളിക്കുന്നിലെ രാജേന്ദ്രൻ കോളനിയിലെ പേരില്ലാത്ത വീടിലേക്ക് ചെന്നെത്താൻ പ്രേരിപ്പിച്ചതും. തൊട്ടപ്പറമ്പ് സെൻട്രൽ ജയിലാണ്. ഇങ്ങ് സ്വന്തം മാളത്തിൽ ഏകാന്തതയുടെ തടവുകാരനായി കഥയെ കവിതയോടടുപ്പിച്ച കഥാകാരനും. മറുതളവർ സൂഷ്മിച്ച തടവറയല്ല, സ്വയം തീർത്ത ഇയിൽ. മക്കളില്ലാത്ത പത്മനാഭന് പൂക്കളും കുട്ടികളുമാണ് കൂട്ടുകാർ.

പത്മനാഭൻ കഥകളിലേക്കും പത്മനാഭനിലേക്കും ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുവാൻ ഉള്ള ശ്രമമാണിവിടെ. ചോദ്യങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ കഥകളിലെ ഭാവഗീതികൾ അന്തരീക്ഷ സൂഷ്മിയാടി വന്നു കൊണ്ടിരുന്നു...

ഒന്ന്
...വാതിൽക്കൽ ആരോ മുട്ടിയപ്പോൾ അയാൾ ഞെട്ടിയുണർന്നു. അയാൾ ദേഷ്യത്തോടും മടുപ്പോടും കൂടെ ഓർത്തു. ഈ നനഞ്ഞ മാളത്തിൽ, ആർക്കും ഒരു ശല്യവും ചെയ്യാതെ കഴിഞ്ഞുകൂടുവാനും ഇവർ എന്നെ അനുവദിക്കില്ലേ? ആരാണ് ഇപ്പോൾ എന്നെ കാണാൻ...

അയാൾക്ക് ആരെയും കാണണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആരുമായും ഇടപഴകണമെന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്റെ പഴയ മുറിപ്പാടുകളിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും നക്കി, ആളുകളിൽനിന്നെല്ലാം അകന്ന്, ക്ഷീണിതനായ ഒരു മുഗ്ദ്ധനെപ്പോലെ ഒറയ്ക്കു കഴിയാനായിരുന്നു അയാൾ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നത്...

താങ്കളുടെ കഥകളിൽ കൂടുതലും ഒന്ന് പെട്ടവന്റെ വിഷാദശൃതിയാണല്ലോ. എന്തുകൊണ്ട്?
"ശരിയാണ്. എന്റെ മിക്ക കഥകളിലും ഇങ്ങനെയൊരു റീഡ് അറിയാതെ വരുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ സമൂഹത്തിന്റെ മേലേക്കിടയിലുള്ള

വരുടെ പൊങ്ങച്ചങ്ങളെ പരിഹസിക്കുന്ന മികച്ച നർമ്മകഥകളും ഞാനെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഹാരിസൺ സായ്വിന്റെ നായ, ഒരു പി.എച്ച്.ഡി പുരാണം, ഹംസഗാനം തുടങ്ങിയവ ഉദാഹരണങ്ങൾ."

"ഒരു മുഡിലായാൽ അടുത്ത ചങ്ങാതിക്കുളാട് വളരെ വളരെ തമാശയായി സംസാരിക്കാൻ എനിക്ക് കഴിയും. ചിലപ്പോൾ നിലത്ത് കുത്തിയിരുന്ന് എല്ലാം മറന്ന് ചിരിക്കാറുണ്ട്. അപ്പോൾപ്പിന്നെ നർമ്മകഥകൾ എഴുതാനും വിഷമം കാണാൻ പാടില്ലല്ലോ. പക്ഷെ പൊതുവെ ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങൾ കുറവാണെന്നു മാത്രം. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അത്തരം കഥകളും കുറഞ്ഞു..."

...അയാൾ ആ കാളയുടെ മുതുകിൽ ആർദ്രമായി തലോടിക്കൊണ്ടിരുന്നു... കാലത്തിന്റെ ഏകാന്തമായ ഒറയടിപ്പാതയിലൂടെ പതുക്കെ ക്ഷീണിതനായി, താനറിയാതെ തന്നെ തന്നോട് സംസാരിച്ചുകൊണ്ട്, കൂട്ടുകാരില്ലാതെ; ഏകനായി...

എന്തുകൊണ്ട് ഈ ഏകാന്തത?
"ഞാനൊരു ഏകാകിയാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പരക്കുന്നത് പലരും പറയും. എന്നാൽ എന്റെ പരക്കൻ സ്വഭാവം ഒരു പുറത്തോടു മാത്രമാണ്. ഇന്ത്യ ഭേദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ഞാൻ വളരെ സ്നേഹശീലനായ ഒരു പാവം മനുഷ്യനാണെന്ന് ആർക്കും മനസ്സിലാകും. പിന്നെ എന്തിനാണ് ഈ പുറത്തോട് അണിയുന്നതെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, എനിക്ക് ഇടക്കൊരെയും വിഡ്ഢികളെയും സഹിക്കാൻ വിഷമമാണ്..."

ഈ പരക്കൻ മട്ട് പലരേയും അകറി നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ കഥകളെക്കുറിച്ച് എം.എഫി.എം.പി.എച്ച്.ഡി.കൾ ഗവേഷണം ചെയ്തവരിൽ—ചെയ്യുന്നവരിൽ—ആരെങ്കിലും രണ്ടുപേർ മാത്രമേ എന്റെയടുക്കൽ സംസാരിക്കാൻ വന്നിട്ടുള്ളൂ. ചങ്ങനാശ്ശേരിയിലെ സുശീലാദേവിയും പാലക്കാട്ടെ മുരളിയും. പി.എച്ച്.ഡി ചെയ്ത, ചെയ്യുന്ന രണ്ടുപേർ എന്നിക്കെഴുതുകയെങ്കിലും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

...കുട്ടി വീണ്ടും ചോദിച്ചു: "ഇതെന്താണ്? അയാൾ പറഞ്ഞു. "ഇതോ, ഇതൊരു റോസാച്ചെടി— "എന്തു റോസാച്ചെടി? അയാൾ പറഞ്ഞു: 'മഞ്ഞനിറമുള്ള...' കുട്ടിക്ക് വലിയ അത്ഭുതം തോന്നി. മഞ്ഞനിറമുള്ള... "ഞാനിതുവരെ മഞ്ഞനിറമുള്ള ഒരു റോസാപ്പൂവു കണ്ടിട്ടില്ല..."

പൂക്കൾ താങ്കളുടെ കഥയിലെ അന്തരീക്ഷ സൂഷ്മിയിൽ അമിതമായ സാധിനം ചെലുത്തുന്നതായി കാണുന്നുണ്ടല്ലോ?

"ഞാനെന്നും റോസാപ്പൂക്കളുടെ ആരാധകനായിരുന്നു. റോസാപ്പൂ വളർത്തുന്നവരുടെ സംഘടനയായ റോയൽ നാഷണൽ റോസ് സൊസൈറ്റിയിലും (ലണ്ടൻ)—നൂറുകൊല്ലത്തിലധികം പഴക്കമുള്ളതാണ്—അമേരിക്കൻ റോസ് സൊസൈറ്റിയിലും ദീർഘകാലം അംഗമായിരുന്നു. ഇവരുടെ തോട്ടങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല, ഇംഗ്ലണ്ടിൽ സെൻറ് ആൽബാൻ സിലും അമേരിക്കൻ ലൂസിയാനയിലെ ഫ്രീമ് പോർട്ടിലും തുടങ്ങി യൂറോപ്പിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട

എല്ലാ ടെസ്റ്റ് ഗാർഡനുകളിലും പോയതുണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ പലയിടത്തും പ്രദർശനങ്ങളിൽ ഇഡ്ജം ആയിട്ടുണ്ട്. ഫ്രാൻസിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധമായ ബൊട്ടെല്ലിൽ വച്ച് റോസാച്ചെടി പ്രദർശനഭാരവാഹികൾ പറഞ്ഞു: "നങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളേക്കാൾ അറിയാമല്ലോ."

റോസിനെക്കുറിച്ച് ഇന്ത്യയിലുള്ള ചുരുക്കം മികച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങളിലാണ് എൻറേതാണ്."

രണ്ട്

...അയാൾ ജനലഴികളിൽ പിടിച്ച് വെളിയിലേക്കു നോക്കിനിന്നു. അയാൾക്ക് ഒരുദ്ദേശവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. നനഞ്ഞ ജനലഴികളിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ച് അയാൾ അവിടെ വെറുതെ നിന്നു. ഇടയ്ക്ക് കാര്യം വിശുന്മാൾ

ഏകാന്ത പഥികൻ

അയാളുടെ മുഖത്തും ദേഹത്തും മഴത്തുള്ളികൾ വന്നുവീഴുന്നുണ്ടായിരുന്നു...

താങ്കളുടെ കഥകളിൽ 'അയാൾ' ഒരു സ്ഥിരം കഥാപാത്രമാണല്ലോ; മഴയും?

'അയാൾ' പലപ്പോഴും ഞാനാണ്. ഞാനെന്നു പറയാൻ മടിയുള്ളതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ വിളിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിൽ നമുക്ക് പലതും മറച്ചുവയ്ക്കാറില്ലേ?

മഴയെക്കുറിച്ച് ഞാനെഴുതുന്നു. ഇതെല്ലാം വരും എടുത്തു പറയാനുള്ളതാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും എം.എഫി.എം.പി.എച്ച്.ഡി വിദ്യാർത്ഥികൾ. ഓർമ്മവച്ച കാലംമുതൽ ഞാൻ മഴ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. മഴയുടെ താളബദ്ധമായ സംഗീതം എന്നിക്കെന്നും ഹരമായിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ മഴ നല്കുന്ന ഹർഷോന്മാദവും.

...കുട്ടിയുടെ, ആഴമേറിയ, നീലജലം നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതുപോലെയുള്ള കണ്ണുകളിൽ ഉററുനോക്കിയപ്പോൾ പുതിയൊരു ചുരുക്കം അയാളുടെ സിരകളിൽ പടർന്നുകയറി. അയാൾ

ചോദിച്ചു. നിന്റെ പേരെന്താണ്?
അയാളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കൊക്കെ കുട്ടി ആവേശത്തോടെ ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീട്, നേരം വളരെ കഴിഞ്ഞപ്പോഴും അയാൾ കുട്ടിയോടു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു...

“കുട്ടികൾ താങ്കളുടെ കഥകളിൽ നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. കുട്ടികളില്ലാത്ത ദുഃഖമാണോ ഇതിനു പിന്നിൽ?”

“കുട്ടികളെക്കുറിച്ച് എന്റെയത്ര എഴുതിയ മറ്റൊരു കഥാകൃത്ത് മലയാളത്തിലുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. ഇനി ഒരു ചോദ്യം അങ്ങോട്ട് ചോദിക്കട്ടെ, കുട്ടികളുടെ ഹൃദയ നൈർമ്മലം ആത്യന്തിക വിശകലനത്തിൽ ഈ പര്യവേഷന എന്തിലും കാണാൻ കഴിയല്ലേ?”

എനിക്ക് കുട്ടികളില്ല. മുമ്പൊരിക്കലും അതൊരു തീവ്രദുഃഖമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴത്രെയില്ല.

“...വീട് ഇപ്പോഴില്ല; ചാണകം മെഴുകി വൃത്തിയാക്കിയ മുററവുമില്ല. അത്ര സ്നേഹത്തോടെ ചോറ്റുവിളമ്പിത്തരുവാൻ ആരുമില്ല. അമ്മ ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷെ, അയാൾ അമ്മയിൽനിന്നും വളരെ അകലെയാണ്. ദൂരംകൊണ്ട് മാത്രമല്ല, പ്രായം കൊണ്ടും മാത്രമല്ല...”

വേദനയോടെ അയാളോർത്തു: എനിക്കു കുട്ടികളുമില്ല...

...ഒരു സ്വപ്നത്തിലെ നാണവം അമ്മ നടന്നു. അടുക്കളയുടെ മുമ്പിലെത്തിയപ്പോൾ അമ്മ നിന്നു. അമ്മയെ കണ്ടപ്പോൾ എല്ലാവരും പെട്ടെന്ന് എഴുന്നേറ്റുനിന്നു.

അമ്മ താങ്കളുടെ കഥകളിലെ ബ്ലൈൻഡ് നാണമല്ലേ?

“എന്റെ അമ്മയെപ്പോലെ മറ്റൊരു സ്ത്രീയെ എനിക്ക് സങ്കല്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. വളരെ ചെറുപ്പത്തിലേ അമ്മ വിധവയായി. അച്ഛൻ ഉദ്യോഗത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ കൂടെപ്പോയ അമ്മ ഇന്നത്തെ തമിഴ്നാട്ടിലെ പല പട്ടണങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും താമസിച്ചിരുന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചൊക്കെ അമ്മ വികാരതീവ്രതയോടെ എന്നും അനുസ്മരിക്കുമായിരുന്നു.

അച്ഛൻ മരിച്ചതോടെ അമ്മ ഇല്ലാത്തവയുടെ പട്ടികയിലാണ് വീണത്. പക്ഷെ അമ്മയൊരിക്കലും ആരോടും ഒന്നിനുവേണ്ടിയും ചോദിച്ചില്ല. ഉള്ളതുകൊണ്ട് തൃപ്തയായിക്കഴിഞ്ഞു. ഇല്ലാത്തപ്പോൾ മുണ്ടുമുറക്കിയുടുത്തു. ഒരു കഷണം ഉപ്പുപോലും അമ്മ ആരോടും ചോദിച്ചുവാങ്ങാൻ പോയില്ല. ജാതിവ്യത്യാസത്തിന്റെ കടുപ്പമായ ലോകവും അമ്മയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മയുടെ സുഹൃത്തുക്കൾ സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും... അമ്മയുടെ കൂടെ ചെറിയ ക്ളാസ്സിൽ പഠിച്ച താണജാതിക്കാരായിരുന്നു. അവർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹബന്ധം വളരെ പാവനമായിരുന്നു.

അമ്മ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലേങ്കിലും മറ്റുള്ളവരെ ദുഷിക്കുന്നത് കേട്ടിട്ടില്ല. ന്യായമായ കാരണത്താൽത്തന്നെ ഞങ്ങൾ മക്കൾ അമ്മയുടെ പരിചയത്തിലുള്ള ആരെക്കൊണ്ടെങ്കിലും മോശമായി സംസാരിക്കുന്നതു കേട്ടാൽ അമ്മയ്ക്ക് ദേഷ്യം വരും. അമ്മ

അമ്പലത്തിൽ പോവുകയോ കൃത്രിമമായ കേതി നടക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. വെടി പറയലും അമ്മയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. സദാ കർമ്മനിരതയായിരുന്നു. ജീവിതാവസാനത്തിൽ മക്കളും മക്കളുടെ മക്കളുമൊക്കെ നല്ല നിലയിലെത്തിയപ്പോൾ അമ്മ തമിഴ്നാട്ടിലെ ആ പഴയ സ്ഥലങ്ങളിലൂടെ വീണ്ടും ഒരു യാത്ര ചെയ്തിരുന്നു.

“എന്റെ വിവാഹശേഷംപോലും ചിലപ്പോൾ അമ്മ എന്നെ കുളിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു എന്നുപറഞ്ഞാൽ ആ സ്നേഹത്തിന്റെ കട്ടി നമുക്കുഹരിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരമ്മയെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ബ്ലൈൻഡ് ഉണ്ടായില്ലെങ്കിലല്ലേ അത്ഭുതപ്പെടേണ്ട...”

...ആ കൈ അയാൾ പതുക്കെ പിറകോട്ടു വലിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവളുടെ പിടുത്തത്തിനു ശക്തി കൂടി. “ഉടൻ തൊട്ടുപാരുക്കളേ—കഴുത്തിനു കീഴെയായി അവൾ അയാളുടെ കൈ കൊണ്ടുപോയി. ഒരുക്കെ കൊണ്ട് അവൾ ജാക്കറ്റിന്റെ ബട്ടൺ അഴിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഭാര്യയെ സ്വയം ശപിച്ചു. അയാൾ വരുത്തിക്കുട്ടിയെയാണ് ആ അനർത്ഥം...

സ്ത്രീപുരുഷ ബന്ധങ്ങളുടെ മാനസിക നരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ പുരുഷത്വത്തിന്റെ ശക്തി കുറഞ്ഞുപോകുന്നില്ലേ? കടയ നെല്ലരിലെ സ്ത്രീ മുതൽ കാലദൈവൻ വരെ ഇതു നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു...

“ഇതിൽ കുറെ സത്യമുണ്ട്. ഒരുപക്ഷെ എന്നും സ്ത്രീയെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളോടെ മാത്രം കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള എന്റെ മാനസികാവസ്ഥയായിരിക്കാം ഇതിനു കാരണം. “ഒരു കുട്ടിയെ മാത്രമേ എനിക്ക് ദൈവം തരുന്നുള്ളൂവെങ്കിൽ അതൊരു പെൺ കുട്ടിയായിരിക്കണം” എന്ന് എന്നും പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടുള്ളവനാണ് ഞാൻ. കടയനെല്ലരിലെ സ്ത്രീ എഴുതിയത് 23-ാം വയസ്സിൽ, കാലദൈവൻ 53-ാം വയസ്സിലും. പ്രായം എത്രയായാലും ഈ ദർശനത്തിൽ മാറാമില്ല.”

മുന്ന്

...പ്രകാശം പരത്തുന്ന ആ പെൺകുട്ടി! ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടില്ല. അവളെ ഞാൻ എപ്പോഴും പ്രതീക്ഷിക്കാറുണ്ട്. ഇരുട്ട് നിറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു കൊള്ളമിൻപോലെ അവൾ പെട്ടെന്നു മിന്നി മറയുകയാണുണ്ടായത്. മായാത്ത ഒരോർമ്മയായി അവൾ അവശേഷിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്റെ ആത്മാവിൽ, എന്നുതന്നെ പറയട്ടെ, അവളെ ഞാൻ വീണ്ടും കാണുകയാണ്...

പ്രകാശം പരത്തുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയെ താങ്കളുടെ മാസ്റ്റർപീസ് കഥയായിട്ടാണ് നിരൂപകർ വിശകലനം ചെയ്യുന്നത്. ആ കഥയുടെ പശ്ചാത്തലം പറയുമോ?

“ഈ കഥ എഴുതുന്നത് മദ്രാസിൽ ലാകോളേജ് വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നപ്പോഴാണ്. 1953-ൽ. അന്ന് താമസിച്ചിരുന്നത് ട്രിപ്പളിക്കേൻ ഹൈസ്കൂളിലുള്ള ആർക്കാട്ട് നവ്വാബിന്റെ ശാദിഹലിലായിരുന്നു. നിത്യവും രാവിലെ ട്രാം കയറാനായി കാത്തു നില്ക്കുമ്പോൾ ഒരു പെൺകുട്ടിയെ കണ്ടു

മുട്ടാനുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ വൈറക്കൽ മുക്കുത്തി എന്റെ മനസ്സിനെ എപ്പോഴും അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഏതാണ്ട് അതു പോലൊരു പെൺകുട്ടിയെ കണ്ണുരിൽവെച്ചു താല്ക്കാലികമായി പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നു. അതിന്റെ വിവരങ്ങളാണ്—കുട്ടത്തിൽ എന്റെയും—കഥയിലുള്ളത്. കണ്ണൂർ മുനിസിപ്പൽ ടൗൺ ഹാളും കടല്ക്കരയിലെ കോട്ടയുമാണ് കഥയുടെ പശ്ചാത്തലം. ടൗൺഹാളിൽ അന്ന് ‘നാഷണൽ തിയേറ്റേഴസ്’ എന്ന പേരിൽ ഒരു സിനിമാശാലയുണ്ടായിരുന്നു. (ഇന്നില്ല) അവിടെപ്പാണ് പ്രകാശം പരത്തുന്ന ആ പെൺകുട്ടിയെ കാണുന്നതും പരിചയപ്പെടുന്നതും.

ഈ കഥയെഴുതിയിരുന്ന കാലത്ത് ഒരുതരം മൃത്യുവാങ്മൂലം എന്നിലുണ്ടായിരുന്നു.

...എങ്കിലും ഈ പഴയ നൂറ്റാണ്ടിലേക്കു തിരിച്ചുവരുമ്പോഴൊക്കെ എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരാശാസം എനിക്ക് ലഭിക്കാറുണ്ട്. നൂറോണ്ടുകൾക്കു മുമ്പ് ഞാൻ വിട്ടുപിരിഞ്ഞ എന്റെ അമ്മയാണ് ഈ നഗരം. ഇവിടുത്തെ ഇടുങ്ങിയ തെരുവുകളും വലിയ മൈതാനവും അമ്പലവും പള്ളിയും എല്ലാറ്റിനുമുപരിയായി ഈ ഇടഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞ കോട്ടയും, എന്റെ സ്വന്തമാണെന്നു എനിക്ക് തോന്നുന്നു. ഇവിടെത്തെ ഓരോ മണൽത്തരിയും എനിക്കുവേണ്ടി സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണ്...

കണ്ണൂർ താങ്കളുടെ നൊസ്റ്റാൾജിയെ ആണോ കഥകളിൽ?

ഞാൻ കണ്ണൂരിന്റെ കഥാകാരനല്ല. കണ്ണൂരിലുണ്ടായ അനുഭവങ്ങൾ ആധാരമാക്കി കഥകളെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പ്രകാശം പരത്തുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടി, പഴയ കുതിരകൾ, സ്റ്റീഫൻ ഫർണാണ്ടസ്, ഭയം, ശത്രു, ഒരു പുത്ര വില്പനക്കാരന്റെ കഥ, ചെരുപ്പ്... അങ്ങനെ ഒട്ടേറെ—ഇവയിലൊന്നും കണ്ണൂരിന് ഒരു പ്രത്യേക പ്രാധാന്യവുമില്ല. എനിക്കറിയാം കണ്ണൂരിലാണ് കഥ നടക്കുന്നതെന്ന്—അത്രമാത്രം. വായനക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതിന് ഒരു പ്രാധാന്യവുമില്ല. എവിടെയും നടക്കാവുന്ന കഥകളാണ് ഇവ. മറ്റൊരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ കണ്ണൂർ ഈ കഥകളിലൊന്നും ഒരു ‘പാത്ര’മായിരുന്നില്ല. മനുഷ്യൻ എവിടെയും ഒന്നാണ് എന്ന എന്റെ വിശ്വാസവും ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഓർക്കുന്നു.

...ആദ്യത്തെ ദിവസം അവൻ കണ്ണൂരുന്നു തന്നെ കിടന്നു. വഴിപോകുന്നവരെയാണു അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടു. എങ്കിലും അവരെല്ലാവരും അവനെ നോക്കി. നായയല്ല, മനുഷ്യൻ തന്നെ ആ മാവിൻചുവട്ടിൽ കിടന്നു ശ്വാസം വലിച്ചാലും തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ പോകുന്നവരായിരുന്നു ആ കുട്ടർ. ചെമ്പിച്ച നിറത്തിൽ സാമാന്യത്തിലധികം വലിപ്പമുള്ള ഒരു കുറുൻ നായ...

നായയുടെ ആത്മാവിലേക്ക് കയറിച്ചെല്ലുന്ന ‘ശോഖ്വി’ എഴുതാനുണ്ടായ കാരണം?

“ഞാൻ നായയെക്കുറിച്ച് മാത്രമല്ല എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. പശുവെക്കുറിച്ച് ഒന്നിലധികം കഥകളെഴുതിയിട്ടുണ്ട്—മനസ്സിന്റെ ഭാരവും

കണ്ണൂരിലെ രാജേന്ദ്രനഗർ കോളനിയിലെ പേരില്ലാത്ത വീട്ടിലേക്ക് മനുഷ്യവംശത്തിന്റെ സമസ്ത സുഖദുഃഖങ്ങളും ഏറുവാങ്ങി ജീവിക്കുന്ന ശ്രീ. ടി. പത്മനാഭൻ അറുപത് കഴിയുന്നു.

സാർത്ഥകമായ സാഹിത്യജീവിതം

മറവും. കാളയെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്—“മരിക്കുന്നവർ” പുച്ഛയെക്കുറിച്ച് “പുച്ഛക്കുട്ടികളുടെ വീട്” എന്നപേരിൽത്തന്നെ രണ്ടു കഥകൾ. പക്ഷിയെക്കുറിച്ച്—“ഒരു ചെറിയ കഥ.” പിന്നെ ചെടികൾ—“മഞ്ഞനിറമുള്ള റോസാപ്പൂവ്” വ്യക്തം—“രാമേട്ടൻ.” എല്ലാ ചരാചരങ്ങളെയും ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു.

നാല്

...ചിലപ്പോൾ പഴയ സുഹൃത്തുക്കളെ എവിടെവെച്ചെങ്കിലും കണ്ടുമുട്ടിയാൽ—അയാൾക്കു സുഹൃത്തുക്കൾ വളരെ കുറവായിരുന്നു—അവർ ചോദിക്കും: ‘തനിക്കൊരു നോവൽ എഴുതരുതോ—?’

അയാൾ ഒന്നും പറയില്ല. സുഹൃത്തുക്കൾ വീണ്ടും പറയും: ‘എത്ര കാലമായി എന്തെങ്കിലും എഴുതിയിട്ട്—? നോക്കൂ, ആളുകൾ തന്നെ ഇപ്പോൾ ഓർക്കുന്നേയില്ല. എഴുതു, എന്തെങ്കിലും എഴുതു...’

അയാൾ പുഞ്ചിരിക്കുകമാത്രം ചെയ്യും. പക്ഷേ, പുഞ്ചിരി പുറത്തു മാത്രമായിരുന്നു. ഉള്ളിൽ ഉമിത്തീയായിരുന്നു. ആരോടും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. പറഞ്ഞാൽ ആർക്കും ഒന്നും മനസ്സിലാവുകയില്ല.

തീ സദാ ഉള്ളിൽ എരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾക്കു എന്തെന്നില്ലാത്ത ചോദ്യങ്ങളായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അയാൾ എഴുതിയില്ല... എന്തുകൊണ്ട് നോവൽ എഴുതുന്നില്ലേ?

“നോവൽ എഴുതാത്തത് ആ മാധ്യമത്തോടുള്ള ബഹുമാനംകൊണ്ട് മാത്രമാണ്.” കഥകൾ കുറുക്കി, കുറുക്കിയെഴുതുന്നത് ഒരു ശീലമായിട്ടുള്ള ഞാൻ എങ്ങനെയാണൊരു നോവലെഴുതുക. ശാരീരികവും മാനസികവുമായ പരിമിതി ഇവിടെയുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ തോന്നിയിരുന്നു, ഒന്ന് ശ്രമിച്ചുനോക്കിയാലോ എന്ന്. “ഏതു വിധ്വംസിക്കും ഒരു നല്ല നോവലെങ്കിലും എഴുതാം” എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടല്ലോ.

താങ്കളുടെ ശൈലി ആവർത്തന വിരസമാകുന്നുണ്ടെന്ന് തോന്നാറുണ്ടോ?

“തോന്നിയിട്ടില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഇതൊക്കെ ഞാൻ തീരുമാനിക്കേണ്ടതല്ലല്ലോ—വായനക്കാരല്ലേ? പിന്നെ, ഏതിനെക്കുറിച്ച് ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങൾ അനുവാചകരിലുണ്ടാവും എന്നും ഓർക്കുക. ‘കാലദൈവൻ’ വളരെ മോശമായ കൃതിയാണ് എന്ന് ഇവിടെ ചിലർ പറഞ്ഞപ്പോൾ—ഇപ്പോഴും പറയുന്നുണ്ട്—ഇത് കാലഘട്ടത്തിലെ വളരെ മികച്ച കൃതിയാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നവരും ഇല്ലേ? ഇന്ത്യയ്ക്കു വെളിയിലും ഈ കൃതി വായിച്ചാസ്വദിക്കപ്പെടുന്നില്ലേ?

1971-ൽ എന്റെ തിരഞ്ഞെടുത്ത കഥകളെക്കുറിച്ച് എഴുതുമ്പോൾ—ആകെ മൂന്ന് പാഠശാഹ്യ—അന്നത്തെ ഒരു യുവ നിരൂപകൻ എന്റെ കഥകളൊക്കെ ‘കൃത്രിമങ്ങളാണ്, അവയിലെ ഭാഷ ഉപരിപ്ലവമാണ്, ശരാശരി നിലവാരം പുലർത്തുന്ന ഒരു കഥപോലും ഇദ്ദേഹം ഇനിയും എഴുതിയിട്ടില്ല...’ എന്നൊക്കെ എഴുതി. ഇതേ ആൾ തന്നെ ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം എന്റെ കഥകളെ വാനോളം പുകഴ്ത്തുകയും എന്തുകൊണ്ട് എനിക്ക് കേന്ദ്രസാഹിത്യ അക്കാദമി കഥയ്ക്കുള്ള അവാർഡ് തന്നില്ല എന്ന് പ്രശസ്തമായ ഒരു വാരികയുടെ താളിലൂടെ ചോദിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

താങ്കളുടെ ജീവിതശൈലിയിൽ ധിക്കാരം നിറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞാൽ അതു തെറ്റാകുമോ?

“അതുകൊണ്ടാണല്ലോ 1958-ൽ...” അഭിഭാഷകവൃത്തി നോക്കുന്ന ഈ യുവാവ് താനാണ് ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ കഥാകൃത്തെന്നു പറയും. പക്ഷെ പറയുന്നത് വെറും ഭോഷ്കല്ലതാനും” എന്ന് എം.പി. ശങ്കുണ്ണിനാഥർ എഴുതിയത്. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് അങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഞങ്ങൾ

തമ്മിൽ അടുത്ത പരിചയവുമില്ല. ഒരുപക്ഷെ എന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ നിന്ന് അങ്ങനെ തോന്നിയതാവാം. ... മലയാളത്തിൽ ‘തിരഞ്ഞെടുത്ത കഥകൾക്കെങ്കിലും നിരൂപകരെ കൊണ്ട് പറഞ്ഞാൽ എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടില്ലാത്ത ഒരൊറ്റ കഥാകൃത്തേയുള്ളൂ—തീർച്ചയായും അത് ടി.പത്മനാഭൻ തന്നെ!”

അക്കാദമി അവാർഡ് നിരസിച്ചു (സാക്ഷി) താങ്കൾക്ക് ഇനിയും അവാർഡ് ലഭിച്ചാൽ വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കുമോ?

“അക്കാദമികളോട് 1954 മുതൽക്കുള്ള പുച്ഛം ഇന്നുമുണ്ട്. ലക്ഷങ്ങൾ തന്നാലും വാങ്ങില്ല. അത് അവർക്കുതന്നെ എഴുതി കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

1974-ൽ സാക്ഷിയുടെ അവാർഡ് നിരസിച്ചപ്പോൾ അതേ പുസ്തകത്തിന് അക്കാദമി സാഹിത്യപ്രവർത്തന സഹകരണ സംഘം നൽകിയ അഞ്ഞൂറ് രൂപ ആദ്യം—ഇത് 300 രൂപയായിരുന്നു—സസന്തോഷം വാങ്ങിയിരുന്നു—എം.പി.പോൾ പ്രൈസ്.

കാലദൈവൻ സാഹിത്യ പരിഷത്തിന്റെ ഇബിലി അവാർഡും വാങ്ങിയിട്ടുണ്ട്—സന്തോഷത്തോടെ തന്നെ. സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘവും സാഹിത്യപരിഷത്തും സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ സംഘടനകളാണ്. ഇതിലുള്ളത് ഗവൺമെന്ററാ ബ്യൂറോക്രസിയോ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളോ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മെമ്പർമാരല്ല.”

താങ്കൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ട പുതിയതും പഴയതുമായ കഥാകൃത്തുക്കൾ ആരെക്കൊണ്ട്?

“എനിക്ക് മുമ്പെയെഴുതിയവരിൽ ഞാനേറ്റവരും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് കാര്യമെന്നാണ്. ഇതിന്റെ അർത്ഥം അന്നത്തെ മറ്റു കഥാകൃത്തുക്കളോട് ബഹുമാനമില്ല എന്നൊന്നുമല്ല. പിന്നെ വേണമെങ്കിൽ മറ്റൊരു തമാശയും പറയാം. പുസ്തകം പിറവിരിക്കുന്നതു പോട്ടെ, സാഹിത്യം

DCB NEWS

ഡി. സി. ബുക്സിന്റെ പുതിയ 17 പുസ്തകം

ഡി. സി. ബുക്സിന്റെ 17-ാം വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നവയാണ് ഈ 17 പുസ്തകങ്ങൾ.

- 1 അനന്തരം (നോവൽ) -വി.കെ.എൻ 35.00
  - 2 ജൈവമനുഷ്യൻ (പാഠം) -ആനന്ദ 50.00
  - 3 എം.പി. പോൾ (സ്മരണ) -വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ 12.00
  - 4 സൂര്യശില (കവിതകൾ) -ഒക്ടാവിയൊ പാസ് വിവ. കടമ്മനിട്ട 12.50
  - 5 അപരാഹ്നം (കവിതകൾ) -ഒ.എൻ.വി. കുറുപ്പ് 28.00
  - 6 എന്റെ ജീവിതം (ആത്മകഥ) -കലാമണ്ഡലം കൃഷ്ണൻനായർ പിന്തുടർച്ച സഹിതം 60.00
  - 7 മൗനം (കഥകൾ) -യു.ആർ. അനന്തമൂർത്തി വിവ. പി. മാധവൻപിള്ള 20.00
  - 8 സ്പർശമണികൾ (കവിതകൾ) -അക്കിത്തം 25.00
  - 9 രാത്രി മുഴുവൻ മഴ (നോവൽ) -ബുദ്ധദേവബോസ് വിവ. സി. വേണുഗോപാൽ 24.00
  - 10 എന്റെ കഥയില്ലായ്മകൾ (ആത്മകഥ) -എ.പി. ഉദയഭാനു 50.00
  - 11 മഹാഭാരതത്തിലൂടെ -വൈക്കം ചന്ദ്രശേഖരൻനായർ 25.00
  - 12 ബുദ്ധൻ പറഞ്ഞ കഥകൾ -സ്വാമി സിദ്ധിനാഥാനന്ദ 12.50
  - 13 നെഹ്റു-ഇന്ദിരാ-രാജീവ് -എൻ.കെ. ശേഷൻ 28.00
  - 14 കാരനിൽ പറക്കാത്ത കുഞ്ഞുകൾ -ചങ്ങമ്പുഴ, ജി, വൈലോപ്പിള്ളി, പി, പൊന്നക്കാട്ട് തുടങ്ങിയ പ്രമുഖരുടെ 130 കത്ത്കൾ സമ്പാ: എസ്. ഗുപ്തൻനായർ 32.00
  - 15 സാമൂഹ്യപാഠം (നോവൽ) -പി. സുരേന്ദ്രൻ 12.00
  - 16 ലോകത്തിന്റെ മുകൾത്തട്ടിലൂടെ (യാത്രാവിവരണം) -കെ.വി. സുരേന്ദ്രനാഥ് 22.00
  - 17 ക്രിക്കറ്റ്: കളിയും പൊരുളും -പി.കെ.രാജശേഖരൻ 22.00
- പതിനേഴിനുംകൂടി 470 രൂപ. ഒരുമിച്ചെടുത്താൽ 333 രൂ. മാത്രം. ഏതെങ്കിലും ആറിൽ കുറയാത്തവ എടുത്താൽ നാലിലൊന്നു കിഴിവ്.
- ഈ സൗജന്യം ഒക്ടോബർ 7 വരെ മാത്രമായിരിക്കും.
- കറൻറ് ബുക്സിന്റെ 13 ശാഖകളിലും സൗജന്യം ലഭിക്കുന്നു. തപാലിൽ വേണ്ടവർ കറൻറ് ബുക്സ്, കോട്ടയം എന്നിവിടങ്ങളിൽ എഴുതുക.

D.C. Books, Kottayam

സഹകരണസംഘത്തിൽ എന്ന ഒരംഗമാക്കാനുപോലും സമ്മതിക്കാത്ത ആളാണ് കാര്യം! ആ കാര്യത്തിന്റെ കഥകളാണ് അന്നുമിന്നും ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്നത്.

കഥയുടെ ഭാവിയെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ഒരിക്കലും ആശങ്കയില്ല. ഗതിവേഗത്തിൽ ചില മാന്ദ്യങ്ങൾ ചിലപ്പോഴുണ്ടായെന്നുവരും. അത് സാധാവികം മാത്രമാണ്. ഒരാൾക്കു ശേഷവും—എനിക്ക് ശേഷം മാത്രമല്ല—ഇവിടെ വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടാവാൻ പോകുന്നില്ല.

എന്താണു ആഴ്ചകൾക്കുമുമ്പ് മാത്രമാണ് ഞാൻ ശിഹാബുദ്ദീൻ പൊയ്ത്തുകടവിന്റെ 'പരിണാമദശയിലെ ഒരേ' എന്ന കഥ വായിച്ചത്. ഇത്ര മികച്ച കഥ ഞാൻ അടുത്തകാലത്തൊന്നും വായിച്ചിട്ടില്ല. ആശയവും ഭാഷയും സങ്കേതവുമൊക്കെ ഇവിടെ മഹത്തായ ഒരു ഏകമണ്ഡലവുമായി മാറുന്നു. എനിക്കൊരിക്കലും ഇങ്ങനെയൊരു കഥയെഴുതാൻ കഴിയില്ല.

പേരെടുത്തു പറയാൻ ഇനിയും ആളുകളുണ്ട്.

എന്റെ തലമുറയിൽ ഞാനേററും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതും ബഹുമാനിക്കുന്നതും കോവിലനെ. കോവിലമ്പുപുരം വയ്ക്കാൻ മലയാള കഥാലോകത്ത് മറ്റൊരാൾ ഇതുവരെയുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇടശ്ശേരിയെക്കുറിച്ച് നാം 'ശക്തിയുടെ കവി' എന്ന് പറയാറുണ്ട്. കോവിലനെക്കുറിച്ചും അങ്ങനെ പറയാം.

മടക്കയാത്ര ജീവിതത്തിന്റെ മറ്റൊരു മുഖമായി കാണുന്നുണ്ടോ? ഔദ്യോഗിക ജീവിതത്തിനുശേഷം അങ്ങനെ തോന്നുന്നുണ്ടോ?

അങ്ങനെയൊന്നുമില്ല. എല്ലാമൊരു മുഖം തന്നെ. എന്നാലും ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയിൽ ചില വിഷമങ്ങളുണ്ട്. എനിക്കൊരിക്കലും അധികം കൂട്ടുകാര്യമായിട്ടില്ല. വളരെ ചുരുക്കംപേരുമായി മാത്രമേ ഞാനെന്നും ഇടപഴകിയിരുന്നുള്ളൂ. ഇവിടെ ഇപ്പോൾ അത്തരം കൂട്ടുകാരാരുമില്ല. ഉണ്ടായിരുന്ന ചുരുക്കം ചിലർ കാലയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ മാഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവരുടെ അഭാവം എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു.

'തിരിഞ്ഞുനോട്ടം' എന്ന കഥയിൽ ഖദർ ധാരിയായ ഒരാളെ കണക്കിന് കളിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം രാഷ്ട്രീയഭ്രമവും കഥകളിൽ കാണിക്കാത്ത നിങ്ങൾക്ക് ഇതിനെപ്പറ്റി എന്താണ് പറയാനുള്ളത്?

"1947 വരെ വിദ്യാർത്ഥി പ്രസ്ഥാനത്തിൽ, അങ്ങനെ ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അന്നെന്നും, ഞാൻ സജീവമായി പങ്കെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതിനുശേഷം ഇന്നുവരെയും ഞാൻ ഒരു നല്ല നിരീക്ഷകനായി തുടരുന്നു. രാഷ്ട്രീയത്തിലെ ത്യാഗധനമായ നല്ലവരെ ഞാനെന്നും ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു—കൃഷ്ണപിള്ളയേയും സുഗതനേയും പോലുള്ളവരെ—പെരുച്ചാഴികളെ വെറുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഒരു രാഷ്ട്രീയ കക്ഷിയോടും എനിക്ക് പ്രത്യേക ആഭിമുഖ്യമില്ല. വെറുമില്ല. എന്റെ നല്ല സുഹൃത്തുക്കളിൽ സി.പി.എംകാരും

കോൺഗ്രസ്സുകാരും ഉൾപ്പെടെയുണ്ട്. രണ്ടു കൂട്ടരെയും പരിഹസിക്കുന്ന കഥകളുണ്ട്, പുകഴ്ത്തുന്ന കഥകളുമുണ്ട്. ഇതിലൊക്കെ ഞാൻ തികച്ചും സ്വതന്ത്രനാണ്."

1963 മുതൽ 1969 വരെ കഥകളൊന്നും എഴുതിയില്ല. എന്തിനായിരുന്നു ഈ മൗനം? ഒരേഴുത്തുകാരന് ലഭിക്കാവുന്ന എല്ലാ പ്രശസ്തിയും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴാണ് ഞാൻ കഥയെഴുത്ത് നിർത്തിയത്. എന്തൊക്കെ പ്രലോഭനങ്ങളുണ്ടായിട്ടും ഞാൻ എഴുതിയില്ല. നമ്മുടെ സാഹിത്യരംഗത്തെ വൃത്തികേടുകൾ കണ്ടുണ്ടായ മടുപ്പാണ് എന്നെക്കൊണ്ട് എഴുത്ത് നിർത്തിച്ചത്. "ഒരു കഥാകൃത്ത് എന്ന നിലയിൽ ഞാൻ മലയാളത്തിന് പലതും നേടിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുമതി, ഞാൻ മരിച്ചാൽ പിന്നെ എഴുതില്ലല്ലോ. ഇപ്പോൾത്തന്നെ നിർത്തിക്കളയാം. പിന്നെ എന്റെ കഥകൾ നല്ലതാണെങ്കിൽ ഞാൻ എഴുതാതിരുന്നാലും, ഞാൻ മരിച്ചാലും എന്നെ ആർക്കും മറക്കാൻ കഴിയില്ല..." എന്ന ധിക്കാരം കലർന്ന ഒരു വിചാരവും മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നു.

എനിട്ട് എഫ്.എ.സി.ടി അമ്പലമേടീന്റെ ആദ്യകാല സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നെക്കൊണ്ട് 1969-ൽ 'സാക്ഷി' എഴുതിച്ചു. എഴുതിട്ടും കുറേമാസം അത് ഞാൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാതെ വെച്ചു. അക്കാലം കോഴിക്കാട്ടെ ആകാശ വാണിയുടെ ഓണം പരിപാടിയിൽ ഉരുബിന്റെ സ്നേഹപൂർണ്ണമായ നിർബ്ബന്ധത്തിനു വഴങ്ങി അത് ഞാൻ വായിച്ചു. പിന്നെയും പ്രസിദ്ധീകരിക്കാതിരുന്നു. ഒടുവിൽ മാതൃഭൂമിയുടെ ഒരു വിശേഷാൽപ്രതിക്ക് ഈ കഥ തന്നുകൂടെ എന്ന് എം.ടി എഴുതിചോദിച്ചപ്പോഴാണ് ഞാൻ ആ കഥ അയച്ചുകൊടുത്തത്.

താങ്കൾ എഴുതുന്നവയെല്ലാം വാക്കുകൾക്കു വേണ്ടി അടയ്ക്കിക്കാറുണ്ടോ?

"ഇതു പലപ്പോഴുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഇതിനെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പറയരുത് ഒരു വാക്കിനുവേണ്ടി ഒരാഴ്ചയോളമൊക്കെ ഉഴറി നടന്ന അനുഭവങ്ങളുമുണ്ട്. ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിലൊക്കെ എന്നെ എന്നും തുണയ്ക്കാറുള്ളത് എഴുത്തച്ഛൻ, ആശാൻ തുടങ്ങിയ കവികളിൽനിന്ന് എനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പദസംസ്കാരമാണ്. എഴുത്തച്ഛൻ മുതൽ ബാലചന്ദ്രൻ ചുള്ളിക്കാട് വരെയുള്ളവരുടെ കവിതകൾ ഞാൻ സ്ഥിരമായി വായിക്കാറുണ്ട്."

വാക്കുകളുടെ സംഗീതം കഥകളിൽ എങ്ങനെയാണ് അനുഭവപ്പെടാറുണ്ടാകുന്നത്?

ഇതു മനഃപൂർവ്വം ചെയ്യുന്നതല്ല. സംഗീതമുണ്ട് എന്നെനിക്കറിയാം. മനഃപൂർവ്വം ചെയ്താൽ സംഗീതം വരുമോ? അതൊരുതരം ബലാത്സംഗമല്ലേ ആകട്ടെ? യാത്ര, കറുത്ത കുട്ടി, സാക്ഷി, മിഥുകൾ തുടങ്ങിയ കഥകളിലെ സംഗീതം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന വരികൾ പലപ്പോഴും ഞാൻ തന്നെ ഒന്നിലധികം തവണ വായിച്ച് ആസ്വദിക്കാറുണ്ട്.

വാക്കുകളിൽ നിന്നുരുത്തിയിരുന്ന ഈ സംഗീതം എന്റെ സംസ്കാരത്തിൽനിന്ന് ജന്മമെടുക്കുന്നതാവാം. വളരെ, വളരെ

സ്നേഹാർദ്രമായ മനസ്സ്

ആനന്ദസന്തത ഇടവേളയ്ക്കു ശേഷം അവർ പരസ്പരം കാണുകയായിരുന്നു. ഗൗരി ക്ഷീണിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അയാൾക്കു തോന്നി. എന്നു മാത്രമല്ല, ഗൗരിയെ കണ്ണടയോടുകൂടി കാണുന്നതും ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു. അയാൾ അവരെ പതുക്കെ ശരീരത്തോട് ചേർത്ത് പിടിച്ച് ആർദ്രമായ സ്വരത്തിൽ..... ഗൗരി എന്ന കഥ വായിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ പീറ്റർ മത്തീസൺ എഴുതിയ ഒരു വരി ഓർമ്മിച്ചപ്പോയി, The cold of the desert night, toward four, was the cold of the dark universe descended. സ്വര രാഗങ്ങൾ അമർന്നുപോയ പുലരിയുടെ ആർദ്രത. അതോടൊപ്പം ഇത്തരമൊരു കഥ എഴുതാൻ ശ്രീ പത്മനാഭൻ എങ്ങനെ കഴിഞ്ഞെന്നും ആലോചിച്ചപ്പോയി. സ്ത്രീ—പുരുഷ ബന്ധത്തിലെ ചുഴികളും മലരികളും ഈ കഥാകാരന് പഥ്യമുള്ള പ്രതിപാദ്യമായിരുന്നില്ലല്ലോ.

ഒരു കഥ പറയുകയല്ല, ഇവിടെ അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്നത്. കഥയ്ക്കുള്ളിലെ കഥയാണ് ഗൗരി.

പ്രകാശം പരത്തുന്ന പെൺകുട്ടിയുമായി മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ പിറന്നുവീണ ടി. പത്മനാഭന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തിലെ സാർത്ഥക നിമിഷമായിത്തീർന്നിരിക്കുകയാണ് ഈ കഥ. ഇതിനേക്കാൾ ഭാവതീവ്രതയുള്ള കഥകൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ശേഖരിച്ചപ്പോലെ. എന്നാൽ ഗൗരി ആ കഥകളിൽ നിന്നും വേറിട്ടു നിൽക്കുകയും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു മനോമണ്ഡലത്തിൽ വ്യാപരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ചെറുപ്പത്തിലേ ഞാൻ മഴയുടെ താളവും ലയവും ആസ്വദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. കർക്കശത്തിലെ പെരുമഴയിലും വരാന്തയിൽ. ഈ സംഗീതം ശ്രവിക്കാനായി ഞാൻ കിടക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ വാക്കുകളുടെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമായ സംയോഗവും. ഇതിനു പിറകിൽ പരിശ്രമമുണ്ട്. പക്ഷെ അതിലുപരിയായി സംസ്കാരവുമുണ്ട്.

ജീവിതത്തിലെ അഭിരുചികളും ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളും എന്തൊക്കെയാണ്?

സംഗീതം കേൾക്കുക—പ്രശസ്തരായ പാശ്ചാത്യകളുടെ സിസ്റ്ററുകളുടെയും ഹിന്ദു

ഇവിടെ, അദ്ദേഹം, ഹൃദയബന്ധത്തിന്റെ പേശലമായ ചില ഇഴകൾ പിരിച്ചെടുക്കുന്നു. ചെറുതായൊന്നു മുറുക്കിയാൽ പൊട്ടിപ്പോകുവിധം സൂക്ഷ്മമായ ഇഴകൾ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അതീവ ശ്രദ്ധയോടെയാണ് അദ്ദേഹം അതു ചെയ്യുന്നത്. പീറ്റേഴ്സ് ബർഗ് റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ വന്നിറങ്ങുന്ന അന്നയുടെ ചഞ്ചല നയനങ്ങൾ വോൺസ്കിയുടെ മുഖത്തെ ഉരസിപ്പോകുന്ന ദുഃഖ തീവ്രത ഏന്ദ്രീഭവിക്കുന്ന നിമിഷമില്ലേ, അതിനു സമാനമാണ് ഈ കഥയിലെ അന്തരീക്ഷം.

അയാൾ അവരെ വാചകം പൂർത്തിയാക്കാൻ അനുവദിക്കാതെ മാറോട് ചേർത്തു നിറുത്തി. അയാൾക്ക് കരച്ചിൽ വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ നെറുകയിൽ ആർദ്രമായി ചുംബിച്ചുകൊണ്ട്.....

പ്രത്യക്ഷത്തിലുള്ള ഒരു തലത്തിനപ്പുറത്തേക്ക് പോകുന്ന ഒരു ബന്ധത്തിന്റെ ഊഷ്മളത നിലനിൽക്കുന്നത് സ്നേഹത്തിന്റെ കര കാണാക്കടലിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന രണ്ട് വ്യക്തികളിലാണ്. ദുഃഖത്തിന്റെ ഉരുകിയൊഴിക്കലിനിടയിൽ അവർക്ക് അന്യോന്യം പങ്കിടാനുള്ളത് അവരുടെ ജീവിതങ്ങളാണ്. ആ ജീവിതങ്ങളാകട്ടെ, അവരുടേതല്ലാത്ത തെറ്റിന്മേൽ ചോരകിനിഞ്ഞു തുക്കുന്നതും.

നല്ല കഥകളെ വികാര തീവ്രമായ ഭാവഗാനങ്ങളോട് താരതമ്യം ചെയ്യാറുണ്ടല്ലോ. ഈ കഥ അത്തരമൊരു ചതുരത്തിനുള്ളിൽ ഒരുങ്ങി നില്ക്കുന്നതോടൊപ്പം, പാരമ്പര്യ സാമൂഹ്യമായ വികാര പ്രപഞ്ചവും ഇതിലെ അക്ഷരങ്ങളിൽ

ഒതുക്കി നിറുത്തിയിരിക്കുന്നു. പത്മനാഭൻകഥകളുടെ പ്രത്യേകത തന്നെ അതാണ്. ഗൗരിയിൽ ആ ഒതുക്കം തരളഭാവം പുണ്ട് മനസ്സിനെ വല്ലാതെ വലിച്ചു മുറുക്കുന്നു, അത് ആഫ്രിക്കൻ ബ്ലൂസിന്റെ ആഴമായി മാറുന്നു. പിയാനോയുടെ കട്ടകളിലൂടെ ഒഴുകിയോടുന്ന വിരൽത്തുമ്പുകൾ സൂഷ്ടി എന്ന നാദധാരയുടെ ആരോഹാവരോഹത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ കഥയുടെ ശില്പരൂപം. എല്ലാ സ്വരങ്ങളും ലയിച്ചു ചേരുന്ന മുർച്ഛയുടേതായ അലോകിക മുഹൂർത്തത്തിലേക്ക് ഉയർന്നു പോകുന്നതാണ് ഗൗരി.

ഗൗരിയുടേയും അവരുടെ (ഗൗരിയെ അവൾ എന്ന് പറയുന്നതിനു പകരം അവർ എന്ന സർവ്വനാമമേ കഥാകൃത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നുള്ളൂ) സ്നേഹിതന്റെയും ബന്ധം വ്യക്തിപരമായ നഷ്ടങ്ങൾ തീർക്കാനുള്ളതായിരുന്നില്ല. രണ്ടുപേരും അവരവരുടേതായ ചെറിയ ലോകത്തുതന്നെയാണ് ജീവിക്കുന്നത്. ജീവിതം നൽകിയ കഷ്ടതകൾ ഏറ്റുവാങ്ങിയ അവർ അതൊന്നും നിരാകരിക്കുകയോ എന്തെങ്കിലും ലംഘിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അതുമായി സമരസപ്പെടുന്നില്ല. അതോടൊപ്പം സ്വപ്ന സന്നിഭമായ ജീവിതത്തിൽ, മുർത്തഭാവ മാത്രകൾ തേടി അവർ അലയുകയാണ്. മലയാളത്തിൽ ഇത്തരം കഥകൾ അപൂർവ്വമായേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഒന്നിൽപ്പരം തലങ്ങൾ. ആ തലങ്ങൾക്ക് വികാരത്തിന്റെ ഈർപ്പവും പശിമയും.

എസ്. ഇയ്യപ്പൻദ്രൻനായർ

എല്ലാ പുലർച്ചയ്ക്കും—കർക്കശത്തിലെ പെരുമഴയത്തുപോലും നിർത്താതെ ഓടും. ഞായറാഴ്ചകളിൽ ചിലപ്പോൾ 25 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള കൊച്ചിൻപോർട്ടിലെ സൗത്ത് കോൾ ബർത്തിലേക്കോ അല്ലെങ്കിൽ 18 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള എറണാകുളം ജംഗ്ഷനിലേക്കോ നടക്കും. പക്ഷെ കണ്ണുനിൽ മടങ്ങിയെത്തിയശേഷം നടത്തമില്ല എന്നുതന്നെ പറയാം. പുലർച്ചെ എഴുന്നേറ്റ് നടക്കാനുള്ള സൗകര്യം ഇവിടെയില്ല. അമ്പലമേട്ടിനെ അപേക്ഷിച്ച് ഈ വിഷയത്തിൽ കണ്ണൂരിനുള്ള അപര്യാപ്തത എന്നെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നു.

—Arun/2000/02/21

അമ്മ അയൽക്കാരനായ ബിജു മോനെ പരീക്ഷാഫലം പുറത്തുവന്നാൽ ഉടനെ വിവാഹം ചെയ്യുമെന്ന് രണ്ടുപേരുടെയും കുടുംബക്കാർ തീരുമാനിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അത്രയധികം ചേർച്ചയുള്ള ഒരാണിനെയും പെണ്ണിനെയും കാണുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും എന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും ബോംബെനഗരത്തിൽ വളർന്നവർ. രണ്ടുപേരും കൊലാബയിൽ ഒരേ തെരുവിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രണ്ടു കെട്ടിടങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർ. രണ്ടുപേരും ഒരേ കോളേജിൽ ഒരേ ക്ലാസിൽ ഇരുന്നിരുന്നവർ, രണ്ടുപേരും വൈകുന്നേരം ഒരേ ക്ളബ്ബിൽ പോയി ടെന്നീസ് കളിച്ചവർ, രണ്ടുപേരും ഐ.എ.എസ് പരീക്ഷയ്ക്ക് ഇരുന്നവർ.....മാത്രമല്ല കാഴ്ചയിലും അവർക്ക് പല സാമ്യതകളുമുണ്ടായിരുന്നു. വെളുത്തനിറം, മെലിഞ്ഞ ശരീരം, മിനുസമുള്ള പട്ടുനൂൽ പോലെയുള്ള മുടി, നേർത്ത വിരലുകൾ. എന്തിനു പറയുന്നു? അപരിചിതർ പലപ്പോഴും അവർ ആങ്ങളയും പെങ്ങളുമാണെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടുപേർക്കും ബിജുമോൻപിള്ളയും ഒരേ തരം ഉരുപ്പാലം മക്കളെപ്പോലെയായിരുന്നു. രണ്ടുപേർക്കും ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട വിഷയം

ഞാൻ അത്രകണ്ട് സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നു എന്നാണ്. സ്നേഹം എന്ന വാക്ക് നിങ്ങൾ ഉച്ചരിച്ചു കേട്ടിട്ടില്ല" അമ്മ പറഞ്ഞു.

"ഒരു ജീവിതകാലം മുഴുവനും തമ്മിൽ സ്നേഹിച്ചു വളർന്നു. സ്നേഹം എന്ന വാക്ക് ഉച്ചരിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നു. അമ്മവിന് എന്റെ സ്നേഹത്തിൽ വിശ്വാസമില്ല എന്ന് ഇപ്പോൾ, ഈ നിമിഷത്തിൽ മാത്രമാണ് ഞാൻ അറിയുന്നത്." ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ അവളുടെ കരം ശ്രവിക്കുവാൻ ഒരു ശ്രമം നടത്തി. പക്ഷേ, അവൾ ധൃതിയിൽ മുന്നോട്ടു നടന്നു. അവർ ലൈബ്രറിയിൽ പോയി പുസ്തകങ്ങൾ കടമെടുത്തു തങ്ങളുടെ വീടുകളിലേക്കു മടങ്ങുകയായിരുന്നു. സാധാരണ ചെയ്യാറുള്ളപോലെ വീട്ടുവാതിൽക്കൽവെച്ച് അവൾ തന്നെ ഉള്ളിലേക്ക് കാപ്പികുടിക്കുവാനായി ക്ഷണിക്കുമെന്ന് ബിജുമോൻ ആശിച്ചു. പക്ഷേ, ആ വീട്ടുവരെ എത്തിയപ്പോൾ ബൈ എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞ് അവൾ അകത്ത് പ്രവേശിക്കുകയും തന്റെ മുഖത്ത് വാതിൽ കൊട്ടി അടയ്ക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടുപോൾ

ശരീരമേകാമെന്തൊരു മലയാളം

ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യമായിരുന്നു. കവിതാ പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്ന് ഉച്ചാരണ ശുദ്ധിയോടെ വരികൾ ഉദ്യമിക്കുവാൻ ബിജുമോൻ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടു.

"ബിജുമോൻ ഒരു പ്രൊഫസറാ വേണ്ടതാണ്" അമ്മ എന്ന രജനി ഒരിക്കൽ ആ സതീർത്ഥനോടു പറഞ്ഞു.

"ഒരു ഐ.എ.എസ്.കാരി പ്രൊഫസറുടെ ഭാര്യയായി. ഒതുങ്ങിക്കഴിയുവാൻ തയ്യാറാവുമോ?" അയാൾ അവളോടു ചോദിച്ചു.

"എന്റെ ഭർത്താവായാകുക മാത്രമല്ല ബിജുമോന്റെ ലക്ഷ്യം. അവനവന് പരിപൂർണ്ണ സംതൃപ്തി സമ്പാദിച്ചതെന്ന ഒരു ജീവിതരീതിയും തിരഞ്ഞെടുക്കണമല്ലോ. ഒരു ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് കലക്ടറായി അവിടെ നീതിയും നിയമവും നടപ്പിലാക്കി ജീവിച്ചാൽ ബിജുമോന് സംതൃപ്തി കിട്ടുമോ?" അമ്മ ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി ഇതുവരെ ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ടാകില്ല. അമ്മ എന്റെ കൂടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ എല്ലാ പ്രശ്നവും പരിഹരിക്കപ്പെടും എന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിച്ചപ്പോൾ" അയാൾ പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു.

"ബിജുമോൻ പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം

അയാൾ വിഷണ്ണനായി. താൻ എന്തു കുറ്റമാണ് ചെയ്തത് എന്ന് പറഞ്ഞുതരാനുള്ള സന്ദർഭവും അവൾക്ക് ഉണ്ടായില്ലെല്ലോ എന്ന് അയാൾ കണ്ണിറുത്തപ്പോൾ.

അമ്മയുമായിട്ടുള്ള തന്റെ വിവാഹം ഇനി അധികം വൈകിക്കരുതെന്ന് ബിജുമോൻ തന്റെ അമ്മയോടു പറഞ്ഞു. അഥവാ താൻ ഐ.എ.എസ്.യിൽ തേറ്റൊരാൽ ഇനിയത്തെ വർഷം പരീക്ഷയ്ക്ക് തയ്യാറെടുക്കുവാനുള്ള സാധ്യത അവളുടെ സാമീപ്യത്തിൽനിന്ന് മാത്രമേ ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. അവൾ നഗരം വിട്ടാൽ തന്റെ മനസ്സ് അസാധ്യമായേക്കുമെന്ന് ബിജുമോൻ ഭയന്നു. കാരണം, അമ്മ ആകർഷണീയമാണ്. അവളെ വശീകരിച്ച് സ്വന്തമാക്കുവാൻ തന്നെക്കാൾ ആകർഷണീയർ ശ്രമിക്കും എന്നതിൽ സംശയമില്ല. തങ്ങളുടെ കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ വർഷങ്ങളായി നില നിന്നുവരുന്ന സൗഹൃദം കാരണമാണ് അമ്മ തന്നെ വിവാഹം ചെയ്യുമെന്ന് സമ്മതിച്ചതെന്ന് അയാൾക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. അവളെ ഫലിതോക്തികൾക്കൊണ്ട് പൊട്ടിച്ചിരിപ്പിക്കുവാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചു.

"ബിജുമോന്റെ ഫലിതം പരിഹാസം

മാത്രമാണ്" ഒരിക്കൽ അമ്മ പറഞ്ഞു.

"പരിഹാസം അമ്മവിന് ഇഷ്ടമില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പറയുന്നതുകേട്ട് പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?" ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിക്കാത്തവർ തെറ്റായി ഇംഗ്ലീഷ് ഉച്ചരിക്കുമ്പോൾ ബിജുമോൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയം സ്കൂളുകളിലും ഏറ്റവും പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ച കലാശാലകളിലും പഠിച്ചവർ അത്തരം സൗഭാഗ്യങ്ങൾ നേടുവാൻ കഴിയാത്ത നിർഭാഗ്യവാന്മാരെയും നിർഭാഗ്യവതികളെയും പരിഹസിക്കുന്നത് വെറും വില കുറഞ്ഞ ക്രൂരതയാണെന്ന് അമ്മ പറഞ്ഞു.

"ബിജുമോന്റെ മലയാളം ഉച്ചാരണം കേട്ടാൽ യഥാർത്ഥ മലയാളികൾ പരിഹസിച്ച് ചിരിക്കും" അവൾ പറഞ്ഞു.

അമ്മ ധിക്കാരിയാണെന്ന് തനിക്ക് പലപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് ബിജുമോൻ ഓർമ്മിച്ചു. പക്ഷേ, തന്റെ ഭാര്യയായി വാഴുമ്പോൾ ആ ധിക്കാരം എത്രയോ വേഗത്തിൽ മാറിയിരുന്നെന്ന് എന്ന് അയാൾ തന്നത്താൻ പറഞ്ഞു.

"ഒരു ഡിസ്ട്രിക്ട് കലക്ടർ ഗർഭം ധരിച്ചാൽ അവൾക്ക് എത്രമാസം ലീവ് കിട്ടും?" അമ്മ ഒരുദിവസം ചോദിച്ചു. ബിജുമോൻ തന്റെ സന്താനമുഖം ലജ്ജയുടെ ചുടിൽ തൂടുക്കുന്നതായി തോന്നി.

"അമ്മ അത്തരം പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിയ്ക്കേണ്ട. നമുക്ക് കുട്ടികൾവേണ്ട. ഈ ന്യൂക്ളിയർ യുഗത്തിൽ കുട്ടികളെ ഇനിപ്പിക്കുന്നത് ഉത്തരവാദിത്വമില്ലായ്മ മാത്രമാണ്. ബിജുമോൻ പ്രസ്താവിച്ചു.

"ബിജുമോൻ കുട്ടികളെ വേണ്ടേ? എനിക്ക് കുട്ടികളെ ഇഷ്ടമാണ്." അമ്മ പറഞ്ഞു.

"കുട്ടികളെ എനിക്കും ഇഷ്ടമാണ്. അവരുടെ അപ്ചരണമാർ കുളിപ്പിച്ച് വേഷം ധരിപ്പിച്ച് എന്റെ അടുത്തുകൊണ്ടുവരുമ്പോൾ ഞാൻ തീർച്ചയായും അവരെ ലാളിക്കാം. ചാച്ചാ നെഹ്റുവെപ്പോലെ ഞാനും അവരെ ഓമനിക്കും. പക്ഷേ, വീട്ടിൽ എന്റെ കിടപ്പുമുറിയിൽ തന്റെ സന്താനം കിടക്കയിൽ ഒരു കുഞ്ഞ് മുത്രമൊഴിക്കുകയും ചർദ്ദിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്യുന്നത് എനിക്ക് തീരെ സഹിക്കുവാൻ വയ്യ." ബിജുമോൻ ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. അയാളുടെ പൊട്ടിച്ചിരി ഒരു പരുന്തിന്റെ ചിറകിടയെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു എന്ന് അമ്മവിന് ആ നിമിഷത്തിൽ തോന്നി.

അന്യോന്യം കലഹിച്ചാലും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ ഇടയ്ക്കിടെ പ്രകടിപ്പിച്ചാലും അവർ രണ്ടുപേരും സന്തത സഹചാരികളായിത്തന്നെ ജീവിച്ചു. ബിജുമോൻ മഞ്ഞക്കാമാല പിടിപെട്ടപ്പോൾ രോഗം പകരുമെന്ന് കണക്കാക്കാതെ അമ്മ അയാളെ പരിചരിച്ചു. അയാൾക്ക് മൃഗസ്വഭാവം ഉണ്ടാക്കുകയും അയാളുടെ മുഖവും ശരീരവും ചുറ്റുമുള്ളതിൽ മുക്കിപ്പിടിത്ത തോർത്തുകൊണ്ട് തുടച്ചു വൃത്തിയാക്കുകയും അയാളുടെ ചർദ്ദിവിന്നു വിരികൾ നനച്ച് അലക്കുകയും അവൾ ചെയ്തു. അയാളുടെ അമ്മ ഒരുദിവസത്തിൽ പലതവണയും പറഞ്ഞു:

"എന്റെ ബിജുമോൻ ഭാഗ്യമുള്ള കുട്ടിയായാണ്.....അമ്മവിനെ അവന് കിട്ടിയല്ലോ."

അയാളുടെ രോഗം അതിന്റെ മുർച്ഛന്യ ദശയിലെത്തിയപ്പോൾ അമ്മ രാത്രിയിലും സന്ധ്യയ്ക്കുമ്പോഴും മടങ്ങിയില്ല. അയാളുടെ അമ്മയോടൊപ്പം അവൾ രോഗിയുടെ മുറിയിൽ ഒരു മെത്തപ്പായ് വിരിച്ചുകിടന്നു.

"അമ്മയെ തനിച്ച് വീട്ടിൽപ്പോവാൻ മനസ്സ് വരുന്നില്ല. അമ്മ പിറുപിറുത്തു. അവളുടെ അപ്ചരണമാർ അവളെ എതിർത്തില്ല. രോഗവീര്യം തനയപ്പോൾ ഒരു വിവാഹ നിശ്ചയം നടന്നു. അമ്മവിന്റെ മോതിരവിരലിൽ ബിജുമോൻ ഒരു വൈരമോതിരം അണിയിച്ചു.

അമ്മവിന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ വിവാഹ നിശ്ചയത്തിനുശേഷവും ഒരു വ്യത്യാസവും ആർക്കും കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ നിർവികാരയാണെന്ന് ബിജുമോൻ ആരോപിച്ചു. ആരോപണത്തെ എതിർക്കുവാൻ അമ്മ മിനക്കെട്ടരുതില്ല.

ബിജുമോന്റെ ആരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുവാനായി മാതാപിതാക്കന്മാർ അയാൾക്ക് കരളിന്റെ സുഷ്ണം കോഴിക്കുട്ടിയുടെ ചാറും മറ്റും ഉണ്ടാക്കിപ്പോകാത്തതു.

തന്റെ ക്ഷീണിച്ച കൈകൾ മുന്നോട്ടു നീട്ടിക്കൊണ്ട് ബിജുമോൻ ഒരുദിവസം അമ്മ വിനോദം പറഞ്ഞു:

"എന്റെ കൈകൾ എന്നും മെലിഞ്ഞിരിക്കും. അഞ്ചോ ആറോ തലമുറകളായി കൈകൊണ്ട് ഒരു ജോലിയും ചെയ്യാത്ത ഒരു

പ്രഭുക്കുടുംബത്തിന്റെ അനന്തരാവകാശിയാണ് ഞാൻ. എന്റെ കുടുംബത്തിലെ പുരുഷന്മാർ സുന്ദരരികളെ ആശ്ലേഷിക്കുവാൻ മാത്രമാണ് കൈകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത്." ബിജുവിന്റെ സ്വരത്തിൽ വെളിപ്പെട്ട ദുരഭിമാനം അമ്മവിന് അസഹനീയമായി അനുഭവപ്പെട്ടു. അവൾ വെറുപ്പോടെ മുഖം തിരിച്ചു.

മറ്റൊരിക്കൽ അമ്മ അയാളുടെ വീട്ടിൽ എത്തിയപ്പോൾ കുളിയുംകഴിഞ്ഞ് ബിജുമോൻ കുളിമുറിയിൽനിന്ന് പുറത്തു കടക്കുകയായിരുന്നു. അയാളുടെ കാതുകൾ ഒരു വെള്ള മുയലിന്റെ കാതുകളെന്നപോലെ ചുവന്നിരുന്നു. അയാൾ അവളുടെ കൈയിൽ ഒരു ചെറിയ ടിൻ കൊടുത്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു:

"അമ്മ എന്റെ തലയിൽ കുറച്ച് രാസനാദിപ്പൊടി തേച്ച് തിരുമ്മിത്തരു." അവൾ അയാളുടെ മുർച്ഛവിൽ രാസനാദിപ്പൊടി തേച്ച് തിരുമ്മുമ്പോൾ അയാൾ അവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് തന്റെ മുഖം അവളുടെ മാർവിടത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചു. അയാൾക്ക് താൻ ഒരമ്മമാത്രമാണെന്ന് ആ നിമിഷത്തിൽ അമ്മവിന് തോന്നിപ്പോയി.

ബിജുമോന്റെ രോഗശാന്തിക്കായി അയാളുടെ അമ്മ ഗുരുവായൂരമ്പലത്തിൽവെച്ച് ശരക്കര കൊണ്ടൊരു തുലാഭാരം നടത്താമെന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു. അത് നടത്തുവാനായി അയാളുടെ ജന്മനാളിൽ ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നെത്താമെന്ന് അവർ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ബിജുമോന്റെ അപ്ചരണ ഒരു ഹൃദ്യരോഗബാധ ഉണ്ടായതുകൊണ്ട് അവർക്ക് അർപ്പണത്തെ വീട്ടിൽ തന്നിപ്പാക്കി എങ്ങും പോവാൻ വയ്യതായി. തെറ്റ് കൂടാതെ മലയാളം സംസാരിക്കുവാൻ കഴിവില്ലാത്ത ബിജുമോനെ ഗുരുവായൂരിൽ കൊണ്ടുപോയി വഴിപാട് കഴിപ്പിച്ച് മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാൻ അയാളുടെ അപ്ചരണമാർ അമ്മവിനെ നിയോഗിച്ചു. അമ്മവിന്റെ അമ്മാമന്റെ വീട് ഗുരുവായൂരിലായിരുന്നു. അമ്മാമന്റെ അനാരോഗ്യവതിയായ വിധവയും മകനും താമസിച്ചിരുന്നത് ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്ന് അരപലർലോങ്ക് ദൂരത്താണ്. മുന്നോ നാലോ വർഷങ്ങളോളം അമ്മവിന്റെ അമ്മ തന്റെ സഹോദരപത്നിക്ക് കത്തുകൾകുടി എഴുതിയിരുന്നു. അവർ മൃതശയ സാമ്പന്നിയായ ഒരു രോഗബാധിച്ച് ആശുപത്രിയിൽ പ്രവേശിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അമ്മയും മാതാപിതാക്കളും ഗുരുവായൂരിൽച്ചെന്ന് അവരെ കണ്ടിരുന്നു. ടാററാ കമ്പനിയിൽ ജോലിനോക്കിയിരുന്ന ഏകപുത്രൻ നീണ്ട ലീവെടുത്ത് തന്നെ പരിചരിക്കുവാനായി നാട്ടിലേക്കു വരുന്നുണ്ടെന്ന് അന്ന് രോഗിണി പറഞ്ഞു.

"അമ്മയ്ക്ക് അപ്പുവേട്ടനെ ഓർമ്മലേ? ഓർമ്മണ്ടാവില്ല. ചെറിയ കുട്ടിയായെന്നൊക്കെത്തല്ലേ?" അവർ അന്ന് അമ്മവിനെ തന്റെ കട്ടിലിനോടു അടുപ്പിച്ച് ചോദിച്ചു.

അമ്മായിക്ക് തന്നെക്കൊണ്ട് അപ്പുവേട്ടനെ വിവാഹം ചെയ്യുകുവാൻ അതിയായ താൽപ്പര്യമുണ്ടെന്ന് അമ്മ ഒരിക്കൽ അപ്ചരണോട് പറയുന്നത് അമ്മ പിന്നീട് കേട്ടു.

"അമ്മ നഗരത്തിൽ വളർന്ന കുട്ടിയല്ലേ?

അവൾക്ക് പരിഷ്കാരിയായ ഒരു വരൻ വേണമെന്നുണ്ടാവും. "അച്ഛൻ അന്ന് പറഞ്ഞു.

ബാല്യകാലത്തിൽ ഗുരുവായൂർ സന്ദർശിച്ചിരുന്നപ്പോൾ തോർത്തുമുണ്ട് മാത്രം ചുറ്റി അമ്പലത്തിലേക്കു പോവുന്ന അപ്പുവേട്ടനെ അമ്മു പലതവണയും കണ്ടിരുന്നു. തന്നെ മമ്മിയുൾക്കണ്ടിത്തന്നിരുന്നെങ്കിൽ ഇറക്കി നീന്തുവാൻ അയാൾ പഠിപ്പിച്ചതും അമ്മു ഓർത്തു. മുടിയിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും മെഴുക്ക് പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന അപ്പുവേട്ടൻ. തന്നിനാടൻ.....

അമ്മു ബിജുമോനെകൂടി തൃശ്ശൂർ സ്പോർട്ട്സ് നിലവാര വണ്ടിയിറങ്ങിയപ്പോൾ പട്ടാൻ ഫോമിൽ ഒരു ചെറിയപ്പോൾ ചുറ്റി മുറിക്കുന്നത് ചെറുപ്പൻ ധരിച്ച് അപ്പുവേട്ടൻ നിന്നിരുന്നു. ആറടിയിലധികം പൊക്കവും നല്ല വണ്ണവും ഉള്ള ഒരാൾ. തലമുടിപ്പുരുളുകളിൽ തിളങ്ങുന്ന മെഴുക്ക് കണ്ടപ്പോൾ അമ്മു ഉറക്കെ ചിരിച്ചു.

"അതാ, അപ്പുവേട്ടൻ നീലക്കണ്ണു. "അവൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"അമ്മുവിന്റെ നാടൻ മുറച്ചെടുക്കൻ. അല്ലേ? "ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു. അമ്മു തല കുലുക്കി.

"ഇതാ, ഞാനൊന്നു പറഞ്ഞുകൂടയാ. അപ്പുവേട്ടനെ പരിഹസിക്കരുത്. പരക്കനാണെങ്കിലും ആളു ഒരു പാവമാണ്. "അവൾ ബിജുമോനോട് മന്ത്രിച്ചു.

വണ്ടിയിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിയ ഉടനെ അപ്പുവേട്ടൻ ധൂതിയിൽ നടന്നുവന്ന് അമ്പലത്തിൽ തുടർച്ചയായി വാങ്ങി. അയാൾ ചിരിച്ചപ്പോൾ താങ്ങിലുറങ്ങാത്ത ചുവന്നതെങ്കിലും ഉറപ്പും ഭാഗ്യമുള്ള പല്ലുകൾ അവൾക്ക് കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞു.

"ഇതാണ് ബിജുമോൻ. "അമ്മു പറഞ്ഞു.

"ഈ വിദ്യാർത്ഥി ശരിക്കുള്ള പേര് എന്താ? അച്ഛനോ അമ്മാനോ മടിയിലു വച്ച് ബിജുമോൻ എന്ന ഒരു പേരു വിളിച്ചിരിക്കില്ലേ? "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"എനിക്ക് മറുപടി പേര് ആരും തന്നിട്ടില്ല. സ്കൂളിലും കോളേജിലും ബിജുമോൻ എന്ന പേര് തന്നെയാണ് ഞാൻ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. "ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു. അയാളുടെ മുഖം പൂർണ്ണമായി വിളർത്തു.

"ഞാനൊരു നാടനാണ്. നഗരവാസികളുടെ പേരുകളൊന്നും കേട്ടു പരിചയിച്ചിട്ടില്ല. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"ഈ പ്രദേശത്തൊക്കെ എന്തൊക്കെ പേരുകളാണ് സാധാരണ ആൺകുട്ടികൾക്ക് കൊടുക്കുക? "അമ്മു ചോദിച്ചു.

"രാഘവൻ, ഗോപാലൻ, കേശവൻ, ദാമോദരൻ മുതലായ പേരുകളൊക്കെ കൊടുക്കും. പേരു കേട്ടാൽ മനസ്സിലാക്കാലോ ആളു ആണെന്ന്. പെൺകുട്ടികൾക്ക് നാരായണി, കല്യാണി, ലക്ഷ്മി, പാർവ്വതി.....അമ്മുവിന്റെ ശരിക്കുള്ള പേര് കല്യാണിനല്ലേ? "അപ്പുവേട്ടൻ ചോദിച്ചു.

അമ്മു മുളി. ഒരു കനമുള്ള തോൽസഞ്ചി എടുത്ത് വളരെയധികം പ്രയാസത്തോടെ നടക്കുന്ന ബിജുമോനോട് അപ്പുവേട്ടൻ ചോദിച്ചു:

"ഞാനെടുക്കണോ തന്റെ സഞ്ചി? "ബിജു തലയാട്ടി. "വേണ്ട, വേണ്ട. "അയാൾ പറഞ്ഞു.

"കേറി ഇരിക്കൂ കുട്ടോളെ. കൊണ്ടു മഴക്കാറ്റ്. മഴ പെയ്യുമ്പോഴേക്കും നമ്മൾ ഗുരുവായൂരെത്തണം. മഴ പെയ്താൽ ഈ റോഡ് ആകെ ദുർഘടം. കുണ്ടും കുഴിയും! ഗവൺമെന്റിന് മലബാർ പ്രദേശം തീരെ വേണ്ട.....മാർക്സിസ്റ്റ് ഭരണം വന്നാലും വേണ്ടില്ല, കോൺഗ്രസ് ഭരണം വന്നാലും വേണ്ടില്ല മലബാറുകാർക്ക് യാതൊരു ഗുണമില്ല. "

ടാക്സി ഡ്രൈവർ വണ്ടി ഓടിയപ്പോൾ സർക്കാരിന്റെ അനാസ്ഥയെപ്പറ്റി ആവലാതിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

"അച്ഛൻപെങ്ങളുടെ മകളാ. അമ്മു. ബോംബെയിൽനിന്ന് ഗുരുവായൂർ തൊഴാൻ വരാ. അമ്മുവിന്റെ കല്യാണം ഒറ്റപ്പിച്ചു. കല്യാണമെന്താ കുടുംബം. രണ്ടാളും ഐ.എ.എസ് പരീക്ഷ ചെയ്തിരിയ്ക്കയാ. അപ്പുവേട്ടൻ ടാക്സി ഡ്രൈവറോടു പറഞ്ഞു. അപ്പുവേട്ടന്റെ തുറന്ന സംഭാഷണരീതി ബിജുമോൻ രുചിക്കുന്നില്ലെന്ന് അയാളുടെ മുഖഭാവം വ്യക്തമാക്കി.

വഴിമധ്യേ കുന്നുകളെത്തുവച്ച് അപ്പുവേട്ടൻ വണ്ടി നിർത്തുവാൻ ഡ്രൈവറോട് ആജ്ഞാപിച്ചു.

"ഞാൻ ഉടനെ വരാം. അഞ്ച് മിനിയിൽ മടങ്ങാം. ഒരു ചാക്ക് നെല്ലിന്റെ വിത്ത് എടുത്തുവെക്കാൻ ഇവിടെ ഒരാളെ ഏൽപ്പിച്ചിരിയ്ക്കയാ. ഏതായാലും ഒരു ടാക്സി പിടിച്ചില്ലേ? ഇതിലേക്ക് കയറി വെയ്ക്കാലോ. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

അപ്പുവേട്ടനും ഡ്രൈവറും കൂടി ഒരിടവഴിയിലേക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ബിജു എന്റെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞു. അയാളുടെ മുഖത്ത് ഒരു പുച്ഛഭാവം പ്രകടമായിരുന്നു.

"എനിക്ക് അമ്മുവിന്റെ അപ്പുവേട്ടനെ വെറുക്കുവാൻ മൂന്നു കാരണങ്ങളുണ്ട്. "അയാൾ പറഞ്ഞു.

"ഒന്നാമതായി, അയാൾ നമ്മെ കുട്ടികൾ എന്നു വിളിച്ചു. നമ്മെക്കാൾ അമ്മോ ആറോ വയസ്സ് മൂപ്പുണ്ടായിരിക്കാം അയാൾക്ക്. പക്ഷെ, കുട്ടികൾ എന്ന് വിളിക്കാനുള്ള പ്രായവ്യത്യാസം അയാൾക്ക് ഇല്ല. രണ്ടാമതായി, ഒരു ടാക്സി ഡ്രൈവറോട് അമ്മുവിന്റെ ജീവചരിത്രം മുഴുവനും അയാൾ വിവരിച്ചു കൊടുത്തു. ടാക്സി ഡ്രൈവർമാരെ നമ്മുടെ വിവാഹനിശ്ചയത്തെപ്പറ്റി അറിയിക്കേണ്ട രോവശ്യവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മൂന്നാമതായി നമ്മെ ഈ ചുടുള്ള ടാക്സിയിൽ ഇരുത്തി നെല്ലിന്റെ വിത്ത് വാങ്ങുവാൻ ഒരു പോക്ക്. അമ്മുവിന് തല വിയർക്കുന്നില്ലേ? എന്റെ തല വിയർക്കുന്നു. ഇന്ന് വൈകുന്നേരമാവുമ്പോഴേക്കും എനിക്ക് ചുമയും തലവേദനയും വരാതിരിക്കില്ല. "

"അമ്മുമിനിട്ട് ഒരു ടാക്സിയിൽ ഇരുന്ന് തലവേദന വരുമെങ്കിൽ ബിജുമോൻ എങ്ങും യാത്ര ചെയ്യാതെ വീട്ടിൽ അമ്മയുടെ അടുത്തുതന്നെ കൂടണം. "അമ്മു പറഞ്ഞു.

"എന്നെ പരിഹസിക്കയാണോ? "അയാൾ ചോദിച്ചു.

"പരിഹസിക്കുന്ന സ്വഭാവം എനിക്കില്ല. "അമ്മു പറഞ്ഞു.

"പരിഹസിക്കുന്ന സ്വഭാവം ഇല്ലായിരിക്കാം. പക്ഷെ, ഞാൻ പരിഹസിക്കുമ്പോൾ അമ്മു പൊട്ടിച്ചിരിക്കാറുണ്ട്. പൊട്ടിച്ചിരിക്കാറുണ്ട് എന്നെ പരിഹാസത്തിൽ പ്രേംസാഹിപ്പിക്കാറുണ്ട്. "ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു. ദൃശ്യം വ്യക്തമായ ഒരു കുട്ടിയുടെ സ്വരമെന്ന പോലെ അയാളുടെ ശബ്ദം പെട്ടെന്ന് ഉയർന്നതായി അമ്മുവിന് തോന്നി.

"ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിക്കരുത്. നോക്കൂ. കാറിന് ചുറ്റുംനിന്ന് ആളുകൾ നമ്മെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നു. "അമ്മു പറഞ്ഞു.

ബിജുമോൻ കാറിന്റെ ചില്ലുകൾ ഉയർത്തി. നിരത്തിൽനിന്നിരുന്നവർ കാറിന്റെ ചില്ലുകളിൽ തങ്ങളുടെ മുക്കുകൾ പതിപ്പിച്ച് അകത്തേക്കു ഉററുനോക്കി. അമ്മുവും അസിസ്റ്റന്റുമായി.

അപ്പുവേട്ടൻ ഡ്രൈവറുടെ സഹായത്തോടെ ഒരു ചാക്ക് കാറിന്റെ പിന്നിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. വണ്ടിക്ക് ചുറ്റുംകൂടിയിരുന്നവർക്ക് അയാൾ മുഖസ്വരത്തിൽ എന്തോ പറഞ്ഞു. അവർ മന്ദഗതിയിലായി മാറി.

ഡ്രൈവർ വണ്ടി ഓടിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഹിന്ദി സിനിമയിലെ നടീനടന്മാരാണ് കുന്നുകളെത്തുകാർ തെറിട്യിരിച്ചു. രേഖയോ രാജ് ബബ്ബാനോ ആണെന്നു അവർ വിചാരിച്ചത്. "

"ഹിന്ദി സിനിമയുടെ താരങ്ങളെ ഈ പ്രദേശത്തുള്ളവർക്ക് എങ്ങനെ അറിയാം? "ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

"ഹിന്ദി സിനിമോള എന്നും കുന്നുകളെത്തുകാണിക്ക്ണ്ട്. ഹിന്ദി പരമ്പരാഗതം ഇവരുടെയടുത്തു മനസ്സിലായിത്തോടങ്ങി. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"അമ്മായിക്ക് സുഖമാണോ? "അമ്മു ചോദിച്ചു.

"കെടപ്പല്ല.....പക്ഷെ കുളിമുറിയിൽ കൊണ്ടുപോവാനും കുളിപ്പിക്കാനും ഒക്കെ സഹായത്തിന് ഒരാളെ നിർത്തിരിയ്ക്കാം. ഞാൻ ലീവ് തീർന്നപ്പോൾ മടങ്ങിപ്പോയില്ല. എങ്ങനെയാ അമ്മെ ഈ സ്മിതിയിൽ വിട്ടു പുറം? അമ്മെ പിരിഞ്ഞുപുറം മനസ്സ് വന്നില്ല. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"അപ്പോൾ ടാററിലെ ഉദ്യോഗം വേണ്ടെന്നു വെച്ചുവോ? "ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

"ഉവ്വ്. ഞാൻ രാജിക്കുമാണ് അയച്ചുകൊടുത്തു. ആർക്കുവേണ്ടിയാ ഞാൻ സമ്പാദിയ്ക്കണം? അമ്മയ്ക്കുവേണ്ടി. ആ അമ്മയ്ക്ക് എന്നെക്കാൾ വല്ല ഉപകാരം കിട്ടിയാ..... "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"അപ്പുവേട്ടനെ ഞാൻ അനുമാദിക്കുന്നു. ഉദ്യോഗം വലിച്ചെറിഞ്ഞ് അമ്മയെ പരിചരിക്കാൻ സന്നദ്ധനായല്ലോ. അമ്മായി ഭാഗ്യവതിയാണ്. "അമ്മു പറഞ്ഞു.

"ഒരു ഉദ്യോഗമില്ലാതെ എങ്ങനെ ജീവിക്കും? സമയം പോവണ്ടേ? "ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

അപ്പുവേട്ടൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"സമയം പോവാൻ എനിക്ക് ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടല്ല. സമയം തെക്കയാത്ത ബുദ്ധിമുട്ടാണ് എനിക്ക്. കാര്യസിദ്ധിമാരെ ഒക്കെ പിരിച്ചയച്ചു. ഞാൻ തന്നെയാ കൃഷി നടത്തണമെന്നും ഒക്കെ. കൊറച്ച് കൊപ്പരേടെ ബിസിനസ്സുണ്ട്. കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ പ്രയാസമല്ല. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"എനിക്ക് ഓരോഴ്ചയിലധികം ഒരു ഗ്രാമത്തിലും താമസിക്കുവാൻ വയ്യ. "ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു.

അയാളുടെ വാക്കുകൾ കേട്ട അപ്പുവേട്ടൻ വീണ്ടും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. പരിഹാസമോ പുച്ഛമോ തിളങ്ങാത്ത ഒരു ചിരി. അത് ഹൃദ്യമായി അമ്മുവിന് തോന്നി.

"അമ്മു കലക്ടറായിട്ട് തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ വന്നു നന്നായിരുന്നു. ഒന്നുലേഖകി കലക്ടറെ പരിചരിച്ച് പറഞ്ഞ് നടക്കാലോ. ഇപ്പോ എന്നെ തിരിഞ്ഞുനോക്കാത്തൊരു അപ്പോ എന്റെ കാക്കലേ വന്ന് വീഴും. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു. ഡ്രൈവറും അപ്പുവേട്ടന്റെ പൊട്ടിച്ചിരിയിൽ പങ്കു കൂടി.

"അമ്മുവിന്റെ കസിൻ സംസാരിക്കുന്ന മലയാളം എനിക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ല. "ബിജുമോൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ മന്ത്രിച്ചു.

"എന്നാൽ അപ്പുവേട്ടനോട് ഇംഗ്ലീഷിൽ വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകൊള്ളൂ. "അമ്മു നിരസത്തോടെ പറഞ്ഞു.

അമ്മായി വീട്ടിന്റെ ഉമ്മാത്ത് ഒരു തിണ്ണമേൽ അവരെ കാത്ത് ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മു അവരെ ഗാഢമായി ആശ്ളേഷിച്ചു.

"അമ്മു ആകെ മാറിപ്പോയി. ഒരോരോവെച്ചു. പക്ഷെ, നെറും കൊറച്ച് മങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വെയിലത്ത് നടന്നിട്ടാവും. അല്ലേ? "അമ്മായി ചോദിച്ചു.

"അമ്മായി ഇതാണ് ബിജുമോൻ. "അമ്മു പറഞ്ഞു. അമ്മായി രണ്ടുപേരെയും കുറച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവരുടെ കണ്ണുകൾ നന്നായിരുന്നു അമ്മുവിനു തോന്നി.

"നല്ല ചേർച്ചണ്ട് ടോ. "അമ്മായി പറഞ്ഞു.

അപ്പുവേട്ടൻ പെട്ടിയും തുകൽപ്പഞ്ചിയും അകത്തെ മുറികളിൽ കൊണ്ടുപോയി വച്ച് മടങ്ങി.

"തെക്കെ അറേൽ അമ്മു കെടുന്നോളോ. ബിജുമോൻ പത്തായപ്പുരയിൽ കെടുന്നോളോ. ഞാനും അവടെയാ കെടക്കാൻ. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

ബിജുമോൻ അമ്മുവിന്റെ നാക്ക് ഒരിക്കൽ നോക്കി. അവളുടെ മുഖത്ത് വിശേഷിച്ചൊരു ഭാവഭേദവും കാണാനുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അകത്ത് കെടുന്ന പടിയിൽ ആരെങ്കിലും വന്നുനിന്ന് വിളിച്ചാൽ അശേഷം കേൾക്കില്ല. സങ്കടം പറഞ്ഞാൽ പലരും വരും. അസമയത്തും കരഞ്ഞാൽ വരും. ദിനം കൂടിട്ട് ആസ്പതിലേക്ക് പുറംകാൽ മരിച്ചൊരാൾ ഹിപ്പിക്കാനും ഒക്കെ കാൾ വേണെന്ന് പറഞ്ഞ് എത്ര ആളാ വരാ. കൊടുക്കാണ്ടെ പററിലല്ലോ. നാട്ടാരല്ലേ? എല്ലാരും മക്കളു

അന്യനാട്ടിലോ. ദുബായിലോ കത്തറിലോ അമേരിക്കയിലോ ഒക്കെ. വയസ്സായ അമ്മോ അച്ഛനും ആരും തൊണയില്ലാതെ നാട്ടിലേക്ക് കഷ്ടപ്പെടാം! എന്റെ കയ്യിൽ എന്റെ കയ്യിൽ വെള്ളം വാങ്ങിക്കൊടുത്ത് എത്ര ആളുകളാ ഈ കഴിഞ്ഞ നാളുകൊല്ലത്തിലേക്ക് മരിച്ചിരിയ്ക്കണം! "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"അപ്പു അവന് കഴിയുന്ന സഹായം ചെയ്തുകൊടുക്കും. രാത്രി വന്നു വിളിച്ചാലും അവൻ ടോർച്ചുംകൊണ്ട് പൊറപ്പെടും. എന്നാ ഞാൻ ചെലപ്പോ പറയും. സുക്ഷിക്കണോ പാവങ്ങളാവും വഴി. അല്ലെങ്കിൽ വെഷനായ. അവൻ ഉണ്ടോ കേൾക്കൂ? "അമ്മായി ചോദിച്ചു.

"അമ്മുവിന് ഒന്ന് കേൾക്കണം? മരിയ്ക്കണോ? എന്നെ കണ്ടിട്ട് മക്കളാണ് തെറിട്യിരിക്കും. അബ്ദുന്റെ ബാപ്പ മരിക്കുമ്പോ ഇന്റെ മടിലോ കെടുന്നത്. മോനേ അബ്ദു നീ വന്നുലോ എന്ന് പറഞ്ഞാൽ എന്റെ കൈയെടുത്ത് ഉമ്മ വെച്ചു. രാമൻകുട്ടിയുടെ അമ്മ എന്നെ വിളിയ്ക്കാം. രാമൻ കുട്ടേ അമ്മടെ ഓമനക്കുട്ടാ.....ന്ന്. മക്കളെ കാണാൻ കാത്ത് കഴിയണോല്ലേ? മരിക്കുമ്പോ മക്കളു

അടുത്തെത്തിന്ന് തോന്നാണ്. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

അടുക്കളയിൽ പാചകം ചെയ്തിരുന്ന ഭാർഗ്ഗവിയമ്മയെന്ന വൃദ്ധയെ അപ്പുവേട്ടൻ പുറത്തേക്ക് വിളിച്ചു. അവരും പുഞ്ചിരിയോടെ അമ്മുവിനേയും ബിജുമോനേയും നോക്കിക്കണ്ടു.

"നല്ല ചേർച്ചണ്ട്. ആങ്ങളും പെങ്ങളും ആണെന്നാ തോന്നാം. "ഭാർഗ്ഗവിയമ്മ പറഞ്ഞു.

"എനിക്കൊന്നു കൂളിക്കണം. കുളിമുറിയിൽ ശിശിരം. "ബിജുമോൻ അപ്പുവേട്ടനോടു ചോദിച്ചു.

"ശിശിരം വെക്കണം വെക്കണംന്ന് കൊറെ ദുസായി വിചാരിയ്ക്കുന്നു. തരപ്പെട്ടില്ല. വെള്ളം ചൂടാക്കി ബക്കറിലാക്കിക്കൊണ്ടുവന്ന് തരും ആരെങ്കിലും. ജോലിക്ക് ഇവിടെ ഇഷ്ടംപോലെ ആളുണ്ട്. മുററും അടിച്ചു വാരാൻ ഒരാളു. വെയ്ക്കാൻ ഒരാളു. പാത്രം മോറാൻ വേറെ ഒരാളു. തുണി തിരുമ്മാൻ വേറെ ഒരാളു. എപ്പോഴും പേരുണ്ട് ഇവിടെ സഹായത്തിന്. "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

"ഇത്ര അനവധി ഭൂതൃതര വെയ്ക്കുന്നത് നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴല്ലേ? ഇവർക്കൊക്കെ ശമ്പളത്തിനു പുറമേ ഭക്ഷണം കൊടുക്കണ്ടേ? "ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

"അവരെ പിരിച്ചയച്ചാൽ എനിക്ക് കൊറച്ച് പണം ലാഭിക്കാം. പക്ഷെ, അവർക്കെന്താ? പട്ടിണിതന്നെ. കഴിയാൻ വക ഉണ്ടെങ്കിലേ കൊറച്ചുപോരെ തീറ്റിപ്പോറുന്നെന്നാ എന്റെ അഭിപ്രായം. അതൊരു കടമയാ. എനിക്ക് വേണെങ്കിലേ ഒരു പ്രെഷർ കുക്കറിൽ ഒരു മണിക്കുറോണ്ട് അമ്മക്ക് വേണ്ട ചോറും സാമ്പാറും മെഴുക്കുപുരട്ടിയും ഉണ്ടാക്കാം. അത്രയ്ക്കുള്ള പാചകം എനിക്കും അറിയാം. പക്ഷെ..... "അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞുനിർത്തി.

"അപ്പുവിന്റെ സൊഭാവം ഒരു വിചിത്ര സൊഭാവം.....ഈ പ്രായത്തിലേക്ക് വേറെ വല്ല ചെറുപ്പക്കാരും ഇവൻ ചിയ്യണ പ്രവൃത്തിയ്ക്ക് ചിയ്യോ? ഒരിക്കലുമില്ല. എവിടെങ്കിലും ഒരു പയ്യ പ്രസവികുന്നെന്നു കേട്ടാ അപ്പു അവിടെ സഹായത്തിനെത്തും. വല്ലോരും ആസ്പതിലേക്ക് കെടുന്നുന്ന് കേട്ടാ ഒടനെ അങ്ങോട്ടു പായും. വല്ലോരും മരിച്ചുന്ന് കേട്ടാ ശവം എടുക്കാനുംകൂടി തയ്യാറാം. "അമ്മായി അഭിമാനത്തോടെ പറഞ്ഞു.

കുളി കഴിഞ്ഞ് തോട്ടത്തിലെ കാട്ടുമുല്ല, മന്ദാരം, പവിഴമല്ലി, പാരിജാതം മുതലായവ നോക്കിനടന്നപ്പോൾ ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു:

"എനിക്ക് അമ്മുവിന്റെ നാടൻ കസിന്റെ ദീർഘകാല പ്രസംഗങ്ങൾ കേട്ടു മടുത്തു. ആ തള്ളയാണെങ്കിലോ, തന്റെ മകന്റെ ഗുണഗണങ്ങളെ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കും. നാളെ അമ്പലത്തിലേക്ക് പോവുമ്പോൾ അയാൾ നമ്മുടെ കൂടെ വരുമോ? "

"അപ്പുവേട്ടൻ വന്നില്ലെങ്കിൽ തുലാഭാരം

എങ്ങനെ നടത്തും? ഞാൻ ഈ ജീവിതത്തിൽ എവിടെയും ഒരു തുലാഭാരം നടത്തിയിട്ടില്ല. അമ്മു പറഞ്ഞു.

“ശരിക്കാ അയാൾ കൊണ്ടുപോവുമോ? ശരിക്കായും മറ്റും ചുമന്ന് അമ്പലത്തിലേക്കു ഞാൻ നടക്കില്ല. ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു.

“അപ്പുവേട്ടൻ എന്തിനാണ് ബിജുമോനു വേണ്ടി ശരിക്കുവെട്ടികൾ ചുമക്കുന്നത്? അപ്പുവേട്ടൻ വേറെ തൊഴിലൊന്നുമില്ലെന്ന് കരുതിയോ?” അമ്മു ചോദിച്ചു.

“അമ്മു ഇവിടെ എത്തിയതിനുശേഷം മാറിയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഒരന്യനായിത്തീർന്നു. അല്ലേ? ഇപ്പോഴത്തെ ഹീറോ നടൻ കസിനാണ്. അല്ലേ? ബിജുമോൻ ചോദിച്ചു.

ഉച്ചയ്ക്കു വിശ്രമിച്ചതിനുശേഷം ചായകുടിച്ച് അമ്മുവും ബിജുമോനും അപ്പുവേട്ടന്റെ നെൽപ്പാടങ്ങൾ കാണുവാൻ അയാളുടെ കൂടെ ഇറങ്ങിത്തരിച്ചു. പാടത്തിന്റെ സിമന്തരേഖയായ വരമ്പിൽക്കൂടി നടന്ന് തീപ്പുല്ല് വളർന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരു കുളക്കരയിൽ അവർ എത്തി. കുളത്തിന്റെ സമീപം ഒരു കാവൽപ്പൂര ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒരു കട്ടിലും കപ്പൽപ്പായും തേങ്ങ വെട്ടാനുള്ള വെട്ടുകത്തിയും മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. “അമ്മുന് എളുന്നീര് കൂടിയ്ക്കണോ?” അപ്പുവേട്ടൻ ചോദിച്ചു.

“എളുന്നീര് എവിടെ? അമ്മു ചോദിച്ചു. അപ്പുവേട്ടൻ കട്ടിലിന്റെ കീഴിൽ നിന്ന് നാലു കരിക്കുകൾ വലിച്ചെടുത്തു. വെട്ടുകത്തികൊണ്ട് കരിക്ക് ചെത്തുമ്പോൾ അപ്പുവേട്ടൻ തന്റെ ചുണ്ടുകൾ കോട്ടുന്നതുകണ്ട് അമ്മു ചിരിച്ചു. തീപ്പുല്ല്നേരയും ചാണകത്തിനേരയും ഗന്ധങ്ങൾ അവളുടെ നാസാരന്ധ്രങ്ങളിൽ തത്തിക്കളിച്ചു. കതിരിട്ട ആ പാടങ്ങളിലൂടെ കടന്നുവന്ന കാററിന്റെ നിശാസം അമ്മയുടെ താരാട്ടുപോലെ സുഖകരമായിരുന്നു. അമ്മു കണ്ണുകളടച്ചുകൊണ്ടാണ് കരിക്ക് കുടിച്ചുതീർത്തത്.

“കൊറച്ച് വെള്ളം ബാക്കി വെയ്ക്കണം” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“അതെന്തിനാ?” അമ്മു ചോദിച്ചു.

“അതുകൊണ്ട് മുഖം കഴ്കാനാ. ക്ഷീണം മാറിക്കിട്ടും.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു. ബിജു കരിക്കിൻവെള്ളംകൊണ്ട് മുഖം കഴുകി ഉറുമാലെടുത്ത് മുഖം തുടച്ചു. അയാളുടെ കവിളുകളിലെ രക്തമരവി നോക്കിക്കൊണ്ട് അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു:

“സുന്ദരക്കുട്ടനായിരിയ്ക്കുന്നു” ബിജു മോൻ അമ്മുവിന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അവൾക്ക് യാതൊരു ഭാവഭേദവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

“ഇവിടെ ചാണകത്തിന്റെ ദുർഗന്ധമുണ്ട്. പാടത്ത് ചാണകം ഇടാറുണ്ടോ?” ബിജുമോൻ അപ്പുവേട്ടനോടു ചോദിച്ചു.

“ചാണകം പൊടിച്ച് വെണ്ണീറും ചേർത്ത് വെതരിട്ട്ണ്ട്. ഞാൻ എന്റെ കൃഷിക്ക് യാതൊരു രാസവളം ഒപയോഗിയ്ക്കാറില്ല. പ്രസവിക്കാത്ത സ്ത്രീകൾക്ക് ഹോർമോൺ ചികിത്സ നടത്തുന്നതുപോലെള്ള അപകടം പിടിച്ച ഒരു പരിപാടിയാ അത്. രാസവളം

വെതറിയാപ്പിന്നെ കീടങ്ങളു് വരും. പിന്നെ കീടനാശിനി ഉപയോഗിയ്ക്കണം. അതിന്റെ വെഷവായു ഏറ്ററാപ്പിന്നെ എന്തൊക്കെ മഹാവ്യാധികളാ മനുഷ്യന് പിടിയ്ക്കുന്നത് ആർക്കും നിശ്ചലം.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“ഇന്ന് ഉണ്ട ചോര് അപ്പുവേട്ടന്റെ പാടത്ത് വിളഞ്ഞ നെല്ലുകൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയ താണോ?” അമ്മു ചോദിച്ചു.

“അതെ. പച്ചക്കറും ഉഴുന്നും ഒക്കെ ഞാൻ ഉണ്ടാക്കണതാ. കാൾ കൊട്ത്ത് വാങ്ങണ ഓരേരു വസ്തു മൂന്നാ. അത് അമ്മക്ക് കഴിയ്ക്കാനുള്ളതാ.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“അത്ഭുതം തന്നെ.” ബിജുമോൻ പിറു പിറുത്തു.

“അത്ഭുതപ്പെടാനൊന്നുല്ല. ഒര് ജീവിതരീതി. അത്ര തന്നെ.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

സന്ധ്യയ്ക്ക് അമ്മുവും ബിജുമോനും അപ്പുവേട്ടന്റെ കൂടെ ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. ബിജുവിനെ മുണ്ട് ചുറ്റിച്ചുതും അപ്പുവേട്ടനായിരുന്നു. നടയ്ക്കൽ വരിവരിയായി സിമിതി ചെയ്തിരുന്ന കടകളിൽനിന്നു ഒരു ഗുരുവായൂരപ്പൻ ലോക്കറും എട്ടു കുപ്പിവളകളും വാങ്ങിച്ച് അപ്പുവേട്ടൻ അമ്മുവിന് സമ്മാനിച്ചു. ബിജുമോന് ചുവന്ന കരയുള്ള ഒരു ഡബിൾ മുണ്ടും അയാൾ സമ്മാനിച്ചു.

“എന്റെ ഓർമ്മയ്ക്ക്” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“അപ്പുവേട്ടനെ ഓർമ്മിക്കാൻ യാതൊരു സമ്മാനവും ആവശ്യമില്ല. അപ്പുവേട്ടനെ മറക്കുവാൻ എളുപ്പമല്ല.” അമ്മു പറഞ്ഞു. ബിജുമോൻ അവളെ തുറിച്ചുനോക്കി.

“പണിക്കരുടെ മകൾ അമ്മുവാണ്. അച്ഛൻപെങ്ങളുടെ മുത്ത കുട്ടി. കല്യാണം ഒറ്റപ്പിച്ചിരിയ്ക്കയാ. ഇതാ ഈ കാണണ കുട്ടിയാ. ഐ.എ.എസ് പരീക്ഷ ചെയ്ത് കഴിഞ്ഞു. നാളെ അമ്പലത്തിന് ഒരു തുലാഭാരം നടത്താണ്ട്. ശരിക്കരയോണ്ട് ഒരു തുലാഭാരം” അപ്പുവേട്ടൻ ചെറുവസ്ത്രം വിലക്കുന്ന ഷാപ്പിൽ ഇരുമ്പിരുന്ന മദ്യവ്യവസ്കനോട് വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

“ജീവചരിത്രം” ബിജുമോൻ പിറു പിറുത്തു.

തന്റെ കുപ്പിവളകൾ ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ട് അമ്മു ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിലേക്ക് നടന്നു. പിന്നിൽ രോമരഹിതമായ നെഞ്ചും പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ബിജുമോനും ആ കവാടം കടന്നു.

“ബിജുമോൻ ഗുരുവായൂര് ഇതിനുമുമ്പ് വന്നിട്ടില്ലേ?” അപ്പുവേട്ടൻ ചോദിച്ചു.

“ഇവിടെ വന്നിട്ടില്ല. പക്ഷേ, ഞാൻ ബോബെയിലെ മഹാലക്ഷ്മി ക്ഷേത്രത്തിലേക്കും സിദ്ദിവിനായക ക്ഷേത്രത്തിലേക്കും പലതവണ പോയിട്ടുണ്ട്.” ബിജുമോൻ പറഞ്ഞു.

“ബോബെയിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളു് പോലെ യല്ല നൊമ്മടെ ഗുരുയാവൂരെ ക്ഷേത്രം! ബോംബേല് കുളിയ്ക്കാണ്ടോ അമ്പലത്തിപ്പുറം. ഇവിടെ അത് പററില്യ.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

അന്നുരാത്രി കനത്തിൽ മഴ പെയ്തുകൊ

ണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ആരോ പടിവാതിൽ തുറക്കുന്നതിന്റെ ശബ്ദം അമ്മുവിനെ ഉണർത്തി. അവൾ എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ അമ്മായിയും ഉറക്കമുണർന്നു.

“ആരോ പടിവാതിൽ തുറന്നു.” അമ്മു പറഞ്ഞു.

“വല്ലോരും അപ്പുനെ വിളിയ്ക്കാൻ വന്ന തേരിയ്ക്കും. അമ്മു ഒരങ്ങിക്കോളൊ” അമ്മായി പറഞ്ഞു.

“മറിയടെ പയ്യ് പെര്ണിലുത്രെ. മൃഗ ഡോക്ടറും വന്ന് നോക്കുവാണ്ട് പോയിന്ന് പറഞ്ഞു. “ഭാർഗ്ഗവിയമ്മ വാതില്ക്കൽ വന്ന് നിന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

“തെക്കെ പറമ്പിലെ പത്തുസെന്റുകാരാ മറിയോ ഇട്ടേച്ചുനും” അമ്മായി പറഞ്ഞു.

“കറത്ത മണിപ്പയര് പോലെണ്ട് പയ്ക്കുട്ടി. എത്രനേരായി ബേ ബേന്ന് കരേണു. അപ്പുട്ടൻ പോയിട്ടുണ്ട്. മൃഗഡോക്ടറും തോറന് പിന്മാരിട്ടുള്ള പേര് അപ്പുട്ടൻ എട്ത്ത്ട്ടണ്ട്.” ഭാർഗ്ഗവിയമ്മ പറഞ്ഞു.

അമ്മു ഓടി പടിവാതിൽ കടന്ന് അപ്പുവേട്ടനെയും ഇട്ടിയച്ചനെയും ഇരുട്ടിൽ അന്യഗമിച്ചു.

“ഈ രാത്രിനേരത്ത് പെൺകുട്ടോളു് പൊറഞ്ഞെങ്ങണത് അത്ര ശെരിയല്ല.” അപ്പു വേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“പശു പെറണത് എനിക്കും കാണണം.” അമ്മു പറഞ്ഞു.

“നൊമ്മടെ അച്ഛൻപെങ്ങളുടെ കുട്ടാ. ബോംബേന്ന് വന്നിരിയ്ക്കയാ. കല്യാണം ഒറ്റപ്പിച്ചു. കല്യാണച്ചെക്കും കൂടെ വന്നിട്ടുണ്ട്. വീട്ടില് കെടന്ന് ഒരങ്ങാ. അപ്പുവേട്ടൻ ഇട്ടിയച്ചനോട് പറഞ്ഞു. ഇട്ടിയച്ചൻ ചുട്ടു വീശുന്നത് അരനിമിഷത്തിന് നിർത്തി, അമ്മു വിനെ ഉറുനോക്കി.

“അമ്മടെ തൽസ്സുരുപം. അതേ നെറം. അതേ മുടി.” ഇട്ടിയച്ചൻ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

“ഇട്ടിയച്ചന് അച്ഛൻപെങ്ങളെ ഓർമ്മണ്ട് അല്ലേ? ഗുരുവായൂര് വന്നത് അമ്മക്ക് ദീനം തൊടങ്ങേപ്പഴം. രണ്ടുസംതാമസിച്ച് മടങ്ങിന്ന് ഭാർഗ്ഗവേയ്യ പറഞ്ഞു. ഞാൻ കണ്ടിട്ട് പത്തുപന്ത്രണ്ട് കൊല്ലായി.” അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു.

“കാലം മാറിനേയ്. ഇപ്പൊ ആർക്കും ആരോ സ്നേഹല്യ. ഇന്റെ മോളു് മേറി. ....കല്യാണം കഴിഞ്ഞ് ബാങ്ക്ജരിയ്ക്ക് പോയതാ. ഇപ്പൊ ഏഴുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. കത്തുംകൂടി എഴുതില്യ. ഓളു് അപ്പനെ മറന്നു. ഇട്ടിയച്ചൻ പറഞ്ഞു.

അപ്പുവേട്ടൻ എത്തിയപ്പോഴേക്കും പശു എങ്ങിനെയൊ പ്രസവിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. പശുക്കിടാവിനെ എഴുന്നേൽപ്പിച്ച് നിർത്തിയതും അമ്മയുടെ അകിട്ടിലേക്ക് അതിനെ അടുപ്പിച്ചു കൊടുത്തതും അപ്പുവേട്ടനായിരുന്നു. പശുക്കിടാവിന്റെ നനഞ്ഞ ശരീരം വൈക്കോൽ കൊണ്ടു വൃത്തിയാക്കുമ്പോഴും പശുവിന്റെ മുലത്തടം തടവുമ്പോഴും അടിഭാഗത്ത് നന്നത്ത രോമം വളർന്നുനില്ക്കുന്ന ആ കൈവിരലുകൾ അമ്മു കൗതുകത്തോടെ നോക്കിക്കണ്ടു. ആ വിരൽത്തുമ്പുകളുടെ കാര്യവും അവൾക്ക്

മനസ്സിലാക്കുവാൻ ആ ദൃശ്യങ്ങൾ മാറിയായി രുന്നുതാനും.

ഇട്ടിയച്ചന്റെ ഭാര്യ മറിയ പാലൊഴിക്കാത്ത കാപ്പി രണ്ടു ഗ്ലാസുകളിൽ ഒഴിച്ച് കൊണ്ടു വന്നു. അമ്മുവും അപ്പുവേട്ടനും മൗനം അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് ആ കട്ടൻകാപ്പി കുടിച്ചു. മെല്ലെ മെല്ലെ ഊതിക്കൊണ്ട് മടങ്ങുമ്പോൾ രണ്ടുപേരും വളരെയധികം നേരം അന്യോന്യം സംസാരിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ പടിവാതിലിന്റെ പടവുകൾ കയറുമ്പോൾ അവളുടെ കൈ ഒരു നിമിഷം ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് അപ്പുവേട്ടൻ പറഞ്ഞു:

“അമ്മു നീ എന്റെകൂടെ രാത്രി വരണ്ടേയ്ക് നില്യ. ഇത് ബോംബെയല്ല. ഗുരുവായൂരാ. ആളു് ഓരോന്ന് പറഞ്ഞുണ്ടാക്കും. അമ്മുന്റെ പേര് കേട് വരുത്തും.”

തനിക്ക് അയാളോട് ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ പറയാനുള്ളതാണ് അമ്മുവിന് തോന്നി. തന്റെ കൈ കുറച്ചുനേരംകൂടി പിടിച്ചുകൊണ്ടേ യിരിക്കണമെന്നും അവൾക്ക് അപ്പുവേട്ടനോടു പറയാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവളുടെ നാവ് പലിച്ചില്ല.

അമ്മു പിറുദിവസം ഉണർന്നപ്പോൾ നേരം എട്ടുമണി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അമ്മായിയെ കിടക്കയിൽ അവൾ കണ്ടില്ല. ഉമ്മറത്തു ചെന്നപ്പോൾ അമ്മായി തിണ്ണമേൽ തുണുചാരി ഇരുന്നിരുന്നു. ചാരുകസേരയിൽ നീലപ്പട്ടുകൊണ്ട് തയ്പിച്ച ഒരു ഡ്രസ്സിങ് ഗൗൺ ധരിച്ച ബിജുമോൻ വിശ്രമിച്ചിരുന്നു. ആ യുവാവ് അമ്മുവിനെ കണ്ട് ചിരിച്ചില്ല. മുഖത്തെ ഗൗരവം കണ്ടപ്പോൾ അമ്മു ചോദിച്ചു:

“എന്താണ് കോപിയ്ക്കുവാൻ ഒരു കാരണമുണ്ടായത്?”

ബിജു മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. അമ്മായി അമ്മുവിനെ നോക്കി പുഞ്ചിരി തൂകി.

“ഇന്നലെ രാത്രി അപ്പുന്റെകൂടെ ഇട്ടേച്ചന്റെ പയ്യ് പെറണത് കാണാൻ പോയിന്ന് ഭാർഗ്ഗവേയ്യ പറഞ്ഞു. കുരിശുത്ത് പൊറത്ത് പോവാണ്ടേയ്ക്നില്യ. പെൺകുട്ടോളു് രാത്രി സമയത്ത് പൊറത്തെക്ക് പുറുവാന് പാടില്യ. വല്ലതും കണ്ട് പേടിയ്ക്കിലേയ്?” അമ്മായി അമ്മുവിനോടു ചോദിച്ചു.

“എന്തിനാണ് പേടിക്കുന്നത്? എന്റെകൂടെ അപ്പുവേട്ടൻ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ?” അമ്മു ചോദിച്ചു. അമ്മായി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

“ഇന്നല്ലേ തുലാഭാരം? ഞാൻ വേഗം കുളിച്ചുവരാം. നമുക്ക് അമ്പലത്തിൽ പോണ്ടേ?” അമ്മു ബിജുമോനോട് ചോദിച്ചു.

“അപ്പു ശരിക്കര ഏർപ്പാടാക്കാൻ പോയിരിയ്ക്കു. അവൻ വരട്ടെ.” അമ്മായി പറഞ്ഞു.

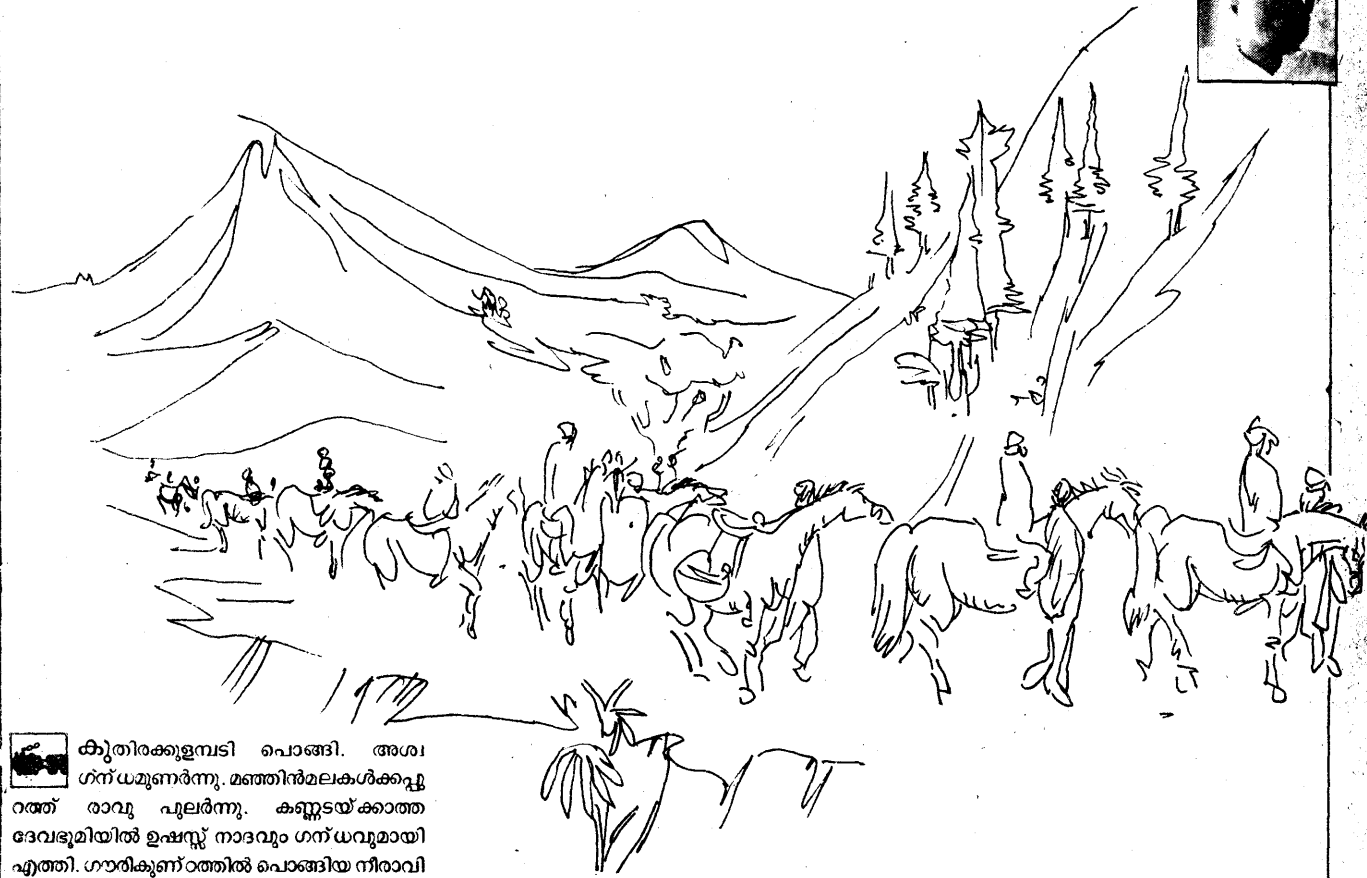
“മെലിഞ്ഞ ആളായതും വലിയ ഭാഗ്യായി. അത്രക്ക് ശരിക്കര ലാഭായി.” അമ്മു പറഞ്ഞു. ബിജു ചിരിച്ചില്ല. മൗനം ലംഘിച്ചതുമില്ല. അമ്മു മമ്മിയൂർ ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിച്ചപ്പോൾ ഭാർഗ്ഗവിയമ്മ കടവത്ത് മുണ്ടുകൾ അലക്കിയിരുന്നു.

“നീനലൊന്നും മറന്നിട്ടില്ലാ അല്ലേ?” ഭാർഗ്ഗവിയമ്മ ചോദിച്ചു.

“ഒന്നും മറന്നിട്ടില്ല” അമ്മു വെള്ളത്തിൽ (ശേഷം 43-ാം പേജിൽ)

കുതിരക്കുളമ്പടി പൊങ്ങി. അശ്വ ഗന്ധമുണർന്നു. മഞ്ഞിൻമലകൾക്കുളം രത്ന രാവു പുലർന്നു. കണ്ണടയ്ക്കാത്ത ദേവഭൂമിയിൽ ഉഷസ്സ് നാദവും ഗന്ധവുമായി എത്തി. ഗൗരീകുണ്ഠത്തിൽ പൊങ്ങിയ നീരാവി നീലകണ്ഠത്തിൽ പൊഴിഞ്ഞ മഞ്ഞിൽ മായ യായി. ശങ്കരന്റെ മംഗളഭൂമിയിൽ രാവു പകലും ഒന്നായി. സുഖദുഃഖങ്ങൾ അദ്വൈതമായി; യാത്രയായി.

പതുകെ, നന്നേ പതുകെ, കയറിയാൽ മതി.

പഥികൻ ദേവഭൂമി തൊട്ടു നീറുകയിൽ വെച്ചു. അഭിവാദ്യം ചെയ്ത് അടുക്കു പിടിച്ചു. ഏറാപ്പ് ഉത്തരീയമായി. ഏഴുകമ്പുള്ള വടിയുണി മഹാപ്രയാണത്തിന് ആദ്യത്തെ കാലുവെച്ചു. കാശിയിൽ തൊഴുത് ഗയയിൽ പിണ്ഡം വയ്ക്കണം. പിന്നെ ബദരിയിൽ. തറവാട്ടിനു തന്നെ നല്ലതാണ്. ആദ്യം കുഞ്ചുവിന്റെ അച്ഛൻ. പിന്നെ മകൻ.

അച്ഛൻ ദേശാന്തരം ഗമിച്ചു. നൂറുവയസ്സു തികഞ്ഞാൽ പുലയാചരിച്ച് പിണ്ഡം വയ്ക്കാം.

ഓ ശങ്കർ ബാബു!

പേരിടാൻ അച്ഛൻ വേണം. അന്നപ്രാശം വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കാം. എന്തെങ്കിലും വാരി ത്തിന്നെട്ടെ. പക്ഷേ, ഉപനയനം. എത്രകാലാ കാക്ക. മന്ത്രാഭിവാദ്യത്തിനൊരു പേരുവേണം.

ഈ ദേവഭൂമിയിൽ എവിടെയെങ്കിലും അച്ഛനുണ്ടാകും. ഏഴുവയസ്സുവരെ നാമകരണാദിസംസ്കാരങ്ങളില്ലാതെ വളർന്ന അങ്ങയുടെ പുത്രൻ ദേവഭൂമിയിലെത്തി. ലോക പിതാവായ ശങ്കരനെ പേരുചൊല്ലി അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു.

ദേവീഭൂമി

അഭിവാദ്യം—

ഓ ശങ്കർ ബാബു.

കേദാർനാഥന്റെ മംഗളഭൂമിയിൽ തീർത്ഥാടകരെക്കെ ശങ്കരനാകുന്നു.

ഓ.

ഈ യാത്ര സഫലമാകട്ടെ. മായ മുപ്പടം മാറുന്ന ഹിമശിരയിൽ അവിടത്തെ മുഖദർശനം സാധിക്കട്ടെ.

ഓ.

കുതിരക്കാർ പഥികരെ വകഞ്ഞുമാറി. ഒറിയപ്പാതയിൽ ഇത്തിരിയിടം ദർശിച്ചു മുഖ്യ കടന്നു.

പതുകെ, നന്നേ പതുകെ കയറിയാൽ മതി. സന്ധ്യയ്ക്ക് അവിടെ എത്തി ദർശനം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങാം.

ചേക്കുണ്ണി, കാട്ടും മലയും കടന്നുകയറി നമ്മൾ കാലംകഴിച്ചു. ചേക്കുണ്ണിക്കോർമ്മയില്ലേ? മച്ചാട്ടുമല തീണ്ടിയാൽ അനങ്ങുന്നു

നാടുകാണിയും അരിച്ചെടുത്തേ മടങ്ങാറുള്ളു.

അമ്മ കാണുന്നില്ലേ? അമ്മയുടെ മോഹം സാധിക്കാനായി, ദേവഭൂമിയിൽ പിതൃദർശനം മാത്രം കൊതിച്ച്, അമ്മേ, അച്ഛന്റെ കാലപ്പിറ്റാട് തെളിഞ്ഞ മഞ്ഞിൻമലകളിൽ, പക്ഷേ, അമ്മേ ഞാൻ അച്ഛനെ കണ്ടിട്ടില്ലല്ലോ.

വലിയ ആളാണ്. മുത്തശ്ശനേക്കാൾ വലിയ ആള്. വെളുത്ത്, കണ്ണു വിടർന്ന്.

മുഖദർശനത്തിന്റെ ക്ഷണിക ദീപ്തി. പാണിഗ്രഹണത്തിന് കൈപിടിച്ചപ്പോൾ മൈലാഞ്ചിപ്പോപ്പിൽ വെള്ളമോതിരമിട്ട തന്റെ കൈയെക്കാൾ തുടിച്ചുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു.

ഉപ്പു വിളമ്പുംപോലെ. ഇങ്ങനെ. വിരലഞ്ചും ചേർത്ത്, നീട്ടി.

കണ്ടാ അറിയാണ്ടിരിക്കില്ല. അമ്മേന്നെ. അറിയും. പ്രാണൻ പിടയ്ക്കും.

ഇതാ കയ്യ് പിടിച്ചോളൂ.

വേണ്ട. പെറുവീഴുംമുമ്പ് അച്ഛൻ ദേശാന്തരം പോയി. പിന്നെ.

നൂറുവയസ്സു തികഞ്ഞാൽ പുലകുളിച്ച് പിണ്ഡംവയ്ക്കാം.

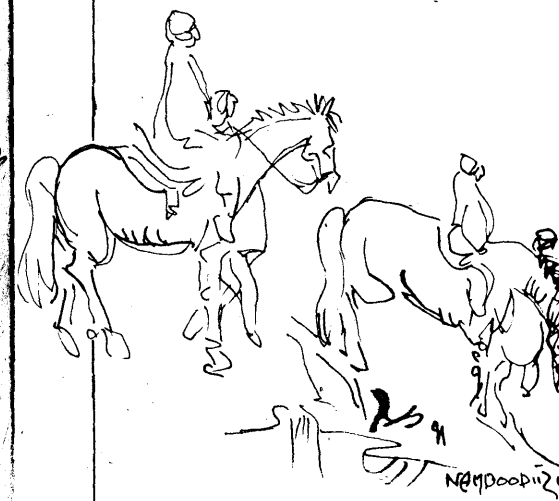
ശതം ജീവിതമായി, ശത ഋതുക്കൾ കണ്ടുവന്നായി, ആയിരം മുഴുമിതയന്നുപ്രഹരിച്ചവനായി. ഈ വിരലു പിടിച്ചോളൂ.

പിപ്പാ...പിപ്പാ... ചാഞ്ചാടുണ്ണി ചരിഞ്ഞാടു. താത്രീ എന്ന കുഞ്ചുനേളുള്ള. നല്ലോണം പിടിച്ചോളൂണ്ടു. ഇതാ.

അമ്മേ, അമ്മ എന്റെ ഓപ്പോളാ.

ഹ ഹ ഹ! മുത്തശ്ശന് ഉത്സാഹമായി.

കുഞ്ചുന് ശങ്കായി അല്ലേ? കുഞ്ചുന്റെ

അമ്മ നന്നെ കുട്ടാണെ. പതിനെട്ടാവണമുള്ള ഉണ്ണി.

പൊന്നിൻകസവ് കാൽമടമ്പിൽ കത്തി. ഈറന്മുടി കാൽവണ്ണ നന്നായി.

ഉണ്ണി.

ഉണ്ണയാന്റെ അച്ഛൻ.

യ്ക്ക് കുഞ്ചുണ്ടായാൽ മതി. ഒറ്റപ്പാലി.

മുത്തശ്ശൻ പാട്ടം പിരിവു വെച്ചിട്ടു.

തണ്ടപ്പേരും തന്നാണ്ടും വശാക്കി. കുഞ്ചു.

ഇബടേന് പാച്ചാ മതി. കാവ്യാ വേണ്ടെന്നും

ശങ്കാന്റെ ഇടയിൽനിന്നു ദിനീരങ്ങി കൂസു

തി കാട്ടുന്ന ഗംഗ.

വേണ്ട. വേണ്ട.

ആ നീണ്ട കടാണ്ട് തേവാരക്കാർ.

അട്യാപകർ, ചതുരശരം വയ്ക്കാം. പകിട.

ഇല്ലത്തിന്റെ സമുദ്രധിയിൽ കുഞ്ചു വളർ

ന്നു.

ഇരുപത്തിയേഴു ദാസികൾ. ദാസികൾക്കോ

മനിക്കാൻ ഉണ്ണിത്തമ്പുരാൻ.

അശ്വതി ഭരണി കാർത്തികക്കാലം

ചിരത പിറുതേയി മാണെച്ചെണ്ണം

കാളിപ്പണ്ണ. പദ്യപാഠം തിയ്യം.

ഒന്നു പറഞ്ഞുനോക്കണം നിറിക.

ചെറുപ്പത്തിന്റെ അവിവേകാവാദം. അവിടന്ന്

നന്നെ കുട്ടാണെ. സ്വത്താഴ്വ കണക്കില്ല

അപ്പോ യ്ക്ക് സന്തോഷമായി.

മുത്തശ്ശൻ ആവലാതികൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു

പുറച്ചു. ഇപ്പോള് കാവ്യാ ആത്മാവും അനേഷിച്ച് ഇറങ്ങല്യലോ... എനിക്കാപ്പാ എനി വേക്കാൻ വയ്യ. മഹന്റെ മഹനായിട്ട് ഞ്ങളോ. അതിന് കഷ്ടിച്ചായാ വേപ്പി

ക്കാ. അതിലും ഒന്നെങ്കിലുംണ്ടാവുമോ—യ്ക്ക് നിടുകായി കൂട്ടേ.

അമ്മ കസവ് ചുളിവിനുവർത്തി. പണ്ടം

സുക്ഷിച്ച പെട്ടികൾ തുറന്നു.

അതിനാണെങ്കി ഒരന്തോ ആയിട്ടില്ല.

സാക്ഷ്യം. അതിരി തോന്നാസംണ്ട് നല്ലേ.

ഞാൻ സഹിച്ചോളാം.

ഞാൻ ഒന്നും സമ്പാദിച്ചില്ല. അച്ഛൻ

പേരും പെരുമയും വേണ്ടായിരുന്നു. ആത്തേ

മാറ്റം മഹനും ഇല്ലായിരുന്നു. ദേവഭൂമിയിൽ

സംസ്കാരം ശങ്കരനാണല്ലോ... ഞാനിക്കണ്ട

കാലം കാടുകാട്ടി നടന്നു. മുത്തശ്ശനെ

ബ്രഹ്മിച്ചുവോ? മുത്തശ്ശാ. അച്ഛൻ വേദ

നമ്പും ഇല്ലല്ലോ.

കാല് വേദനിക്കുന്ണ്ടോ?

അവിടുനാരാണ്?

ശങ്കാദർശനത്തിന് എത്തിയ ഒരു തീർത്ഥാ

ടകൻ. ഇതാ ഈ കയ്യ് പിടിച്ചോളൂ.

വേണ്ട ഞാൻ—

പഥികൾ പോകുന്നവരാണ്; മടങ്ങിവരുന്ന

വരാണ്. മഹാഷധികളും മഹാതീർത്ഥങ്ങളും

നിറഞ്ഞ ദേവഭൂമിയിൽ മഹാശുഭന്റെ

പാദമുദ്ര തെളിഞ്ഞുകാണാം. ദേവപാദം

കണ്ടുകണ്ട് കൈലാസമെത്തുന്ന മോക്ഷ

മാർഗ്ഗം തൊട്ടു നിറുകയിൽ വയ്ക്കു.

ഈ ദേവപഥത്തിൽ പിതൃദർശനം മോ

ഹിച്ചു.

കുഞ്ചു. ഇങ്ങനെ സ്വദാ ശാഠ്യം പിടിക്കരുത്.

അച്ഛൻ വരും. അല്ലെങ്കിൽ ചോദിക്കാം.

ഇല്ലെങ്കിൽ അമ്മേങ്ങനെ—

അമ്മയുടെ കണ്ണുനിറഞ്ഞു. വെള്ളമുത്താ

വി. തിമിരമായി. പിന്നെ കത്തിയടങ്ങി.

കുഞ്ചുന് ഒരുപ്പുറംകൊണ്ടായി കണ്ടാൽ സമാധാ

നായി.

മുത്തശ്ശന് സമാധാനത്തോടെ മരിക്കാനായി.

സ്വന്തത്തിന് നന്നെ ചിത്രാന് കേട്ടുണ്ട്.

ഒരുണ്ണി. അതിലധികം കേട്ടിട്ടില്ല. മുത്തശ്ശന്

ഓഹ്ഹ്ങൊന്നുത്രേ. അദ്ദേഹം വേളു.

സ്വന്താഭിവാദ്യം കർത്തി. പക്ഷേ, അല്പാ

യുദ്ധമായി. കുഞ്ചു എന്റെ പിണ്ഡം മാത്രം

വെച്ചാമതി. അച്ഛൻ മരിച്ചുണ്ടാവില്ല. നൂറു

വയസ്സാവാം മരിക്കണമെന്നില്ല. ഒൻമനസ്സ്

കൊതിക്കുന്നു. കുഞ്ചുന്റെ അച്ഛൻ എവി

ടേക്കിട്ടുണ്ടാവുമോ...

പുലരിയുടെ മാനദണ്ഡമായ—

അമ്മേ കാവ്യാ നോക്കി.

കുഞ്ചുനാരു വേണ്ട!

ഇന്ദ്രാധിപന്റെ ഇടാമകുടത്തിലെ അവി

ളിക്കിറാണെ. ഇവിടെ നിന്നാൽ നീലകണ്ഠനെ

കാണാം.

ഇന്നിവിടെ കൂടാം. കുതിരക്കാരും കുതിരയും

തമ്പിപ്പു ഈ പാടിയിൽ.

പാതികൾക്ക് വേറെ കൂടാമുണ്ട്.

ഇളംനീലാവിന്റെ ശ്രമത്തിൽ കുതിരകൾ

നീലാക്കി കേദാദർശനത്തിൽ ഇടയിൽനിന്നി

റുവീടുന്ന അമൃതകണത്തിൽ കുതിരകൾ

കുളിർത്തു. അന്യോന്യം വയറുരച്ചും കുളമ്പടി ചും അവയുടെ കാമം പാടികളിൽ ആവിതായി.

ഇന്നിവിടെ കൂടി നാളെ രാവിലെ—

ആവാം. ഇന്നോ, നാളെയോ ആവാം.

ദിവസവും മാസവും സംവത്സരവും മാറാം.

ദേവഭൂമിയിൽ രാവു പകലും മായയാകുന്നു.

രാവ് കണ്ണടയ്ക്കാതെ അനിമേഷമായി,

ത്രിയമായായി, മഹായായായി, മഞ്ഞായി,

നേറിക്കണ്ണിൽ നീരാവിതായി, തപ്തകുണ്ഠ

മായി—

പഥികുത്തായ മഹാദേവ, രാവു പകലുമ

റിയാത്ത് ദേവഭൂമിയിൽ ഇന്നനമരണങ്ങൾ

ഒന്നാകുന്നു. മൃതി അമൃതാവുന്നു.

അവിടേക്ക് ദർശനത്തിനു വൈകേണ്ട.

സംവത്സരമത്രയായി? പർവ്വതങ്ങളിൽ

ആയിരമായിരം അഭിഷേകമറിഞ്ഞു. സഹ

സ്രാധികം പൂർണ്ണചന്ദ്രനെയറിഞ്ഞു. കണ്ടു.

ശങ്കാദർശനം കേദാറിൽ മാത്രമല്ല മകനെ.

ഈ പർവ്വതനിര മഹാദേവനാകുന്നു. അവിട

ത്തെ വിശ്വരൂപമറിഞ്ഞു കാണുകയേ വേണ്ടു.

മുപ്പിരിമേഖലയിട്ട ബ്രഹ്മചാരിയായി, കാമനെ

കൊന്നവനായി, കുമാരസംഭവനായി, പാർവ്വ

തിയൊത്ത് ലോകപതിയായി, സ്ഥാവരപ്രപ

ബത്തിന് ദേവതാത്മാവായി.
കവികൾ കൃഷ്ണക്കാരാണ്. മൊട്ടക്കുന്നിനെ ദേവതാത്മാവാക്കുന്ന കാവ്യം അച്ഛനെ ആകർഷിച്ചു കൊണ്ടുപോയി.
തപ്തകുണ്ഠത്തിലെ നീരാവി ഇഡയും പിംഗളയും സുഷ്മനയുമായി മൃഗിരി പിരിഞ്ഞുയരുന്നതു കണ്ടില്ലേ? സുഷ്മനാത്തർഗതമായ ഊർദ്ധ്വഗതമനിയുന്നില്ലേ? ഹെസ്സിൽ പതിയൊത്തു വിഹരിക്കുന്ന—
ചേക്കുണ്ണി, വഴിതെറ്റോ?
അവസാനിക്കാത്ത കാടും ഒടുങ്ങാത്ത മലമടക്കും!
കണ്ടില്ലേ, കുളിരുകോരിയിട്ട കാട്ടുചോലയ്ക്കു നാണം—
നോക്കൂ, പ്രപഞ്ചമുപ്പിയുണരുന്നു.
അശ്വതി തൊട്ട നക്ഷത്രമലയുടെ സംഗീതമാണത്. നക്ഷത്രക്കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കണ്ണിർ മുത്തുകൾ മന്ദാകിനിയിൽ പതിക്കുന്നു.
ഈ രാവൊക്കെ ചുറ്റി നടക്കാം.
അതിരക്കമാണ്.
ആവട്ടെ. പകലു കേറിയും രാവിലെയും കഴിയാം. അവിടുന്ന് യാത്ര തുടർന്നുകൊള്ളൂ. എന്നിക്ക് കേദാരിലും ബദരിയിലും എത്തണമെന്നില്ല. എങ്ങുമെത്തിയാലും എത്തിയില്ലെങ്കിലും നിത്യമായ യാത്രമാത്രം. മേലോട്ടു മോലോട്ട്—കയറി—കയറി—കയറി—
കനത്ത കാറ്റ് അനങ്ങാതെ നിന്നു. മഞ്ഞ് നിന്നുപെയ്തു. നന്നുത്ത രുദ്രാക്ഷം പൊഴിഞ്ഞു. കടുത്തൊടി കൊട്ടി നൂത്തമാടുന്ന നടരാജനുചുറ്റും പ്രപഞ്ചം തുടിച്ചു.
ഓ ശങ്കർ ബാബു. ഈ തണുപ്പിൽ വഴിവക്കിൽ ഇങ്ങനെ ഇരിക്കണ്ട. ഇത്തിരി നേരം കിടന്നുകൊള്ളൂ. ഉറക്കം വന്നാലുമില്ലെങ്കിലും. ഞാനും ഇവിടെ ഇരിക്കാം.
ദേവഭൂമിയിൽ എല്ലാവരും ശങ്കരന്മാരാകുന്നു. ഓരോ ബിന്ദുവും മുഖബിന്ദുവാകുന്നു. ഈ ഹിമവൽ വിഭൂതി യാത്രിക്കരെ മയക്കുന്നു. കാവ്യമായി, അപ്സരസായി, ദേവനന്ദിനിയായി. പതിററാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പാവാം; ഇന്നോ ഇന്നലെയോ ആവാം. ആയിരത്താണ്ടുകളായി എന്നും വരാം.
ഞാനും—
മഹാദേവ! ഈ ഹിമവൽ വിഭൂതികളിലെ ഞാനും അവിടുന്നുമുണ്ടാകും.
മഞ്ഞു പൊഴിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കുതിരകൾ നിന്നുറങ്ങിയ പാടികളിൽ കുതിരക്കാർ കണ്ണു വീർത്ത് പോളുത്തുണ്ടി കാൽവണ്ണയുഴിഞ്ഞിരുന്നു. കണ്ണടയ്ക്കാത്ത ദേവഭൂമിയിൽ ചിരഞ്ജീവികൾ ഇഷ്ടരൂപത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു. അവിടത്തെ രൂപം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അമ്മ വിദൂരസ്ഥലത്തിൽനിന്നുവാഹിച്ചെടുത്ത് ധ്യാനിച്ചു സൂക്ഷിച്ചതാണ്. പൃഥ്വിയിൽ പ്രധാനമായ ഏഴു ചുവടുവച്ചപ്പോൾ ഒപ്പം നടന്ന പുള്ളകമാണ്. കുമ്പു, തറവാടിന്റെ ശാപമാണത്. കുമ്പുന്റെ വലു മുത്തശ്ശി വേളിശേഷം കഴിയുമ്പ്പ് വിധവയായി. കുമ്പുന്റെയും വിധവയായില്ലെങ്കിലും കുമ്പുനെ ശർഭം ധരിച്ചപ്പോൾ അച്ഛൻ ദേശാന്തരം ഗമിച്ചു. പിന്നെ ഇന്നോളം—മുത്തശ്ശന്റെ വലുട്ടൻ പതിനേഴു വയസ്സിലാണ് മരിച്ചത്.

തലേത്തട്ടായിരുന്നു.
വലു മുത്തശ്ശിക്കോർമ്മേണ്ടോ?
മുഖദർശനത്തിന് ഒരുനോക്കു കണ്ടതാണ്. ഹോമധൂപംകൊണ്ട് കണ്ണു ചെങ്ങി മുഖം തുട്ടത്—എന്തു ഭംഗം ഓത്തിന്.
ശ്രാട്യാപ്തത്തിൽ വലു മുത്തശ്ശൻ ഗന്ധമാ യെത്തി. മുക്കുവീടർത്തി വലു മുത്തശ്ശി അതുകൊണ്ടു വീടർന്നു.
എനി—മടക്കംലു! ഇബടേങ്ങാനും കെടന്നു കഴിഞ്ഞാമതി.
ചാത്തത്തിന് പിണ്ഡമുരുട്ടി സഹായിക്കുമ്പോൾ, കാലുകൾക്കിടയ്ക്കുമ്പോൾ, കാക്കയെ കൈകൊട്ടി വരുത്തുമ്പോൾ ഇതേ ഗന്ധം മുക്കിൽ തുളളിനിന്നു.
പിതൃക്കൾ ഗന്ധവതികളാവാം.
പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളൊക്കെ ദർശിക്കാം. തീർത്ഥങ്ങളിലൊക്കെ സ്നാനം ചെയ്യാം. എവിടെയൊക്കെ പിണ്ഡം വയ്ക്കണോ, അവിടെയൊക്കെ പിണ്ഡം വയ്ക്കാം.
വേളിശേഷം കഴിയുമ്പ്പ് വലു മുത്തശ്ശി വീധവയായി. മകനെ ശർഭം ധരിച്ചപ്പോൾ അച്ഛൻ നാടുവിട്ടു. അമ്മ നൂറാണ്ട് നെടുമംഗലത്തോടെയിരുന്നു.
ദേവഗന്ധമുണർന്നു. പിതൃഗന്ധമെത്തി. ഋഷിഗന്ധം നിറഞ്ഞു. ത്രിപഥ ത്രിഗന്ധ യായി. കണ്ടില്ലേ? തൃതീയചന്ദ്രൻ ചുടിയ ശങ്കരനെ കണ്ടില്ലേ? അവിടെ ഗംഗ പതുങ്ങി പ്ലുരപ്പടുന്നതു നോക്കിക്കാണു. ഈ ഇളം നിലാവിലും—
നാടുകാണിച്ചുരം കഴിഞ്ഞാൽ പന്നിയിറക്കായി. ഇതിന്റെ ഇരട്ടികളാണ് ഹിമാലയം. മകരമഞ്ഞിനെ ഗുണിച്ചാൽ കൈലാസമായി. ഒരുതുളളി വെള്ളം മാനസസരോവരമാകുന്നു. നാടുകാണിയിൽ ഒടിയന്മാരുണ്ട്.
ചേക്കുണ്ണി, നമുക്ക് കാടരിച്ചു നോക്കാം.
നായ്ക്കളും നായാടികളും ആർപ്പുവഴിക്കുമ്പോൾ പന്നിപ്പോരയിലുട്ടിയ നായാട്ടുകത്തി കൊള്ളുമിനായി.
കഷ്ടം!
ഉം! ഒരു കഷ്ടംലു. ഇല്ലത്ത് ഒരു വെഷമോ ഇല്ല. തേതിക്ക് ചാർച്ചോ വേളിപെങ്കൊടോ ആയി നടക്കാം. മഞ്ചലിങ്ങ്. പള്ളിച്ചാമ്മാർണ്ട്. ഹും. ഉം. എന്നിക്കതി നൊന്നും എടേലു.
അവിടുന്ന് കിടന്നില്ല.
ദേവകൾ കണ്ണടയ്ക്കാറില്ലല്ലോ. ഇവിടെ വരുന്നവരും സദാ കണ്ണുതുറന്നിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഈ നിമിഷമേയുള്ളൂ. ഇന്നലെയും നാളെയുമില്ല. വർത്തമാനനിഷ്പലത മാത്രം. സ്വപ്നമില്ല. പ്രതീക്ഷയുമില്ല. അവസാനിക്കാത്ത വർത്തമാനകാലം മാത്രം.
ഞാൻ കാത്തിരുന്നതാണ്. ദീർഘായുസ്സു മുഴുവനും അമ്മയും കാത്തിരുന്നു. പിതൃദർശനം മോഹിച്ചും ദേവതാസമാഗമം കൊതിച്ചും ജീവിതം കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ മൃത്യുവിനെക്കുടി പ്രതീക്ഷിക്കാനില്ലാതെ, ജ്ഞാനരകളില്ലാതെ ഒരിക്കലും കണ്ണടയ്ക്കാതെ—
മഹാദേവ! അവാച്യമായ അവിടുത്തെ ദുഃഖത്തിന് പൊറുതിയില്ലല്ലോ?
അവിടുന്ന് കാത്തിരിക്കേണ്ട. എന്നിക്കു

മടക്കയാത്രയില്ല. അതുകൊണ്ട് തിടുകുവുമില്ല. രാവൊടുങ്ങുന്നതും പകൽ പുലരുന്നതും അറിഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ല. നിഷ്പലമായ കാലത്തെ നാഴികവട്ടകൊണ്ട് അളക്കുന്നുമില്ല.
തേതി—സ്വപ്നദർശനംനാവാതെ, കാണാ നാവാതെ. ഇന്ദ്രിയങ്ങളറിയാതെ, തേതിയും പോയി—
അമ്മക്കുട്ടി മാത്രമായി.
നിന്റെ അടിവയറിനെ കാക്കപ്പുള്ളി ചിറകുവച്ചു പറക്കുന്നു. അകാതൃടയിലെ നീലത്തറവുകൾ തുടിക്കുന്നു. നിന്റെ നീലത്തറവുകളിൽ കടിഞ്ഞാണിട്ടു പറക്കുന്ന കാക്കപ്പുള്ളികളിൽ കയറി ലോകാന്തരങ്ങളിൽ ഞാനും സഞ്ചരിച്ചു—
പിന്നെ നീയും അന്യയായി, കാണരുതാത്തവയായി.
ഹിമവൽദർശനത്തിനെത്തുന്നവരെ പരിചരിക്കലാണെന്റെ തപസ്സ്. അവരൊപ്പം കയറി, അവരൊപ്പം ഉറങ്ങി, അവരൊപ്പം തീർത്ഥമാടി. എവിടെയും പോകാനില്ല. പോകാമെന്നു കരുതി. പിന്നെ വന്നതറിയാതെയായി. പോകാനും വയ്യാതെയായി. അവിടത്തെ കണ്ടതെന്തിനാണ്?
താഴെ അഗാധമായ കൊക്കയാണ്. അതിലും താഴെ നിന്നാൽ അത്യുന്നത ശൃംഗമാണ്. സത്യമേതാണ്?
പെരുമ്പറയടിച്ച്, കുക്കിവിളിച്ച്, കാടുവളഞ്ഞ്, വളയച്ചുകുക്കി നായാട്ടുകളത്തിൽ പെട്ട നരിയുടെ തുറന്ന വായിൽ കുന്തമിറക്കുമ്പോൾ സത്യദർശനമുണ്ടാകുന്നു. പിളർന്ന തൊണ്ടയിൽ കാരിരുമ്പിൻനാരായം താഴ്ന്നുപിളരുമ്പോൾ ഏകദൈവമുണരുന്നു—
കുതിരകൾ കിടക്കാറില്ല.
മഞ്ഞിൻമലയുടെ മടിക്കുത്തിൽ ഒരായിരം കുതിരകൾ നിന്നുറങ്ങുന്നു. അവയ്ക്കുമുന്നിൽ നൂറായിരം യാത്രികരുറങ്ങുന്നു. അവരുടെ മനസ്സ് മൃഗത്തിലുക്കോടി ദേവകളുടെ അനുഗ്രഹം സ്വീകരിക്കുന്നു.
കാല് തരിച്ചുവോ? ഏറെനേരം ഇങ്ങനെ ഇരുന്നിട്ടാവൂ.
രാവൊക്കെ വ്യക്ഷസിഖരങ്ങളിൽ ഉരുവെത്തുന്നതു കാത്തിരുന്നു. ഒന്നനങ്ങാതെ—കണ്ണി മയ്ക്കാതെ.
മിന്നാമിനുങ്ങിന്റെ തീപ്പൊരിഅക്ഷരം എഴുതുമ്പോൾ കനലുകത്തുന്ന കണ്ണുകൾക്കു നടുവിൽ.
തളരാത്ത ചെറുപ്പമായിരുന്നു.
അതിലും ചെറുപ്പമാകുന്നു. അച്ഛനെ കാണാൻ കൊതിച്ച മകന്റെ ബാല്യമാകുന്നു. പിച്ഛ. പിച്ഛ.
ഈ വിരല് പിടിച്ചോളൂ.
തപ്തകുണ്ഠത്തിൽ ഒന്നുകൂടി മുങ്ങിനിവർന്നാൽ.
അത് ഗന്ധകമാണ്. ഗന്ധകമുള്ള ഭൂഗർഭങ്ങളിൽ ഒഴുകിയെത്തുന്ന ഉറവുകൾ തിളയ്ക്കുന്നു. അവിടെ നിരാടുമ്പോൾ—
കോർനാഥന്റെ അനുഗ്രഹം ഗന്ധകവും സുവർണ്ണവും രോഗശാന്തിയുമായെത്തുന്നു. മഹാനുഗ്രഹങ്ങളെ പഞ്ചമൃതസംവേമാക്കരുത്.
(ശേഷം 43-ാം പേജിൽ)

കൈകൾ

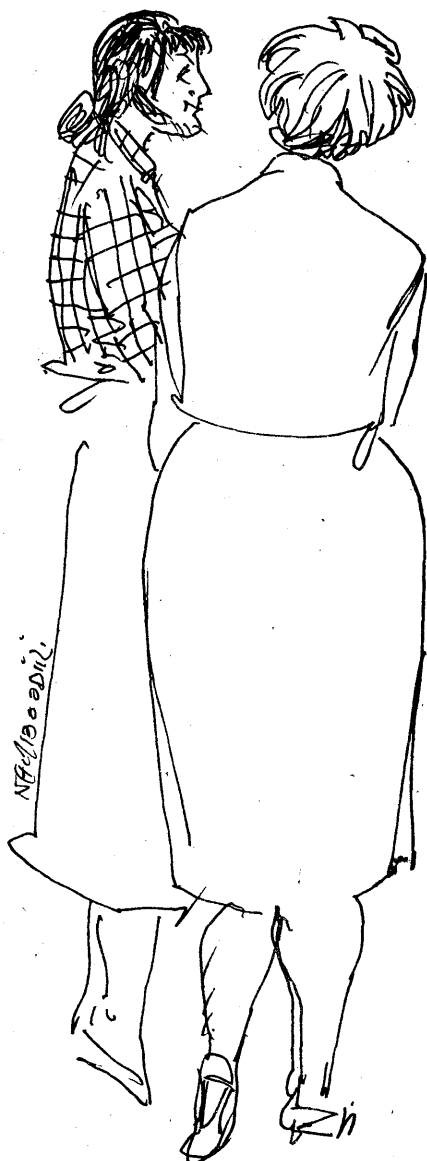
(കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽനിന്നും തുടർച്ച)
കിമകളിക്കാർ താമസിച്ചിരുന്ന ഹോട്ടലിന്റെ അടുത്തുള്ള ഏട്ടിയിൽ മിക്കയല ബോട്ടിങ്ങി. റിസപ്ഷനിൽ ഇരുന്ന പെൺകുട്ടി അവർ ഫ്ലോറൻസിൽ പോയി എന്ന് അറിയിച്ചു. വെനീസിൽ നടക്കുവാൻ പോകുന്ന ഒരു ഫെസ്റ്റിവലിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ കിമകളിക്കാർ വീണ്ടും വരുന്നുണ്ടെന്ന് അവൾ പറഞ്ഞു.
കളിയോഗം വെനീസിൽ തിരിച്ചെത്തിയ ദിവസത്തെ കിമ കംസവധമായിരുന്നു. ആനക്കാരന്റെ വേഷമാണ് ആശാൻ രാഘവനു വേണ്ടി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്.
“ആനക്കാരന് ഒറ്റ രംഗമല്ലേ ഉള്ളൂ,” രാഘവൻ ചോദിച്ചു.
“അതു മതി.”
“അതിന് ചെറുപ്പക്കാരല്ലേ കൂടുതൽ നല്ലത്?”
“എന്താ നിനക്ക് ആനക്കാരനെ കെട്ടുന്നതിന് വല്ല പോരായ്മയുമുണ്ടോ?”

“അല്പം വിഷമം ഉണ്ട്.”
രാഘവൻ തുറന്നുപറഞ്ഞു. ഇരുപതു വയസ്സുപോലും തികയാത്ത സദാശിവനായിരുന്നു ശ്രീകൃഷ്ണൻ. രണ്ടു കൊല്ലം മുമ്പുമാത്രം അങ്ങേയ്ക്കു മുരളി അകുരനും. ഇതെല്ലാം തന്നെ ചെറുതാക്കുവാൻവേണ്ടി ആശാൻ മനഃപൂർവ്വം ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് രാഘവനു തോന്നി.
“എടോ, ആനക്കാരനായാലേന്താ, ചേനക്കാരനായാലേന്താ? വേഷത്തിലൊന്നും ഒരു കാര്യവും ഇല്ല. നീ കവളപ്പാറ നാരായണൻ നായരെ കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ആനക്കാരൻ പെരും പാപ്പാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കുറിപ്പി കൂഞ്ഞൻപണിക്കരുടെ കഥ പറയുകയും വേണ്ട. മുപ്പത് നന്നായി അഭിനയിക്കും എന്നു മാത്രമല്ല ഇടയ്ക്കിടെ തെക്കൻ മലയാളത്തിൽ ഓരോന്ന് അടിച്ചുവിടുകയും ചെയ്യും.”
അപ്പോഴാണ് രാഘവൻ ആനക്കാരന് വാചികവും ആകാമെന്ന് ഓർത്തത്. ആശാനും അതുതന്നെ തോന്നി. രാഘവൻ മടിച്ചു നില്ക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ആശാൻ ദേഷ്യത്തിൽ പറഞ്ഞു: “ആടി ഫലിപ്പിക്കുവാൻ പറയാത്ത നീ വല്ലതും പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിക്കാമോ എന്നു നോക്ക്.” ഈയിടെയായി ആശാൻ വാക്കുകൾക്കിടയിൽ വെടിയിറപ്പ് നിറയ്ക്കുന്നതായി രാഘവനു തോന്നി.
കാർമ്മെന്റെയുടെ പുറത്തേക്കിറങ്ങുവാൻ രാഘവൻ കളികഴിയുന്നതുവരെ കാത്തിരുന്നില്ല. ആശാനോട് അയാൾ യാത്ര ചോദിച്ചതും ഇല്ല. അവർ സാൻമാർക്കോ ചതുരം താണ്ടി തോട്ടിൻകരയിലെ അരമതിലിൽ ചെന്നിരുന്നു. അല്പംദൂരെ വയലിൻ വായിച്ചിരുന്ന ഒരാളെ രാഘവൻ നോക്കിയിരുന്നു. പാട്ടു കേൾക്കുന്നവർ അയാളുടെ മുമ്പിൽ മലർത്തിവച്ചിരുന്ന തൊപ്പിയിലേക്ക് നാണയത്തുളകളെടുത്ത് കാർമ്മെൻ രാഘവനെ പുറത്തുതുട്ടി തോട്ടിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു നോക്കുവാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു.
പിടിച്ചതിൽ കൊത്തുപണികൾ പിടിച്ചിട്ടു ഒരു ശവപ്പെട്ടിയുമായി, അണിയത്തിൽ കറുത്ത റിബണുകൾ കെട്ടിയ ഒരു ഗൊണ്ടൊല വഞ്ചി അയാൾ കണ്ടു. കാരറുപിടിച്ച ജോഹയുമായി ഫെൽറ്റ് ഹാററിട്ട ഒരച്ചൻ ശവപ്പെട്ടിക്കു മുമ്പിൽനിന്ന് പ്രാർത്ഥനകൾ മുറുമുറുത്തു. അപ്പോഴേക്കും ആകാശം കടൽക്കാക്കകളെ പെയ്തപ്പോൾ തുടങ്ങി. നീത്തുകളിലെ പൂക്കൾ ലാക്കാക്കി അവ താഴ്ന്നു പറന്നപ്പോൾ ഗൊണ്ടൊലക്കാരൻ തുഴ വീശി. പിറകിൽ മറ്റൊരു ഗൊണ്ടൊലയിൽ കറുത്ത വസ്ത്രമിട്ട ബന്ധുക്കൾ. അതിന്റെ പട്തിൽ മൂലമമർത്തി കരഞ്ഞിരുന്ന കുട്ടിക്ക് പുറത്തേക്കാ പതിഞ്ഞുനോ വയസ്സേ കാണുകയുള്ളൂ. അച്ചൻ നമ്പൂതിരി മരിച്ചപ്പോൾ തന്റെ പ്രായവും അത്രയേ ആയിരുന്നുള്ളുവെന്ന് രാഘവൻ ഓർത്തു.
നിന്റെ അച്ഛൻ എന്തുചെയ്യുന്നു? രാഘവൻ കാർമ്മെനോട് മുകളിലൂടെ ചോദിച്ചു. കാർമ്മെൻ ചോദ്യം മനസ്സിലായില്ല. രാഘവൻ ചോദ്യം ആവർത്തിച്ചു. അപ്പോൾ തോടിലൂടെ കടന്നുപോയ ഒരു ബോട്ടിലെ യാത്രക്കാർ ഈ

തലോടി. എന്നിട്ട് ചെവികുളുന്തലോടി. എന്തിന് ചെവികുളുന്തലോടി. എന്തിന് ചെവികുളുന്തലോടി.

ഉത്സവമുള്ള കാവുകളിലെല്ലാം മാരാൻമാർക്ക് മുന്നോടിയായി നടന്ന നമ്പൂതിരി ഒടുവിൽ എത്തിയത് പുറങ്ങളുടെ പുരമായ തൃശൂർപുരത്തിന് 'മാത്തിൽനിന്നുള്ള വരവ്'ലെ പഞ്ചവാദ്യക്കാരുടെ മുമ്പിലായിരുന്നു. തിരുവിലാമല വെങ്കിപ്പൻ സാമിയും സുബ്രഹ്മണ്യം പട്ടരും മദ്ദളത്തിൽ പുതിയ മുറ കൊട്ടിത്തുടങ്ങി. അന്നുമുതൽപുതിയ പല്ലുറ്റനയിലെതും ചെറുപ്പക്കാരെ മാരാൻമാർ മേളം കൊളുപ്പിച്ചപ്പോൾ നമ്പൂതിരിയുടെ തലയിലും കൊട്ടി മുറുകി. കഴുത്തിലെ സർണ്ണംകെട്ടിയ തൂലിമാല

[illegible]

കാർമെൻ പ്രസംഗം കഴിയുവാൻ കാത്തുനിൽക്കാതെ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ നാലാം മുറത്തുള്ള സിമൻറ് ബെഞ്ചുകളിലൊന്നിൽ ചെന്നിരുന്നു. വേഷം അഴിച്ചയുടൻ രാഘവൻ

ഇത്തരവെ രാഷ്ട്രവെൻ മനസ്സിൽ ചെണ്ടയും ചേങ്ങലയും പാട്ടുകാരൻ കുട്ടൻമേനോനു നിരന്നു. തലവെട്ടിച്ച്, വിയർപ്പമണികൾ ചീറിവിട്ട് കുട്ടൻമേനോൻ ആവേശത്തോടെ പാടി: ഈരോഴ് പാരിന്നീശനായുള്ള ഞാൻ..

പാട്ടുകാരനിൽനിന്ന് കഥകളിലെ ഏറ്റവും വലിയ അട്ടഹാസത്തിനുള്ള അടയാളം കിട്ടിയ രാഘവൻ അതിഭയങ്കരമായി, സിംഹനാദത്തിൽ തരിയട്ട് അലറി.

അടുത്ത ഫ്ലാറ്റുകളിലെ വാതിലുകൾ തുറന്നു. താഴെ തോട്ടിൽ മോട്ടോർബോട്ടുകൾ ഹോറൺ മുഴക്കി. അമ്മരിക്കൽ ടൂറിസ്റ്റുകളെ വഹിച്ചുനിൽക്കുന്ന ഒരു ഗോണ്ടാലയിലെ വഞ്ചിക്കാരൻ "യാ യാ" എന്നാർത്തു. വിനോദസഞ്ചാരികൾ കൈയടിച്ചു. കാൽവിരലുകളിൽ കുരുക്കി പൃതപ്പ് വലിച്ചെടുത്ത് കാർമെൻ അവർ രണ്ടുപേരെയും തലയടക്കം മുടി. എന്നിട്ട് രാഘവനെ അളളിപ്പിടിച്ച് അവൾ കുറെനേരം ഉറക്കെ ചിരിച്ചു.

കഥകളിക്കാർ വെനീസ് വിടുമ്പോൾ മിക്കയല ഹോട്ടലിൽ ചെന്നു. അവർ ആശാന്റെ കാലുതൊട്ട വസ്ത്രം വാങ്ങി. ആശാൻ മിക്കയലയുടെ തലയിൽ കൈവെച്ചുസൂക്ഷിച്ചു.

രാമൻകുട്ടിയുടെയും രാഘവന്റെയും മുറിയിൽ രാഘവൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അയാൾ നിലത്തിരുന്ന് സൂട്ട്കേസ്സിൽ സാധനങ്ങൾ അടുക്കിവെക്കുകയായിരുന്നു. മിക്കയല മുറിയുടെ അകത്ത് കയറിയപ്പോൾ രാഘവൻ ചാടി എഴുന്നേറ്റ് കുളിമുറിയിൽ പോയി ഷർട്ടിട്ടു. അയാൾ തിരിച്ചെത്തി വീണ്ടും നിലത്തിരുന്നു. മിക്കയല അയാൾക്ക് രണ്ടു ചെറിയ പൊതികൾ കൊടുത്തു.

"ഇത് സുമതിക്ക് യാർഡ് ലി പൗഡർ. ഇത് പിന്നെ അച്ഛന്റെ സൺ ഫ്ലാസ്റ്റം."

"വേണ്ടായിരുന്നു."

"പിന്നെ, സുമതിയെയും അച്ഛനെയും രാഘവൻ ഓർമ്മയുണ്ടോ?"

"എന്നെ അവരെപ്പറ്റി ഓർമ്മിക്കുവാൻ നാണോ ഇതെല്ലാം കൊണ്ടുവന്നത്?" രാഘവൻ ദേഷ്യത്തിൽ ചോദിച്ചു.

"അല്ല, മിക്കയല സ്വരം താഴ്ത്തി പറഞ്ഞു."

രാഘവൻ സൂട്ട്കേസ്സിൽ റബ്ബർ ചെരിപ്പുകൾ ഒരു ഇററലിയൻ ന്യൂസ് പേപ്പറിൽ പൊതിഞ്ഞുവെച്ചു. മിക്കയല കൊണ്ടുവന്ന പൊതികളും പെട്ടിയിൽ അടുക്കിവെച്ചു. അവൾ രാഘവനെ തിരഞ്ഞെടുത്തപ്പോൾ ഇതെല്ലാം നോക്കിയിരുന്നു. "രാഘവൻ," മിക്കയല വിളിച്ചു.

"എന്താ?"

"പിന്നെ നമ്മൾ വീട്ടിൽ കുറെ പാമ്പുകളെ കണ്ടുതോർക്കുന്നുണ്ടോ?"

"കിന്നാരം പറയുവാൻ എനിക്കിപ്പോൾ സമയമില്ല. ബോട്ട് പോകും."

മിക്കയല എഴുന്നേറ്റ് നിന്നു. രാഘവൻ അവളെ ശ്രദ്ധിക്കാതെ പെട്ടിയിൽ സാധനങ്ങൾ അടക്കി. ഒരു ടിഷ്യൂ പേപ്പറിലേക്ക് മൂക്ക് ചീറ്റി, കരഞ്ഞുകൊണ്ട് മിക്കയല ഇറങ്ങിപ്പോയി.

ആട്ടക്കാർ റോമിൽ പോയതിന്റെ പിറ്റേന്നാൾ കാർമെൻ ജോലിക്ക് പോയില്ല. അവൾ സിസിഡിയയോട് ഫോണിൽ പറഞ്ഞു: "രാഘവൻ കുറച്ചുദിവസം കൂടി ഇററലിയിൽ തങ്ങും. ഞാൻ അയാളെ കാണാൻ റോമിലേക്ക് പോകുന്നു. പിന്നെ എനിക്ക് വിസയം

എടുക്കണം. രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടേ തിരിച്ചുവരികയുള്ളൂ."

ഇററലിയിലെ അവസാനത്തെ കളി രൂഢോധനവുമായിരുന്നു. ആശാൻ അതിൽ രാഘവൻ വേഷം നിശ്ചയിച്ചിട്ടു. പിറ്റേന്ന് ആട്ടക്കാർ കയറി അയയ്ക്കുവാൻ രാഘവനും കാർമെനും വിമാനത്താവളത്തിൽ പോയി. കാർമെൻ ആട്ടക്കാർ കാണാതിരിക്കുവാൻ ഒരു പുസ്തകക്കടയിൽ കയറി മാസികകളുടെ താളുകൾ മറിച്ചു.

രാഘവനെ കണ്ടപ്പോൾ രാമൻകുട്ടി മാത്രം മുന്നോട്ടുവന്ന് കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടു. രാഘവൻ അടുത്തു ചെന്നപ്പോൾ ആശാൻ മുഖംതിരിച്ച് നിന്നു. തൊട്ടുതൊഴുവാൻ രാഘവൻ ആശാന്റെ മടമ്പേ കിട്ടിയുള്ളു. അയാൾ കുനിഞ്ഞപ്പോൾ ആശാൻ ഫലിതമിട്ടാതെ ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് മറു കളിക്കാരെ നോക്കി പറഞ്ഞു: "അറ പറ്റി. പരീക്ഷിത്ത് തമ്പുരാൻ അറ പറ്റി."

"മനസ്സിലായില്ല, അല്ലേ?" ആശാൻ ചോദിച്ചു. "കാവുകൾ ശങ്കരപ്പണിക്കരാരും ഇവൻ എന്ന് കൊച്ചിത്തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞത് ഇപ്പോഴാണ് ഫലിച്ചത്."

കുട്ടിത്തങ്ങൾ ഒന്നും മിണ്ടാതെ ആശാന്റെയും രാഘവന്റെയും മുഖത്തേക്ക് മാറി മാറി നോക്കി.

"തിച്ചുർ അയ്യപ്പൻക്കാവിന്റെ കുളപ്പുരയിൽ വച്ച് കീചകന്റെ വേഷത്തിൽത്തന്നെ വന്ന് കാണണമെന്ന് കുറിയേടത്ത് താത്രി പറഞ്ഞ യച്ചപ്പടി ഉടുത്തുകൊണ്ട് ചിലങ്കയിടാതെ ശങ്കരപ്പണിക്കർ അന്തർജ്ജനത്തെ കാണാൻ പോയിട്ട് എന്തുണ്ടായി? തമ്പുരാന്റെ വക ഷേടും, കാവുകൾ പടിച്ചു കൊട്ടിയടച്ച് ഇരിക്കുപിണ്ഡവും."

ആശാൻ വെട്ടിത്തിരിഞ്ഞ് രാഘവന്റെ മുഖത്തേക്ക് ആദ്യമായി നോക്കി: "ആ പണിക്കരുടെ മനോധർമ്മത്തിന്റെ പാതിയെങ്കിലും നിനക്ക് കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ എന്റെ ഈ ജന്മം പാഴാവുകയല്ലാത്തതല്ലേ?"

വിമാനം പുറപ്പെടാനായി എന്ന അറിയിപ്പ് മൈക്കിലൂടെ വന്നു. ആശാൻ തിരിഞ്ഞുനടന്ന ആ നിമിഷംതന്നെ ആശാന്റെ മുഖത്തുനിന്ന് ഈർഷ്യ ഒഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആശാൻ വീണ്ടും വയസ്സുനായി.

വിമാനത്താവളത്തിൽനിന്ന് കാർമെനും രാഘവനും ടാക്സിയിൽ നിശ്ചിതമായി വിമാനപ്പോളിയിലുള്ള അവരുടെ ലോഡ്ജിലേക്ക് മടങ്ങി. അന്ന് വൈകുന്നേരം ടൈംസ് നദിയുടെ തീരത്ത്, ട്രസ്റ്റിന്റെയൊരിൽ ഒരു ചെറിയ ഫ്ലാറ്റിൽ താമസിച്ചിരുന്ന അമ്മയെ കാണാൻ കാർമെൻ പോയി.

അമ്മയുടെ ഫ്ലാറ്റിന്റെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾത്തന്നെ അമ്മയെ അവൾക്കു വേണ്ടി ചൂടുന്ന കേക്കിന്റെ ഗന്ധം കാർമെനെ സിദ്ധിച്ചു. കണ്ട ഉടൻ അമ്മയെ കാർമെനെ ഇരുകവിളുകളിലും ഉമ്മവെച്ചു. അവളെ ഇരിപ്പു മുറിയിൽ റെഡ്കാക്കി അമ്മയെ തിരക്കിട്ട് അകത്തേക്ക് പോയി. തിരിച്ചെത്തിയത് ആകാശനിലിമയുടെ നിറമുള്ള ഒരു കാർഡി ഗൗരവമായിട്ടാണ്.

"നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻ തുന്നിയതാണ്." സ്വാതിഷ് പടികൾക്ക് മുമ്പിലുള്ള മൂന്നും കൂടിയ വഴിയിലെ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു തുന്നൽക്കടയിൽ മൂപ്പുതുവർഷം അമ്മയെ പണിയെടുത്തിരുന്നു. സന്തോഷത്തോടെ കാർമെൻ അമ്മയുടെ അയയ്ക്കു ചുറ്റിപ്പിടിച്ച് മുകളിലോട്ട് ഉയർത്തി. അമ്മയെ കാലിട്ടിട്ട് ഉറക്കെ ചിരിച്ചു.

"അമ്മയെ എന്താ ഈ കുട്ടികളെപ്പോലെ ഉറക്കെ ചിരിക്കുന്നത്?"

"എനിക്ക് ഇക്കിളി ഇനിയും മാറിയിട്ടില്ല." അമ്മയെ തെല്ലേ നാണത്തിൽ പറഞ്ഞു. കാർമെൻ അമ്മയെ നിലത്തുവെച്ച് വയറു പൊത്തി ചിരിച്ചു.

കേക്ക് തിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് അമ്മയെ ചോദിച്ചു: "നീ ആ ട്രൈപ്പോക്കോർഡ് കൂടെ ഇന്ത്യയിലേക്ക് പോകുവാൻ തീരുമാനിച്ചു, അല്ലേ?"

"ജെ."

"നിനക്ക് പേടി തോന്നുന്നില്ലേ?"

"ഇതിൽ പേടിക്കുവാൻ എന്തിരിക്കുന്നു?"

"നീയും ആ ഇന്ത്യാക്കാരനും തമ്മിൽ എന്ത് ചേർച്ചയാണ് ഉള്ളത്?"

"എന്താണ് ചേർച്ചക്കുറവെന്ന് അമ്മയെ പറ."

"ഒന്ന്," അമ്മയെ ചെറുവിരൽ മടക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു, "അയാളുടെ നിറം."

"അയ്യോ ലൂണിത്താ" ദിവസവും വായിക്കുന്ന അമ്മയായാണോ ഇത് പറയുന്നത്?"

"എന്നാൽ അതുപോലെ. രണ്ട്, ഭാഷ."

"പരിചയപ്പെടുമ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് സംസാരിക്കുവാൻ ഭാഷയില്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അയാൾ ഇംഗ്ലീഷിൽ പതുക്കെ സംസാരിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്കിടയിലെ മൗനം തകർന്നു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ആദ്യം ഞാൻ പേടിച്ച്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു മിണ്ടാതിരിക്കുന്നത് പരാജയമാണെന്ന്."

"മൂന്ന്, അയാളുടെ ജോലി."

"ജോലി?" കാർമെൻ അത്ഭുതത്തോടെ ചോദിച്ചു, "ജോലിക്ക് ഇവിടെ എന്ത് കാര്യം?"

"നമ്മൾ, അതായത് നീ, നിന്റെ അമ്മ, ഞാൻ നമ്മളെല്ലാം കൈ കൊണ്ട് ജോലി ചെയ്ത് ജീവിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളാണ്. ഈ ഇന്ത്യൻ ഫ്രൈക്കാരെ പുലർത്തുന്നത് അവിടത്തെ പഴയ ഇന്മികളാണെന്ന് ഞാൻ 'ലൂണിത്താ'യിൽ വായിച്ചു. നമ്മുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ ഒരിക്കലും അവരുമായി ഇണങ്ങില്ല." "അതൊക്കെ പഴയ കഥ. ഇപ്പോൾ കാലം മാറി."

"നാല്..."

"മതി, മതി," കാർമെൻ ദേഷ്യത്തിൽ പറഞ്ഞു.

അമ്മയെ പിന്നെ കാർമെനെ എതിർക്കുവാൻ പോയില്ല. കുറച്ചുനേരം മിണ്ടാതെ ഇരുന്ന തിനുശേഷം അമ്മയെ അത്താഴത്തിനായി ഫ്ലേറ്റുകൾ നിറത്തി. കാർമെനുവേണ്ടി പ്രസിദ്ധമായ ഒരു വർഷത്തിൽ നൂറുപിച്ച വീഞ്ഞിന്റെ കുപ്പി അമ്മയെ തുറന്നു.

(തുടരും)

ആറ്

ചോദ്യം: എന്താണ് സ്കിസോഫ്രേനിയയിൽ പ്രധാനമായി വരുന്നത്?

ഉത്തരം: സ്കിസോഫ്രേനിയയെപ്പറ്റി പിന്നീട് വിശദീകരിച്ചുപറയാം. ഇപ്പോൾ ഇത്രയും മറിഞ്ഞാൽ മതി. ബിംബത്തെപ്പോലെ നിശ്ചലമായിരിക്കുക, പരസ്പരബന്ധമില്ലാതെ വാക്കുകൾ പറയുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക, അകാരണമായി ഭയപ്പെടുക, സംശയിക്കുക മുതലായവയാണ് പ്രധാന ലക്ഷണങ്ങൾ. നമ്മുടെ നാട്ടിൽ മിക്ക സൈക്കിയാട്രിസ്റ്റുകളും രോഗികൾക്ക് അവരുടെ രോഗം സ്കിസോഫ്രേനിയയാണെന്ന് വേഗം തന്നെ എഴുതിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും വേറെയും ഗൗരവത്തരമായ പല മനോരോഗങ്ങളുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് ഡെല്യൂഷണൽ പാരനോയ്ഡ് ഡിസ് ഓർഡർ (Delusional Paranoid Disorder) സ്കിസോഫ്രേനിയ എന്നുപറയുന്നതുപോലെതന്നെ സ്കിസോഫ്രേനിക് ഫോം ഡിസ് ഓർഡർ, സ്കിസോഫ്രേനിക് അഫെക്ടിവ് ഡിസോർഡർ, ഇൻഡ്യസ്ഡ് സൈക്കോട്ടിക് ഡിസോർഡർ എന്നിവയുണ്ട്. പിന്നീട് നേരത്തേ പറഞ്ഞ വികലമായ രസബോധം (Mood disorders) അത് അധികവും കാണുന്നത് മറ്റുള്ളവരോട് പാരസ്പര്യപ്പെടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന താളപ്പിഴയായിട്ടാണ്. അതിൽത്തന്നെ മിക്സഡ് ബൈപ്പോളാർ ഡിസ് ഓർഡർ, മാനിയാക് ബൈപ്പോളാർ ഡിസോർഡർ, ഡിപ്രസ്ഡ് ബൈപ്പോളാർ ഡിസോർഡറും അതുപോലെ സൈക്ളോതൈമിയയും വരുന്നു.

ചോദ്യം: ഡിപ്രസ്ഡ് ഡിസോർഡർ ഒരിക്കൽ വന്നാൽ അതു പോവുകയില്ലേ?

ഉത്തരം: ഡിപ്രസ്ഡ് ന്യൂറോസിസ്സായി വരികയാണെങ്കിൽ അതിനെ ഡിസ്തൈമിയ (Dysthymia) എന്നുപറയും. അത് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു വന്നുപോയുമിരിക്കും. വാർദ്ധക്യത്തിൽ വന്നാൽ ദീർഘകാലം നീണ്ടെന്നുവരും. ആകാംക്ഷ ഉളവാക്കുന്ന താളപ്പിഴയിൽ പാനിക് ഡിസോർഡറുണ്ട് (Panic disorder). അതായത് വലിയ പരിഭ്രാന്തി കാണിക്കുക. പിന്നെ ഒട്ടേറെ ഫോബിയാകൾ ഇതിൽ വരുന്നുണ്ട്. ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ പോകുവാനുള്ള പേടി (Agoraphobia). പൊതുജനങ്ങളോടു ബന്ധപ്പെടാൻ കഴിയാത്തത് (Social phobia). ഇതിൽത്തന്നെ ബ്ലൈസ്ഫീഡ് കാമ്പൽസീവ് ന്യൂറോസിസും പോസ്റ്റ് ട്രമാറ്റിക് ആങ്സൈറ്റിയും ഉണ്ടാവും. സൊമാറ്റോ ഫോം ഡിസ് ഓർഡേർസിൽപ്പെട്ടതാണ് ഹിസ്റ്ററിക്കൽ-ന്യൂറോസിസ് ഹൈപ്പോകോൺട്രിയാസിസ്, സൊമാറ്റോഫോം ചെയിൻ ഡിസോർഡർ മുതലായവ. ഡിസോസിയേറ്റഡ് ഡിസോർഡേഴ്സിൽ (dissociated disorders) വരുന്നതാണ് മൾട്ടിപ്പിൾ പേഴ്സണാലിറ്റി ഡിസോർഡർ, സൈക്കോളൈക് ഫ്യൂജ്, സൈക്കോളൈക് ആമ്നേഷിയ (Psychogenic amnesia) ഡിപേഴ്സണലൈസേഷൻ ഡിസോർഡർ (depersonalisation disorder) തുടങ്ങിയവ.

സൈക്ഷാൽ ഡിസോർഡേർസിൽ എ

ക്സിബിഷനിസം (Exhibitionism) വരുന്നു. ഫെറ്റിഷിസം (Fetishism), ഫ്രോട്ടേറിസം (Frotteurism), പെഡൊഫിലിയ (Pedophilia), ഇൻസെസ്റ്റ് (Incest), സെക്ഷാൽ മസോക്കിസം (Sexual masochism), സെക്ഷാൽ സാഡിസം (Sexual sadism), ട്രാൻസ് വെസ്റ്റിക് ഫെറ്റിഷിസം (Transvestic fetishism), ഓറിയസം, പാരാഫിലിയ എന്നിവ പിന്നീടു വരുന്നു. അതുപോലെ സെക്ഷാൽ ഡിസ്ഫങ്ഷൻസ് (Sexual dysfunctions) ആജീവനാന്തമുണ്ടായിരിക്കുന്ന ക്ലിബത, താല്ക്കാലികമായുണ്ടായിരിക്കുന്ന ക്ലിബത, മോഹലബ്ധിയുണ്ടാകുവാനുള്ള കഴിവുകേട്, ലൈംഗികമായ വെറുപ്പ്, ഇന്നേന്ദ്രിയത്തെ ഉണർത്താൻ കഴിയാതെ വരുന്നത്, രതിമുർച്ഛയിൽ എത്താൻ കഴിയാത്ത സ്ഥിതി മുതലായവ.

ഏറ്റവും കഷ്ടമായ രോഗങ്ങളാണ്

നിത്യചൈതന്യത്തിൽ

സ്കീപ്പ് ഡിസോർഡേർസിൽ വരുന്നത്. മനസ്സിന്റെ അസ്ഥിമതകൊണ്ട് ഉറക്കം വരാതിരിക്കുന്ന സ്ഥിതി; ശാരീരികമായ ദോഷംകൊണ്ട് ഉറക്കം വരാതിരിക്കുന്ന സ്ഥിതി, ചലിതമായ ഉറക്കം, പ്രത്യേക സമയങ്ങളിൽ ഉണർന്നിട്ട് പിന്നീട് ഉറങ്ങാൻ കഴിയാതെ വരിക. സ്വപ്നത്തോട് സംബന്ധമുള്ള വേറെ ഒരു രോഗമാണ് പാരാസോമനിയ (Parasomnia). ഭയവും ആകാംക്ഷയും ഉളവാക്കുന്ന സ്വപ്നങ്ങൾ വരിക, ഉറക്കത്തിലെണിറു നടക്കുക, ഉറക്കത്തിൽ സംസാരിക്കുക, തൊഴിക്കുക, പന്തുകളിക്കുക.

തടുക്കാനാവാത്ത ഉൾപ്രേരണ വരുന്നതാണ് ഇനിയൊരു രോഗം—പെട്ടെന്നു പൊട്ടിത്തെറിക്കുക, ആരുടെയെങ്കിലും വിലപ്പെട്ടതോ, തിളങ്ങുന്നതോ കൈകൊണ്ട് മോഷ്ടിക്കുക, ചുരുക്കുക. പിന്നെ പൊരുത്തക്കേടുകളുടെ കറേയിനങ്ങളുണ്ട്. ശാരീരികമായ കൃഷ്ണങ്ങൾകൊണ്ടു വരുന്നതാണ് വാർദ്ധക്യത്തിലുള്ള സെനിലിറ്റി, ആർട്ടിരിയോ-സ്കളിറോട്ടിക് ഡിമെൻഷ്യ (Arterio-Sclerotic dementia). പിന്നെ തന്നത്താൻ വിളിച്ചുവരുത്തുന്ന കൃഷ്ണങ്ങളായ ആൾക്കഹോളിക് സൈക്കോസിസ് (Alcoholic psychosis), ഡ്രഗ് സൈക്കോസിസ് (Drug psychosis) നാഡി സംബന്ധമായി വരുന്ന രോഗങ്ങൾ, ന്യൂറോട്ടിക് ഡിസ് ഓർഡേർസ്, പേഴ്സണാലിറ്റി ഡിസോർഡേർസ് എന്നിവയും വരുന്നു. പേഴ്സണാലിറ്റി ഡിസോർഡേർസിൽ ഇൻട്രോവേർട്ടഡ് പേഴ്സണാലിറ്റി (Introverted personality), സ്കിസോട്രിപ്പിക് പേഴ്സണാലിറ്റി, എക്സ്പ്ലോസീവ് പേഴ്സണാലിറ്റി (Explosive personality), കമ്പൽസീവ് പേഴ്സണാലിറ്റി, ഹിസ്റ്റിരിയോണിക് പേഴ്സണാലിറ്റി (Histrionic personality), ഡിപ്ലോമറ്റിക് പേഴ്സണാലിറ്റി ഡിസോർഡർ, ആൻറി സോഷ്യൽ പേഴ്സണാലിറ്റി ഡിസോർഡർ, നാർസിസിസ്റ്റിക് പേഴ്സണാലിറ്റി, ബോർഡർലൈൻ പേഴ്സണാലിറ്റി എന്നിവ വരുന്നു. ഇങ്ങനെ പാശ്ചാത്യ മനോരോഗനിപുണ്ന്മാർ മിക്കവാറും ഭൂമുഖത്ത് മനുഷ്യനുണ്ടാകാവുന്ന എല്ലാ മനോരോഗങ്ങളും വകതിരിച്ചുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ചോദ്യം: ഇപ്പോൾ രോഗങ്ങളുടെയെല്ലാം പേരു മാത്രമല്ല അറിഞ്ഞുള്ളു. വിശദവിവരം കൂടി അറിയാമോ?

ഉത്തരം: എപ്പോഴിനെയും ഇപ്പോൾ വിശദീകരിക്കാൻ അവസരമില്ല. അതുകൊണ്ട് സർവ്വസാധാരണമായി കാണുന്ന ചില രോഗങ്ങളെപ്പറ്റി ഇവിടെ ചെറുതായി ഒന്നു നിരൂപണം ചെയ്യാം.

ചോദ്യം: തീരെ ചെറുതായിരിക്കുമ്പോഴേ സകുളിൽ പോകാൻ സമ്മതിക്കാതിരിക്കുന്ന കുട്ടികളില്ലേ. അച്ഛനും അമ്മയും പിടിച്ചു വലിച്ചുവേണം സ്കൂളിൽ കൊണ്ടുപോകാൻ. സ്കൂളിൽ ചെന്നാൽത്തന്നെ ക്ലാസ്സിൽ പോവുകയില്ല. ഡെസ്കിൽ കമിഴ്ന്നുകിടക്കും. മറ്റു കുട്ടികളെ ദേഹോപദ്രവം ചെയ്യും.

അദ്യയാപകൻ ചോദ്യം ചെയ്താൽ കരഞ്ഞു ചെപ്പാടു കൂട്ടും. അദ്യയാപികയായാലും അടുത്തുചെന്നാൽ കടിക്കും. ഇതു കൂഞ്ഞു അളിളങ്ങുക എന്ന ഉദ്ദേശമാണോ?

ഉത്തരം:- ഇടയ്ക്കും മുറയ്ക്കും അങ്ങനെ യുള്ള കൂഞ്ഞുങ്ങളെ കാണാറുണ്ട്. ഒരച്ഛൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യ വയസ്സുള്ള മകനെയും കൊണ്ട് എന്തെടുത്തുവന്നു. കൂഞ്ഞിനെ കണ്ടാൽ സുമുഖനാണ്. ഒരു പ്രശ്നവും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുകയില്ല. എന്നാൽ സ്കൂളിൽ പോകാൻ പറയരുത്. പുസ്തകം അവന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്താൽ നുള്ളിക്കീറിക്കളയും. അവന്റെ മുറിയിൽ ആരും കയറിച്ചെന്നുകൂടാ. ചെന്നാലവൻ കടിക്കും. അവനു അമ്മയില്ല. ഉള്ളതു രണ്ടാനമ്മയാണ്. ഒരിക്കൽ അവൻ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ അവന്റെ മേശയുടെ ഡ്രായിൽനിന്ന് കുറെ കടലാസുകുഷണങ്ങൾ അച്ഛൻ കണ്ടെടുത്തു. അതിലൊന്ന പെൻ സിലുകൊണ്ടും കരിക്കട്ടകൊണ്ടും പടം വരച്ചിട്ടുണ്ട്. പുസ്തകം കണ്ടാൽ കീറിക്കളയുന്ന മകൻ വടിവൊത്ത മനുഷ്യരുപവും മറ്റും കാർട്ടൂൺ ചിത്രങ്ങളെപ്പോലെ എഴുതിയിരിക്കുന്നതുകണ്ട് അച്ഛൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എന്നാൽ തന്റെ മകൻ വരച്ചതാണ് അതൊക്കെയെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് വിശ്വാസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വീടുവിട്ട് അവനെവിടേയും പോകില്ല. അവനെ എങ്ങനെയും എന്നെ കാണിക്കണമെന്നു അച്ഛനു ആഗ്രഹമായി. വളരെവേഗം നിർബ്ബന്ധിച്ചതിനുശേഷം ഒരു ദിവസം അച്ഛന്റെ കൂടെ എന്റെയടുത്തു വരാമെന്നു അവൻ സമ്മതിച്ചു.

അവൻ വരുന്നത് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് കുറെ കടലാസ്സും പെൻസിലും ഞാൻ എന്റെയടുത്തു വച്ചിരുന്നു. അവൻ വന്നതു സൗമ്യനായിട്ടായിരുന്നു. അവനു വെറുപ്പുണ്ടാകാത്ത മാതിരി കുശലം പറഞ്ഞിട്ട് കടലാസ്സിൽ ഒരു ചിത്രം വരച്ച് ഞാനവനുകൊടുത്തു. ഒട്ടും താമസിപ്പില്ല. അതിന്റെ പ്രതികരണമെന്നതു പോലെ ഒരു കടലാസും പെൻസിലുമെടുത്തു ഒരു പടാവരച്ചു അവൻ എന്നിങ്ങും തന്നു. പിന്നെ അതൊരു കളിയായി മാറി. അതി ബുദ്ധിമാനായ കുട്ടി. അവൻ ആരെ കണ്ടാലും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കും. ആരെയും വിലയിരുത്തും. രണ്ടോ മൂന്നോ വയസ്സുള്ളപ്പോൾ അമ്മ മരിച്ചതാണ്. അന്നുതൊട്ട് വെറുതെ കുന്നിത്തരികും. എന്നാൽ ലജ്ജാ ലുവല്ല. പെട്ടെന്നു ദേഷ്യം വരും. തറയിൽ കിടന്നു ഉറുളും. ആരെങ്കിലും തൊട്ടാൽ കടിക്കും. ഈ കഥ പറഞ്ഞപ്പോൾ എനി കോർമ്മവന്നത് ഡിബ്സിനെയാണ് (Dibs).

വിർജീനിയ എം. ആക്സിലിൻ എന്ന കുട്ടികളുടെ ഒരു മനശ്ശാസ്ത്രജ്ഞ എഴുതിയ പുസ്തകമാണ് 'ഡിബ്സ്' ഇൻ സെർച്ച് ഓഫ് സെൽഫ്. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ കുഞ്ഞുങ്ങളിൽ ഈ മാതിരി പ്രശ്നം കണ്ടാൽ ഞാൻ ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ഒരു കോപ്പി വാങ്ങി അവരുടെ രക്ഷകർത്താവിനു കൊടുക്കും. അമേരിക്കയിൽ വളരെ പരാഗത്തിലിരിക്കുന്ന ഒരു പുസ്തകമാണിത്. അതുകൊണ്ട് ഓരോ

പ്രാവശ്യവും ഞാൻ അമേരിക്കയിൽനിന്നു വരുമ്പോൾ ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ കുറെ കോപ്പികൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരും.

ചോദ്യം:- ആരാണ് ഡിബ്സ്? എന്താണ് അവന്റെ കൃഷ്ണം?

ഉത്തരം:- ഡിബ്സിന്റെ കഥ തുടങ്ങുന്നത് സ്കൂളിലെ ക്ലാസ്സുമുറിയിൽ ഉച്ചയൂണിന്റെ ബെല്ലടിക്കുന്ന സമയത്താണ്. എല്ലാ കുട്ടികളും ബെല്ലടിക്കാൻ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. മണിയുടെ ശബ്ദം കേട്ടാൽ അവരെല്ലാം ഓടിമറയും. എന്നാൽ ഡിബ്സിനു അനക്കമില്ല. മിസ്. ഹെഡ്ഡായാണ് അവന്റെ അദ്യയാപിക. വളരെ ക്ഷമയും കാരുണ്യവുമുള്ള ഒരു സ്ത്രീ. 'ഡിബ്സ്' വീട്ടിൽ പോകാം എന്നവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അതുകേട്ട് അവൻ ശൂന്യതയിലേക്കു തുറിച്ചുനോക്കിയിരിപ്പായി. ഹെഡ്ഡാ നിർബ്ബന്ധിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഡിബ്സ് ക്ലാസ്സുമുറിയുടെ മിന്നിയിൽ പാറി നിൽപെ

നായിനിന്നു. എന്തു ചെയ്താലും അനങ്ങുകയില്ല. അവർ കൈയ്ക്കു പിടിച്ച് പതുക്കെ വെളിയിൽ കൊണ്ടുപോകാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോഴേക്കും അവനൊരു ഊററപ്പിലിയെപ്പോലെ ചീറുകയായി. പിന്നെ അടിക്കുക, മാന്ത്രിക, കടിക്കുക, ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിക്കുക, ഇതൊക്കെയായി അവന്റെ പ്രതിരോധ രീതികൾ. അവൻ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ഉച്ചത്തിൽ പറയാൻ തുടങ്ങി "എനിക്കു വീട്ടിൽ" പോകേണ്ട, എനിക്കു വീട്ടിൽ പോകേണ്ട, എനിക്കു വീട്ടിൽ പോകേണ്ട."

ഇതിനിടയ്ക്കു ഹെഡ്ഡാ അടിയും തല്ലും മൊന്നും വകവയ്ക്കാതെ അവനെ അവന്റെ കോട്ടം ഷൂസുമെല്ലാം ധരിപ്പിച്ചു. പിന്നെ അവന്റെ അമ്മ വന്നു കുട്ടിയെ വലിച്ചിഴച്ചു കാറിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അതിനുശേഷം എല്ലാ ദിവസത്തേയും പരിപാടി ഇങ്ങനെ തന്നെയായിരുന്നു. സ്കൂളിൽ വന്നാൽ അവൻ ആരുടേയും മുഖത്തു നോക്കുകയില്ല. ഒരു കുട്ടിയുടേയും കൂടെ കളിക്കുകയില്ല. കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി വച്ചിരിക്കുന്ന കളിസാധനങ്ങളിൽ തൊടുകയില്ല. എന്നിരുന്നാലും എല്ലാ ദിവസവും കൃത്യമായി ക്ലാസ്സിൽ വാൻ അവൻ അവന്റെ അച്ഛനോടോ അമ്മയോടോ സംസാരിക്കും. ക്ലാസ്സിൽ വന്നാൽ മേശയുടെ അടിയിൽ അച്ഛന്റെ പിടാവായുടെ പിറകിൽ കയറി അവൻ പതുങ്ങിനില്ക്കും.

സ്കൂൾ വിട്ടുപോകുമ്പോൾ അച്ഛനോ അമ്മയോ എത്ര സ്നേഹമായി സംസാരിച്ചാലും അവൻ അവരോടു മറുപടി പറയുകയില്ല. അവന്റെ കൈയിൽ പിടിച്ചുവലിച്ചാൽ അള്ളും അല്ലെങ്കിൽ കടിക്കും.

ചോദ്യം:- അവന്റെ അച്ഛൻ ഒരു പ്രാകൃതനായിരുന്നോ?

ഉത്തരം:- അല്ല. ഡിബ്സിന്റെ അച്ഛൻ സ്ഥലത്തെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. അവന് ഒരനിയത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. അവളോട് അവൻ കളിക്കുകയില്ല. അവളെ കണ്ടതുപോലെ നടിക്കുകപോലുമില്ല. അച്ഛനമ്മമാർക്ക് അവളെ വലിയ കാര്യമായിരുന്നു.

ചോദ്യം:- ഇങ്ങനെയുള്ള കുട്ടികളെ സ്കൂളിലെടുക്കുമോ?

ഉത്തരം:- അമേരിക്കൻ സ്കൂളുകളിലെടുക്കും. സ്കൂളുകളിൽ ടീച്ചററക്കൂടാതെ മനശ്ശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധരും സ്കൂൾ കാൺസിലറും കാണും. അവരുടെ ജോലിയാണ് ഇങ്ങനെയുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളെ മെരുക്കിയെടുക്കുക എന്നത്. ഒരു വർഷം കൂടി സ്കൂളിൽ വരണമെന്നും അവൻ ഒരക്ഷരം എഴുതിയിട്ടില്ല. ഒരു വാക്കും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അവൻ മറു കുട്ടികളുടെ മുഖത്തുതന്നെ മാന്ത്രികതയുണ്ടാകാൻ അവനെ കണ്ടാൽ കുട്ടികളെല്ലാം കൂടി "ഇതാ പുപ്പു വരുന്നു. ഇതാ പുപ്പു വരുന്നു" എന്നുപറഞ്ഞു ചെപ്പാടുണ്ടാക്കും.

ഒരുദിവസം മറു കുട്ടികൾ കളിമുറിയിലില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അവൻ പറഞ്ഞു 'ഡിബ്സിനു പോകണം.' അത് സ്കൂൾ കാൺസിലർ കേട്ടു. അവരുടെ പേര് മിസ്. ജയിനെന്നാണ്. അവന് തനിയെ കളിക്കാ നിഷ്ഠമുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ജയിൻ അവനു കളിമുറി തുറന്നുകൊടുത്തു. അവിടെ കണ്ട വസ്തുക്കൾ അവൻ ഓരോന്നായി കൈയിലെടുത്തു. ജയിൻ അതിന്റെയൊക്കെ പേര് ഉറക്കെ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയിട്ട് അവൻ എല്ലാറ്റിനേയും വീണ്ടും ഇരുന്നതുപോലെ അടക്കിവെച്ചു. പിന്നെ ഓരോന്നും നോക്കി വളരെ സമയമിരുന്നു. അവൻ ആരോടും സംസാരിക്കുകയില്ലെങ്കിലും ജയിനനോടു സംസാരിക്കും. ജയിൻ കളിമുറി അടച്ചുപൂട്ടുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഡിബ്സ് പറഞ്ഞു: 'ഡിബ്സിനു മുറിപൂട്ടുന്നതു ഇഷ്ടമല്ല.'

എന്നാൽ അവനോട് അങ്ങോട്ടു സംസാരിപ്പാൻ അവൻ നിശ്ചയിച്ചതാകാം. അവൻ വാതിലിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ദിത്തിയിൽ തുറിച്ചുനോക്കിയിട്ട് വേദന നിറഞ്ഞ ശബ്ദത്തിൽ വന്നുവെ:

No like walls. Dibs no like walls. Take away all walls.

ദിവസവും ഒരു മണിക്കൂർ അവനു തനിയെ കളിമുറിയിൽ കളിക്കുവാൻ കാൺസിലർ ജയിൻ അനുവദിക്കും. അവൻ തിരിച്ച് ക്ലാസ്സുമുറിയിലെത്തിയാൽ വീണ്ടും പഴയതു പോലെയാകും—തുറിച്ചുനോക്കുന്നവൻ, ശബ്ദമില്ലാത്തവൻ, അടുത്തുചെന്നാൽ കടിക്കുകയും മാന്ത്രികയും ചെയ്യുന്നവൻ. ജയിൻ

അവസാനം അവന്റെ വീടേങ്ങനെയൊന്നെന്നും അവിടെയുള്ളവരുടെ പെരുമാറ്റം എങ്ങനെയൊന്നെന്നും പഠിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. അവിടെ എപ്പോഴും ശാസ്ത്രത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന അച്ഛൻ. അയാൾക്ക് ഭാര്യയോടോ മക്കളോടോ സംസാരിക്കാൻ സമയമില്ല. കുഞ്ഞുങ്ങളെ കളിപ്പിക്കണമെന്ന് അയാൾ ഒരിക്കലും വിചാരിച്ചിട്ടില്ല. ഒരു വേലക്കാരിയുണ്ട്. അവളുടെ ധാരണ അവളെ അവിടെ പോലീസുകാരിയാക്കി നിർത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്നാണ്. ഇളയ അനിയത്തിയാണ് എല്ലാവരുടേയും ആരാധനാപാത്രം. ക്രമേണ ഡിബ്സിനു ജയിനിൽനിന്ന് മനുഷ്യസ്നേഹത്തിന്റെ മാധുര്യം ദിവസവും അറിയാനിടയായി. കൈകാലുകൾ ശരിക്കു പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയാതിരിക്കുകയും മുഖംകൊണ്ട് പല ഗോഷ്ടികൾ കാണിക്കുന്ന പ്രകൃതവും ഡിബ്സിനുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഡിബ്സിനു ആട്ടിസ്റ്റിക് (Autism) രോഗമുണ്ട്. ചൈൽഡ് ഹുഡ് സ്കീസോഫ്രേനിയ (Child hood Schizophrenia) ഉണ്ട് എന്ന് ചിലർ വിചാരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അവൻ തനിച്ച് കളിമുറിയിലിരിക്കുന്ന സമയത്ത് ഓരോ വസ്തുവിലും എഴുതിവെച്ചിരിക്കുന്ന പേര് സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നത് ജയിൻ കണ്ടു. അപ്പോൾ മുഖം പ്രസന്നമായിരുന്നു. അവൻ എണ്ണിററു നടക്കുമ്പോൾ ഒരസാധാരണതയും കണ്ടിരുന്നു. അതിൽനിന്നുതന്നെ വെറുക്കുന്ന ലോകത്തിൽ മാത്രമേ അവൻ രോഗിയാകുന്നുള്ളൂ എന്നവർ മനസ്സിലാക്കി. അത് ഒരുപക്ഷേ അവന്റെ അബോധത്തിൽനിന്നും ഉയർന്ന ഒരു പ്രതിരോധത്തിന്റെ അഭിനയമായിരിക്കാം. പിന്നെ ജയിൻ അവൻ കളിക്കാതെക്കുന്നതിന്റെ പേരുകൾ ചോദിച്ചു. എന്തെടുത്തും; അവന് എല്ലാ പേരുകളുമറിയാം. എന്നല്ല അവൾക്കുവേണ്ടി മാത്രം അതെഴുതി കാണിക്കുവാനും അവൻ തയ്യാറായി.

ഇങ്ങനെ നാലുവർഷത്തെ ഇടപഴകൽ കൊണ്ട് ഡിബ്സ് ജയിന്റെ സ്നേഹിതനായി. പിന്നെ ഒരു ദിവസം അവൻ എല്ലാവരെയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. ഒന്നാമത്തെ ക്ലാസ്സിൽ അവൻ ആദ്യം വന്നിരുന്ന ദിവസം ക്ലാസ്സിലെ അദ്യയാപിക പറഞ്ഞ വാക്കു മുതൽ നാലുവർഷവും അവൻ കേട്ടുപഠിച്ചതെല്ലാം മുറയ്ക്കുമുറയായി പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. മറ്റൊരാൾ കുട്ടിയെപ്പോലെയും അവന് എല്ലാം എഴുതി കാണിക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. അവന്റെ രോഗം അവന്റേതായിരുന്നില്ല. കുടുംബാന്തരീക്ഷം അവ നറിയാതെ അവന്റെ മുതുകിൽ കെട്ടിവെച്ചതായിരുന്നു.

ചോദ്യം:- ഈ തരത്തിൽ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു സ്നേഹം ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ട് ഒട്ടേറെ കുട്ടികൾ വികലമാനസരായിപ്പോകുന്നില്ലേ? അവർ വളരുമ്പോൾ സാമൂഹിക ഡ്രോഹികളായി മാറുകയില്ലേ?

ഉത്തരം:- കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു കൊടുക്കുന്ന ചികിത്സയെക്കാരോളം നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ചികിത്സയും വിദ്യാഭ്യാസവും ലഭിക്കേണ്ടുന്ന

ഇനിയും രാജ്യം മുന്നിട്ടില്ലാത്ത മഹത്മാക്കളുടെ പേരുകൾ ചുമ്മി നീണ്ടുനീണ്ടുപോകുന്ന നഗരവീഥികൾ.

മഹത്തുക്കളുടെ മഹാമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കു പത്തുമില്ലാത്ത നാട്. ഇത് മഹത്മാഗാന്ധി റോഡ് ഈ വഴി പോയാൽ അറവുശാലയ്ക്കുറ്റമുള്ള ചുവന്ന തെരുവായി.

പഴവിള രമേശൻ

മുഖത്തു കാർക്കിഷ് തൂപ്പാനും— മെയ്യി— ലാത്തു ചവിട്ടാനും ജീവിച്ചിരുന്നപ്പോൾ കഴിയാതിരുന്നത് ജനിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊ—ണ്ടാണെങ്കിൽ, ഇപ്പോൾ അതിനവസരം. അവസരങ്ങൾ പാഴാക്കരുതെ—ന്നാപ്തവാക്യം; അതും മഹാന്മാരുടേതുതന്നെ.

കുറുപ്പുനായ്

ഇതു നേതാജി മാർഗ്ഗം സാട്ടാക്കുമ്പോളത്തിലേക്കെങ്കിൽ ഇതിലേ ഇതിലേ. ഈ മാർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒടുക്കം സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതിപഥത്തിന്റെ തുടക്കമാണ് കള്ളക്കടത്തുവസ്തുക്കൾ വാങ്ങാൻ ഇതാ ഈ വഴിയേ ഇത് പണ്ഡിറ്റ് നെഹ്രു റോഡ് നഗരത്തിലെ കുറുവാളികളും വാററുകാരും പ്രമാണികളായ മയക്കുമരുന്നു വിലപനക്കാരും ദാ അവിടെയാണ്. ഇനി സരോജിനിനായിഡു മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് അനാഥമന്ദിരത്തെയും ഭ്രാന്താശുപത്രിയെയും ചുറ്റി പ്രകൃതിവിരുദ്ധർക്കും ഹിന്ദുവകൾക്കും അഭയമരുളുന്ന ഇരുണ്ട നിരത്താണിത്.

ടാഗോറിന്റെ പേരിലുള്ള ഈ വിശാലനിരത്തിന്റെ ആ വളവിൽ ആണ്ടിൽ ചുരുങ്ങിയത് രണ്ടു കൊലപാതകമെങ്കിലും നടക്കുന്നു. ടാഗോർ ഇംഗ്ലീഷനും കൊലപാതകക്കവലയും ഒന്നുതന്നെ 'നെഹ്രു പാർക്കിന്' 'തെണ്ടിപ്പാർക്കെ'ന്ന പേർകൂടി നല്കി ആദരിച്ച് അർത്ഥപ്രകാശം പൂർത്തിയാക്കിയ പൊതുജനം കാർക്കിഷ്തൂപ്പിയും ചവിട്ടിമെതിച്ചും ഈ നിരത്തുകളുടെ കരുപ്പിലൂടെ നീങ്ങുമ്പോൾ ഭരണാധിപന്മാർക്കു തൃപ്തി!

പേരുകൾ പ്രസക്തങ്ങളാകുന്ന ഓർമ്മകളിൽ ചരിത്രത്തിനു സംഭവിച്ചുകൊ—ണ്ടിരിക്കുന്ന ദുര്യോഗത്തെക്കുറിച്ച് ആരറിയാൻ!!

മാതാപിതാക്കന്മാരും സ്കൂളധികൃതരുമുണ്ട്. അവരാണ് നാം അറിയാതെതന്നെ ഭാവിജനതയെ ഉന്മാദത്തിലേക്കു തള്ളിവിടുന്നത്. എല്ലാ പരിഷ്കൃത രാജ്യങ്ങളിലും കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ മാനസികനില ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കി അവർ

ക്കു വേണ്ടുന്ന ചികിത്സയും പരിരക്ഷണവും നൽകുവാൻ വിദഗ്ദ്ധരായ ആളുകളെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് അതിനിയും ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇത് രാജ്യവാസികളും അധികൃതരും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. (തുടരും)

മാർക്സിസത്തെ യാത്രികമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനുപകരം അതിനെ ജീവിക്കുന്ന ഒരു തത്വശാസ്ത്രമായി നിലനിറുത്തണമെങ്കിൽ കാലാനുസൃതമായ പഠനവും പുനരവലോകനവും വ്യാഖ്യാനവും പുതിയ നിർവചനങ്ങളും ആവശ്യമാണ്.

കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽ നിന്നും തുടർച്ച

മാർക്സിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്ത് വർഗ്ഗസമരത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി മാത്രമേ ആലോചിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുള്ളൂ. വർഗ്ഗസഹകരണത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി അത്ര തന്നെ ആലോചിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനിടയിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇന്ന് വർഗ്ഗസഹകരണമില്ലാതെ നിലനില്പില്ലെന്നു വന്നിരിക്കുന്നു. ചൈന അവിടെ വ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ അമേരിക്കയെയും ജപ്പാനെയും മറ്റും ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ മണ്ണിൽത്തന്നെ യാതൊരു നിയന്ത്രണവുമില്ലാത്ത കമ്പോള വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വാതിൽ തുറക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ "ഇനി എന്തു കമ്മ്യൂണിസം" എന്ന് മറുത്തുവർ ശക്തിപ്പെട്ടു. ടിയാനെൻ മെൻസ്കിയുടെ വിദ്യാർത്ഥിപ്രക്ഷോഭത്തെ അടിച്ചമർത്തിയതിനുശേഷവും ഇനകിയ ചീന അതിന്റെ രാഷ്ട്രാന്തരബന്ധങ്ങളിലോ വിദേശ മൂലധനനിക്ഷേപത്തിന്റെ കാര്യത്തിലോ പറയത്തക്ക മാറ്റമൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. വിദേശസഹായത്തിന്റെ പ്രശ്നം സോവിയറ്റ് യൂണിയനും കനത്ത മട്ടിൽത്തന്നെയുണ്ട്. ഗൾഫ് യുദ്ധം നടന്നപ്പോൾ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ സമാധാനസ്ഥാപനത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി ഇടപെടാൻ സാധിക്കാതെ വന്നത് അമേരിക്കയുമായി ഒരു അഭിമുഖീകരണത്തിന് സന്നദ്ധതയില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്. വികസിത പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽനിന്ന് മൂലധനനിക്ഷേപം മാത്രമല്ല, ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികസഹായവും സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ അതിന്റെ പഴയ സാമ്രാജ്യത്വവിരുദ്ധമൂലം ഇപ്പോൾ ഉയർത്തുന്നില്ല എന്ന ആക്ഷേപമുണ്ട്. അത് ശരിയുമാണ്. സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ആയുധപ്പുരകൾ അത്യാധുനിക നഗ്നീകരണ സാമഗ്രികൾ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞ സാഹചര്യത്തിൽ അമേരിക്കയുടെ മുമ്പാകെ ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെ ലക്ഷ്യമെന്നരേഖ വരച്ചിട്ടുവാൻ സോവിയറ്റ് യൂണിയനു സാധിച്ചു. പക്ഷേ, ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി അതല്ല. ആയുധങ്ങൾ

അധികം ആയാൽ പട്ടിണി കിടക്കേണ്ടി വരുന്ന സ്ഥിതിയാണ്. ഇതിനുമുമ്പ് ക്ഷേമരാഷ്ട്രം കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിന് നീക്കിയയ്ക്കേണ്ട തുകയൊക്കെ ബാഹ്യകാശം—അണുവായുധ വിക്ഷേപ സാമഗ്രികൾക്ക് ചെലവാക്കിയതിന്റെ ഫലമാണ് ഇന്ന് സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ അനുഭവിക്കുന്ന സാമ്പത്തികമായ കൊടുമ.

സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ കാര്യം വിട്ടുക. ഇന്ത്യയിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ എന്താണു ചെയ്യുന്നത്? ഇരുപതു കൊല്ലംമുമ്പ് കേരളത്തിലെ വ്യവസായമന്ത്രിയായിരുന്ന സി.പി. ഐ നേതാവ് ടി.വി. തോമസ് ജപ്പാനിൽ പോയി കേരളത്തിലെ വ്യവസായ വികസനത്തിന് ആ രാജ്യത്തെ മുതലാളിമാരുടെ സഹായം അഭ്യർത്ഥിച്ചതിനെതിരെ ഉയർന്ന ആക്ഷേപങ്ങളും അധികക്ഷേപങ്ങളും ഓർക്കുന്നവരുണ്ടാകും. വൈദേശിക കൃത്രിമ മുതലാളിമാരുടെ മുമ്പാകെ മുട്ടുകുത്തലായിട്ടാണ് ആ സന്ദർഭത്തെ അന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചത്. എന്നാൽ 1990-ൽ അന്ന് കേരളത്തിലെ മുഖ്യമന്ത്രിയും വ്യവസായമന്ത്രിയും ആയിരുന്ന മാർക്സിസ്റ്റ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി നേതാക്കൾ അമേരിക്ക സന്ദർശിച്ച് അവിടെത്തെ കൃത്രിമമുതലാളിമാരെ കേരളത്തിൽ

മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് കൂടുതൽ സഹായങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും നൽകുന്നുണ്ട്. കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ അതിനുവേണ്ടി സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നുണ്ട്. മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് മാനിഫെസ്റ്റോയിൽ ലോകബാങ്ക്, ഐ.എം.എഫ് തുടങ്ങിയ അന്താരാഷ്ട്ര സാമ്പത്തികസ്ഥാപനങ്ങളെ അകറ്റിനിർത്താൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും നമുക്ക് ഫലത്തിൽ അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളോടുള്ള ആധർമ്മസ്സും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന നടപടികൾ മാർക്സിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിൽത്തന്നെയുള്ള സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റുകൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനും തെളിവുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ഇല അതോറിറ്റി തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്ന് ശുദ്ധജലവിതരണം ഏറ്റെടുത്ത് ലോകബാങ്കിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരമാണെന്ന് ഗവൺമെന്റിന്റെ വക്താവുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു ശരിയോ തെറ്റോ എന്ന പ്രശ്നം വേറെതന്നെ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട ഒന്നാണ്. ഇവിടെ നമ്മൾ വർഗ്ഗസഹകരണത്തിന്റെ പ്രശ്നമാണ് ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

വികസനത്തിന്റെയും ഉല്പാദനവർദ്ധന

മാർക്സിസവും വർഗ്ഗസമരവും: പുനരവലോകനത്തിന്റെ ആവശ്യകത

വ്യവസായങ്ങളാരംഭിക്കുവാൻ ക്ഷണിച്ചപ്പോൾ ഇവിടെ പ്രതിഷേധത്തിന്റെ മർമ്മരം പോലും ആരും ഉയർത്തിയില്ല. കാര്യങ്ങൾ അങ്ങനെയൊക്കെത്തന്നെയാണ് നടക്കേണ്ടത് എന്ന ഭാവമായിരുന്നു എല്ലാവർക്കും. അന്നത്തെ പ്രതിപക്ഷം ചില ശബ്ദങ്ങൾ ഉയർത്തിയെങ്കിലും അത് ആരും വകവെച്ചില്ല. അതൊക്കെ കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പേരിലുള്ള കളിയായേ കാണുക കരുതിയുള്ളൂ. അമേരിയുടെയും ജപ്പാന്റെയും ഇർമ്മനിയുടെയുമൊക്കെ സഹായം ഇഷ്ടംപോലെ സ്വീകരിക്കാമെന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ നിലപാട്. നാടൻ കുത്തകയുടെ കാര്യം പിന്നെ പറയുകയും വേണ്ടല്ലോ. ടാററയോ ബിർലയോ സിംഗ്ലാനിയയോ ആരു വന്നാലും നമ്മൾ നിലവിളക്കും നിറപറയുംവെച്ചല്ലേ സ്വീകരിക്കുന്നത്!

കേരളത്തിലെ നായനാർ ഗവൺമെന്റ് മാത്രമല്ല, പൾ ചിമബംഗാളിലെ ജോതിബസു ഗവൺമെന്റും ഇങ്ങനെയൊന്നാണ് പ്രവർത്തിച്ചത്. സത്യം പറഞ്ഞാൽ പൾ ചിമബംഗാളിലെ വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന് ജോതിബസു നാടനും മുന്നോട്ടുവന്ന കൃത്യകൾക്ക്

വിന്റെയും സാമൂഹികക്ഷേമത്തിന്റെയും ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വർഗ്ഗസഹകരണം വർദ്ധിച്ചുവരികയാണെന്ന വസ്തുതകളിലൊന്നായി ഇതിനെയും കണക്കാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് ലോകത്തിലെ ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും തങ്ങളുടെ രാജ്യത്തിൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെയോ സോഷ്യലിസ്റ്റ് രാജ്യങ്ങളുടെയോ സഹകരണത്തോടെ വ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുമെന്നോ വ്യവസായവൽക്കരണം നടത്തുമെന്നോ പറയുന്നില്ല. മുതലാളിത്തരാജ്യങ്ങളായ അമേരിക്കയിലേക്കും കനഡയിലേക്കും ഇർമ്മനിയയിലേക്കും ജപ്പാനിലേക്കുമാണ് എല്ലാവരുടെയും നോട്ടവും ഓട്ടവും. ഇതങ്ങനെ മാർക്സിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. ഇത് ലോകവ്യാപകമായ ഒരു പ്രതിഭാസമാകുമ്പോൾ മാർക്സിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങൾ പുനരവലോകനം ചെയ്യണമെന്നു പറയുന്നതിൽ എന്താണു തെറ്റ്?

ഉത്പാദനോപകരണങ്ങളിൽ വന്ന വ്യത്യാസം ചരിത്രഗതിയെ സ്വാധീനിക്കുമെന്ന

കാര്യത്തിൽ ആർക്കും സംശയമുണ്ടാവാൻിടയില്ല. എന്നാൽ, ഉത്പാദനോപകരണം സ്വയം ഒരു സാമൂഹിക ശക്തിയായി മാറുമെന്ന് പൊതുവെ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നില്ല. നമ്മൾ അംഗീകരിച്ചാലും, ഇല്ലെങ്കിലും ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വിപ്ലവത്തിന്റെ (അനുപത്യകൾക്കുശേഷം) മുന്നോട്ടുള്ള അങ്ങനെയൊരു സ്ഥിതിഗതി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്ന് ചൂർപ്പ പ്രസ്താവിച്ചുവെല്ലോ. അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില പ്രശ്നങ്ങൾക്കുടി വിശകലനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സാമൂഹിക പുരോഗതിക്കായാലും വർഗ്ഗസമരമല്ല, ഉത്പാദനോപകരണങ്ങളുടെ വികാസമാണെന്ന് മാർക്സ് തന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

വ്യവസായം എന്ന് പറഞ്ഞാൽ ധാരാളം തൊഴിലാളികൾക്ക് ജോലി കൊടുക്കുന്ന സ്ഥാപനം എന്ന ധാരണയാണ് നമുക്കുണ്ടായിരുന്നത്. ആധുനിക യന്ത്രങ്ങളുമായി നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെടുന്ന പതിനായിരക്കണക്കിന് തൊഴിലാളികൾ ഒരേ ഇടത്തുണ്ടാവുമ്പോൾ അവരുടെ സംഘടിത ശക്തി ഒരു വിപ്ലവശക്തിയായി മാറും എന്ന ധാരണയ്ക്കും ഇന്നു സാധ്യമാണല്ലോ. അമേരിക്കയിലും മറ്റ് വികസിത പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലും ഇപ്പോഴും ഇത്തരം വ്യവസായശാലകൾ കുറഞ്ഞുവരികയാണ്. അതിനുപകരം യന്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട് പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്ന സ്വയം പ്രവർത്തനക്ഷമങ്ങളായ ചെറുകിട വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ രൂപംകൊണ്ടുവരുന്നു. ഇത് തൊഴിലാളികളുടെ അഭയാനത്തിലും സ്വഭാവത്തിലും പെരുമാറ്റത്തിലുമൊക്കെ എത്ര വലിയ വ്യത്യാസമാണ് വരുത്തുന്നതെന്ന് ആലോചിച്ചാൽ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ. ഫലത്തിൽ അയാൾ തൊഴിലാളി അല്ലാത്തവനായി മാറുന്നു. അയാൾക്ക് കൂട്ടായ ജീവിതം ഉണ്ടാകുന്നില്ല. തൊഴിലാളികളുടെ എണ്ണം എത്രകണ്ട് കുറയുന്നുവോ അത്രകണ്ട് ഉത്പാദനം ലാഭകരമായിത്തീരുന്നു. ഇക്കാരണമൊക്കെത്തന്നെ തൊഴിലാളി തൊഴിലാളികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം തീരെ ഇല്ലാത്ത ഉത്പാദന സമ്പ്രദായത്തിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്? മനുഷ്യന്റെ അഭയാനശക്തിയില്ലാതെ ഉത്പാദനം നടക്കുന്നു എന്നാണല്ലോ. മനുഷ്യന്റെ അഭയാനം ഇല്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് അഭയാനത്തിന്റെ മൂല്യം ചരക്കിന്റെ വിലയിൽ മിച്ചമൂല്യം കണക്കാക്കുന്നത് ശരിയോ? ഇത് ശരിയല്ലെങ്കിൽ മിച്ചമൂല്യത്തെ സംബന്ധിച്ച മാർക്സിസ്റ്റ് സിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റി ഒരു പുനരാലോചന ആവശ്യമില്ലേ?

വിപ്ലവങ്ങളും തൊഴിലാളി വർഗ്ഗവും

വിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നണിപ്പടയോളികൾ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗമാണെന്നും മറ്റ് അഭയാനിക്കുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങൾ അവരുടെ സഖ്യശക്തികളാണെന്നും പരക്കെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട മാർക്സിയിൽ സിദ്ധാന്തമാണ്. ഈ സിദ്ധാന്തവും പുനഃപരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണെന്ന് തോന്നുന്നു. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിലുണ്ടായ വിപ്ലവങ്ങളിൽ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം വഹിച്ച പങ്ക്

പ്രധാനപ്പെട്ടതല്ലെന്ന് ആ വിപ്ലവങ്ങളെക്കുറിച്ച് നടത്തുന്ന സൂക്ഷ്മ പഠനങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ക്ഷേമരം വിപ്ലവത്തിൽ സംഘടിത തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം വഹിച്ച പങ്കിനെ മഹത്വവൽക്കരിക്കുന്ന പതിവ് പൊതുവെയുണ്ട്. എന്നാൽ, വിപ്ലവം നടത്തുന്നതിലും അതിനെ നിലനിറുത്തുന്നതിലും മുഖ്യപങ്ക് വഹിച്ചത് തൊഴിലാളികളല്ല, സൈന്യങ്ങളാണെന്ന് പ്രഥമ ദൃഷ്ടിയിൽത്തന്നെ വ്യക്തമാണ്. ഈ സൈന്യങ്ങളുടെ വർഗ്ഗസ്വഭാവം തൊഴിലാളികളുടേതിനേക്കാൾ കൃഷിക്കാരുടേതാണ്. എന്നാൽ, വിപ്ലവത്തിനെ ഉറപ്പിച്ചു നിറുത്തുന്നതിൽ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം വഹിച്ച പങ്കിനെ കുറച്ചുകണ്ടുകൂടാ. പക്ഷേ, പിന്നെപ്പിന്നെ പാർട്ടിയുടെ ഔദ്യോഗിക നേതൃത്വമായി ഭരണത്തിന്റെ ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത്. തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം ഫലത്തിൽ കുലിപ്പട്ടാളം മാത്രമായി. ആജ്ഞാപനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായി ഭരണം. സ്റ്റാലിനിസം മുത്തപ്പോൾ അതു തികച്ചും സർവ്വാധിപത്യപരമായി; തൊഴിലാളി വർഗ്ഗ സർവ്വാധിപത്യമല്ല; സ്റ്റാലിന്റെ ഏകാധിപത്യം! ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ഘട്ടത്തിൽ സ്ഥിതിഗതികൾക്ക് മാറ്റം വരുത്താൻ സംഘടിത

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ പ്രധാനപ്പെട്ടതായി കരുതുന്നത് മനുഷ്യനെ മനുഷ്യൻ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനെതിരായ സമരത്തെയാണ്. സ്ഥിതിസമത്വമുള്ള ഒരു സമൂഹം ഉണ്ടാവണമെന്ന് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ദൈനംദിന രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദങ്ങൾ അവരെ ഇതിൽ നിന്ന് വളരെ അകലെയാണ് എത്തിക്കുന്നത്.

തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം, അവരുടെ പാർട്ടി എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയോ, ഇടപെട്ടതായി കാണുന്നില്ല. ഇടപെട്ടത് പാർട്ടി നേതൃത്വത്തിലുള്ളവരോ, അല്ലാത്തവരോ ആയ ബുദ്ധിജീവികളായിരുന്നു. അവരെ യൊക്കെ അതതു കാലത്ത് പാർട്ടി നേതൃത്വം തന്നെ സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ പാദസേവകരായി ചിത്രീകരിക്കുകയും രാജ്യത്തിനുള്ളിൽ തന്നെയോ, രാജ്യത്തിന് പുറത്തോ നാടുകടത്തുകയോ, അന്യ വർഗ്ഗ ചിന്താശക്തിക്കാരായി ചൂഷണത്തിന് സമുദായ പാദരക്ഷയോ ചെയ്തു. സ്റ്റാലിനെ വിമർശിച്ച ക്രൂഷ്ചേവിന്റെ കാലത്തുപോലും ഇത് നടന്നു. സ്ഥിതിഗതിക്ക് അടിസ്ഥാനപരമായ വ്യത്യാസം വന്നത് ഗോർബച്ചേവിന്റെ പെരിസ്റ്റ്രോയിക്ക വന്നപ്പോഴാണ്. ഉണർന്നൊഴുത്തു സംഘടിത തൊഴിലാളി വർഗ്ഗമാകട്ടെ, ഈ പെരിസ്റ്റ്രോയിക്കയുടേതായ ആനുകൂല്യവും സ്വാതന്ത്ര്യവും ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട്, അത് ആവിഷ്കരിക്കുകയും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്ത ഗോർബച്ചേവിന്റെ നേതൃത്വത്തെ അട്ടിമറി

ക്കാനാണ് ശ്രമിച്ചത്. അതിൽ അവർ പൂർണ്ണമായി വിജയിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ ഊർജ്ജോല്പാദനത്തെയും അവിടുത്തെ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെയും താരുമാറാക്കുന്നതിൽ വൻവിജയം നേടുക തന്നെ ചെയ്തു. തത്ഫലമായി സോവിയറ്റ് യൂണിയന് പാശ്ചാത്യ ശക്തികളുടെ പ്രത്യേകിച്ച അമേരിക്കയുടെ മുമ്പാകെ കൂടുതൽ ആശ്രിതത്വം പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ടതായും വന്നു.

ഏഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലെ സ്ഥിതി

ഏഷ്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ രാജ്യമായ ചൈനയിൽ വിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നണിപ്പടയോളികളായി സംഘടിത തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം ഒരു ഘട്ടത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ല. വിപ്ലവത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ അതിന്റെ വിജയം സുനിശ്ചിതമാണെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ മാത്രമാണ് കാൻഗിനിലേയും ഷാങ്ഗായിലേയും തൊഴിലാളികൾ കലാപത്തിന്റെ കൊടി ഉയർത്തിയത്. അതുവരെയും വിപ്ലവം കൃഷിക്കാരുടേതായിരുന്നു. മാവോവിന്റെ "ലോങ് മാർച്ച്"ൽ പങ്കെടുത്ത സൈനിക നിര കൃഷിക്കാരുടേതായിരുന്നു. വിപ്ലവത്തിന് നേതൃത്വം കൊടുത്ത മാവോ,

ഷു-എൻലായ്, ലുഷാവോച്ചി, ചുട്ടെ തുടങ്ങിയ മഹാരഥന്മാരെല്ലാം വരണുവിഭാഗത്തിന്റെയോ ഇടത്തരക്കാരുടെയോ സന്തതികളായിരുന്നു. വിപ്ലവാനന്തരം മാവോവിന്റെ ചുക്കുന്ന പുസ്തകവുമായി തെരുവിലിറങ്ങി സാമ്പത്തിക വിപ്ലവം നടത്തിയ പയ്ക്കൻമാർ സർവ്വകലാശാലകളിലെ പണ്ഡിതന്മാർക്കും, ബുദ്ധിജീവി വിഭാഗത്തിനും ചൈനയുടെ സാമ്പത്തിക പാരമ്പര്യത്തിനു ചെതിരായി ഗുണ്ടായിസം കാട്ടിയപ്പോഴും അവിടത്തെ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗത്തിന് ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവർ കൈയ്യും കെട്ടി നോക്കി നിലക്കുകയോ രാജ്യങ്ങളെ ജോലി തുടരുകയോ ആണുണ്ടായത്.

വിയറ്റ്നാമിലെ സ്ഥിതിയും വ്യത്യസ്തമല്ല. വടക്കേ വിയറ്റ്നാമിൽ പെരിസ്റ്റ്രോയോ വ്യവസായമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ രാജ്യത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളികൾ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അത് അമേരിക്കയുടെ കൂടെനിന്ന തെക്കേ വിയറ്റ്നാമിലായിരുന്നു. പ്രധാനമായും കൃഷിക്കാരുടെ അവരുടെ ഇട

യിൽനിന്നുതന്നെ വന്ന സൈനികരുമായി രുന്നു വിധർമ്മമായി വിപ്ലവശക്തികളുടെ അടിത്തറ. മാംഗോളിയ, വടക്കൻ കൊറിയ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലെ സിമിതിയും ഭിന്ന മല്ല. വിപ്ലവശക്തികൾ ഇപ്പോഴും പത്തു പൊത്തുന്ന മറ്റൊരു ഏഷ്യൻ രാജ്യമായ കാനൂച്യയിലെ സിമിതിയും ഇതുതന്നെ.

മറു രാജ്യങ്ങളിലെ സിമിതി

അമേരിക്കൻ സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ രോഷത്തിന് ഏറെ പാത്രമായ ക്യൂബയിലെ വിപ്ലവവും തൊഴിലാളികൾ നടത്തിയതല്ല. തെക്കേ അമേരിക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലൊന്നിൽ പോലും വിപ്ലവശക്തികൾ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ ആധാരമാക്കിയതായി കാണുന്നില്ല. കാസ്ട്രോവിനേയും ചെഗുവേയെയും പോലുള്ള വിപ്ലവനേതാക്കൾ വിപ്ലവത്തിനായാർമാക്കിയത് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെയല്ല; ഗെറിലോകളെയാണ്.

ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലെ സിമിതിയും വ്യത്യസ്തമല്ല. മുതലാളിത്തപ്രവൃത്തിയുടെ കടന്നുപോകാത്തതന്നെ സോഷ്യലിസം സ്ഥാപിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്ന ഒരു പുതിയ സിദ്ധാന്തം (നോൺ കാപിറ്റലിസ്റ്റ് പാത്ത്) അമ്പതുക്കളിൽ രൂപം കൊള്ളാൻ കാരണവും മറ്റൊന്നല്ല. വ്യവസായികമായി പിന്നോക്കം നില്ക്കുന്ന അവികസിതമോ വികസാരമോ ആയ മൂന്നാം ലോകരാജ്യങ്ങളുടെ വിമോചനത്തിനുള്ള വഴി എന്ന നിലയിലാണ് മുതലാളിത്തത്തര മാർഗ്ഗം കണ്ടെത്തിയത്. വ്യവസായങ്ങൾ വളരാത്ത രാജ്യങ്ങളിൽ നാമമാത്രമായ തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനം ഉണ്ടായാൽത്തന്നെ അർദ്ധാധിനിയെന്ന മറ്റു ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ കൂടെ നില്ക്കുകയല്ലാത്ത, മുന്നണിപ്പടയാളികളുടെ പങ്ക് വഹിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിയുകയില്ലല്ലോ. ഇത്തരം രാജ്യങ്ങളിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പാർട്ടി എന്നതിനേക്കാളേറെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പേരിൽ മാർക്സും എംഗൽസും രൂപംകൊടുത്ത തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ പാർട്ടികൾ എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും ശരി.

ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ പലതിലും വിപ്ലവശക്തികളായി പ്രവർത്തിച്ചത് തൊഴിലാളി വർഗ്ഗമോ അർദ്ധാധിനിയെന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ സംഘടിത പ്രസ്ഥാനമോ അല്ല. പാശ്ചാത്യ വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിച്ച വരേണ്യവിഭാഗമോ അവരുടെ നേതൃത്വം അംഗീകരിച്ച വരോ, അംഗീകരിക്കാത്തവരോ ആയ സൈനികവിഭാഗമോ ആണ്. വിപ്ലവത്തിന്റെ കാവൽദാരികളായവരല്ല, എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും പട്ടാളക്കാരായിരുന്നു. സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ ശക്തമായ പിന്തുണയാണ് ഈ വിപ്ലവഗവൺമെന്റുകളെ നിലനിർത്തിപ്പോന്നിരുന്നത്. ഒരളവിൽ ചൈനയുടെ പിന്തുണയും പിന്നീടുണ്ടായി.

ഇന്ത്യയടക്കമുള്ള രാജ്യങ്ങളിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികളുടെ സമ്മേളനത്തിൽ സാർവ്വദേശീയ സിമിതിയെ വിശകലനം ചെയ്തു സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകളിൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ശക്തികൾ ലോകവ്യാപകമായി വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്റെ തെളി

വായി മൂന്നാം ലോകരാജ്യങ്ങളിലെ 'വിപ്ലവഗവൺമെന്റ്'കളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, വിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നണിപ്പടയാളികളായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന് ഈ സംഭവവികാസത്തിലുള്ള പങ്കു എന്താണെന്ന് വിശകലനം ചെയ്യുന്ന പതിവ് അനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ ഈ മൂന്നാം ലോകരാജ്യങ്ങളിൽ പലതും എവിടെ നിൽക്കുന്നു എന്ന പ്രശ്നവുമുണ്ട്.

വികസിത മുതലാളിത്ത രാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾ ദേശീയവും സാർവ്വദേശീയവുമായ പ്രശ്നങ്ങളിൽ കൈക്കൊള്ളുന്നതോ (കൈക്കൊള്ളാത്തതോ) ആയ നിലപാടും പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. വികസിതത്തിന്റെ പരമ കാഷ്ഠാലിയിലായിരുന്ന അമേരിക്കയിലെ സംഘടിത തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനത്തിന് വിപ്ലവത്തോട് ആഭിമുഖ്യമില്ലെന്ന് മാത്രമല്ല നിർണ്ണായക മുഹൂർത്തങ്ങളിൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയനും ലോക കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിനും എതിരായ നിലപാടുകൾ എടുത്ത പാരമ്പര്യം കൂടിയുണ്ട്. അമേരിക്കയിലെ വൻകിട മുതലാളിമാരിൽ ചിലർ കാണിച്ച ഉത്സാഹത്തോടൊപ്പം ഇക്കാര്യത്തിൽ അവിടത്തെ തൊഴിലാളി നേതാക്കൾ കാണിച്ചിട്ടില്ല. വിയറ്റ്നാമിലെ അമേരിക്കൻ ഇടപെടലിനെതിരായി അമേരിക്കയിൽ ശക്തമായ ശബ്ദം ഉയർന്നത് അവിടത്തെ വ്യവസായശാലകളിൽ നിന്നല്ല, സർവ്വകലാശാലാ കാമ്പസ്സുകളിൽനിന്നായിരുന്നു. ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൻ, ജപ്പാൻ, ഇർമ്മനി തുടങ്ങിയ വ്യവസായികമായി പുരോഗതി പ്രാപിച്ച രാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം സംഘടിത തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന് വിപ്ലവത്തിന്റെ കാര്യത്തിലേന്നല്ല, രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിൽത്തന്നെ താല്പര്യമുണ്ടോ എന്ന് സംശയമാണ്. അതേ അവസരത്തിൽ ഈ രാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം ഇടത്തരക്കാരായ ബുദ്ധിജീവികൾ ലോക സമാധാനത്തിനു വേണ്ടിയും അന്നു ആയുധങ്ങൾതിരിയായും എത്ര എത്ര പ്രകടനങ്ങളാണ് സംഘടിപ്പിച്ചത്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ ഐക്യം— ഒരു മരിചിക

ഫ്രാൻസ്, ഇറ്റലി എന്നീ വികസിത മുതലാളിത്ത രാജ്യങ്ങളിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന് മുൻതൂക്കമുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ അധികാരത്തിന്റെ വക്ക് കടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നത് നേരാണ്. എന്നാൽ, ഇവിടങ്ങളിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ ഇരുപതു കൊല്ലംമുൻപുതന്നെ സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ മാർഗ്ഗത്തെ നിരാകരിക്കുകയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ സാർവ്വദേശീയതയ്ക്കെതിരായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അമേരിക്കൻ നേതൃത്വത്തിലുള്ള നാറ്റോയേയും മുതലാളിത്ത വികസിത മാർഗ്ഗത്തെയുമാണ് അധികാരത്തിൽ പങ്കു പറ്റിയപ്പോഴും അവർ അനുകൂലിച്ചത്. എന്നുമാത്രമല്ല, ആ മാർഗ്ഗത്തിൽ മുന്നോട്ടുപോകുന്ന യൂറോപ്യൻ സാമ്പത്തിക സമൂഹത്തിൽ അവർ കൂടിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. പോർച്ചുഗലിലെയും സ്പെ

യിനിലെയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരും ഈ മാർഗ്ഗത്തെ സ്വീകരിച്ചു. ഇവരൊക്കെക്കൂടി തങ്ങളുടെ നിലപാടിനെ നീതിവൽക്കരിക്കാൻ 'യൂറോ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്'മെന്ന പുതിയ ആശയവും ശക്തമായി പ്രചരിപ്പിച്ചു. ചുരുക്കത്തിൽ വികസിത മുതലാളിത്ത രാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം അമേരിക്കൻ മുതലാളിത്തത്തിന്റെ പിന്നണിപ്പടയായിത്തീർന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും, ട്രേഡ് യൂണിയനുകളും

യൂറോപ്യൻ സമൂഹത്തെ വിട്ട് ഇന്ത്യയിലേക്ക് കടന്നാലോ? ഇവിടത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും പ്രസ്ഥാനവും സ്ഥാപിച്ചതും വളർത്തിയതും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമല്ല, വരേണ്യവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ബുദ്ധിജീവികളാണ്. അതിന് മുൻകൈ എടുത്തത് അന്നുമുതൽ ഇന്നുവരെയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഒന്നായിരുന്ന കാലത്ത് അതിന്റേയും, പലതായ കാലത്ത് അവയുടേയും നേതൃത്വം അവർക്കുതന്നെ. മാർക്സിസ്റ്റായാലും നക്സലൈറ്റായാലും ഈ സിമിതിയിൽ അന്നു നിലനിന്നിരുന്ന വ്യത്യാസമില്ല. എന്നാൽ, എല്ലാ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികളും തൊഴിലാളി-കർഷക-കർഷകത്തൊഴിലാളി ബഹുജന സംഘടനകൾ കെട്ടിച്ചുക്കുന്നതിന് പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുകയും പാർട്ടിയുടെ അടിസ്ഥാന വർഗ്ഗമാണ് തൊഴിലാളികളെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ ട്രേഡ് യൂണിയൻ ബഹുജനസംഘടനകൾ ഒരു കാലത്തും വിപ്ലവത്തെപ്പറ്റി പറയുകയോ, വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. ഈ പ്രസ്താവനയ്ക്ക് അപവാദമായി ബോംബെയിലെ ഗിർണിക്കാഗാർ യൂണിയന്റേയും വയലാർ-പുന്നപ്ര പ്രദേശങ്ങളിലെ കയർത്തൊഴിലാളി സംഘടനകളുടേയും ഉദാഹരണങ്ങളെടുത്തു പറയാം.

പാപ്പിനിശ്ശേരിയിലും മട്ടാഞ്ചേരിയിലും കൊല്ലത്തും പണ്ടെപ്പോഴോ വ്യവസായത്തൊഴിലാളികൾ രാഷ്ട്രീയമായ സമരത്തിലേർപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നും ഞാൻ മറക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന് ശക്തികൂട്ടുവാൻ ത്യാഗപൂർവ്വമായി പ്രവർത്തിച്ചത് കേരളത്തിലായാലും ഇന്ത്യയിലാകെത്തന്നെയായാലും കൃഷിക്കാരും കർഷകത്തൊഴിലാളികളുമായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ കർഷക സംഘടനയുടെ വളർച്ചയാണ് പാർട്ടിക്ക് ഈ സംസ്ഥാനത്ത് ഉള്ളൂറുപ് കൊടുത്തത്. പശ്ചിമ ബംഗാളിലെ തോടാസമരവും ആന്ധ്രയിലെ തെലങ്കാന സമരവും മഹാരാഷ്ട്രയിലെ ഗോത്രവർഗ്ഗ പ്രദേശങ്ങളിൽ നടന്ന ആദിവാസി സമരങ്ങളും ബീഹാറിലും യു.പി.യിലും പഞ്ചാബിലുമൊക്കെ നടന്ന കർഷക, കർഷകത്തൊഴിലാളി സമരങ്ങളുമാണ് ഇന്ത്യയിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന് ശക്തി കേന്ദ്രങ്ങളാക്കിക്കൊടുത്തത്.

അതേയവസരത്തിൽ കൽക്കത്തയിലും ഒരരിയൂവര കോൺപൂരിലും കേരളത്തിലും ഒഴികെ തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനം കമ്മ്യൂണി

സ്റ്റുകാരെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം മുൻപിലായിത്തീരുകയോണുണ്ടായത്. സംഘടിതതൊഴിലാളിവർഗ്ഗം കൂടുതലും അനുവർഗ്ഗ ചിന്താഗതിക്കാരാണെന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടേണ്ട ഐ.എൻ.ടി.യു.സി.യിലാണ്. ബോംബെ, മദ്രാസ്, ജാംഷെഡ്പൂർ, അഹമ്മദാബാദ് തുടങ്ങിയ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഈറ്റില്ലങ്ങളിൽ എ.ഐ.ടി.യു.സി.യും, സി.ഐ.ടി.യു.വിനുമുള്ള സ്വാധീനം നാമമാത്രമാണ്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് വിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നണിപ്പടയാളികൾ സംഘടിത തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമാണെങ്കിൽ സോഷ്യലിസം വരുത്തേണ്ടിവിക അനുവർഗ്ഗ ചിന്താഗതിക്കാരായ കോൺഗ്രസ്സുകാരും ദത്ത സമാന്തൻമാരും മറ്റുമായിരിക്കും.

ആരൊക്കെയാണ് തൊഴിലാളികൾ

തൊഴിലാളികൾ എന്ന വാക്ക് ഇന്ന് നിർവ്വചനത്തിന് അതീതമായിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ഇപ്പോൾ ഇരുന്നൂറോ, മൂന്നൂറോ വൻകിട ഇടത്തരം മുൻപിലാളിമാരെ ഒഴിച്ച് നിറുത്തിയാൽ ബാക്കിയുള്ളവരൊക്കെ തൊഴിലാളികളായി പരിഗണിക്കേണ്ട ഗതികേടാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. വേണമെങ്കിൽ 'ഫിഷി'യിലോ, ചേമ്പർ ഓഫ് കൊമേഴ്സിലോ അംഗങ്ങളായവരെ ഒഴിച്ച് നിറുത്താം. നാല്പതിനായിരമോ അതിൽ കൂടുതലോ പ്രതിമാസ ശമ്പളം ലഭിക്കുന്ന പൈലറ്റുമാരും ഏഴായിരം മുതൽ പതിനായിരംവരെ വാങ്ങുന്ന യു.ജി.സി. പ്രൊഫസർമാരും അവരോട് തൊട്ടടുത്ത് നില്ക്കുന്ന സാങ്കേതിക ജോലിക്കാരും ഐ.എ.എസ്സ്, ഐ.പി.എസ്സ്, ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാരും മൊക്കെ തൊഴിലാളികളായി സ്വയം വിശേഷിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവരെ മാറ്റിനിറുത്തിയാൽത്തന്നെ ഉയർന്ന ശമ്പളം പരിധിയിൽപ്പെടുന്ന ബാങ്ക് ജീവനക്കാർ, ഇൻഷുറൻസ് ജീവനക്കാർ, റെയിൽവേ ജീവനക്കാർ, കമ്പി-തപാൽ വകുപ്പ് ജീവനക്കാർ, ഗസറ്റഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാർ, കോളേജ്-ഹൈസ്കൂൾ ടീച്ചർമാർ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വൈറ്റ് കോളർ ജീവനക്കാർ തുടങ്ങിയവർ ആസകലം തൊഴിലാളികൾ എന്ന് സ്വയം അവകാശപ്പെടുകയും ട്രേഡ് യൂണിയൻ നിയമങ്ങളനുസരിച്ച് സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മുൻ പറഞ്ഞവെള്ളക്കോളർകാരുടെ സംഘടനകളധികവും ഇതു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനോട് രാഷ്ട്രീയമായി ചായ്വുള്ളവരാണ്. ഇവരാരും വിപ്ലവം നടത്താൻ പോകുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാണ്. മുഴുവൻ ഇനങ്ങളും വിപ്ലവത്തിന്റെ പാതയിലേക്ക് നീങ്ങിയാൽ ഒരുപക്ഷേ, ഏറ്റവും പിന്നിൽ ഇവരേയും കണ്ടെക്കും. രാജ്യത്തിൽ ഒരു കൂഴപ്പന്യമുണ്ടാക്കാതെ സ്വന്തം ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാൻ മാത്രം യത്നിക്കുന്ന ഈ സമ്പന്ന തൊഴിലാളി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സോഷ്യലിസം വരുന്നതിൽ വിരോധമുണ്ടാവില്ല; തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിലും സുരക്ഷിതമായിരിക്കുമെന്ന നിർബന്ധമേയുള്ളൂ. അപ്പോഴും അവരുടെ ആവശ്യ

ങ്ങളിലൊന്ന് ആദായനികുതിക്ക് വിധേയമാകുന്ന വരുമാനത്തിന്റെ പരിധി കൂട്ടണം എന്നായിരിക്കും.

പക്ഷേ, ഇവർ കാര്യം മാർക്സിന്റെ സങ്കല്പത്തിലുള്ള 'തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ'ത്തിൽപ്പെട്ടവരാണോ? ആണെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. മാർക്സിസത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ചരക്ക് ഉൽപാദനത്തിൽ വ്യാപൃതരായ, ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളുമായി നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ട തൊഴിലാളികളാണ്. കായികമായ അർദ്ധാനം നിർമ്മിത കലിക്ക് വില്ക്കുന്നവരാണ് അവർ. സ്വന്തം അർദ്ധാനത്തിൽനിന്ന്, അർദ്ധാനഫലത്തിൽനിന്നും അവർ അനുവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ, ഇൻഫർമേഷൻ, സർക്കാർ സർവ്വീസ്, ബാങ്കിംഗ് തുടങ്ങിയ സർവ്വീസ് മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരും വേതനത്തിനുവേണ്ടി അർദ്ധാനിക്കുന്നവർ തന്നെ. അവരും സ്വന്തം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമില്ലാത്തവരാണ്. പക്ഷേ, അവർ 'തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം' ആവുന്നില്ല. കാരണം അവർക്ക് 'വർഗ്ഗ'ത്തിന്റെ സാമാന്യ സാദാചരങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി ഇല്ല എന്നതാണ്. പക്ഷേ, മാർക്സിസ് സങ്കല്പിക്കുന്ന അർത്ഥത്തിലുള്ള തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ഇന്ന് വികസിത വ്യവസായിക രാജ്യങ്ങളിൽ കുറഞ്ഞുവരികയാണ്. തൊഴിലെടുക്കുന്നവരിൽ മുന്നിൽ രണ്ടംശവും ഇപ്പോൾ സർവ്വീസ് മേഖലയിലാണ്. മുന്നിലൊന്നേ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെടുത്താവുന്നവരായുള്ളൂ. ഈ അനുപാതംതന്നെ നാൾക്കുനാൾ കുറഞ്ഞുവരികയാണ്.

കളേശമനുഭവിച്ച് കായികാർദ്ധാനം നടത്തുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ എണ്ണവും കുറഞ്ഞുവരികയാണ്. വികസിത പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ ഇത്തരക്കാർ അപ്രത്യക്ഷമായിരിക്കാൻ തോന്നുകയാണ് എന്നുകൂടി പറയാം. ഇങ്ങനെയായാൽ ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ ഒരിക്കലും സോഷ്യലിസ്റ്റ് വിപ്ലവം നടക്കുകയില്ല എന്നാണോ അർത്ഥം? അഭിവൃദ്ധ്യർത്ഥമായ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ നിലനിൽക്കുന്നേടങ്ങളിൽ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ സാർവ്വതമാർക്സ് തള്ളിക്കളഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. ഏതായാലും ഇവിടങ്ങളിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അടുത്ത ദശകങ്ങളിലൊന്നും വിപ്ലവമുണ്ടാകാൻ പോകുന്നില്ലെന്ന് ഇപ്പോഴേ ഉറപ്പിക്കാം.

ഇന്ത്യയിൽ വിപ്ലവം നടത്തുന്നത് തൊഴിലാളികളാവില്ല

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടതായി കരുതുന്നത് മനുഷ്യനെ മനുഷ്യൻ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനെതിരായ സമരത്തെയാണ്. സിമിതി സമതമുള്ള ഒരു സമൂഹം ഉണ്ടാവണമെന്ന് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ദൈനംദിന രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദങ്ങൾ അവരെ ഇതിൽ നിന്ന് വളരെ അകലെയാണ് പലപ്പോഴും എത്തിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയെപ്പോലുള്ള ഒരു

രാജ്യത്ത് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നം രാജ്യത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പ് തന്നെയായിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ പണിമുടക്കുകൾ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ചിലേടങ്ങളിൽ നടക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, അവ തൊഴിലിനും തൊഴിലിന്റെ സുരക്ഷിതത്വത്തിനും സേവന വ്യവസ്ഥകൾ കൂടുതൽ നന്നാക്കാനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഇതിൽ കവിഞ്ഞ പ്രാധാന്യം അവയ്ക്കില്ല. അവ കേവല സാമ്പത്തിക സമരങ്ങളാണ്. ഗണപരമായ മാറ്റം ഗുണപരമായിത്തീരുന്നകാലം ഇവയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഉണ്ടാകുമോ? ഇവ വിപ്ലവത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള സമരങ്ങളാകുമോ എന്ന് നിശ്ചയിച്ചില്ല. ഇന്ത്യയിലെപ്പോഴെങ്കിലും സോഷ്യലിസ്റ്റ് വിപ്ലവം നടക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് നടത്തുന്നത് തൊഴിലാളികളായിരിക്കുകയില്ല എന്ന് ഉറപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ചിലപ്പോൾ ആദർശസമ്പന്നരായ ഇടത്തരക്കാരിൽനിന്ന് വരുന്ന ബുദ്ധിജീവികൾ വിപ്ലവത്തിന് നേതൃത്വം കൊടുത്തു എന്നുവരും. അപ്പോഴും തൊഴിലാളികൾ അവരുടെ കൂടെ ഉണ്ടാകുമെന്ന് ഉറപ്പില്ല.

ഇന്ത്യയുടെ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ സാഹചര്യത്തിൽ വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വർഗ്ഗ സമരമോ വർഗ്ഗ സംഘടനങ്ങളോ ഉണ്ടാകാൻ സാർവ്വത വളരെ കുറവാണ്. അതേ അവസരത്തിൽ വർഗ്ഗീയ സംഘടനകൾ ധാരാളം നടക്കുന്നുണ്ട്. എത്ര നിസ്സാരമായ കാര്യങ്ങളുടെ പേരിലാണ് ഇത് നടക്കുന്നത് എന്നതിന് ബാബറി മസ്ജിദ്-രാമജൻമുഖി പ്രശ്നം ഉദാഹരണമാണ്. ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് സർവ്വസമരങ്ങളിൽ അമർന്നുകൊണ്ടിരിക്കാൻ സാധിക്കാവുന്ന പ്രശ്നത്തിന്മേൽ പ്രക്ഷോഭങ്ങളും പ്രകടനങ്ങളും വെടിവെപ്പും മറ്റും നടക്കുന്നു. അതിന്റെ പേരിൽ ഇന്ത്യ രാജ്യം ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ഗവൺമെന്റുതന്നെ അടിയന്തിരമായി. ഇന്ത്യയിൽ പല ഭാഗങ്ങളിലും സംഘടനകളുണ്ടായി. ഇത് വർഗ്ഗസമരമല്ല; വർഗ്ഗീയ സമരമാണ്. പഞ്ചാബിലും കാശ്മീരിലും ആസാമിലും മറ്റും നടക്കുന്നതും വർഗ്ഗസമരമല്ല. അല്ലെങ്കിലും അവയൊക്കെ വർഗ്ഗസമരത്തിന് എന്തു പ്രസക്തി? പ്രശ്നം വർഗ്ഗീയതയുടേയോ ഉപദേശീയതയുടേയോ ദേശീയതയുടേയോ ഒക്കെയാണ്.

വർഗ്ഗസമരത്തിന് പുതിയ ഭാവരൂപങ്ങളുണ്ടാവണം

ദേശീയ പ്രശ്നങ്ങളും ഉപദേശീയതയുടേയും പിന്നോക്കവിഭാഗങ്ങളുടേയും ഗോത്രവർഗ്ഗങ്ങളുടേയുമൊക്കെ പ്രശ്നങ്ങളുമാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ പൊതുജീവിതത്തിൽ പ്രാധാന്യം നേടിയിരിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലും സമരങ്ങളും സംഘടനകളുമുണ്ടാകുന്നത് തൊഴിലാളി മുതലാളി ബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ല. അതേ അവസരത്തിൽ സാമ്പത്തിക-സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക ഗങ്ങളിലെല്ലാം ചൂഷണം മുൻപു മുണ്ട്. ഇവിടെ നിസ്വരായിട്ടുള്ള ലാളികളല്ല; സംഘടിത തൊഴിലാളികൾ (ശേഷം 43-ാം പേജ്)

പത്തു

ശ്രീപിതാൻ തിരുനാൾ തിരുമേനി അമ്മയെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: ഞാൻ ശ്രീപത്മനാഭ ഭക്തനാണ്. എന്റെ ഉള്ളിലെ ശ്രീകോവിലിൽ എന്റെ അമ്മയ്ക്കും അതേ സ്ഥാനം തന്നെയാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അമ്മ എന്നെ 'കുട്ടൻ' എന്ന ചെല്ലപ്പേരാണ് വിളിച്ചിരുന്നത്. ഈണകലർന്ന ആ വിളി കേൾക്കാൻ എനിക്കെന്തിഷ്ടമാണ്. ആ വിളി ഇന്നും കാതിൽ പ്രതിധ്വനിക്കാറുണ്ട്. അമ്മയെപ്പറ്റി മധുരമായ ഓർമ്മകളേ ഉള്ളൂ. മുഖംകുറുത്ത് എന്നോടൊന്നും ഉരിയാടിയിട്ടില്ല. ഈണകലർന്ന ആ വിളികേൾക്കാൻ എന്തിഷ്ടമാണ്. ആ വിളി ഇന്നും കാതിൽ പ്രതിധ്വനിക്കാറുണ്ട്. ശാസിക്കാൻ ഇടവരുന്ന സ്മർദ്ദങ്ങളും ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടില്ല. അമ്മയുടെ ഹിതമറിഞ്ഞെ ഞാൻ എന്തും ചെയ്തി

തിരുവിതാംകൂർ- സർവകലാശാലയുടെ പ്രൊ ചാൻസലർ പദവിയിൽ മഹാറാണി (1940)

ട്ടുള്ളു. എന്റെ ആദ്യഗുരുവും അവസാനഗുരുവും അമ്മ തന്നെ. എന്നെ ഞാനാക്കിയത് മററാരുമല്ല. അമ്മയുടെ ഉപദേശങ്ങളെ ഞാൻ ചോദ്യം ചെയ്തിട്ടില്ല. പരിപകമതിയായ അമ്മ ഏതു കാര്യത്തിന്റേയും എല്ലാവരങ്ങളും ചിന്തിച്ചതിനുശേഷമേ എന്നെ ഉപദേശിക്കാറുള്ളൂ. എന്റെ ശ്രേയസ്സു മാത്രമായിരുന്നു അമ്മയുടെ ഉന്നം. എന്നിക്കുവേണ്ടിയാണ് അമ്മ ജീവിച്ചതെന്ന് പലപ്പോഴും തോന്നാറുണ്ട്. ആ സ്നേഹത്തിന് സിമയില്ലായിരുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകൾക്ക് തേയ്മാനം വന്നിരിക്കുന്നു—ഒന്നും വിശേഷ വിധിയായി പറയാനില്ല. ആചാരത്തിലും ആഹാരത്തിലും വസ്ത്ര പ്രാരണത്തിലും എല്ലാം അമ്മ തനി കേരളീയ സ്ത്രീ ആയിരുന്നു. കാലോചിതമായ പരി

ഷ്കാരങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ മടിച്ചിരുന്നുമില്ല. വിദേശിയരുടെ വൃത്തി, കൃത്യനിഷ്ഠ, സഹിഷ്ണുത തുടങ്ങിയ പല നല്ലകാര്യങ്ങളും സ്വാംശീകരിക്കുവാൻ അമ്മ മടിച്ചില്ല. പരമ്പരാഗതമായ ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തെ പുസ്തക പരിചയം കൊണ്ടും വിദേശയാത്രകൊണ്ടും നേടിയ ഫലകങ്ങൾ കൂടുതൽ പരിപൂർണ്ണപ്പെടുത്തി. ഏതു വിഷയത്തിലും അമ്മയ്ക്ക് അസാമാന്യ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു. മലയാളവും ഇംഗ്ലീഷും മാത്രമല്ല സംസ്കൃതവും തമിഴും അമ്മയ്ക്ക് വശമായിരുന്നു. ഇന്നും എനിക്കോർമ്മയുണ്ട് നാഗർകോവിലിലെ തമിഴ് സംഘം മംഗളപത്രം നൽകി തമിഴ് ഭാഷയിൽ അനുമാദിച്ചപ്പോൾ അതിന് അമ്മ മറുപടിപറഞ്ഞത് തമിഴ് ഭാഷയിലായിരുന്നു. അതേപടി തിരുവനന്തപുരത്ത് സ്വാതിതിരുനാൾ സംഗീത സഭയിൽ വിഖ്യാതരായ

സംഗീത വിദ്വാന്മാർ അമ്മയെ തമിഴ്ഭാഷയിൽ അനുമാദിച്ചപ്പോഴും അമ്മ നന്ദി പറഞ്ഞത് തമിഴ് ഭാഷയിലാണ്. അതുകേട്ട് വിസ്മയസ്തബ്ധയായ എം. എസ്. സുബ്ബലക്ഷ്മി അമ്മയെ മുക്തകണ്ഠം അഭിനന്ദിച്ചത് ഞാൻ ഓർമ്മിക്കുന്നു.

മനസ്സിൽ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് അമ്മ സാധിക്കും. ഗൗരവമുള്ള കാര്യമായാലും ശരി,

മൗണ്ട് റോഡിൽ ഏതോ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടിക്കാർ അക്രമാസക്തരായപ്പോൾ മജിസ്ട്രേറ്റ് വെടിവെയ്പ്പ് പൊലീസിന് അനുമതി നൽകി. വിവരം അറിഞ്ഞ അമ്മയ്ക്ക് ആ രംഗം നേരിൽ കാണണമെന്നു മോഹമുണ്ടായി. ഞങ്ങളെല്ലാം വിലക്കിനോക്കി. എല്ലാവരും എതിർത്തിട്ടും അമ്മ വകവെച്ചില്ല. ആ രംഗം ഒറിയ്ക്കുപോയി കാണുകതന്നെ ചെയ്തു. തേക്കടി കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിച്ച പെരിയാർ ഡാമിൽ ഒരു രാത്രി ബോട്ടിൽ സഞ്ചരിച്ചപ്പോൾ നടന്ന സംഭവവും ഓർമ്മവരുന്നു. ഇല്ലപ്പുറപ്പിൽ ഒരു കറുത്ത പാറ ഉയർന്നു നില്ക്കുന്നതു കണ്ട് ബോട്ട് അതിനരികിലേക്കു വിടാൻ അമ്മ നിർദ്ദേശം നൽകി. 'അമ്മ അതു പറയല്ല, ആനയാണ്. മഹാശല്യക്കാരനായ ആനയാണ്, അടുത്തു ചെന്നാൽ ആപത്താണ്.' എന്ന് ഡ്രൈവർ പരിഭ്രമത്തോടെ മുന്നറിയിപ്പു നൽകി. 'ഓ ശല്യക്കാരനാണോ, എന്നാൽ അടുത്തുചെന്നെ പററു എന്തു ചെയ്യുമെന്ന് അറിയാമല്ലോ' അമ്മയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം ബോട്ട് മുന്നോട്ടു വിട്ടു. എല്ലാവർക്കും പരിഭ്രമമായി. ബോട്ട് ആ ഒറിയൊരിൻ തൊട്ടുപിന്നിൽ കൊണ്ടുനിർത്തി. വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തിയിരുന്ന ശിരസ്സ് ആന ഉയർത്തി. നീണ്ട കൊമ്പുള്ള ആന. അത് മുമ്പിലുള്ള ബോട്ടിലേക്ക് തുറിച്ചുനോക്കുന്നുണ്ട്. അതി മനോഹരമായ ദൃശ്യം. അത് തുമ്പിക്കൈ ഉയർത്തി. 'എന്ത് അഭിവാദ്യം ചെയ്യുകയാണോ? 'അമ്മ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അതിന്റെ നേർക്ക് കൈ വീശി. അത് ഇടതുവശത്തേക്ക് നടന്ന് കാട്ടിനുള്ളിൽ കടന്ന് അപ്രത്യക്ഷനായി.

അവസാനത്തെ നാട്ടുവാഴിയുടെ അമ്മ

യി. ഞങ്ങളുടെ ആദ്യജാതന് അതിരില്ലായിരുന്നു. 'ഇവനാണോ ശല്യക്കാരൻ? ശുഭ്രപാവമേ പാവം?' അമ്മ ഡ്രൈവറോടു പറഞ്ഞു. അമ്മ കൽക്കട്ടയിൽ വിമൻസ് കോൺഫറൻസിനു പോയപ്പോൾ വിശ്രമവേളയിൽ ഒരു പ്രദർശനം കാണാൻ പോയി. അവിടെ വച്ചാണ് യാദൃച്ഛികമായി പണ്ഡിറ്റ് മോളിലാൽ നെഹ്റുവിനെ കണ്ടത്. പരിചയപ്പെട്ടു. അൽപ്പനേരം അവർ സംസാരിച്ചു. നെഹ്റുവിന് അമ്മയേയും ഇഷ്ടമായി. അടുത്തദിവസം ആ അനിഷ്ടധ്യ കോൺഗ്രസ് നേതാവിനെ തന്റെ താമസസ്ഥലത്തേക്കു സ്വീകരിക്കുവാനും യഥാപിതാ സൽക്കരിക്കാനും സന്നദ്ധയായി. ഇതറിഞ്ഞ ഒരു ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും

'ഇതിനു മഹാറാണിക്ക് എങ്ങനെ ഡൈര്യമുണ്ടായി,' എന്നാരായുകയും ചെയ്തു. ശരിയെന്നു തോന്നുന്നതിന് അമ്മയെ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ ഒരു ശക്തിക്കും കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഒരു സംഭവം ഓർമ്മവരുന്നു. ഇവിടെ അസിസ്റ്റന്റ് റസിഡൻറായി ഇന്ത്യാക്കാരെ നിയമിക്കുന്ന പതിവില്ലായിരുന്നു. ഒരു ഒഴിവു വന്ന സമയത്ത് ആ തസ്തികയിൽ ഒരിന്ത്യാക്കാരനെ നിയമിക്കണമെന്ന് ഖണ്ഡിതമായി റസിഡൻറിന് എഴുതി. ധാരയായ റസിഡൻറ് ആ നിർദ്ദേശം തിരസ്കരിച്ചു. എന്നു തന്നെയല്ല രാജകുടുംബാംഗങ്ങൾ ഹിന്ദുക്കളായതുകൊണ്ട് നാട്ടുകാരനെ നിയമിച്ചാൽ ധര്മാരോടു കാണിക്കുന്ന ബഹുമാനം അയാൾക്ക് ലഭിക്കുകയില്ലെന്നുകൂടി മേലധികാരികളെ അറിയിച്ചു. അമ്മ വിട്ടില്ല. മേൽക്കോയ്മയോടു കാണിക്കുന്ന അർഹമായ ആദരവിന് അണുമാത്രം കുറവു വരികയില്ലെന്ന് അമ്മ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിൽ എഴുതി. എന്തായാലും അമ്മതന്നെ ഇയിച്ചു. ആദ്യമായി അങ്ങനെ അസിസ്റ്റന്റ് റസിഡൻറായി ഇന്ത്യാക്കാരൻ—ശ്രീദയാതാസിംഗ് നിയമിതനായി. പാലസ് ആർട്ട്സ് ഗ്യാലറി, സാതിരത്തുനാൾ സംഗീതസഭ പുളപ്പുരയിൽ ഗുരുഗോപിനാഥിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നൃത്തകലാലയം, റേഡിയോനിലയം തുടങ്ങിയ ഒട്ടേറെ കലാസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ബില്ലുവാപം ചെയ്തത് അമ്മയാണ്. എന്നും അഞ്ചു മണിക്കൂർ വീണുവരുന്ന സാധകം ചെയ്തിരുന്ന അമ്മയ്ക്ക് സംഗീതത്തോട് കലശലായ കമ്പം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. എന്റെ അനുജനും അനുജത്തിയും ആ വക കാര്യങ്ങൾ ഗോപിയോട് വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുകാണും. ഞാനാവർത്തിക്കുന്നില്ല. ധന്യചരിതയായ അമ്മയെപ്പറ്റി എത്ര പറഞ്ഞാലും തീരുകയില്ല. ആദർശങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ഉരുക്കുപോലെ ഉറച്ചുനിൽക്കും. മറു ഉള്ളവരോടു പെരുമാറുമ്പോൾ വെണ്ണപോലെ മസൃണമാവുകയും ചെയ്യും. സ്നേഹവും വാത്സല്യവും, കാര്യബുദ്ധിവും കാഠിന്യവും വാശിയും എല്ലാം കലർന്ന ഒരു വലിയ ഹൃദയമായിരുന്നു അത്. ആ ഹൃദയത്തെ തേജോമയമാക്കാൻ വേണ്ട ധാർമ്മികബോധവും ഈശ്വരഭക്തിയും സുലഭമായി ഉണ്ടായിരുന്നു.

അത്യദിനങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ തിരുമേനി അനുസ്മരിച്ചത് ഇങ്ങനെയാണ്: 'ഒന്ന് ഒന്നരക്കൊല്ലക്കാലം അമ്മ പരീക്ഷണമായി കിടക്കയിൽത്തന്നെയാണ് കഴിഞ്ഞത്. ദഹരമാത്രമേ കഴിഞ്ഞിട്ടിരുന്നുള്ളൂ. മനസ്സ് ക്ഷീണിച്ചിരുന്നു. ഓർമ്മയ്ക്കും തേയ്മാനം വന്നില്ല. ഒപ്പിടേണ്ട കടലാസ്സുകളെല്ലാം വായിച്ചുനോക്കി ഒപ്പിടാനുള്ള മനസ്സാന്നിധ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. വിദഗ്ദ്ധരായ ഡോക്ടർമാരുടെ നിരന്തരമായ പരിശോധന ഉണ്ടായിരുന്നു. പുറമെനിന്ന് നഴ്സുകളെ ഒന്നും നിയമിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. അനുജനും, അനുജത്തിയും അവരുടെ കുട്ടികളും അമ്മയെ വളരെ ശുഷ്കാന്തിയോടെ രാപകൽ പരിചരി

മദ്രാസിലെ മഹിളകൾ മഹാറാണിക്കു നൽകിയ സ്വീകരണം (1929)

ക്കുന്നതിൽ സദാ ജാഗരൂകരായിരുന്നു. നിർദ്ദേശാനുസരണമുള്ള മരുന്നുകളെല്ലാം സമയം തെറ്റാതെ വായിൽ പകർന്നു കൊണ്ടിരുന്നത് അനുജത്തി തന്നെയാണ്. കണ്ണുതുറന്ന് അമ്മ അനുജത്തിയുടെ മുഖത്തു നോക്കും, ചിരിക്കും, കുടിക്കും; 'എനിക്കൊന്നുമില്ല നിങ്ങളൊക്കെ കിടന്നുറങ്ങിക്കൊള്ളിൻ' എന്ന് മൃദുസാരത്തിൽ മന്ത്രിക്കും. ആ അവസരങ്ങളിൽ കഴിയുമ്പോഴും അന്യർ തനിക്കുവേണ്ടി ക്ലേശിക്കരുതെന്ന് നിർബന്ധമായിരുന്നു. ഏകയായി കിടക്കുമ്പോൾ 'ധ്യാനനിരതയായി ദേവീസ്തോത്രങ്ങൾ ഉരുവിടും. അല്ലെങ്കിൽ ഇഷ്ടമുള്ള രാഗങ്ങൾ മുളിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഒരിക്കൽ ഒരാഗ്രഹം പറഞ്ഞത് പ്രസിദ്യ ഗായകനായ ശെമ്മാങ്കുടിയെ കമ്പിയിട്ട് വരുത്തണമെന്നാണ്. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ അദ്ദേഹം വന്നു. തനിക്കു വളരെ പ്രിയമുള്ള ഏതാനും രാഗങ്ങളും ഗാനങ്ങളും തനിക്കുവേണ്ടി ആലപിക്കുവാൻ അമ്മ അദ്ദേഹത്തോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. നിറഞ്ഞ ചാരിതാർത്ഥ്യത്തോടെ അദ്ദേഹം അസാധാരണ നൈപുണ്യത്തോടെ ആലപിച്ചു. ഗായകന്റെ കണ്ണീർ കരകവിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കണ്ണടച്ചിരുന്ന് അമ്മ വിശദീകരിക്കാനാവാത്ത ദിവ്യാനുഭൂതിയിൽ വിലയം കൊള്ളുന്നതായി തോന്നി. അങ്ങനെ ദൈവസരം വീണ്ടും ഉദിക്കുകയില്ലെന്ന് ഗായകനും ശോതാവിനും അറിയാമായിരുന്നു.

ഓർമ്മകളുടെ സ്മർദ്ദംകൊണ്ട് വികാരാധീനനായ തിരുമേനി സംഭാഷണം തുടരാകാതെ മൗനമായി എഴുന്നേറ്റ് മുറിക്കുള്ളിലേക്കു പോയി.

ആയിടയ്ക്ക് അമ്മമഹാറാണിയെ സന്ദർശിക്കാനുള്ള ഒരു അസുലഭ ഭാഗ്യം എന്നിക്കും ലഭിച്ചു. അമ്മയില്ലാതെ വളരുന്ന എന്റെ കുട്ടികളെക്കുറിച്ചുള്ള കൂശലാപനേഷണത്തോടെയാണ് ആ കാര്യബുദ്ധി സംഭാഷണം തുടങ്ങിയത്. അന്ന് പതിവിലേറെ പ്രസന്നയായിരുന്നു. എന്റെ അച്ഛന്റെതാട്ട് കുടുംബത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും ഓർ

മ്മയുണ്ട്. പട്ടാളത്തിൽ മേജർ ജനറലായിരുന്ന എന്റെ അനുജനോടും അവന്റെ ഭാര്യ സതിയോടും (J.N.Rനായർ) വലിയ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഡൽഹിയിൽനിന്നും നാട്ടിൽ വരുമ്പോഴെല്ലാം അവർ തിരുമേനിയെ ചെന്നു കാണുക പതിവുണ്ടായിരുന്നു. അതേ പടി, എന്റെ അമ്മാവനും അമ്മായിക്കും തിരുമേനിയോട് വലിയ അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അവരാണ് സദ്ഗുരു രമാദേവി അമ്മയുമായി തിരുമേനിയെ ബന്ധിച്ചത്. രണ്ടുമുന്ന വട്ടം രമാദേവി അമ്മ കൊട്ടാരത്തിൽച്ചെന്ന് ഭജന നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം രമാദേവി ഭക്തമണ്ഡലിയുടെ രക്ഷാധികാരിയായിരുന്നു അമ്മമഹാറാണി. നഗരത്തിന് തീലകക്കുറി ചാർത്തിക്കൊണ്ട് വഴിയയ്ക്കാട് ആ ആദ്യയാത്രിക മന്ദിരം തലയുയർത്താൻ ഉദാരമായി സഹായിച്ചത് അമ്മമഹാറാണിയാണ്. സദ്ഗുരു രമാദേവി അമ്മ പരാശക്തിയുടെ തിരു അവതാരമാണെന്നു വിശ്വസിച്ച ആ പാവന പാദങ്ങളിൽ പ്രണാമം അർപ്പിച്ചിരുന്നു.

ഞാൻ കാണാൻ ചെന്നപ്പോൾ രമാദേവി മന്ദിരത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് ദീർഘനേരം സംസാരിച്ചത്. 'പാഴ്ചെലവുകൾ കുറയ്ക്കണം. പുളകളൊന്നും മുടങ്ങരുത്' അന്ന് ഞാൻ രമാശക്തിമിഷന്റെ ഭരണസമിതിയിലെ അംഗമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അമ്മയുടെ വാത്സല്യ ഭാജനമായ ശിഷ്യനായിരുന്നുവെന്ന് മഹാറാണി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

സംഭാഷണമദ്യേ അടുത്ത കാലത്ത് വിമാനയാത്ര ചെയ്തപ്പോൾ വിമാനത്തിലെക്കുള്ള ഏണി ഇറങ്ങാനും കയറാനും ഉണ്ടായ ക്ലേശത്തെപ്പറ്റി വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞു 'വയസ്സായെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങി' എന്നു പറഞ്ഞു ചിരിച്ചു 'ധ്യാനിക്കുമ്പോഴും ഗാനം കേൾക്കുമ്പോഴും ഞാൻ എല്ലാം മറക്കുന്നു.' അതെന്റെ അവസാനത്തെ കുടിക്കാഴ്ചയായിരുന്നു.

(തുടരും)

മുഖ്യമായ കൈപ്പടങ്ങളുടെ തലോടലേറുകൊണ്ടുതന്നെ നാരായണൻ ഉണർന്നു, തനിക്കുമേൽ നിറഞ്ഞുനിന്ന രമയുടെ മുഖം കണ്ടു പുഞ്ചിരിച്ചു.

"എവിടെയാണ്, രമേ?"

"ഇവിടെ, എന്റെ കയുടെ."

"എവിടെ?"

"നഴ്സിംഗ് ഹോമിൽ."

ഇളംചുട്ടുള്ള വെള്ളത്തിൽ മുക്കിപ്പിഴിഞ്ഞ തുവാലുകൊണ്ട് നാരായണന്റെ ചുണ്ടുകളെ ഒപ്പി വെട്ടുപ്പാക്കുകയായിരുന്ന രമ തുവാല തളികയിൽ തിരിച്ചുവെച്ച് തെല്ലുനേരം പ്രാർത്ഥനാനിരയായി. പിന്നെ കുനിഞ്ഞ് നാരായണന്റെ നെറ്റിമേൽ ഉമ്മവെച്ചു.

ഒരു കൂടനീളമെ മധുരരാരങ്ങളുമായി

പ്രവാചകന്റെ വഴി

സുജാൻസിംഗ് വാതിലിൽ ശക്തിയുണ്ടായി.

"അകത്തു വരു, സുജാൻസിംഗ്ജി," രമ ക്ഷണിച്ചു.

മധുരനാരങ്ങളു കട്ടിലിനടിയിലേക്ക് തളളി വെച്ചശേഷം ഏറെനേരം സുജാൻസിംഗ് നാരായണന്റെ മുഖത്ത് കണ്ണുനീർവെച്ചു, മുന്നോട്ടു എന്ന് നാരായണന്റെ നെറ്റിയിൽ കൈവെച്ചു. എന്നിട്ട് തന്നോടുതന്നെയെന്നപോലെ പറഞ്ഞു, "ഇല്ല, സാരമില്ല."

"പനിയറങ്ങി, സുജാൻസിംഗ്ജി. ക്ഷണിക്കാം അവശേഷിക്കുന്നുവെന്നു മാത്രം."

"ഭയപ്പെടേണ്ട കുഞ്ഞേ. ഗുരുദേവൻ തന്നെ യ്ക്കും."

ഇപ്പോൾ നാരായണന്റെ കണ്ണുകൾ തെളിഞ്ഞുവിടർന്നു. ആഗതനെ കണ്ട് പ്രസന്നമായി.

"സുജാൻസിംഗ്!"

"ജി ഹുസുർ."

പ്രസന്നത, ഉന്മേഷം ഹൃദയമായ ഒരു ചിരി നിശ്ശബ്ദതരംഗങ്ങളായി നാരായണന്റെ മുഖത്തുകൂടെ കടന്നുപോയി. ജ്വരക്ഷീണത്തിന്റെ വിടവിൽ നാരായണൻ കുസൃതി പറഞ്ഞു, "ഞാൻ താങ്കളുടെ സ്വപ്നത്തിലല്ല, സുജാൻസിംഗ്. എന്റെ സ്വപ്നത്തിലാണ്. ബെൽസനിൽ— അതും പറഞ്ഞ് ആ കുസൃതിച്ചിരിയോടെത്തന്നെ ഉറക്കത്തിലേക്കു വീണ്ടും വടുതിനിങ്ങി. സ്വപ്നമുയിർന്നു. സുജാൻസിംഗ് വണ്ടിയോടിക്കുന്നു. മുകളിൽ ആകാശം, അന്യമായ ഒരു യുഗത്തിന്റെ നിറപ്പകിട്ട്.

സുജാൻസിംഗിന്റെ തലപ്പാവ് അഴിഞ്ഞ്, മുടിയും താടിയിലും ഉലർന്ന് പ്രാദേശികന്റെ പരിവേഷമായി. അക്ഷമയും ഇളംതാഴ്മയും നിറഞ്ഞ് നാരായണൻ വണ്ടിയുടെ പിൻപുറത്തെ ഇരിപ്പിടത്തിൽ ഇരുന്നു.

അകലെ കിടക്കുന്ന ആ കറുത്ത കോട്ട

അങ്ങ് കാണുന്നുവോ, സാബ്?"

"കാണുന്നു, സുജാൻസിംഗ്."

സുജാൻസിംഗിന്റെ വണ്ടി ഇതിഹാസത്തിലെ തേരായി മാറുന്നു.

'താങ്കൾ എന്റെ സാരഥിയല്ലേ? ഈ യാത്രയുടെ പൊതുവു പുനിക്കു പറഞ്ഞുതരിക.'

'വീണ്ടും നോക്കുക. ആ കറുത്ത കോട്ടാത്തിൽ താങ്കൾ ഇപ്പോൾ മറൈന്റു കാണുന്നു?'

'വെളിച്ചം.'

നഴ്സിംഗ് ഹോമിൽ. നാരായണൻ മയക്കമാണ്.

വാതിലിൽ നന്നുക്കെ തട്ടി. സുപ്രഭാത വിളമ്പലുമായി ഡോക്ടർ സുഭാഷിണി അകത്തേക്കു വന്നു. നഴ്സിംഗ് ഹോമിൽ സുഭാഷിണിയുടെ വിരുന്നുകാരനാണ് നാരായണൻ.

"ഉറക്കമുണരാൻ കൂട്ടാക്കുന്നില്ല, അല്ലേ?"

സുഭാഷിണി ഉരിയാട്ടുമ്പോൾ അതേതരം ശുഭസാരങ്ങളുടെ ധാരാളിത്തമായി. "ഒന്നും പേടിക്കാനില്ല, രമേ. ഉറങ്ങട്ടെ."

ഞൊടിനേരം വീണ്ടും ഉണർന്നു. ഗൃഹമായ ഉല്ലാസത്തോടെ, നാരായണൻ പറഞ്ഞു, "ചേച്ചി, ഞാൻ സ്വപ്നംകണ്ടു തീർന്നില്ല—"

സുഭാഷിണി വിരുന്നുകാരന്റെമേൽ കുനിഞ്ഞ് നെറ്റിയും കവിളും തലോടി, "സുഖം തോന്നുന്നില്ലേ, കൊച്ചേ?"

നാരായണന്റെ കണ്ണുകൾ വീണ്ടും പൂടി അയാൾ പറഞ്ഞു, "ഞാൻ സ്വപ്നം കാണട്ടെ ഞാനിപ്പോൾ നമ്മുടെ കപ്പിത്താനെ കാണുന്നു. വിൻമിൻ ക്ലബ്ബിന്റെ ഒരുമുഖയിൽ തനിച്ചിരുന്ന് മദ്യപിക്കുന്നു. മറുവശത്ത് ഡാങ്കികളായ സായിപ്പൻമാർ. വിൻമിൻ മനിലയിൽ തനിച്ച്—"

നാരായണൻ വീണ്ടും ഉറക്കമായി. സുഭാഷിണി പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സുജാൻസിംഗ് കൈകുപ്പി ഏതോ ധ്യാനത്തിൽ നിമിഷങ്ങൾ പോക്കി.

"ഇത് ഉറക്കമല്ല, കുഞ്ഞേ," അയാൾ പറഞ്ഞു. "അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് ഇപ്പോൾ തികച്ചും ഉണർന്നിരിക്കുകയാണ്."

രമയുടെ ഉൾത്തളത്തിൽനിന്ന് സന്ദേശങ്ങൾ അകന്നുനിങ്ങി, വിശ്വാസിയുടെ എളുപ്പമോടെ അവൾ സുജാൻസിംഗിനെയും നാരായണനെയും മാറിമാറി നോക്കി. സുജാൻസിംഗ് തുടർന്നു, "കുഞ്ഞിന് അതു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുമോ എന്നെന്നിരിക്കത്തക്കതാണ്—"

ഗുരുപ്രഭൻ സിംഗിന്റെയും ഇമാം സലാഹുദ്ദീന്റെയും മുത്തച്ഛന്റെയും ഇപപാരായണങ്ങൾകൊണ്ട് രമയുടെ സ്മൃതി മണ്ഡലം നിറഞ്ഞു. അവൾ പറഞ്ഞു, "ഞാൻ അറിയുന്നു, സുജാൻസിംഗ്ജി."

"ഇത് ഏതോ ഭൗതികത്തിന്റെ തുടക്കമാണ്. ഗുരുദേവൻ തന്നെയ്ക്കുണ്ട്."

രമ പറഞ്ഞു, "വാഹേ ഗുരു!"

സ്വപ്നമുയിർന്നു, ഇതിഹാ

സത്തിലെ സാ

രഥി, സാരഥിയും പ്രവാചകനും. ശിഥിലഹൃദ

യനായ യാത്രികനോട് പ്രവാചകൻ പറഞ്ഞു,

'കുരുക്ഷേത്രം എന്നും അപൂർണ്ണമായി

രുന്നു'

'ഇത് കുറിക്കാൻ എനിക്കു കെല്പില്ല,'

യാത്രികൻ പറഞ്ഞു, 'എന്റെ കൈകൾ

വിറയ്ക്കുന്നു, എന്റെ തൂലിക നിലത്തുവീഴു

ന്നു. ജ്വാബാധിതന്റെ പ്രകമ്പനം എന്നെ

തളർത്തുന്നു.'

'ധീനനാവൂ, പരമപാ!'

യാത്രികൻ തന്റെ ഉടലിന്റെ പാഞ്ചല്യത്തെ

കീഴടക്കി. അയാൾ ചോദിച്ചു, കുരുക്ഷേത്രം

അപൂർണ്ണമാണെന്ന് എന്തുകൊണ്ട്?'

സാരഥി ചിരിച്ചു. സാരഥി പറഞ്ഞു,

'പൂർണ്ണത്തിൽനിന്ന് പൂർണ്ണത്തെ എടുത്തു

മാററിയാൻ പൂർണ്ണം അവശേഷിക്കുന്നു

എന്നു മാത്രമേ നാം പഠിച്ചിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ,

പൂർണ്ണത്തിനുമേൽ പൂർണ്ണത്തെ അവരോധി

ക്കുമ്പോൾ പൂർണ്ണം പൂർണ്ണതീതമാകുന്നു.'

യാത്രികന്റെ കണ്ണുകൾ വിടർന്നു, 'പൂർണ്ണം

സ്ഥലകാലങ്ങളുടെ കമാനമാണ്. കമാനത്തി

നപ്പുറത്തേക്ക്, പൂർണ്ണതീതത്തിന്റെ മേഖല

യിലേക്കു കടക്കാൻ ആത്മാക്കൾക്കു വഴിയല്ല.

അവരുടെ ഗണിതശാസ്ത്രപോലും കമാന

ത്തിനു പുറകടക്കാൻ കഴിയാതെ ഭയന്നുമാറു

ന്നു. എന്നാൽ പൂർണ്ണതീതം, അയ്യക്തിയുടെ

ഇടവേളകളിൽ. നമ്മുടെ മദ്യത്തിലേക്കിറങ്ങി,

നമ്മെപ്പോലെ ജീവിച്ച് തിരോഭവിക്കുന്നു.

കാണുക—"

ബാട്സൻ, പതിനായിരക്കണക്കിന് ജൂത

ന്മാരെ എരിച്ചുകൊന്ന വിഷവാതകച്ചുളയുടെ

നഗരം. നരബലിയുടെ ഇരുട്ടിൽ വഴികാട്ടിയായൊരു

നക്ഷത്രത്തെപ്പോലെ കത്തിനിന്ന മെഴുകുതിരിയുടെ വെട്ടത്തിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ

നവവധുക്കളായ കന്യാസ്ത്രീകൾ കുനിഞ്ഞിരുന്നു മാത്രം ഇപിക്കുന്നു.

'നന്മ നിറഞ്ഞ മറിയമേ, നിനക്ക്

സ്വസ്തി. കർത്താവ് നിന്നോടുകൂടി, സ്ത്രീകളിൽ

നി വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവളാകുന്നു. നിന്റെ ഉദരത്തിൻ ഫലമായി ഈശോ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവനാകുന്നു—'

'പരിശുദ്ധ മറിയമേ, തന്മൂലമാണ് അമ്മേ,

പാപികളായ ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി തന്മൂലനോട്

അപേക്ഷിക്കണമേ!'

ഇരുണ്ട മതിലുകളെ പുറകടന്ന്, ആ

പ്രാർത്ഥന ഹിംസയുടെ മുമ്പിൽ പരാജയപ്പെട്ട

സമസ്ത ഗോത്രങ്ങളുടെയും പ്രാർത്ഥനയായി.

മെഴുകുതിരിയുടെ വെളിച്ചം ചുമരുകളിൽ

മങ്ങിത്തളിഞ്ഞു. ചുമരുകളിലെ നഖ

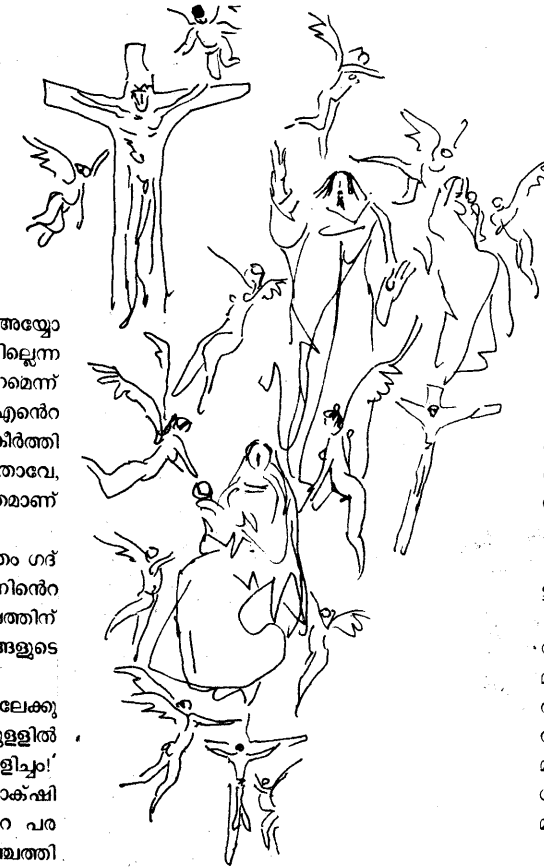
ക്ഷതങ്ങൾ കണ്ട് ജിജ്ഞാസു ഭയന്നുമാറി,

വാതകം ശ്വാസിച്ചു മരിക്കവെ യഹൂദ്യന്മാർ

വേദനയുടെ അവസാനത്തെ സംഗീത ചിഹ്നങ്ങൾ

കർച്ചമുകളിൽ സ്വന്തം നഖങ്ങൾകൊണ്ട്

കുറിച്ചതായിരുന്നു. മുൾക്കുരിശുമണിഞ്ഞ

രാജാവ് കുരിശിൽനിന്ന് നിലവിളിച്ചു. 'അയ്യോ സഹോദരങ്ങളേ! എന്നെ അറിഞ്ഞില്ലെന്ന നോട്ടപ്പിശക് നിങ്ങളെ ശിക്ഷിക്കണമെന്ന് ഞാൻ പിതാവിനോടു പറയുകയോ. എന്റെ പുരോഹിതന്മാർ ഈ പകയുടെ അപകീർത്തി എന്നിൽ ആരോപിക്കുന്നതെന്തിന്? പിതാവേ, ഈ ആരോപണത്തിന്റെ പാതപാത്രമാണ് എന്നിങ്ങനെ കൂടുതൽ ദുസ്സഹം.

കന്യാസ്ത്രീകളുടെ അഖണ്ഡമന്ത്രം ഗദ്ഗദ്യായി, 'കരുണ നിറഞ്ഞ മറിയമേ, നിന്റെ മക്കൾ വേദനയിൽ കുറിച്ച സുവിശേഷത്തിന് ഇത് കൂട്ടുകാരിയാവട്ടെ, നഖക്ഷതങ്ങളുടെ സുവിശേഷം.'

സാരഥി മെഴുകുതിരിയുടെ നാളത്തിലേക്കു വിരൽ ചൂണ്ടി, 'കാണുക. തടവറയ്ക്കുള്ളിൽ അവതരിപ്പിച്ച പൂർണ്ണതീതത്തിന്റെ വെളിച്ചം!'

സ്നേഹത്തിന്റെ നന്മതിരി, രക്തസാക്ഷിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം. സ്നേഹത്തിന്റെ പരമാണ് ഹിംസാകുലമായ സ്ഥൂലപ്രപഞ്ചത്തി.

ന്റെയത്രയും കറകൾ കളഞ്ഞ് സ്ഥലത്തിലെ താരപഥുഹങ്ങൾക്ക് പാപമോക്ഷം കൊടുക്കുന്നു. രഥയാത്ര തുടർന്നു. ഇപ്പോൾ, പൊന്നിറുമുള്ള പഴങ്ങൾ മുററിനിന്ന ഒരു താഴ്വരയിൽ. സാരഥി യാത്രികനോടു ചോദിച്ചു, "ഈ മരങ്ങളെ ഓർമ്മയുണ്ടോ?"

'ഉണ്ട്. അറിവിന്റെ പഴങ്ങൾ, വിലക്കെടുവ.'

'അങ്ങേക്കു തെറ്റുപറ്റി. വിലക്കും ശിക്ഷയും കൃത്രിമ ഭയത്തിന്റെ ആത്മകഥ മാത്രമാണ്. ഈ പഴങ്ങൾ കഴിച്ച് നോടാവുന്നത് അറിവുകളല്ല, കളിപ്പാട്ടങ്ങളും ആയുധങ്ങളും വാർത്താക്കാനുതകുന്ന കൗശലങ്ങൾ മാത്രമാണ്. അവന്റെ സൃഷ്ടിയിൽ എവിടെയും ശിക്ഷാവിധികളില്ല, ഉള്ളത് സ്നേഹം മാത്രം.'

കൗശലങ്ങളുടെ പഴം തിന്ന മനുഷ്യസ്വന്തതികൾ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ കെട്ടിപ്പടുത്തു. സാക്ഷാതികവിദ്യയുടെ ഉദ്യത ദുർഗ്ഗങ്ങളും രതിയുടെ കളിവിടുകളും ഭീമമായ ആയുധപ്പുരകളും സൃഷ്ടിച്ചു. അവയിൽ അമിതമായ പങ്കു പിടിച്ചുപറാൻ തമ്മിൽത്തമ്മിൽ മത്സരിച്ചു.

അവരുടെ ഭാഗം സക്തിയെ തീണ്ടാതെ ഒതുങ്ങിയൊതുങ്ങി കടന്നുപോയ പ്രവാചകന്റെ കാലടിത്താരകൾ ഉഴുതുനീക്കപ്പെട്ടു.

സർപ്പവിഷത്തിന്റെ നിലിമ, കാലത്തിന്റെ വിരലടയാളം, ഗതകാലങ്ങളുടെ അടിച്ചേറുകൾ പേരുന്ന യുഗാന്തരം, ഭാരതത്തിന് പ്രിയങ്കരമായ കലി. കലിയുടെ മോചനത്തിലേക്കു നീണ്ട വഴിത്താരയ്ക്കരികിൽ നിന്ന കാപിന ധാരിയോട് യാത്രികൻ ചോദിച്ചു, 'അങ്ങനെയൊരു ഇലകൾ ചവച്ചു തിന്നുന്നത്?'

ഇത് എന്റെ ഭക്ഷണമാണ്, സ്വയം കൊഴിഞ്ഞ പഴുക്കില. പ്രാണിയെയും സസ്യത്തെയും നോവിക്കാതെ ഞാൻ ആർദ്രമായ കലിയുടെ കടന്നുപോകുന്നു.

ഇല്ലാത്തൊന്നു ചോദിച്ചു, 'കാപിനമുട്ടത് കഴിയുക, ഇലതിന് പ്രാണൻ നിലനിർത്തുക— അങ്ങനെ പരാജയപ്പെടുകയല്ലേ?'

കാപിനധാരി പ്രസാദവാനായി. അയാൾ പറഞ്ഞു, 'അതെ.'

എന്തിന്?

അപ്പുറത്തേക്കു നോക്കൂ—

ജാതികളും ഗോത്രങ്ങളും തമ്മിലടിച്ചു നിലവിലുണ്ടു്! ഭയാനകമായ ആയുധങ്ങൾ കൊണ്ട് കുരുക്ഷേത്രം നിറയുന്നു. ഓരോ ചതുര്യഗുണത്തിലും ആവർത്തിച്ചു കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ ഗിതാകാരന്റെ കുറ്റസമ്മതം, പ്രവചനത്തിന്റെ അന്തിമ ശ്ലോകങ്ങൾ, ആയുധിയുടെ ചെപ്പടിയിൽ കേൾക്കപ്പെടാതെ പോകുന്നു. 'അരുത്, അരുത്, കൊല്ലരുത്!'

ഇതിലും അടികൊട്ടം കാപിനധാരിയായ എന്റെ പരാജയമല്ലേ?

കലിയുഗത്തിനു വിധിച്ച നാമസങ്കീർത്തനവും ഭാരതത്തിന്റെ പരാജയരഹസ്യവും തന്റെ നീണ്ട അബോധാവസ്ഥകളിൽ സാധനമെന്ത്, പുനർജന്മിയുടെ തെളിയോടെ, നാരായണൻ ഉണർന്നു. അയാൾക്കു മുമ്പിൽ രമ, പൂർണ്ണിമ.

എനിക്കു വിശക്കുന്നു, രമേ."

"ആദ്യം മധുരനാരങ്ങ പിഴിഞ്ഞുതരാം."

"ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു നടക്കട്ടെ?"

"വഴിയേ ആകാമല്ലോ, നാരായണേട്ടാ. പറയൂ, ആദ്യം കുറച്ച് നാരങ്ങാനീരു തരട്ടെ? എന്നിട്ടാകാം വല്ലതും കഴിക്കുന്നത്."

നാരായണൻ ഓർത്തു, അയാൾ പറഞ്ഞു, "എന്റെ വിശപ്പ് മാറാൻ ഒന്നിനു മാത്രമേ കഴിയൂ—"

ഏതോ ഭാവതീവ്രത അയാൾക്കകത്ത് തിരയടിച്ചുതുകയും പിന്നെ ശരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് രമ അറിഞ്ഞു. എന്നാൽ അതെന്തെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ അവൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. വിരോധത്തിലെ സർപ്പഗന്ധികളായ പഴങ്ങളെ ഓർത്തു കൊതിച്ച മുന്നിങ്ങിയെപ്പോലെ നാരായണേട്ടനും ഏതോ ബാല്യകാലസ്മൃതിയുടെ ഫലവൃക്ഷങ്ങൾക്കിടയിൽ തേടിനടക്കുകയായിരിക്കണം..

"എന്തു വേണമെന്ന് നാരായണേട്ടൻ പറയൂ."

"കൊഴിഞ്ഞുവീണ പഴുക്കില."

"ദില്ലിയുമായുള്ള ബന്ധം ഞാൻ അവസാനിപ്പിക്കുന്നില്ല, സാബ്. ഞാൻ ദില്ലിയുമായി കച്ചവടം ചെയ്യാൻ പോവുകയാണ്."

"ഈശ്വരം. കച്ചവടമോ?"

"അതെ. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെ മലഞ്ചരിവുകളിൽ കാട്ടുപിടിച്ചു വളരുന്ന ഒരു സസ്യമുണ്ട്, ഭാഗ്. ഈശ്വരൻ തന്ന സമുദ്രം, ഇലപരിച്ച് ഉണക്കി ചാറ്റ്നി ചൗക്കിൽ കൊണ്ടുവന്നു വിറ്റാൽ വയറുപിഴച്ചുപോകാം. അദ്യാനിക്കുകയേ വേണ്ടൂ."

"അയ്യോ, കുട്ടി!" നാരായണൻ അന്ധളിച്ചു, "അത് കുറ്റമാണല്ലോ. പൊലീസ് പിടികൂടിയാൽ..."

ഇതിനിടയിൽ തന്റെ പട്രിയയെ സ്വയം വിമർശിച്ചുകൊണ്ട് സുന്ദർ കുത്തിയിരുന്നു. എന്നിട്ട്, അതിന്റെ അധർമ്മത്തിൽ അരിശം പുണ്ട് നാരായണനോടു ചോദിച്ചു, "കുറ്റം ഞങ്ങൾക്കു മാത്രമേയുള്ളൂ, സാബ്? ദില്ലിയിലും ലക്നോയിലും ഉള്ള കച്ചവടക്കാർക്ക് ഞങ്ങളുടെ കുന്നുകളിൽ വന്ന് മരം വെട്ടാം, പഹാറിയായ എനിക്ക് ഒരുചാക്ക് കരിയില വിലക്കാൻ അവകാശമില്ല! മരം വെട്ടി ഞങ്ങളുടെ കാട് നശിച്ചു. അങ്ങനെ ഇരകൾ നശിച്ചു ഞങ്ങളുടെ നരികൾ നരഭോജികളായിത്തീരുന്നു. തൊഴിൽ നശിച്ച ഗ്രാമങ്ങൾ വെടിഞ്ഞ് ഗിരിവാസിനികൾ നിങ്ങളുടെ ഇ.ബി. റോഡിൽ വൃദിച്ചരിക്കാതെത്തുന്നു. പുലികളെ വെടിവയ്ക്കുക, പെണ്ണുങ്ങളെ തടങ്കലിലിടുക. നിയമം ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മാത്രമാണോ, സാബ്. ഈ പാവപ്പെട്ട സുന്ദറിനുവേണ്ടി?"

"നീ പണ്ടും പറഞ്ഞതാണിത്."

"എനിക്ക് മറ്റൊന്നും പറയാനില്ല."

സുന്ദറിനുവേണ്ടി ഒരു കിണ്ണാണിയെ പലഹാരവുമായി രമ മുറിയിലേക്കു കടന്നു വന്നു. അവൾ ചോദിച്ചു, "സുന്ദർഭയ്യ, എന്തിനെപ്പൊല്ലിയാണ് തർക്കസദസ്സ്?"

"സാരമില്ല, ബഹൻജി." എന്തോ ഓർത്തോർത്ത്, മാനം കയ്ച്ച് സുന്ദർ പറഞ്ഞു, "ഹാസ്യചിത്രങ്ങൾ. നന്ദികളെപ്പറ്റി! അവർ ഈ സുന്ദറിനുവേണ്ടി എന്തെങ്കിലും ചെയ്തു വോ?"

പാതിര, ഭക്ഷണവും കാമവും മലിമസമാക്കിയ നഗരത്തിന്റെ നിദ്ര. ഉറക്കം തെട്ടി എഴുന്നേറ്റ നാരായണൻ ഇനലിന്റെ അഴികളിൽപ്പിടിച്ച് പുറത്തേക്കു നോക്കി. ചിത്രാതിയേറ്റിന്റെ കോണിൽനിന്ന് ആരോ ചവറുകൾ തുഞ്ഞെടുത്ത് ആകാശത്തിലേക്കെറിയുന്നു! ചവറിന്റെ പടലം മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന വെളുക്കിളപ്പടയായി മിന്നോ റോഡിലെ കൊച്ചുവിടുകൾക്കു മീതെ പറന്നുകലുന്നു. നിഷ്കാസിതരായ ഹാസ്യ ചിത്രങ്ങൾ, സുന്ദർ എന്ന മാന്ത്രികൻ തുഞ്ഞെറിഞ്ഞ സൂക്ഷ്മശരീരങ്ങൾ. നാരായണൻ തിരിച്ചു വന്ന് കിടക്കയിൽ കിടന്നു. പുറപ്പുറത്തിനു മുകളിലൂടെ നിഷ്കാസിതരായ അശ്ലീല സാരങ്ങൾ പറന്നുകലുന്നത് ചെങ്കിടാർത്തു കൊണ്ട് നാരായണൻ വീണ്ടും ഉറക്കമായി.

(തുടരും)

N.B.S.
news

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

ഭാഗ്യമുത്തം (നോവൽ)	
കെ.വി. നമ്പൂതിരി	28.00
അപർണ്ണ (കഥകൾ)	
മണർകാട് വിജയൻ	14.00
ജാതകദോഷം (നർമ്മകവിതകൾ)	
ചെറിയാൻ ആൻഡ്രൂസ്	13.00
കുറിപ്പുകളുടെ പ്രബന്ധങ്ങൾ 111	
കുറിപ്പുകൾ കൃഷ്ണപിള്ള	24.00
സഹോദരൻ അയ്യപ്പൻ	
പ്രക്ഷോഭകാരിയായ വിപ്ലവകാരി	
ഇ. പ്രിയദർശനൻ	13.00
പൊറുക്കാതിന്റെ കഥാലോകം	
വി. രമേഷ് ചന്ദ്രൻ	28.00
സദേശാഭിമാനിയുടെ ഗ്രന്ഥനിരൂപണങ്ങൾ	
സന്ധ്യ. കെ. ഗോമതിയമ്മ	37.00

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം

അറുപത്തിയാറ്

തിരിച്ചുപോകുന്നതിനുള്ള വിസമ്മതം പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഉഷ പറഞ്ഞു— "തീരുമാനം അന്തിമമാണ്. പുനഃപരിശോധിക്കുന്ന പ്രശ്നമേയില്ല. തൽക്കാലം അലഹബാദിലേക്കു പോകുന്നു."

"മകനെ പിന്നെ കൊണ്ടുപോകാം. ടിക്കറ്റിന് പണമില്ല. ഇരുപതു—ഇരുപത്തഞ്ചു രൂപ..."

"ഇരുപതുപോലെയോ ആകുന്നതെന്തിന്? ഇരുപതുപോലെയോ ഇരുപതുപോലെയോ എടുത്തോളൂ. എന്നാൽ എനിക്ക് സുഹൃത്തോടുമുണ്ടല്ലോ, ഉത്തരവാദിത്തം!"

"ഞാൻ സുഹൃത്തല്ലേ?"

"നിങ്ങൾ സുഹൃത്താണ്. അതിലുപരി അമ്മിന്റെ ഭാര്യയാണ്. വീടും കുടുംബവും വീട്ട് ഓടിപ്പോകാൻ സഹായിക്കാനാവില്ല."

"ഓടിപ്പോകുന്നു എന്നതുകൊണ്ട് എന്താണുദ്ദേശിക്കുന്നത്? പിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റുകൊണ്ട് ഉഷ ചോദിച്ചു— "ഞാൻ ഒളിച്ചോടിപ്പോവുകയാണെന്നാണോ? ആരാണ് എന്നെ തടക്കാൻ? ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്തിന്റെ ദാസിയാണോ? എന്തു കവർന്നിട്ടാണ് ഓടിപ്പോകുന്നത്?"

ഉഷ നിന്നു. "അമ്മി....." തളർന്ന സാരത്തിൽ പറയാൻ ഭാവിക്കുമ്പോഴേക്കും ഒരു കാര്യവന്ന് അരികെനിന്നു. "അമ്മി, ചേച്ചിയെ ഒന്നു കാൻ കയറൂ. നിങ്ങളും കയറൂ." കാൻന്റെ വാതിൽതുറന്നു.

"ഞാൻ കയറുന്നില്ല." ഉഷ മുഖം തിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

നരേന്ദ്രൻ ആഗ്രഹം കാട്ടിയതനുസരിച്ച് അമ്മി അടുർത്ത് ആവർത്തിച്ചു. ഉഷ വഴങ്ങിയില്ല. വഴിയിൽ ഒട്ടേറെ വിദ്യാർത്ഥികൾ! അവിടെവെച്ച് വാദപ്രതിവാദം ഉചിതമല്ല. ചേച്ചിയെ വീട്ടിലെത്തിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു കൊണ്ട് നരേന്ദ്രൻ വണ്ടിവിട്ടു.

അമ്മി ആകെ വിഷമിച്ചു. "ചേച്ചി, ഒന്നു പറയൂ, എന്താണുണ്ടായത്?"

"നിന്റെ കൈയിൽ കാശുവല്ലുതും ഉണ്ടോ?" ഉഷ ദീർഘനിശ്വാസത്തോടെ ചോദിച്ചു.

"ഒന്നോ രണ്ടോ രൂപ കാണും. ഉം? എന്താ കാര്യം?"

"എനിക്കു പത്തു— പതിനഞ്ചെങ്കിലും വേണം..."

"പണമുണ്ടാക്കാം." അമ്മി സാന്ത്വനപ്പെടുത്തി. "കാര്യമെന്താണെന്നു പറയൂ."

കൈകാട്ടി വിളിക്കുന്നതു കണ്ടു. റോഡരികിൽ ഒരു മോട്ടോർ സൈക്കിൾ വീണു കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അടുത്ത് രണ്ടു പേർ നിലകൊണ്ടു. "നരേന്ദ്രൻ സാൻ വിളിക്കുന്നു. ആ മോട്ടോർ സൈക്കിൾ അവിടെ എങ്ങനെ വന്നു? നമ്മുടെ വണ്ടിയാണെന്നു തോന്നുന്നുല്ലോ. എന്തോ അപകടം പിണഞ്ഞുവെന്നു തോന്നുന്നു....."

അമ്മി ചൂണ്ടിയ ഭാഗത്തേക്കു ഉഷയുടെ കണ്ണുകൾ ചെന്നു. ഹൃദയമിടിപ്പ് തീവ്രമായി. ധൃതിയിൽ രേങ്ങോട്ടു നടന്നു.

നരേന്ദ്രൻ റോഡിന്റെ ഇടതുഭാഗത്ത് തന്റെ വണ്ടി നിർത്തിയിരുന്നു. "വണ്ടി അമ്മിന്റേതാണ്.....മുഴുവൻ തകർന്നിരിക്കുന്നു. രക്തം തളെക്കെട്ടി നിലകൊണ്ടു. ആക്സിഡൻറാണ്."

ഉഷയുടെ കാലുകളിടി. നരേന്ദ്രൻ അവളെ താങ്ങിനിർത്തി. അമ്മി ഓടിപ്പോകുവാൻ വണ്ടി നോക്കി. "വണ്ടി നമ്മുടെതു തന്നെ.....രക്തം കട്ടപിടിച്ചു കിടക്കുന്നു." "രക്തം ആരുടേതാണെന്നെങ്ങനെ അറിയാം?" നരേന്ദ്രൻ വിവരമായി പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും ഞാൻ വീട്ടിലെത്തിക്കാം. എന്നിട്ട് ആശുപത്രിയിലോ പൊലീസ് സ്റ്റേഷനിലോ ചെന്ന് വിവരമറിഞ്ഞുവരാം."

"ഞാനും വരാം." ഉഷയുടെ ഭാവമാറി.

നരേന്ദ്രൻ നിരൂത്സഹപ്പെടുത്തി— "പലേടത്തും കറങ്ങേണ്ടിവരും. വിവരമറിഞ്ഞതിപ്പിന്നെ നിങ്ങളെ വന്നു കൊണ്ടുപോകാം."

വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ രണ്ടുപേരും താങ്ങിപ്പിടിക്കേണ്ടിവന്നു. ഉഷയെ അകത്തേത്തിക്കാൻ.

വരാന്തയിലുണ്ടായിരുന്ന കമ്പൗണ്ടർ പറഞ്ഞു— "ഡോക്ടർ വണ്ടിയുമെടുത്ത് ഒമ്പതരയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുപോയതാണ്."

ഉഷയെ സോഫയിൽ കിടത്തിക്കൊണ്ടു നരേന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു— "ഊഹാപോഹങ്ങൾ കൊണ്ട് തല പുണ്ണാക്കരുത്. ധൈര്യമായിരിക്കൂ. ഡോക്ടറുടെ വണ്ടി തട്ടി ആർക്കോ പരിക്കേറ്റിരിക്കാനാണ് സാദൃശ്യം." അമ്മി തിന്നെ ഉഷയുടെ അടുത്തിരുത്തിയിട്ട് നരേന്ദ്രൻ ധൃതിയിൽ കാറോടിച്ചുപോയി.

റോഡിയും വിവരമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അമ്മിതിന് അവരേയും സാന്ത്വനപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.

ഏറെ താമസിയാതെ നരേന്ദ്രൻ തിരിച്ചുവന്നു. അമ്മിക്കൻ മലിട്ടറി ട്രക്കിനിടിയിൽ പെട്ട് അമ്മർ ആകെ ചത്തെന്നുപോയതായി അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. ഉഷയെ ആശുപത്രിയിൽ

എന്റെയും നിന്റെയും താമസം

അവന്റെയും

ഇതാണോ നിങ്ങളുടെ ഉദാരചിത്തതയും പുരോഗമന ചിന്തയുമൊക്കെ?" ഉഷ ദേഷ്യത്തോടെ എഴുന്നേറ്റു നടന്നു.

ഉഷാ, പ്ലീസ്! പിറാൻ കാണിക്കരുത്. ഒരുനിമിഷം നിലക്കൂ! ഞാൻ കൊണ്ടു വീടാം....."

ഉഷ കേൾക്കാത്ത ഭാവത്തിൽ തെരുവിലേക്ക് ഇറങ്ങി നടന്നു.

നരേന്ദ്രൻ വിവരമായി. തെരുവിൽ നിന്നായതുകൊണ്ട് കൈപിടിച്ച് നിർത്താനായില്ല. ദേഷ്യം തലയിൽക്കയറി അവർ എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുകളഞ്ഞാലോ? നരേന്ദ്രൻ നിശ്വാസപ്രതത്തിലായിരുന്നു. ഉടൻ ഉടുപ്പുമാറി, വണ്ടിയെടുക്കാൻ പോയി.

അമ്മിത് ഒമ്പതരയ്ക്കുമ്പോൾ യൂണിവേഴ്സിറ്റിറിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പാലത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് യൂണിവേഴ്സിറ്റിറിയിലേക്കു തിരിയുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴുണ്ട്, മുമ്പിൽ ഉഷ! ചുമലിൽ ഷാളോ മറ്റു രോമത്തുണികളോ ഇല്ലാതെ നടന്നുവരുന്നു. മുഖമാകെ വിവർണ്ണമായിരിക്കുന്നു. അന്നുളനെ അടുത്തുകണ്ടിട്ടും ഭാവഭേദമില്ല.

അമ്മിത് പെങ്ങളുടെ അടുത്തേക്കു നീങ്ങി. "ചേച്ചി എവിടുന്നു വരുന്നു? എന്താണായി?" ഉഷ ഒന്നും ഉറിയാടിയില്ല. നിന്നുതുമ്പി. അമ്മിത് ചിന്താധിനനായി പിന്നാലെ കൂടി. വീണ്ടും ചോദിച്ചു— "ചേച്ചി, എന്താണുണ്ടായത്? വളരെ പരവശയാണല്ലോ."

യാ?" നരേന്ദ്രൻ വിവരമായി പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും ഞാൻ വീട്ടിലെത്തിക്കാം. എന്നിട്ട് ആശുപത്രിയിലോ പൊലീസ് സ്റ്റേഷനിലോ ചെന്ന് വിവരമറിഞ്ഞുവരാം."

"ഞാനും വരാം." ഉഷയുടെ ഭാവമാറി.

നരേന്ദ്രൻ നിരൂത്സഹപ്പെടുത്തി— "പലേടത്തും കറങ്ങേണ്ടിവരും. വിവരമറിഞ്ഞതിപ്പിന്നെ നിങ്ങളെ വന്നു കൊണ്ടുപോകാം."

വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ രണ്ടുപേരും താങ്ങിപ്പിടിക്കേണ്ടിവന്നു. ഉഷയെ അകത്തേത്തിക്കാൻ.

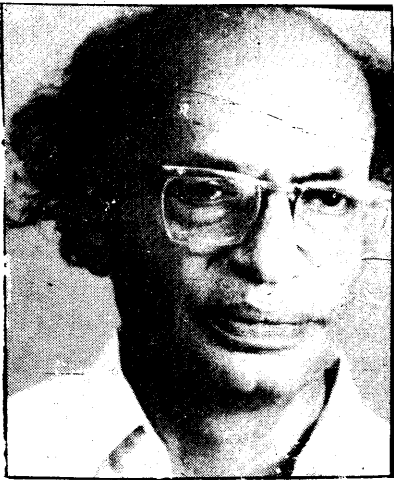
വരാന്തയിലുണ്ടായിരുന്ന കമ്പൗണ്ടർ പറഞ്ഞു— "ഡോക്ടർ വണ്ടിയുമെടുത്ത് ഒമ്പതരയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുപോയതാണ്."

ഉഷയെ സോഫയിൽ കിടത്തിക്കൊണ്ടു നരേന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു— "ഊഹാപോഹങ്ങൾ കൊണ്ട് തല പുണ്ണാക്കരുത്. ധൈര്യമായിരിക്കൂ. ഡോക്ടറുടെ വണ്ടി തട്ടി ആർക്കോ പരിക്കേറ്റിരിക്കാനാണ് സാദൃശ്യം." അമ്മി തിന്നെ ഉഷയുടെ അടുത്തിരുത്തിയിട്ട് നരേന്ദ്രൻ ധൃതിയിൽ കാറോടിച്ചുപോയി.

റോഡിയും വിവരമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അമ്മിതിന് അവരേയും സാന്ത്വനപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.

ഏറെ താമസിയാതെ നരേന്ദ്രൻ തിരിച്ചുവന്നു. അമ്മിക്കൻ മലിട്ടറി ട്രക്കിനിടിയിൽ പെട്ട് അമ്മർ ആകെ ചത്തെന്നുപോയതായി അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. ഉഷയെ ആശുപത്രിയിൽ

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

സാഹിത്യവാദപഥം

പാർശ്വപ്രകാശങ്ങൾ

രാജീവ്ഗാന്ധി പ്രധാനമന്ത്രിയായിരിക്കുമ്പോൾ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ച അദ്ദേഹത്തെ കറക്കിക്കളഞ്ഞ പത്രപ്രവർത്തകനാണ് ആ പാകിസ്ഥാനുകാരനെന്നു സൂഹ്യത്തുക്കൾ എനിക്കു മുന്നറിയിപ്പു തന്നിരുന്നു. പക്ഷേ അതു കേട്ടിട്ട് എനിക്കൊരു പേടിയുമുണ്ടായില്ല. സാഹിത്യത്തിൽ മാത്രം താൽപര്യമുള്ളവനാണു ഞാൻ. എന്നോടു ചോദിക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് എനിക്കറിയാവുന്ന മട്ടിൽ ഉത്തരങ്ങൾ നൽകും. അത്രയുള്ളു. ഘോഷം എന്തിനെന്നു? സ്വതന്ത്രന്റെ ആഹ്വാനം എന്നിൽ ഏല്പിച്ചുകൊണ്ട് ആ സ്ഥൂലഗാത്രൻ സാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചു പലതും ചോദിച്ചു. ഞാൻ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയിരിക്കെ അദ്ദേഹം എന്റെനേർക്ക് ബ്രഹ്മസൂത്രമയച്ചു:- “രാജീവ്ഗാന്ധിയെക്കുറിച്ച് എന്താണ് നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം?” ഞാൻ മറുപടി നൽകി:- “അദ്ദേഹം നല്ല ഭരണകർത്താവായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ നൂറിനു നൂറും മാനുനായിരുന്നു.” “മാനൂനോ?” എന്നു പത്രപ്രതിനിധി. “അതേ” എന്നു എന്റെ ഉത്തരം. “നിങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെ അറിയാം മാനൂനാണെന്ന്?” എന്നു വീണ്ടും ചോദ്യം. ഉത്തരം നൽകേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന് ഒരുനിമിഷം ഞാൻ ആലോചിച്ചു. പ്രതിഷേധിക്കേണ്ടിടത്തു പ്രതിഷേധിക്കാത്തവൻ മനുഷ്യനല്ലെന്ന് വെടിയേറു മരിച്ച അമേരിക്കൻ പ്രസിഡൻ്റ് കെന്നഡി പറഞ്ഞത് എന്റെ മനസ്സിൽ മിന്നല്പിണർപോലെ പാഞ്ഞു. ഞാൻ ഉടനെ പറഞ്ഞു:- “സിയാ ഉൾ ഹക്ക് അമാനുനാണെന്ന് നിങ്ങൾ എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കിയോ അതുപോലെ രാജീവ്ഗാന്ധിമാനുനാണെന്ന് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി.” പിന്നീട് അദ്ദേഹം ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

★ ★ ★

അവിടെ പെട്രോൾ വെണ്ടുവോളം കരുതാതെ ദൂരെ കാരോടിച്ചു പോകുന്നത് ആപത്താണ്. പെട്രോൾ തീർന്നാൽ അതു കിട്ടാൻ മാർഗ്ഗമൊന്നുമില്ല. കുറെനേരം കാനിനകത്തിരിക്കും. പിന്നെ ഇറങ്ങി നടക്കും. ചുട്ടുപഴുത്ത മണലിൽ നടന്നു നടന്നു വഴിയിൽ വീണു മരിക്കും. പിന്നീട് ആ മനുഷ്യന്റെ അസ്ഥിപത്ത്കളും കാറിന്റെ

അസ്ഥിപത്ത്കളും കാണുമ്പോൾ മാത്രമേ അയാളുടെ ദുരന്തത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുണ്ടാവൂ. കാര്യക്ഷമതയുടെ പരകോടിയിലെത്തിയ ഗവൺമെന്റാണ് അവിടെയുള്ളത്. മനുഷ്യന് അങ്ങനെ ആപത്തുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നറിയാൻ വേണ്ടി ഹെലികോപ്റ്റർ കൂടക്കൂടെ മുകളിൽ ചുറ്റിക്കറങ്ങും. പെട്രോൾ തീർന്ന കാറിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ തെല്ലെങ്കിലും ബുദ്ധിയുള്ളവനാണെങ്കിൽ റയർ കത്തിച്ച് ഉയർത്തിപ്പിടിക്കും. അങ്ങനെ ഹെലികോപ്റ്ററിലൂടെ പലരും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആളുകൾ ബുദ്ധിശൂന്യരായി പ്രവർത്തിച്ചാലും അവരെ രക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതലയുണ്ട് സർക്കാരിനെന്ന് അധികാരികൾക്കറിയാം. എന്നാൽ ഹൃദ്രോഗത്തോടുകൂടി നമ്മുടെ ആശുപത്രികളിൽ എത്തുന്നവർക്കു ചികിത്സ കിട്ടുന്നില്ല. എന്റെ സഹധർമ്മിണിയുടെ അനുജൻ—മാർക്സിസ്റ്റ് പഞ്ചായത്തു പ്രസിഡൻ്റായിരുന്ന എം. സോമശേഖരൻനായർ—സഹിക്കാനാവാത്ത നെഞ്ചുവേദനയുമായി ഡോക്ടറുടെ അടുത്ത് ഓടിച്ചെന്നപ്പോൾ “റിക്കറർ എടുത്തുകൊണ്ടു വരു” എന്ന് അദ്ദേഹം ആജ്ഞാപിച്ചു. റിക്കറർ എഴുതിച്ചുകൊണ്ടു വന്നപ്പോൾ “കുവീൽ പോയി നില്ക്കൂ” എന്നു കല്പിച്ചു. “നെഞ്ചുവേദന സഹിക്കുന്നില്ല” എന്നു അയാൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ “ഇവിടെയുള്ളവരെല്ലാം നെഞ്ചുവേദനക്കാർതന്നെ. കുവീൽ പോയി നില്ക്കൂ” എന്നു വീണ്ടും ഭിഷഗ്വരകല്പന. അയാൾ വരിയുടെ ഏറ്റവും പിറകിൽച്ചെന്നു നിന്നു. ഉടനെ മറിഞ്ഞുവീണു മരിച്ചു. മണൽക്കാട്ടിലെ സർക്കാരും സന്ധ്യശ്യാമളകോമളമായ നമ്മുടെ നാട്ടിലെ സർക്കാരും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്. [ആരും വഴക്കിനു വരുതെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നു. സോമശേഖരൻനായർ മരിച്ചിട്ടു കാലമേറെയായിരിക്കുന്നു. മൃതദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരിൻജെക്ഷൻ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ആ യുവാവ് ഇഹലോകം വിട്ടുപോയതു വർഷങ്ങൾക്കുമുൻപാണ്.]

★ ★ ★

സർവകലാശാല. എന്തൊരു മനോഹാരിത! എന്തൊരു ഔജ്വല്യം! ജോഹ ധരിച്ച് ഹെഡ്ഡ്രസ്സുമായി ഇരിക്കുന്നവർക്ക് ഇംഗ്ലീഷ്കുറിയാമോ? അവരുടെ ഭാഷ എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടല്ലോ. അവർ

മുഖത്തു നോക്കാത്തതുകൊണ്ട് അതിന്നു തുനിഞ്ഞ ഒരു യുവതിയോട്—അവിടത്തെ വേഷം ധരിച്ച യുവതിയോട്—ഞാൻ വിനയത്തോടെ, ഇംഗ്ലീഷിൽ, സർവകലാശാലയുടെ സഭാവത്തേക്കുറിച്ചു ചോദിച്ചു. ഉത്തരം മലയാളത്തിലായിരുന്നു. “സാറിനെ എനിക്കറിയാം. ആഴ്ചതോറും ഞാൻ കലാകൗമുദിയിലൂടെ കാണുന്നുണ്ട്. എന്റെ പേരു ഗിരിജ. കൊടുങ്ങല്ലൂരാണ് എന്റെ നാട്.” മഹാമനസ്കതയോടെ ശ്രീമതി എന്ന ചില പ്രഫെസർമാരുടെ അടുത്തു കൊണ്ടുപോയി. ഇംഗ്ലീഷ് പ്രഫെസർ ലണ്ടനിലുള്ളയാൾ. ശംഖം എത്രയെന്നു ചോദിക്കുന്നതു മര്യാദയല്ലെങ്കിലും ഗ്രാൻറ്സ് കമ്മീഷന്റെ ശംഖമുസുകെയിലിനു വേണ്ടി പടവെട്ടുന്ന നമ്മുടെ പാവപ്പെട്ട അധ്യാപകരുടെ സ്ഥിതിയിലാവാൻവേണ്ടി ഞാനത് അദ്ദേഹത്തോട് ആരാഞ്ഞു. മറുപടി:- “ഇൻഡ്യൻ കറൻസിയിലാണെങ്കിൽ ഒരുലക്ഷം രൂപ.” ആത്മാഭിമാനത്തിന് അടിയേറു. നിശ്ശബ്ദതയുടെ തരംഗങ്ങൾ എന്റെ ചുറ്റും ഉണ്ടായി. അങ്ങകലെ വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന സൂര്യന്റെ ഉഷ്ണരശ്മികളേറ്റ് ഞാൻ പ്രത്ഥനപോലെ നിന്നുപോയി.

സാദൃശ്യം യാദൃച്ഛികം

പിടഞ്ഞാൻ സാഹിത്യത്തിലെ ചില കൃതികൾക്കും മലയാളസാഹിത്യത്തിലെ ചില കൃതികൾക്കും തമ്മിൽ സാദൃശ്യം കാണുന്ന വേളയിൽ ഞാനിപ്പോൾ മൗനം അവലംബിക്കുകയാണ്. കാരണം പലതാണ്. 1) അടിസ്ഥാനപരങ്ങളായി രണ്ടു വികാരങ്ങളേയുള്ളൂ. കാമവും വിശപ്പും. ഈ വികാരങ്ങളെ അവലംബിച്ചാണ് സാഹിത്യ സൃഷ്ടികൾ ഉണ്ടാവുക. അപ്പോൾ കഥയ്ക്കു പൊതുവേയും കഥാസന്ദർഭങ്ങൾക്കു സവിശേഷമായും സാദൃശ്യങ്ങൾ വരും. ശ്രീ. കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ ഒരിക്കൽ എനോടു പറഞ്ഞു:- പത്തു മുക്കുവന്മാരുടെ കഥ പത്തു കഥാകാരന്മാർ എഴുതിയാൽ പത്തും ഒന്നുപോലിരിക്കും. 2) മുൻപ് എന്റെ വീട്ടിൽ പതിവായി ഒരു ബന്ധു വരുമായിരുന്നു. തിരിച്ചുപോകുമ്പോൾ അയാൾ എന്തെങ്കിലും മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടു പോകും. ഒരിക്കൽ ഒരു പുതിയ പാർക്കർ പേന അയാൾ മേശയ്ക്കകത്തുനിന്ന് എടുത്തു ഇഞ്ചയുടെ പോക്കറ്റിലിടുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. തലതിരിച്ച് അതു കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ചതേയുള്ളൂ ഞാൻ. “ഇതാ പേന മോഷ്ടിച്ചേ” എന്നു പറയാൻ എനിക്കു കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഈ മാനസിക നിലയ്ക്ക് ഇപ്പോൾ കൂടുതൽ ശക്തി വന്നതുകൊണ്ട് പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ചൂഷണമെന്നു കാണുന്ന പല രചനകളെക്കുറിച്ചും ഞാൻ മിണ്ടാറില്ല. വസ്തുത ഇതാണെങ്കിലും രണ്ടു ത്രികോണങ്ങൾ അനുരൂപതയുള്ളതാണെന്നു ക്ഷേത്രഗണിതത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതുപോലെ ഒന്നു മറ്റൊന്നിന്റെ ചൂഷണമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കാം. ഒരു ത്രികോണത്തിന്റെ A B എന്ന രേഖ രണ്ടാമത്തെ ത്രികോണത്തിന്റെ D E രേഖയ്ക്കു തുല്യം. B C രേഖ E F നു തുല്യം. A C രേഖ D F നു തുല്യം. B A C എന്ന കോണം E D F എന്ന കോണം എന്നുതന്നെ. A B C എന്ന കോണം D E F എന്ന കോണം ഒന്ന്. B C A എന്ന കോണം E F D എന്ന കോണം ഒന്ന്. അതിനാൽ A B C എന്ന

ത്രികോണം D E F എന്ന ത്രികോണത്തിനു സദൃശം. സാഹിത്യമോഷണം ഈ രീതിയിൽ അനുരൂപത ആവഹിക്കുമ്പോൾ അതിനെക്കുറിച്ച് ചുഴുതാനുള്ള പ്രലോഭനം എനിക്കുണ്ടാകാറുണ്ട്. എങ്കിലും ഞാൻ സ്വയം നിയന്ത്രിക്കുന്നു. ഇത്രയും പറഞ്ഞത് ഇനി ഞാൻ എഴുതാൻ പോകുന്ന രണ്ടു കഥകളും സ്വതന്ത്രങ്ങളായ ഭാവനകളുടെ സൃഷ്ടികളാണെന്നു വ്യക്തമാക്കാനാണ്. ഒന്ന്, ഓസ്ട്രിയൻ സാഹിത്യകാരൻ ആർതൂർ ഷ്നിറ്റ്സെറുടെ (Arthur Schnitzler 1862—1931) “The Dead Are Silent” എന്ന ചെറുകഥ. രണ്ട്, ശ്രീ. കെ.എൽ. മോഹനവർമ്മ മാതൃഭൂമി വാർഷികപുതിപ്പിലെഴുതിയ “ഒളിച്ചോട്ടം” എന്ന ചെറുകഥ. കാമുകനും വിവാഹിതയായ കാമുകിയുംകൂടി കുതിരവണ്ടിയിൽ കയറി ദൂരെ ഒരുസ്ഥലത്തു സല്ലാപത്തിനു പോകുന്നതാണ് ഷ്നിറ്റ്സെറുടെ കഥയിലെ പ്രഥമദൃശ്യം. അവൾ പേടിച്ച് വളാണ്. ഭർത്താവു രഹസ്യപ്രവൃത്തി അറിയുമോ എന്ന പേടി. കാമുകൻ അവളെ സ്നേഹാതിരേകത്തോടെ ചുംബിച്ചു. തിരിച്ചു പോകണമെന്ന് അവൾ ശാഠ്യം പിടിച്ചെങ്കിലും അവളുടെ അബോധാത്മകവും അയാളുടെ ബോധാത്മകവുമായ അഭിപ്രായംകൊണ്ടു കുതിരവണ്ടി മുൻപോട്ടുതന്നെ പോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. വേഗത്തിലുള്ള പോക്ക്. പെട്ടെന്ന് ഒരു നാഴികക്കല്ലിലോ മറ്റോ ഇടിച്ച് വണ്ടി തകിടംമറഞ്ഞു. അവൾക്കൊന്നും പററിയില്ല. പക്ഷേ കാമുകൻ മരണത്തെ ആൾഭേഷിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അയാളുടെ മുഖത്തിന്റെ വലതുഭാഗത്തുനിന്നു രക്തമൊഴുകുന്നുണ്ട്. ആളുകൾ വന്നുകൂടും. താൻ ആരാണെന്ന് അന്യരറിയും. ഭർത്താവിനും. ജീവിതം അതോടെ ഇല്ലാതാകും. ആംബുലൻസ് വിളിക്കാൻ വണ്ടിക്കാരനെ പറഞ്ഞയച്ചിട്ട് അവൾ പട്ടണത്തിലേക്കു തിരിച്ചപ്പോൾ. ഭർത്താവും കുഞ്ഞുമുള്ള അവൾ ഓടിയതു നന്നായി. ഇല്ലെങ്കിൽ ആളുകൾ അറിയില്ലേ? വീട്ടിൽച്ചെന്നു ചേരണമെന്ന അഭിപ്രായം മാത്രമേ അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വീട്ടിലെത്തി. പരിചാരിക അറിയാതെ സ്വന്തം മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഭർത്താവ് എത്തി. അയാളും കുഞ്ഞുമായി അവൾ ഭക്ഷണത്തിനു മേശയ്ക്കടുത്ത് ഇരുന്നപ്പോൾ ചകിതയായി “the dead are silent” എന്ന് അയാൾ കേൾക്കെ പറഞ്ഞുപോയി. “നീ എന്താണ് അങ്ങനെ പറയുന്നത്?” എന്ന് അയാൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ “അതേ, അതേ” എന്നായിരുന്നു അവളുടെ മറുപടി. അവർ രണ്ടുപേരും വളരെനേരം തമ്മിൽത്തമ്മിൽ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വളരെക്കാലമായി ഭർത്താവിനെ വഞ്ചിക്കുന്ന അവൾക്കു സ്വത്വം മുഴുവനും അയാളെ അറിയിക്കണമെന്നു തോന്നുകയായി. കഥയുടെ പര്യവസാനം പ്രതിഭാശാലിയായ ഷ്നിറ്റ്സെറുടെ വാക്കുകളിൽത്തന്നെ യാവട്ടെ. ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജമ:- “And, as she slowly went out through the door with her son and felt her husband's eyes upon her, a feeling of quiet stole over her, as if everything was going to be put to rights again.” മോഹനവർമ്മയുടെ കഥയുടെ ചുരുക്കം നല്കാം. വിവാഹിതയായ അവൾ കാമുകനുമൊത്ത് കാറിൽ കയറി ദൂരെ, വനപ്രദേശത്ത് പോകുക

കാമുകിയെ സ്നേഹിക്കുന്നവൻ ദുഃഖിച്ചു മരിക്കും. ഭാര്യയെ സ്നേഹിക്കുന്നവൻ ദുഃഖമില്ലാതെ മരിക്കും.

സി. അച്യുതമേനോൻ:- മനുഷ്യജന്മം കിട്ടിയാൽ ജീവിക്കേണ്ടത് എങ്ങനെ എന്നു നമ്മളെ പഠിപ്പിച്ച മഹാൻ.

യാണ്. കാമുകൻ വിജയൻ അവളെ ചുംബിച്ചു. അപ്പോൾ കാമുകന്റെ ആദ്യചുംബനത്തിന്റെ "കോരിത്തരിപ്പ്" അനുഭവപ്പെട്ടു. "വിജയൻ ഒരു കുഴിയിൽനിന്നു വെള്ളം കോരിയെടുക്കാൻ പോയി. പക്ഷേ തിരിച്ചുവന്നില്ല. പാറയുടെ മുകളിൽനിന്നു കാൽതെറി വിണിരിക്കണം. കാറിന്റെ താക്കോൽ അയാളുടെ മൃതദേഹത്തിലാണ്. അവൾ നടന്നു. "അദ്ദേഹമരിയും, നാട്ടുകാരനിയും, മക്കളനിയും." ഓടിയോടി അവൾ ബസ്സിൽ കയറി. വീട്ടിലെത്തി. വേലക്കാരി മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ അവൾ കുള്ളിമുറിയിൽ കയറിയപ്പോൾ കഴുകി. റെഡ്ഫോൺ ശബ്ദിക്കുന്നു. പൊലീസാവാമെന്നു പേടിച്ച് അവൾ റിസീവറടുത്തപ്പോൾ ബോംബെയിൽ പോയിരുന്ന ഭർത്താവിന്റെ ശബ്ദം. മോഹന വർമ്മയുടെ കഥ പര്യവസാനത്തിൽ എത്തുന്നു:- "എന്തൊക്കെ പറയണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ അവളുടെ നാവിൽനിന്ന് വാക്കുകൾ ഉതിർന്നു വീണില്ല."

ഓസ്ട്രിയയിലെ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയും കേരളത്തിലെ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയും ഒരേ രീതിയിൽ ചിന്തിച്ചുവെന്നു നമ്മൾ കരുതിയാൽ മതി. അതിൽക്കൂടുതലായി എനിക്കൊന്നും പറയാനില്ല.

ചോദ്യം, ഉത്തരം

"തയ്യൽക്കാരൻ സൂചികൊണ്ട് ആനയുടെ തുമ്പിക്കൈയിൽ കുത്തിയപ്പോൾ അതു അടുത്ത ദിവസം വെള്ളം വായിലും തുമ്പിക്കൈയിലും സംഭരിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് അയാളുടെ കടമുഴുവൻ നനച്ചുവെന്നു ഒരു കഥ കൊച്ചിലേ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആനയ്ക്ക് അത്രയ്ക്കു ബുദ്ധിയുണ്ടോ സാറെ?"

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പക്ഷേ ആനയും സ്ത്രീയും ഒന്നും മറക്കില്ലെന്ന് വിജ്ഞാൻമാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്."

"വൈരുദ്ധ്യമുള്ള വരും വയുവും കലയാണു മണ്ഡപത്തിൽ കയറിയിരിക്കുന്നതു കാണു നോൾ നിങ്ങൾക്കെന്തു തോന്നും?"

"ഒന്നും തോന്നുകില്ല. പാവങ്ങൾ! അവർ കാണാൻ കൊള്ളാതെയായിപ്പോയത് അവരുടെ കുററുകൊണ്ടല്ലല്ലോ എന്നു യുഗോ പറഞ്ഞതു പോലെ ഞാനും പറയും. പക്ഷേ വല്ലാത്ത വണ്ണമുള്ള സുന്ദരിയായ വയുവും അതേരീതിയിൽ വണ്ണമുള്ള സുന്ദരനായ വരും കലയാണമണ്ഡപത്തിലിരിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ എനിക്കവരോടു വെറുപ്പു തോന്നും."

"കാമുകിയെ സ്നേഹിക്കുന്നതിന്റെ ഫലം ആഹ്ലാദം. ഭാര്യയെ സ്നേഹിക്കുന്നതിന്റെ ഫലം ദുഃഖം. നിങ്ങൾ യോജിക്കുന്നു?"

"കാമുകിയെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ദുഃഖിച്ചു മരിക്കും. ഭാര്യയെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ദുഃഖമില്ലാതെ മരിക്കും."

"എല്ലാവരെയും തെറി പറയുന്ന നിങ്ങൾ, നിങ്ങളെ വിമർശിച്ചാൽ കോപിക്കുന്നതു ശരിയാണോ?"

"ഞാൻ ആരെയും തെറി പറയാനില്ല. ദേഷ്യപ്പെടുന്നതും ദേഷ്യപ്പെടാത്തതും പ്രയോഗിക്കുന്ന വാക്കുകൾക്കു യോജിച്ച രീതിയിലാണ്. നിങ്ങൾക്കു അടിമിട്ടയോ എന്നു ചോദിക്കുന്ന

ഡോ. എ.കെ. ഗോപാലനെക്കുറിച്ച്

തിന്നും നിങ്ങളെ ആരാണു് അടിച്ചത് എന്ന് അന്വേഷിക്കുന്നതിനും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമില്ലേ?"

"അറുപതു കയറി പതിനേഴിനെ ആക്രമിച്ചാൽ?"

"പതിനേഴിനു കാര്യമൊന്നും നോടാനില്ലെങ്കിൽ പ്രതിഷേധിക്കും. കാര്യം നോടാനുണ്ടെങ്കിൽ അറുപതിനല്ല, എഴുപതിനും കീഴ്പ്പെട്ടും. നാബോക്കോഫിന്റെ ലോലിററയ്ക്കു പന്ത്രണ്ടുവയസ്സേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മധുവയസ്കൻ ഉറക്കെളിക അവൾക്ക് ആദ്യം കൊടുത്തെങ്കിലും പിന്നീട് പിന്നീട് ബാലും മധുവയസ്സിനെ ആക്രമിച്ചു എന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ."

"മണ്ടത്തരങ്ങൾ കുറെവർഷങ്ങളായി എഴുതുന്നല്ലോ. വയറിപ്പാടിനാണെങ്കിൽ തുടർന്നെഴുതൂ. ഇല്ലെങ്കിൽ ഉടനെ നിറുത്തൂ."

"കുറെവർഷങ്ങളായി നിങ്ങൾ ഇതു വായിക്കുന്നുവെന്നു അങ്ങനെ മനസ്സിലായി. മണ്ടന്റെ പിറകേ എപ്പോഴും ചെല്ലുന്നതു മണ്ടനായിരിക്കും."

"ചിലർ സാഹിത്യനിരൂപണം നടത്തിയില്ലെങ്കിൽ കോഴിക്കുട്ടി നടത്തുമായിരുന്നു അല്ലേ?"

"എന്നെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ് ഈ ചോദ്യമെങ്കിൽ ഇല്ല എന്നാണുത്തരം. പക്ഷേ മറു ചിലരെക്കുറിച്ച് ഇതു ശരിയാണുതാനും. എനിക്കു കോഴിയെ ഇഷ്ടമില്ല. കോഴിമുട്ടപ്പോലും ഞാൻ കഴിക്കാറില്ല."

സി.വി. ശ്രീരാമൻ

വിശ്വവിഖ്യാതനായ ഉമ്പർടോ എകോയുടെ — "റോസിന്റെ പേര്", "ഹ്യൂക്കോയുടെ പെൻഡുലം" ഈ നോവലുകളെഴുതിയ പ്രതിഭാശാലിയുടെ—ഒരു പ്രബന്ധസമാഹാരം വായിച്ച ഓർമ്മയുണ്ടെനിക്ക്. "Travels in Hyperreality" എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു അതിന്റെ പേര്. അതിലെ ഒരു പ്രബന്ധത്തിൽ സവിശേഷതയുള്ള ഓരോ ഗ്രന്ഥത്തെയും Cult Object ആയി കാണാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കലാപരമായ ഔന്നത്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ "The Divine Comedy" എന്ന കാവ്യം "The Three Musketeers" എന്ന നോവലിനെക്കാൾ എത്ര കേമം! "The Divine Comedy" ഒരു cult—വിശ്വാസപദധരി—ഉണ്ടാക്കി. "The Three Musketeers" വേറൊന്നും. ഓരോ വിഭാഗം ജനത ഓരോന്നിനെ ഉപാസിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ പൈങ്കിളിസ്റ്റാഹിത്യം ഒരു cult ജനിച്ചിട്ടു. സി.വി. രാമൻപിള്ളയുടെ ചരിത്രനോവലുകൾ വേറൊരു cult-ഉം. സമുദായത്തിലെ അധഃസ്ഥിതരുടെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ വർണ്ണിച്ച് അവരുടെ നേർക്ക് അനുകമ്പ പ്രവഹിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ചെറു കഥകളെ വേറൊരു cult ആയി കരുതുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ശ്രീ. സി.വി. ശ്രീരാമൻ ആ വിശ്വാസപദധരിയുടെ ഉദ്ഘോഷകനായിട്ടാണ് പലപ്പോഴും നമ്മുടെ മുൻപിൽ വരാൻ. ദേശാഭിമാനി ഓണം വിശേഷാൽ പ്രതിയിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ "ഞങ്ങളെ തൊട്ടാൽ ഞങ്ങളു്" എന്ന കഥയിൽ അദ്ദേഹം അമ്മട്ടിൽത്തന്നെ പ്രത്യക്ഷനാകുന്നു. തന്നെ നിത്യരോഗി. തള്ള അശക്ത. അവരുടെ നിഷ്കളങ്കമായ മകളെ മുതലാളിത്തത്തിന്റെ നൃശംസത മനുഷ്യരൂപം പുണ്ട് ബലാത്സംഗം ചെയ്യുന്നു. മുവായിരം രൂപകൊടുത്ത് വഴക്ക്

ഒതുക്കിക്കളയാനായി ശ്രമം. തള്ളയും തന്റയും മകളും അതിനു വഴങ്ങുന്നില്ല. ഞങ്ങളെ തൊട്ടാൽ ഞങ്ങളു കൊല്ലും എന്ന പഴയ മൂദ്രാവാക്യത്തിന്റെ ശക്തിക്ക് അവർ വിധേയരാകുന്നു.

Cult എന്ന് എങ്കോ പ്രയോഗിച്ചത് ആക്ഷേപസ്വരത്തിലല്ല. ഓരോ സാഹിത്യവിഭാഗത്തിന്റെയും സവിശേഷത കാണിക്കാനാണ് സി.വി. ശ്രീരാമന്റെ വിശ്വാസപദധരിക്ക് അനുരൂപമായ ഇക്കഥ അതിന്റേതായ രീതിയിൽ നന്നായിട്ടുണ്ട്. തീർച്ചയായും അതിൽ പ്രചാരണമുണ്ട്. പക്ഷേ ഉദ്ബുദ്ധമായ ആത്മലാഭത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പ്രചാരണത്തിനു മേന്മയേയുള്ളൂ.

★ ★ ★

മഹാനായ നേതാവ് ശ്രീ. എ.കെ. ഗോപാലനെക്കുറിച്ച് ഒരു കവി എഴുതി:- "വരുന്ന വരുന്ന ചങ്ങല പൊട്ടിച്ചേക്കേ ഗോപാലൻ." അദ്ദേഹത്തെ (എ.കെ.യെ) എനിക്കറിയാമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചു:- "അങ്ങയെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെയെഴുതിയാൽ അതുകവിതയാണെന്ന് അങ്ങു കരുതുമോ?" എ.കെ. ചിരിച്ചു. എന്നാൽ "ഹിമവദിന് ധ്യാനലക്ഷ്യത്തോടെ കാണു ശമമേ ശീലിച്ചെഴുമിത്തരം സിംഹത്തിനെ ഗംഗയാണൊഴുകുന്ന നാട്ടിലേ ശരിക്കിതമാശ്ചര്യം കായ്ക്കും കല്പപാദമുണ്ടായവരു്" എന്നു മഹാകവി എഴുതുമ്പോൾ ഗാന്ധിജിയെ വെറുക്കുന്നവർക്കും അതുകവിതയാണെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിവരും.

നിർവ്വചനങ്ങൾ

സി. അച്യുതമേനോൻ:- മനുഷ്യജന്മം കിട്ടിയാൽ ജീവിക്കേണ്ടത് എങ്ങനെ എന്നു നമ്മളെ പഠിപ്പിച്ച മഹാൻ.

സുരക്ഷിതത്വം:- അങ്ങനെയൊന്നില്ല. ഗോർബച്ചേവ് അതു നമ്മളെ ശ്രഹിച്ചില്ല.

നാക്ക്:- വൈരുദ്ധ്യത്മക സ്വഭാവമുള്ള ഒരു തുണ്ട് മാംസപേശി. ആ മാംസപേശി കൊണ്ടു എം.എസ്. സുബ്ബലക്ഷ്മി ശോതാക്കളെ ഗന്ധർവ്വലോകത്തേക്കു നയിക്കുന്നു; നവീനതമകവികൾ നരകത്തിലേക്കും.

കഷമ:- പ്രവർത്തനശേഷിയില്ലാത്തവന്റെ ദൗർബ്ബല്യം.

റെഡിവിഷൻ:- വാലിയം ഗുളികയ്ക്കു പകരം ഉപയോഗിക്കാവുന്നത്.

നേഴ്സ്:- സുന്ദരിയാണെങ്കിൽ സ്വന്തം സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു മാത്രം പുരുഷനായ രോഗിയുടെ ഏതു രോഗവും മാറുന്ന ഔഷധം. ആൻറിബയോട്ടിക്സിനെക്കാൾ ശക്തം.

നവീനനിരൂപകൻ:- കലാസൃഷ്ടികളെ ചിത്രശലഭങ്ങളെപ്പിടിച്ച് ജീവനോടെ അസ്തിത്വവാദത്തിന്റെ മൊട്ടുസൂചി തറയ്ക്കുന്നവൻ.

റെഡിഫോൺ:- റോങ്നമ്പർ എന്നു പറയുന്നതു സ്ത്രീശബ്ദമാണെങ്കിൽ വിളിക്കുന്ന പുരുഷന് കൂടുതൽ മുഴുലമായും ദീർഘമായും സംസാരിക്കാൻ സൗകര്യം

നല്കുന്ന ഒരു ഉപകരണം. കുള്ളിമുറിയിൽ കയറി തലയിൽ വെള്ളമൊഴിക്കുമ്പോൾ മണിനാദം കേൾപ്പിച്ച് നമ്മളെ വൈഷമ്യത്തിലാക്കുന്ന ഒരുയന്ത്രം.

അതിഥി:- വീട്ടിൽ വന്നു മൂന്നുമണിക്കൂർനേരം അതുമിതും പറഞ്ഞിട്ട് പോകാനായി എഴുന്നേറ്റിറങ്ങിപ്പോകുന്ന ഒരുമണിക്കൂർ നിന്നുകൊണ്ടു സംസാരിക്കുന്ന പരമ ബോറൻ.

ആതിഥേയൻ:- കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്ന അതിഥി ഇരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ യാത്ര പറയുമ്പോൾ അയാളെഴുന്നേല്ക്കുന്നതിനു മുൻപ് ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് ഡയറിയിലേക്കു നടക്കുന്നവൻ.

പ്രഭാവർമ്മ

ഫ്രഞ്ചെസ്കയ്ക്കു കാരൻ ആണ്താൻ ദ സാങ്ക് ഗേത്സ്യുപേരി (Antoine de saint exupery 1900-1944) എഴുതിയ "Southern Mail", "Night Flight", "Wind, Sand and Stars" ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർ സാഹിത്യത്തിന്റെ മനോഹാരിത സമ്പൂർണ്ണമായും കണ്ടുവരും. നക്ഷത്രം നിറഞ്ഞ അന്തരീക്ഷത്തിലൂടെ വിമാനത്തിൽ സഞ്ചരിച്ച് അതിനുമപ്പുറത്തുള്ള സത്യം തേടുകയായിരുന്നു മഹാനായ ഈ കലാകാരൻ. അവസാനമായി കോഴ്സിക്കയുടെ മുകളിലൂടെ പറന്ന അദ്ദേഹം തിരിച്ചുവന്നില്ല. സാങ്ക്തേസ് സ്വപേരി സത്യം കണ്ടുവോ? ആർക്കറിയാം?

"Up there the stars serve as a measure of true distances. The simple life, one's abiding love, the girlfriend we think we cherish—the North Star is once more there to light the way"— ഈ രചനാരീതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കലയുടെ വൈശിഷ്ട്യം സ്പഷ്ടമാക്കിത്തരും.

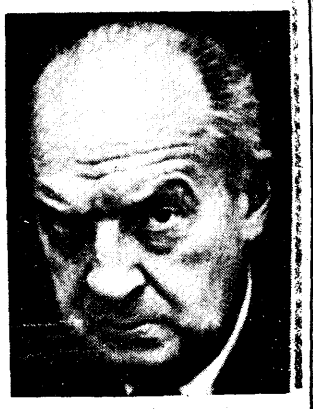
സാങ്ക്തേസ് സ്വപേരിയെപ്പോലെ സത്യം തേടി മരണാതു കലാകാരനാണ് മെൽവിൽ. പക്ഷേ എത്ര സത്യാന്വേഷണതൽപരതാ കാണിച്ചാലും ഒടുവിൽ തനിച്ചു മരിക്കും. തനിച്ചു ജനിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ തനിച്ചു മരിക്കുന്നു. നിലവിളികൾ താൽകാലികം; ദുഃഖം താൽകാലികം. ഏതു പ്രേമഭാജനം പോയാലും ഉടനെ വിസ്മരിക്കപ്പെടും. ശരീരം നിശ്ചേതനായാൽ അതിന്റെ കണ്ണുകൾ തിരുമ്മിയടയ്ക്കുന്നു. വായ് തുറന്നുപോകാതിരിക്കാൻവേണ്ടി തലയിലൂടെ താടിയിലൂടെ കെട്ടു കെട്ടുന്നു. ചിലർ മൃതദേഹത്തിന്റെ മുഖവും മുടുന്നു. മരിച്ചവരുടെ മുഖം മുടുന്നതെന്തിന് എന്നു ശ്രീ. പ്രഭാവർമ്മ കാവ്യത്തിലൂടെ ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ജീവിതവും മരണവും ഉയർത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. അവ ചിന്താദീപികകളായതു കൊണ്ടാണ് എനിക്ക് ഈ വരികൾ കുറിക്കേണ്ടി വന്നത്. ബിംബങ്ങളിലൂടെ വികാരവും ആശയവും ആവിഷ്കരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കാവ്യം കൂടുതൽ ഹൃദയാകുമായിരുന്നു. (കാവ്യം കൂടുതൽ വായിക്കുക.)

മാളിക്

മുതുകാട് എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന

നവീന നിരൂപകൻ:- കലാ സൃഷ്ടികളെ ചിത്രശലഭങ്ങളെപ്പിടിച്ച് ജീവനോടെ അസ്തിത്വവാദത്തിന്റെ മൊട്ടുസൂചി തറയ്ക്കുന്നവൻ.

നാബോക്കോഫ്

നാബോക്കോഫ്

നമ്മൾ ആഹ്ലാദ ദായകതയുള്ള ചെറുകഥയോ നോവലോ വായിക്കുമ്പോൾ ഗ്രന്ഥകാരനെ മറക്കുന്നു, ഗ്രന്ഥത്തെ മറക്കുന്നു.... കലാസൃഷ്ടി ഭാവതലത്തിൽ ഉത്കൃഷ്ടത നേടുമ്പോഴാണ് ഇത് സംഭവിക്കുക. എന്നാൽ നവീനൻ മാരുടെ കഥകൾ വായിക്കുമ്പോൾ എന്റെ മുൻപിൽ വാക്കുകളല്ലാതെ വേറൊന്നുമില്ല.

യുവാവായ മജിഷ്യൻ എന്റെ വീട്ടിൽ വന്നു പല വിദ്യകളും കാണിച്ചു. അവ എന്നെ അഭ്യർത്ഥിച്ചു. പിന്നീട് ഞാൻ ചോദിക്കാതെത്തന്നെ അദ്ദേഹം പല വിദ്യകളുടെയും സൂത്രം പറഞ്ഞുതന്നപ്പോൾ അഭ്യർത്ഥികാരും ഇല്ലാതായിരുന്നു. മാത്രമല്ല ആ വിദ്യകളോടു എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന അനുകൂലമായ മാനസികനില നഷ്ടമായിപ്പോയെന്നും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം ഞാനൊരു 'ട്രിക്ക്' നെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചു. നാലുതൂണുകൾ. അവയിൽ ഒന്നിൽ ഒരുത്തനെ ഇറക്കിക്കെട്ടിവയ്ക്കുന്നു. എന്നിട്ട് മുകൾഭാഗവും നാലുവശവും തൂണുകൊണ്ടു മറയ്ക്കുന്നു. അല്പം നേരംകഴിഞ്ഞ് മുൻവശത്തെ തൂണി ഉയർത്തുമ്പോൾ ഒരുതൂണിൽ ബന്ധനസ്ഥനായിരുന്നവൻ മറ്റൊരു തൂണിൽ അതേരീതിയിൽ കെട്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എങ്ങനെയാണ് ഇതു സാധിക്കുക? എന്റെ ചോദ്യത്തിനു മുതുകാട് മറുപടി നല്കി. ബലപ്പിച്ചുകെട്ടുന്നു എന്നതു പ്രേക്ഷകർക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന തോന്നലാണ്. തൂണി താഴ്ത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ പെട്ടെന്നു കെട്ടുകളെഴുതുകയും മറയ്ക്കുന്നതിൽ അതുപോലെ അയാളെ കെട്ടിവയ്ക്കുകയും ചെയ്യുകയാണ്. ഈ ട്രിക്ക് ആദ്യമായി കണ്ടപ്പോൾ ബഹുജനത്തോടൊപ്പം, പ്രായമായ ഞാനും കൈയടിച്ചു. ഇനി ആ വിദ്യ കാണേണ്ടതായി വന്നാൽ ഞാൻ കൈയടിക്കില്ല.

ശ്രീ. അഷ്ടമൂർത്തി നവയുഗം വാർഷികപ്പതിപ്പിലെഴുതിയ "അഭിമുഖ സംഭാഷണം" എന്ന ചെറുകഥ ഒരുതവണ വായിച്ചു. ഇനി വായിക്കില്ല. കാരണം അദ്ദേഹം ഇതിൽ കഥാകാരനായിട്ടല്ല, മജിഷ്യനായിട്ടാണ് നിലക്കുക. പ്രശസ്തയായ ഒരഭിനേത്രിയെ കാണാൻ പ്രശസ്തനായ ഒരുത്തൻ വരുന്നു. അവർ വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ പണ്ടു സ്നേഹിച്ച അച്ഛനെയെക്കുറിച്ച് അവൾ പറയുകയായി. അവളെ കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അച്ഛൻ ആറ്റിൻച്ചാടി ചത്തുകളയുമെന്ന് അറിയിച്ചത്രേ. പിന്നീട് അച്ഛൻ വിനെ അവൾ കണ്ടിട്ടേയില്ല. ദക്ഷിണ വകവരുത്താൻ ശിവൻ ഇടപിടിച്ച് തറയിൽ അടിച്ചപ്പോൾ രണ്ടു ഭീകരസ്വന്തങ്ങൾ ഉണ്ടായപ്പോൾ. ഇവിടെ അഷ്ടമൂർത്തി (ശിവനെന്ന് അഷ്ടമൂർത്തിക്കു അർത്ഥം) തൂലികയെടുത്ത് നവയുഗത്തിന്റെ താളിൽ ഒരടി അടിച്ചപ്പോൾ വന്നവൻ പഴയ അച്ഛനായി നിലക്കുന്നു. വായനക്കാരൻ എന്ന ദക്ഷിണ അയാൾ കൊല്ലുമെന്നതു തീർച്ച. മജിഷ്യൻ മുതുകാട് മജിഷ്യൻ അഷ്ടമൂർത്തിയെക്കാൾ എത്രയെത്ര ഭേദം!

★ ★ ★

ഓസ്ട്രിയൻ ഗാനരചയിതാവ് മൊററ്റ്സാർട്ടിന്റെ (Mozart) ജീവചരിത്രമെഴുതി പ്രഖ്യാതനായ ജർമ്മൻ നാടകകർത്താവ് ഡെൽഫ്ഗാങ് ഹിൽഡെഷീമർ (Wolfgang Hildesheimer) മരിച്ചെന്നു റെറോ വാരികയിൽ കണ്ടു. അദ്ദേഹം സാഹിത്യപരമായ വിഷാദാത്മകതയെക്കുറിച്ച് വിശദമായിരുന്നത്രേ. അടുത്തകാലത്ത് അന്തരിച്ച മാക്സ് ഫ്രീഷ് എന്ന വലിയ സാഹിത്യകാരനു സമർപ്പിച്ച ഒരുപ്രബന്ധത്തിൽ ഹിൽഡെഷീമർ ഇങ്ങനെ എഴുതി:- "എല്ലാം മാത്രം... കാഴ്ചയും

കേഴ്ചയും, പക്ഷേ ആദ്യം ഇല്ലാതാകുന്നത് ചിരിയാണ്." (സെപ്റ്റംബർ 2, റെറോ) നാലുകഥയോ നാലുകവിതയോ എഴുതി പ്രതാപിപരെ കൊണ്ടു മഷിപ്പുരട്ടിപ്പിച്ചിട്ട് 'എന്നെ വെല്ലുന്ന കഥാകാരനാണോ? എന്നെ വെല്ലുന്ന കവിയാണോ?' എന്ന മട്ടിൽ തലവെട്ടിച്ച് ചോദ്യമെഴുതുന്ന നമ്മുടെ എഴുത്തുകാർ ഹിൽഡെഷീമറിന്റെ ഈ വാക്യം ഇൻഡ്യൻ ഇങ്കിൽ കടലാസ്സിൽ എഴുതി ഫ്രെയിം ചെയ്തു മേശപ്പുറത്തു വയ്ക്കണം. അതിനു സൗകര്യമില്ലെങ്കിൽ ഷേർട്ടിന്റെ പോക്കറ്റിലിട്ടു കൊണ്ടുനടക്കുകയും കൂടക്കൂടെ അതെഴുത്തു വായിക്കുകയും വേണം.

വെറും ക്രാഫ്റ്റ്

ഫ്രീഞ്ച് ദാർശനികൻ മോറിസ് മെർലോ പൊങ്തി (Maurice Merleau-Ponty 1908-61) "The Prose of the World" എന്ന പേരിൽ ഒരു മഹാഗ്രന്ഥമെഴുതാൻ തുടങ്ങി. അതിന്റെ പ്രാഥമികരൂപമായ ചില കുറിപ്പുകളെ അദ്ദേഹം എഴുതിയുള്ളു. ഗ്രന്ഥരചനയ്ക്കുമുൻപ് പൊങ്തി മരിച്ചുപോയി. കുറിപ്പുകൾ ഇംഗ്ലീഷിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു പ്രസാധനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുതന്നെ ഇരുനൂറ്റാണ്ടായി മുന്നോട്ടു പുറത്തു വരും. ആ പുസ്തകത്തിലെ ഒരു വിവരണം ഓർമ്മയിലെത്തുന്നു. അമ്മമ്മ പതിവായി പേരുകെട്ടിക്കു പുസ്തകമെടുത്തു വായിച്ചു കഥ മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കും. അവൻ അതിൽ രസിക്കും. ഒരുദിവസം അമ്മമ്മ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ പേരുകെട്ടി പുസ്തകമെടുത്തു വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ കഥയില്ല. വെള്ളക്കടലാസ്സിൽ കുറെ കറുത്ത അക്ഷരങ്ങൾ മാത്രം. ഭാഷയെന്താണ് ന്യിച്ചു തത്ത്വമാണ് ഇത് സ്പഷ്ടമാക്കിത്തരുമ്പോൾ നമ്മൾ ആഹ്ലാദദായകതയുള്ള ചെറുകഥയോ നോവലോ വായിക്കുമ്പോൾ ഗ്രന്ഥകാരനെ മറക്കുന്നു, ഗ്രന്ഥത്തെ മറക്കുന്നു. "മാർത്താണ്ഡവർമ്മ" വായിക്കുന്ന ആൾ സി.വി. രാമൻപിള്ളയെ ഓർമ്മിക്കുന്നില്ല. നോവൽ കൈയിലിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഓർമ്മിക്കുന്നില്ല. അയാളുടെ മുൻപിലുള്ളതു കാട്ടും അതിന്റെ നടുവിൽ വെട്ടുകൊണ്ടു ചോരയൊലിപ്പിച്ചു കിടക്കുന്ന യുവാവിനെയും മാത്രമാണ്.

തകഴി ശിവശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ "വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ" എന്ന ചെറുകഥ ഞാൻ പല പരിവൃത്തി വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. വായിക്കുമ്പോഴൊക്കെ കൂട്ടനാടൻ പ്രദേശവും വെള്ളപ്പൊക്കവും പട്ടിയുടെ പ്രാണവേദനയും മാത്രമേ ഞാൻ കാണുകയുള്ളൂ. അറിയുകയുള്ളൂ. കഥാകാരനെ ഓർമ്മിക്കില്ല. കലാസൃഷ്ടി ഭാവതലത്തിൽ ഉത്കൃഷ്ടത നേടുമ്പോഴാണ് ഇതു സംഭവിക്കുക. എന്നാൽ നവീനൻ മാരുടെ കഥകൾ വായിക്കുമ്പോൾ എന്റെ മുൻപിൽ വാക്കുകളല്ലാതെ വേറൊന്നുമില്ല. മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ ശ്രീ. രവി എഴുതിയ "മിറാൻഡ" എന്ന ചെറുകഥയുടെയും സിംഗിറ്റി ഇതുതന്നെ. ഒരാൾ കൂട്ടംബത്തോടെ ഒരു പുതിയ സ്ഥലത്തെത്തുന്നു. ഒരുദിവസം സൂക്ഷിച്ച് എല്ലാവരും ആത്മഹത്യ ചെയ്യണമെന്നാണ് പ്ലാൻ. അതുപോലെ ആത്മഹത്യക്ക് തേരത്തെ അവിടെയെത്തിയ ഒരുത്തൻ കൂട്ടംബത്തെ കൊന്നെങ്കിലും വിഷം തീർന്നുപോയതുകൊണ്ട്

രക്ഷപ്പെടാൻ നിർബ്ബാധനായി. അയാൾ നവാഗതനോടു അല്പം വിഷം ചോദിക്കുമ്പോൾ കഥ അവസാനിക്കുന്നു. ജീവശാസ്ത്രപരമായ വികാരമാണ് ആത്മഹത്യയ്ക്കുള്ള അഭിലാഷം. ആ വികാരത്തെ സാമ്പ്രദായം ആവിഷ്കരിക്കാതെ വികാരരഹിതങ്ങളായ വാക്യങ്ങൾ എഴുതി ഒരു ശില്പമുണ്ടാക്കിവയ്ക്കുകയാണ് രവി. ഈ

ശില്പമുണ്ടാക്കൽ സർഗ്ഗാത്മകതയോടു ബന്ധപ്പെട്ടതല്ല. ക്രാഫ്റ്റിനോടാണ്, ടെക്നിക്കിനോടാണ് അതിനു ബന്ധം. അതിനാൽ ക്രാഫ്റ്റിനോടു ബന്ധപ്പെട്ട ഇക്കഥ കൃത്രിമമാണ്. ആർജ്ജ്വമില്ലാത്തതാണ്. കൂട്ടംബത്തിന്റെ ആത്മഹത്യയ്ക്കുള്ള ശ്രമം നമ്മെ സ്പർശിക്കുന്നില്ല. വിഷം ചോദിക്കുന്നവന്റെ മട്ട് പാസോൽ പാദകവും.

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

ഓഷോ രജനീഷ് ഒരു ദർശനം

മനുഷ്യന്റെ ആത്മീയ ലോകത്തേക്ക് അന്ധാരണവും നവീനവുമായ ഒരു പന്ഥാവിളയുടെ കടന്നുചെന്ന ആത്മീയ ഗുരുവാണ് ഓഷോ രജനീഷ്. അദ്ദേഹം മോക്ഷത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ലൈംഗികതയെ കൂടിയിരുത്തിയത് പലപ്പോഴും വിമർശനവിധേയമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആ ചിന്തയെയും ആത്മീയവഴിയെയും തള്ളിക്കളയാവുന്നതല്ല. അച്ഛാബിതമായ ഒരു ജീവിതചിന്തയുടെ വേദാന്തിയായിരുന്നു ഓഷോ രജനീഷ്. പക്ഷേ, രജനീഷ് തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു എന്നാലും രജനീഷിന്റെ ചാരത്തിൽ നിന്ന് ഉണർന്നുവരാതിരിക്കില്ല. ഓഷോയുടെ ദർശനം ലളിതമായി വിവരിക്കുന്നു ഈ പുസ്തകത്തിൽ ടി.ജെ. ജോയ്.

ഓഷോ രജനീഷ്
ഒരു ദർശനം
ശ്രീമ: ടി.ജെ. ജോയ്
പ്രസാ: കറൻറ് ബുക്സ്
വില: 12 രൂപ

ഞാൻ കണ്ട സിദ്ധിയും സിദ്ധ്യും

ഡോ.നന്ദകുമാർ മുക്തൻ

ഞാൻ കണ്ട സിദ്ധിയും സിദ്ധ്യും

മലയാളത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും നിരവധി ശാസ്ത്രലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരാളാണ് ഡോ. നന്ദകുമാർ മുക്തൻ. അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ കൂവൈറ്റ് മെഡിക്കൽ കോളേജിൽ ബെസ്റ്റാക്ട്രിക്സ് ആൻഡ് ഗൈനക്കോളജി വിഭാഗത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൊഫസറാണ്. ഡോ. നന്ദകുമാർ പല രാഷ്ട്രങ്ങളും സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. താൻ സന്ദർശിക്കുന്ന നാടുകളെക്കുറിച്ച് യാത്രാവിവരണരീതിയിൽ ആ നാടൻ്റെ പ്രത്യേകതകളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം കണ്ട സിദ്ധിയും സിദ്ധ്യുമാണ് ഇവിടെ വിഷയം; വെറുമൊരു യാത്രാവിവരണമല്ല സിദ്ധിയുടെയും സിദ്ധ്യുടെയും ചരിത്രവും ശാസ്ത്രവുമെല്ലാം

കൂടി ഇതിൽ കടന്നുവരുന്നു. ഡോ. നന്ദകുമാറിന്റെ ശൈലി ലളിതവും ആകർഷകവുമാണ്. പക്ഷേ, പുസ്തകം അച്ചടിച്ചിരിക്കിയിരിക്കുന്നത് ആകർഷകമായിട്ടല്ല. ഞാൻ കണ്ട സിദ്ധിയും സിദ്ധ്യും ശ്രീമ: ഡോ. നന്ദകുമാർ മുക്തൻ പ്രസാ: കറൻറ് ബുക്സ് വില: 13 രൂപ

നിരാഞ്ജനം

ഒ.എൻ.വി. തിരുനല്ലൂർ, ഡി. വിനയചന്ദ്രൻ, പഴവിള രമേശൻ, കണ്ടച്ചിറ ബാബു, ചാത്തന്നൂർ മോഹൻ, ആർ. മനു, കൂർപ്പുഴ ശ്രീകുമാർ, എന്നീ കവികളുടെ പതിനാറ് കവിതകൾ സമാഹരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ കവിയുടെയും രണ്ടു കവിതകൾ വിതം. ഈ കവികളെ പ്രസാധകർ ദേശീയനാടൻ കവികൾ എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്—കൊല്ലം ജില്ലയിലെ കവികൾ. കാക്കനാടൻ്റെതാണ് അവതാരിക. ഈ

നിരാഞ്ജനം
കവിതാസമാഹാരം
ശ്രീമ: വെള്ളമൺ രവി
പ്രസാ: പ്രീതിയർ ബുക്സ്
മലപ്പുറം
വില: 10 രൂപ

സമാഹാരത്തിലെ എല്ലാ കവിതകളും എന്ന മട്ടിലാണ് അവതാരിക. വിമർശനം നമ്മുടെ കവികളും അത്രയൊന്നും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതല്ലല്ലോ. ആകർഷകമാണ് പുസ്തകത്തിന്റെ രൂപം. നിരാഞ്ജനം എഡിറ്റർ: കെ.ജി. അജിത്കുമാർ പ്രസാ: സൈന്ധവ ബുക്സ് കൊല്ലം വില: 15 രൂപ.

പടയണിപ്പാട്ട്

തൂടക്കക്കാരനായ ഒരു കവിയുടെ പതിനഞ്ച് കവിതകൾ. ഈ കവിതകൾ മലയാള കവിത ഇന്ന് എത്തിപ്പിടിച്ച ഔന്നത്യവുമായി ഒരുതരത്തിലും ബന്ധപ്പെടുത്താവുന്നവയല്ല. അനാഥശുഭായരീതിയിലേക്ക് നീളുന്നു ഈ കവി കാത്തുസൂക്ഷിക്കപ്പെടാത്ത സാമൂഹ്യപ്രതിബദ്ധത. പടയണിപ്പാട്ട് ശ്രീമ: വെള്ളമൺ രവി പ്രസാ: പ്രീതിയർ ബുക്സ് മലപ്പുറം വില: 10 രൂപ.

മൊറ്റ്സാർട്ട്

ടോംസിന്റെ ബോധനം മോളിയും

